הארץ

1.20 ש"ח יום ד' כ"ט בשבט תשמ"ח, 17 בפברואר 1988 VOL.69/20914 FEBRUARY 17 1988

שביתת־מסחר מלאה והסתגרות בבתים ב"יום הזעם" בשטחים

פצועים מיריות ביטא, קבטיה ובג'נין • הוצתה משאית צבאית ליד חברון • הותקף ישראלי שהחליף גלגל במכוניתו ליד אלקנה • חייל היכה צלם טלוויזיה אמריקאית והועמד לדין • האלוף ברק: ייתכן שיש עד כ־3,000 מסיתים אך אם הם ייעצרו עלולים אחרים לתפוס מקומם

מאת אורי ניר
סופר "הארץ"

שביתת מסחר כללית, הסתגרות של תושבים בבתיהם, שיבושים בפי־עילות המערכות המוניציפאליות ויציאה ולילה של פעלים לעבודה בישראל, איפיינו אתמול את "יום הזעם" שהוכרז בשטחים, מטעם "צמרות לאומיים" המזוהים עם אש"ף. תקריות אלימות. התרחשו במוקדים ספורים — בעיקר ברצועת עזה — אך בדרך כלל שרר שקט.

אלוף פיקוד המרכז, עמרם מיצנע, הגדיר אתמול את המצב השורר באיזור בימים האחרונים כ"רגיעה כבושה". סגן הרמטכ"ל, האלוף אהוד ברק, אמר אתמול כי הרבים נרגעו באחרונה, אך המצב בכללו אינו יציב, ועלול לשוב ולהתפרץ. האלוף ברק, ששוחח אתמול עם כתבים זרים, הגדיר את המצב בשטחים "התקוממות רחבה ואלימה, המונהגת בידי גרעין של פעילים, ונהנית

(סוף בעמוד 4)

עובדי המשק חוזרים לעבודה אך יימשכו שיבושים בבתי"ח

העובדים יקבלו תוספת דרגה שתגדיל שכרם עד 10% ותוספת בסעיפי ביגוד והבראה • הוצאו צווי ריתוק למחצית עובדי הרנטגן • הרופאים המרדימים ממשיכים להשבית חדרי ניתוח • היום מתחדש המו"מ עם רופאי המדינה

מאת עדנה אדידור
סופרת "הארץ"

בתום שביתת עובדי המינהל וה־משק בבתי החולים הממשלתיים, חוזרים הבוקר לעבודתם המלאה יותר מ־7000 עובדים האחראים על הפעלת השרותים בבתי החולים. לאחר 16 ימי שביתתם לעבודה מלאה יידרש כשבוע כדי להחזיר את בתי החולים, ובעיקר הכלליים, לתפקוד רגיל, מבחינת שרותים

(סוף בעמוד 4)

המלצות ששינסקי: ביטול הטבות, מס רווחי בורסה, הקלות במס

המדובר בהקלות־מס לבעלי הכנסות בינוניות עד 4500 ש"ח לחודש • יחודש תשלום קיצבת הילד הראשון • יקבע שיעור מס של 35% על תוכניות חסכון הרשות והפקדות חדשות בקופות גמל • יחוייבו במס הפרשות מעביד לקרן השתלמות • יבוטלו הטבות המס לחיילים משוחררים, סטודנטים, עולים, עבודה במשמרות ומתנות וארוחות לעובדים • יבוטל זיכוי המס לאזורי פיתוח • דיווח כללי על הכנסות משנת המס הבאה

פרופ' איתן ששינסקי (מימין) ושר האוצר משה נסים (צילום: ירון קמינסקי, "חדשות")

מאת דן מגיר סופר "הארץ"

להלן עיקרי המלצות ועדת ששינסקי (ההמלצות במלואן — ראה בעמוד 13):

• הרחבת מדרגות המס לבעלי הכנסות בינוניות. בצורה כזו תחול ירידה משמעותית של שיעורי המס השוליים בכל ההכנסות הנמוכות מ־4,500 ש"ח לחודש.

• העלאת סף המס ב־235 ש"ח. סף המס לנשוי שאשתו אינה עובדת אמור על פי הרפורמה המוצעת לעלות מ־764 ש"ח ל־1000 ש"ח.

• ברפורמה המוצעת ישנן תוספות משמעותיות להכנסה נטו של בעלי השכר הבינוני. מירב התוספת חלות ברמות הכנסה שבין 1,500 ש"ח ל־5000 ש"ח לחודש והן יתבטאו בשיעורים שבין 8%—7%. בשקלים המדובר בתוספות שבין 110 ש"ח ל־248 ש"ח בחודש.

• קיצבאות ילדים. הועדה ממליצה להחזיר לאלתר את קיצבת הילד הראשון לכל התושבים ולבטל את מיסוי הקיצבאות בגין הילד השני והשלישי.

• רווחים בבורסה. הועדה ממליצה על מיסוי רווח הון ריאלי מצטבר מידי שנה (עם קיזוז הפסדים). בשיעור אחיד

(סוף בעמוד 2)

סיפוק בהסתדרות מדו"ח ששינסקי; באוצר מתנגדים למס על הבורסה

— אך הכל מבקשים עדיין ללמוד כל ההמלצות ולמנוע יישום כמה מהן

מאת דן מגיר, יהודית וינקלר וצבי זרחיה

דו"ח ועדת ששינסקי לר־פורמה במיסים הוגש אתמול לשר האוצר ע"י חברי הועדה. השר נסים הודה לחברי הועדה על המאמץ הרב שהשקיעו בה־כנת הדו"ח. נסים סרב להתייחס לתוכן ההמלצות ואמר שילמד את הדו"ח בעיון ולאחר בחינת ההשלכות השונות יגיע ל־מסקנות. לעומת השר, התבטאו סגן שר האוצר ח"כ עדי אמוראי ומנכ"ל המשרד ויקטור מדינה בצורה ברורה נגד קבלת

(סוף בעמוד 4)

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: שמואל לוי, בעל סוכנות לוטו בתל־אביב
על: קדחת הימורי הלוטו
(עמ' 2)

★

שריד: השופט נדיב לדין משמעתי על פרשת פגישותיו האינטימיות
(עמ' 2)

★

רבין: בשום מקרה לא השתמשתי באימרה "לשבור להם את העצמות"
(עמ' 3)

★

ח"כ וידין עטשי: העוצר מגביר את הילודה בשטחים
(עמ' 6)

★

מבקר המדינה: חקירת השחיתויות בבתי המשפט החלה בעקבות מכתב בעילום שם
(עמ' 6)

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: מימטרים לפרקים, ייתכנו סופות רעמים בודדות.
• ירושלים: 3—8.
• תל־אביב: 10—15.
• חיפה: 8—12.
• באר־שבע: 6—14.
הגולן 3—6, צפת 3—6, טבריה 8—14, שומרון 5—9, נתב"ג 7—12, יריחו 9—16, אילת 10—17.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.5923	+0.0028
נוסעים	1.8926	+0.0034
שחור	1.6500	+0.0200

שער הסל

יציג	1.7162	+0.0013

בגליון זה 16 עמודים

ערך את העמוד: בועז שפירא

ערפאת: אם המוסד סבור שהוא יכול לרצוח את הגיבורים שלנו, אל יחשוב כי ידנו קצרה

גם אלמלא הפיצוץ לא יכלה ספינת אש"ף להפליג השבוע מקפריסין

"לפחות שבוע נדרש כדי להכין את הספינה להפלגה" • הכלכל הראשי של המעבורת: הצוות לא יסכים להשתתף בהפלגה של אש"ף לכיוון ישראל; אנחנו פשוט פוחדים • בנמל לימסול לא ננקטו אמצעי בטחון וניתן להגיע לרציף בו עוגנת "סול פרין" ולעלות על סיפונה בלא שאיש ימנע זאת

בארונות מכוסי פרחים ודגל אש"ף, הוטסו אתמול מקפריסין לקבורה בירדן שניים משלושת המחבלים שנהרגו ביום ראשון בפיצוץ מכוניתם בקפריסין. אש"ף האשים את "המוסד" בפיצוץ. (תצלום איפי)

מאת ראובן פדהצור
שליח "הארץ" לקפריסין

לימסול (מיוחד ל"הארץ"). "על מה הפלשתינאים מדברים? איזו הפלגה רצו לקיים השבוע? הרי לפחות שבעה ימים נדרשים על מנת להכין את הסול פרין" להפלגה. זאת גם אם לא היה נפער בה החור בעיקבות הפי־צוץ. הספינה הזאת לא יצאה לים כבר חודשים וחצי. הכל תרמית. אש"ף פשוט משקר" — כך אמר לנו אתמול יאניס מורומידיס, הכלכל הראשי של ספינת המעבורת שרכש אש"ף, בעת שעלינו על סיפונה בנמל לימ־סול בקפריסין.

"חוץ מזה, הצוות לא יסכים להשתתף בהפלגה של הספינה לכיוון ישראל, אם יתברר לנו כי אכן אש"ף הוא שרכש את הספינה. אנחנו פשוט פוחדים לעשות זאת". הוסיף הכלכל.

בבדיקה שנערכה אתמול ע"י מומחה המשטרה המקומית וצו־ללן שהובא למקום ע"י חברת הספנות שרכשה את הספינה

(סוף בעמוד 4)

בעצרת מחזאים ואמנים

עמוס עוז: אני בעד מדינה פלשתינית — מחר בבוקר

מאת סופר "הארץ"

הסופר עמוס עוז היה אחרון הדוברים אמש בכנס שאירגן איגוד מחזאי ישראל, בשיתוף עם איגודי אמנים אחרים, במועדון "צוותא" בתל־אביב. עוז הצהיר: "אני בעד מדינה פלשתינית לצד ישראל מחר בבוקר, לא בגלל סבלם של הפלש־תינאים, אלא מפני שזוהי דרך החיים". הוא הוסיף, כי אינו בא בתביעות מוסריות מהפלשתינאים. "הם האויבים שלנו, ותמיד היו, כי בתביעות מוסריות אתה יכול לבוא רק אל עצמך".

(סוף בעמוד 2)

1, 9, 19, 23, 37, 41

הכנסות שיא בלוטו: 12.7 מיליון ש"ח
פרס ראשון — 4.1 מיליון ש"ח

מאת אריה לביא

המספרים שעלו סמוך לחצות בהגרלת הלוטו הם: 1, 9, 19, 23, 37, 41 והמספר הנוסף: 30. הגרלת המספרים התאחרה השבוע בגלל היקף העצום של מילוי הטפסים השבוע לרגל הפרס הגדול בתולדות המדינה. ההכנסות מקדחת הלוטו שפקדה השבוע את מהמרי ישראל הגיעו לסכום שיא של כ־12.7 מי־ליון שקל, מתברר מסיכומים כמעט סופיים שנערכו אמש במפעל הפיס.

(סוף בעמוד 2)

שוק ההון

ביקושים גדולים

מאת יהודה שרוני

השפעתן של המלצות ועדת ששינסקי על המסחר בבורסה לא רק שלא היתה שלילית, אלא באורח פלא הביאה לעליות שערים תלו־לות. נראה כי עליות אלה מוסברות במספר סיבות שחברו יחדיו:

• מחירי המניות שירדו באחרונה כבר מצויים במחיר המשקף את האפשרות למיסוי ואין במימצאי הועדה כעת להפתיע את המשק־יעים.

• הסברה כי בקרוב יכריזו הבנקים על הורדה נוספת בריבית.

• המורד הגבוה יחסית, שחידש את הניחושים כי בקרוב צפוי פיחות חד פעמי של השקל מול הדולר.

ארה"ב השלימה גיבוש תוכנית השלום במסמך שיציג שולץ בבריה"מ ובמזה"ת

שולץ: עמדת שמיר איננה חדשה לי־כפי ששמיר מכיר את עמדת ארה"ב; אני מסכים עם עמדת ישראל כלפי ספינת המגורשים • פרס תומך בתכנית ארה"ב אך "יהיו לי שאלות על הפרטים"

מאת עקיבא אלדר, צבי בראל ועודד זראי
סופרי "הארץ"

תוכנית השלום האמריקאית החד־שה מנוסחת במסמך המפרט את שלבי המשא ומתן, ואת העקרונות המנחים שלו בנושא המהות — נודע אמש מגורם בכיר. בניגוד לגירסה שהושמעה בקרב אנשי לשכת ראש הממשלה וחוגים בליכוד כי מדובר רק ברעיונות כלליים, מתברר כי משרד החוץ בוואשינגטון השלים השבוע את הכנתו של מסמך שיציג שולץ לסובייטים ואחר כך ימסרו למנהיגי ישראל, ירדן ומצרים בביקורו במזרח התיכון.

הממשל מעריך כי הסובייטים יאמצו את ההצעה, כיוון שעניינם בשיתופה של בריה"מ בתהליך השלום יותר מאשר בתוצאות המשא ומתן. שולץ יציע לסובייטים מעמד זהה לזה של ארה"ב ב"ארוע הבינ־לאומי" המיועד להתקיים בעוד חד־שיים. שולץ יגיע לירושלים ביום ה' בשבוע הבא ומתוכנן שיסיים את שיחותיו כאן עד למחרתו לפנות ערב.

תמיכה של פרס בתכנית

בשיחה עם חבר הקונגרס הא־מריקאי נורמן שמוי אמר אתמול פרס כי הוא תומך בתכנית הא־מריקאית, אך הוסיף, "יהיו לי שאלות על הפרטים". בדברו על המתרחש בשטחים והתהליך המדיני אמר פרס, "ישראל הצדיקה וכל ישראלי הצדי גם בתוכו". פרס ישיב היום לשורה של הצעות לסדר היום של הכנסת בנושא יוזמת השלום האמריקאית.

שולץ נשאל אתמול בפלורידה על עמדת שמיר המתנגדת לנוסחה של שטחים תמורת שלום. בעניין זה אמר כי עמדת שמיר איננה חדשה לו והוא כבר שמע עליה, כפי ששמיר מכיר את עמדת ארה"ב.

(סוף בעמוד 4)

השגריר הנורווגי: הגרמנים לא עשו בכיבוש מה שעושה צה"ל בשטחים

אמר אתמול בחיפה: "הנורווגים לא זוכרים שחיילים גרמניים שברו ברחובות לאנשים את הידיים והרגליים" • המנכ"ל המדיני של משרד החוץ יוסי ביילין זימן להיום את השגריר ומחה באוזניו בחריפות על דבריו • הליבור בנורווגיה בעד החזרת השגריר

מאת יהודית פל
סופר "הארץ" בחיפה

"בני ארצי התנסו בחוויה הקשה של היות עם כבוש, כאשר במשך חמש שנים, בזמן מלחמת העולם השניה, היו נתונים תחת עול כיבוש הגר־מנים. מה שהגרמנים עוללו בנורווגיה היה גרוע מאוד. הם היכו ועינו אסירים וחשודים, אבל הנורווגים אינם זוכרים שחיילים גרמניים שברו בר־חובות לאנשים את הידיים ואת הרגליים, או הוציאו ילדים מב־תיהם באישון לילה, כפי שעושה כיום צה"ל בשטחים הכבושים" — ביקורת זו על מדיניות ממשלת ישראל בשטחים הש־מיע אתמול שגריר נורווגיה בישראל, טורלב אנדה, בפגישה עם עיתונאים בחיפה.

השגריר הנורווגי הדגיש כי העם בנורווגיה לא ציפה מיש־ראל להתנהגות כזו וכי היא השאירה רושם קשה על בני עמו. "הזכרון של הכיבוש הג־רמני עדיין טרי בזכרונם של הנורווגים ורק טבעי שאנשים משווים בין הכיבוש הגרמני לזה הישראלי בשטחים. בכך אין העם הנורווגי קובע צידה כיבוש

(סוף בעמוד 4)

רק בבנק לאומי תקבל הלוואה שקלית בריבית 2.2% לחודש

רק בנק לאומי מציע ללקוחות מסחריים הלוואה בשקלים לא צמודים או צמודים לדולר בריבית נמוכה במיוחד.

הלוואה בשקלים צמודים לדולר
הלוואה בשקלים לא צמודים

תקופה	ריבית חודשית	
3–6 חודשים	2.2%	1.25%
7 עד 12 חודשים	2.4%	–

על מועד פרעון הקרן והריבית וגובה סכומי ההלוואה – פרטים בסניפים.

הבנק רשאי להפסיק את התוכנית או לשנותה בכל עת.
ההלוואות מותנות בקבלת בטחונות כמקובל.

פרטים בכל סניפי בנק לאומי.

בנק לאומי - רווח יומי

صورة عن الاصل

"שמיר איש קשה" — אומר מזכיר המפלגה הרפובליקנית באיטליה

מזכיר המפלגה הדמוקרטית הפרולטרית: שמיר — "אדם מחוץ לחוק"

ראש הממשלה יצחק שמיר מניח זר על קבר החייל האיטלקי האלמוני, אתמול ברומא. (תצלום אי־פי)

מאת חולדה ליברנוסה
סופרת "הארץ" באיטליה

פירנצה (מיוחד ל"הארץ"). יומו השני של שמיר ברומא הוקדש לשיחות עם מזכירי המפלגות, הרפובליקאני לה מאלפה והסוציאליסטי קראקסי. אחר־כך נפגש עם היו"ר הרפובליקאי ספאדוליני, ובבית הנבחרים — עם היו"ר הקומוניסטית יוטי. בצהריים שוחח עם עמיתו האיטלקי גוריה, אליו הצטרפו שר־החוץ אנדריאוטי ושר הפנים פאנפאני. השיחה נמשכה גם בארוחת־הצהריים.

אחה"צ נפגש שמיר עם עיתונאים, ולפנות ערב עם מזכיר מפלגת הרוב הדמוקרטי־נוצרי דה מיטה. בערב, אחרי קבלת־הפנים שערך שמיר במלונו, "הילטון רומא", נפגש שנית עם ספאדוליני.

האיטלקים הדגישו בכל השיחות את חרדתם נוכח המצב בשטחים. לדעת לה מאלפה, שמפלגתו היא ידידתה הנאמנה של ישראל באיטליה, שמיר "איש קשה".

קראקסי, אחד המדינאים רבי־ההשפעה באיטליה, סבר שמוטב לישראל לצאת מהשטחים, להשאיר צבא רק בעמדות אסטרטגיות, ולהציע לפלשתינאים אוטונומיה רחבה, כך שייווצר מירווח זמן למו"מ לפיתרון סופי. לישראל, לדעתו, זכות קיום בביטחון, אבל גם לפלשתינאים זכות למולדת, והם יוכלו עם הירדנים להחליט על עתידם המשותף.

ליד לשכתו של יוטי, הטיח בראש הממשלה האשמות כבדות מזכיר המפלגה הדמוקרטית הפרולטרית, קאפאנה, שכינה אותו "אדם מחוץ לחוק".

אנדריאוטי הסכים עם שמיר, שאין לקבוע בתוכנית השלום תאריכים מחייבים לכל שלב, כדי למנוע תקוות מוגזמות ואכזבות קשות. גוריה ואנדריאוטי הציעו לסייע בשיפור המצב במחנות הפליטים.

איטליה, שכבר הקציבה 10 מיליארד לירטות (1.250 מיליון דולר) למשלוח מזון ותרופות למחנות, תקציב בהקדם סכום לבניית בתים לפליטים. שמיר אמר שהדבר יסייע לשיפור האווירה ויקדם מו"מ.

דה מיטה, חסיד הוועידה הבינלאומית לשלום, ככל יתר המדינאים, טען כי ככל שהמצב הנוכחי יימשך, כן תיפגע תדמית ישראל, ואף דרישותיה הצודקות לא יובנו. יש סיכוי רב שדה מיטה יהיה ראש ממשלתה הבא של איטליה.

מקורות ישראלים אמרו אתמול, שבכל השיחות לא העלו האיטלקים את שאלת ייצוג הפלשתינאים על־ידי אש"ף.

במסיבת־עיתונאים הסביר שמיר כי לא ביקש להיפגש עם האפיפיור מפני שביקורו קצר (ולא קצר מביקורו של פרס לפני 3 שנים).

הפגנות נגד הביקור

המפלגה הקומוניסטית, סטודנטים ואירגוני שמאל אחרים ערכו אתמול הפגנה נגד ביקורו של שמיר ובעד הכרה איטלקית באש"ף. נוער שמאלני התחיל בהתרמה ברומא למען מחנות הפליטים. מחר יופיע מאמרו של אבי המפלגה הרדיקאלית פאנלה, ידיד ישראל, המאשים את ממשלת ישראל במשגים חמורים וקובע "שמוטב שהממשלה תיפול, כדי שישראל עצמה לא תיפול".

האיטלקים קיבלו בשבועיים האחרונים את המלך חוסיין, את פארוק קדומי, המכונה כאן "שר החוץ של אש"ף", ואת הנשיא מובארק, ושוחחו עם הנא סניורה. הם ממשיכים בשיחות על המצב בשטחים ועל פיתרון המשבר, ומדגישים את מידת הסתייגותם מהמדיניות הישראלית בשטחים ומהיעדר הצעות שלום אופרטיביות משני הצדדים, למעט הוועידה הבינלאומית, בה הם תומכים.

ראיתי שמעתי

צמרת פרו קיבלה את פני טמיר

מנכ"ל משרד החוץ, אברהם טמיר, הצליח לכנס סביבו את צמרת השלטון של פרו בקבלת פנים שערך לכבודו השגריר בלימה, דוד תורגמן. היו שם שרי החוץ וההגנה, ראש הממשלה לשעבר וחברי פרלמנט מכל מגוון המפלגות בפרו.

לפני כן נועד טמיר לפגישה עם שר החוץ, אלן וגנר, ועידכן אותו בפרטי יוזמת השלום והמצב בשטחים. טמיר החליט לקצר את ביקורו בדרום אמריקה והוא ישוב ארצה בסוף השבוע כדי לתרום את חלקו להכנות לביקורו של מזכיר המדינה האמריקאי, ג'ורג' שולץ.

א. לם

פרס נפגש עם ראשי החברות ההסתדרותיות

ממלא מקום ראש הממשלה, שמעון פרס, נענה להצעת מזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו, ונפגש עם ראשי החברות ההסתדרותיות הגדולות. המפגש נערך שלשום בבית כור בתל־אביב והשתתפו בו פרופ' איתן ברגלס, יו"ר מועצת המנהלים של בנק הפועלים, ישעיהו גביש, מנכ"ל כור, ה"כ רפי אדרי ואהרן שילה, ראשי סולל בונה ושיכון עובדים ואלפרד גוליק, מנכ"ל קבוצת הביטוח הסנה.

ראשי החברות סיכמו שקיום המפגש יהיה חסוי, אך כבר כאשר הגיעו לבתיהם, קיבלו טלפונים מעיתונאים המבקשים פרטים על הפגישה. בפגישה אמר פרס, בין היתר, שהדבר הרצוי ביותר כיום במשק הוא ליצור תוכנית כלכלית שתוכל לאפשר צמיחה.

אריה לביא

הרבנים הראשיים סירבו לשתף פעולה עם מבקר המדינה

מבקר המדינה, יעקב מלץ, גילה אמש כי לפני כמה חודשים החל משרדו לבדוק תלונות על אי סדרים בבחינות הסמכה לדיינים. אולם כשאנשי משרד מבקר המדינה ביקשו את תגובתם של הרבנים הראשיים, אברהם שפירא ומרדכי אליהו, הם סירבו לשתף פעולה.

מלץ, שסיפר על כך בהשתלמות של שופטים ועורכי דין המתקיימת במלון מוריה בים המלח מטעם לשכת עורכי הדין, הוסיף כי בעקבות תגובתם השלילית של הרבנים הראשיים, הוא נפגש איתם והביע להם שאם יעמדו בסירובם להתייחס לביקורת, ייאלץ לציין זאת בדו"ח השנתי. הרבנים התרצו ונאותו להגיב על הביקורת.

ג. אדם

ג'ון וויין — הדמות שמאחורי ה"מאצ'ו"

"היתה לנו חווה גדולה, ובה אוכפים רבים ורחבת רודיאו — אבל בלי סוסים. ג'ון שנא סוסים", זהו אחד הגילויים בספרה של אלמנת שחקן הקולנוע ג'ון וויין, מי שקנה את עולמו בסרטים כמו "דינגו", "ריאו בראוו" ו"הענבר האדום". תשע שנים

ג'ון וויין: קאובוי ששנא סוסים

לאחר מותו מפרסמת פילאר וויין את זכרונותיה ומנפצת מעט את דימוי ה"מאצ'ו" של בעלה המנוח. "ג'ון היה איש רך, שפחד מנשים והירבה לבכות", היא כותבת.

דאלאס בצרפת

לפני 300 שנה נתגלה באזור קוניאק שבצרפת כוהל שהוחזק קרוב לעשר שנים בחביות הפך מאז למשקה הקוניאק ההדור המפורסם והיקר. כיום מכנים את האיזור "דאלאס של צרפת", ומשווים את התככים המשפחתיים והעסקיים באיזור לתככי הסדרה הטלוויזיונית האמריקאית. במרוצת השנים האחרונות נמכרו ייקבי הקוניאק "הנסי" ו"קורבואזייה" והיקב של "אר טארד", השייך מזה שנים לחברה אנגלית. מפעל "קואנטרו" אף הוא עומד למכירה. היקב שנמכר בימים אלה, מבין השמות הנודעים של קוניאק, הוא יקב "מרטל", אשר נמכר לחברת "גראנד מט", במחיר של מיליארד דולר. החברה הזוכה נאבקה קשות בכמה משקיעים ומתחרים אחרים.

היקב האחרון בקוניאק שנשאר עדיין בידיים צרפתיות הוא קוניאק "רמי מרטן".

שולמית קיסרי

בעריכת עידית רוזנבלום

שיחת היום / גדעון אלון

עם: שמואל לוי, בעל סוכנות לוטו בתל־אביב
על: "קדחת" הימורי הלוטו

טרוף כזה לא זכור לי

כמה טפסי לוטו מילאו אצלך השבוע, להערכתך?

אני כבר שנים רבות בעל סוכנות ללוטו, טוטו ופיס, אבל טרוף כזה לא זכור לי. אנשים מילאו אצלי אלפי טפסים. יש כמה שהימרו ביותר מאלף שקלים.

נתת להם עצות "מקצועיות" על איזה ששה מספרים להמר?

אילו הייתי יודע איזה מספרים יזכו, הייתי ממלא בעצמי, ולמה אני צריך לספר את זה לאחרים? תאמין לי שגם לי יש מה לעשות בארבעה מליון שקל. אבל אני מהמר בצורה סולידית. בכל שבוע אני ממלא שני טפסים רגילים ב־10 שקלים. השבוע "נדבקתי" בשגעון הכללי ושלחתי ב־20 שקלים.

מרבית המהמרים מילאו בעצמם את הטפסים או שנעזרו במכשירים האוטומטיים?

בדרך כלל אנשים מאמינים במזל שלהם. מסמנים את תאריכי הלידה שלהם ושל הילדים, מספר הבית שבו הם גרים והגיל של הילדים. אבל יש כאלה שמאמינים במזל העיוור ומבקשים לוטומט.

האם השבוע נתקלת במהמרים חדשים?

כן. היו אצלי אנשים שביקשו שאסביר להם איך ממלאים את הטפסים. אשה זקנה אחת אמרה לי: שמעתי בטלוויזיה שיש פרס של 4 מליון שקל. אז אני רוצה להשתתף. בחיים שלי לא השתתפתי בהגרלות, וסכום כזה אסור להחמיץ. היא ישבה אצלי, עשתה אלף חישובים ובסוף מילאה שני טורים בשקל אחד.

מערכת המיחשוב החדשה שהנהיג מפעל הפיס הקלה על הקופאים?

כשהמסופים עובדים כמו שצריך ואין תקלות, אז המסופים רצים. אבל דווקא השבוע היו הרבה תקלות. כל כמה שעות נפסק הקשר ואין אפשרות לעבוד וזה מעצבן.

מהמרים רבים מילאו טפסים של 8, 9 ו־10 ניחושים?

רק המהמרים המקצועיים. אלה שקוראים להם "מכורים". הם ממלאים בעיקר טפסים של 8 הימורים, אבל כמובן שיש כאלה שממלאים גם טפסים של 10 ואפילו 11 ניחושים. אבל הציבור הרחב ממלא טפסים רגילים, בדרך כלל ב־5 שקלים, לפעמים שני טפסים ב־10 שקלים, ולא יותר.

אתה מאמין שאם אחד הלקוחות שלך יזכה בפרס הגדול, הוא יתן לך תשר?

לא מאמין בזה. פעם אחד הקליינטים שלי זכה בפרס הגדול של מפעל הפיס והיו גם זכיות בטוטו כדורגל אצלי, אבל רק לעתים רחוקות הזוכה בא ומשאיר כמה שקלים. לפני כמה שנים איזה פקיד בכיר במשרד ממשלתי זכה אצלי בטוטו בפרס כבד. כעבור כמה ימים הוא בא אלי והביא לי בונבוניירה גדולה. הייתי מבסוט, כי בדרך כלל אנשים מתעלמים.

שריר: השופט נדיב לדין משמעתי על פרשת פגישותיו האינטימיות

יואשם כי "התנהג באופן שאינו הולם את מעמדו של שופט בישראל"

מאת גדעון אלון

שר המשפטים אברהם שריר החליט להגיש קובלנה לבית הדין למשמעת של השופטים נגד נשיא בית משפט השלום באשקלון השופט צבי נדיב.

שר המשפטים אברהם שריר החליט על כך למרות המלצת פרקליט מחוז הדרום יעקב קדמון לסגור את תיק החקירה של השופט נדיב. השר שריר אף קיים התייעצות בנושא זה עם נשיא בימ"ש העליון השופט מאיר שמגר.

השופט נדיב שנחקר ע"י המשטרה בפרשת פגישותיו האינטימיות עם סתו בניסטי יואשם כי "התנהג באופן שאינו הולם את מעמדו של שופט בישראל".

בלישכת היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש התקיימה אתמול התייעצות נוספת בעניין העמדתם לדין פלילי של 3 שופטי השלום והתעבורה ממחוז המרכז, אולם לפי שעה עדיין לא התקבלה החלטה סופית. נודע שבין חברי הצוות הבכיר של המשפטנים (חריש, המישנה לפרקליט המדינה דורית ביניש, פרקליטת מחוז המרכז עדנה ארבל ועו"ד הלנה ביילין) קיימים חילוקי דעות אם להגיש כתבי אישום פליליים נגד השופטים אהרן כהן, ברשנור, חריפאי [illegible] ארבל, או להסתפק בהגשת כתבי אישום פליליים רק נגד שניים (ארבל וחריפאי) ולהגיש קובלנה משמעתית נגד השופט השלישי (כהן) וכן נגד שופט התעבורה יעקב ברדיין. נראה שההכרעה תיפול עד סוף השבוע.

חייל טרמפיסט נדקר ע"י נהג ליד גדרה

נפצע קל • החשד: נהג ערבי

החייל המצוע עופר סידקיס, אתמול בבית החולים.
(צילום: ראובן קסלן, "חדשות")

(ע). עופר סידקיס, חייל בן 20 מקרית אונו, נפצע קל אתמול בצהריים לאחר שנדקר על ידי נהג, כפי הנראה ערבי, שאסף אותו למכוניתו.

עופר עמד בצומת כנות ליד גדרה כאשר חלפה על פניו בשעה 12 בצהריים מכונית פורד אסקורט לבנה נושאת לוחיות זיהוי ישראליות. המכונית עצרה לאסוף את החייל ולאחר נסיעה של כ־200 מטר שלף הנהג סכין ודקר את החייל בזרועו.

החייל הספיק לפתוח את הדלת ולהמלט החוצה ואילו האסקורט ברחה מהמקום ונעלמה.

כעבור מספר דקות נאסף החייל על ידי מכונית אחרת והועבר לבי"ח קפלן שם נחבשה רגלו. המשטרה הקימה מחסומים באיזור ובחיפושים אחר המכונית והנהג התוקף.

עדי ראייה למקרה מתבקשים לפנות ברחוש לתחנת המשטרה הקרובה.

פיצוץ ליד שגרירות ישראל במאנילה

מאנילה (ע"ה). פיצצת דינאמיט מאולתרת התפוצצה אתמול בקומת הקרקע של בניין, שבקומתו החמישית נמצאת שגרירות ישראל במאנילה, ובעקבות כך נופצו חלונות, מסרה המשטרה.

עמוס עוז

(סוף מעמוד 1)

כשם שקרא להידבר עם הפלשתינאים ועם אש"ף, קרא עוז להידבר עם הימין בישראל. הוא קבע כי "המערך משמש אלה בידי הליכוד", וקרא לשרי המערך שאינם יכולים להשפיע על מדיניות הממשלה בה הם שותפים שווים, בעניין מדיניות השלום, לצאת מן הממשלה.

עוז תקף במלים חריפות את רבין על כי סילק, בעקבות ההיסטריה הדיבית, את דברי ה"כ צבן, בעניין אי חוקיותן של פקודות, וקרא להבהרה מה הן פקודות חוקיות ומה לא.

"אולי כל אחד מאתנו צריך לעמוד במעברים על הקו הירוק ולתת ספרון שיוכן על־ידי משפטנים, לכל מי שעובר שם — חייל, איש שב"כ, מתנחל — כדי שלא יגידו שלא ידעו".

עוז אמר, כי האבנים והאלות, מטבע הדברים ישאירו צלקות, אבל הזכיר גם כי כל נער ערבי בהפגנה, הקורא "איטבח אל יהוד" — ואלה אינם רבים, לדבריו — מעודד פורצים עמוקים בחברה הישראלית, ומרחיק את השלום בחודש נוסף.

הוא קרא לשמאל הישראלי לא לפרק את החברה בכך שלא יצייתו לפקודותיה, משום שלדבריו "זו חברה שלנו עוד לא הפכה למפלצת שצריך לפרקה", אם כי לא שלל סרבנות דרך מאבק כזאת.

הוא קרא לשמאל לפעול לשינוי החברה, על־ידי שכנוע אנשים לתמוך במפלגה שהיא בעד שלום וחיסול הכיבוש, בבחירות הבאות. עוד קרא עוז להתנער מהדבקות הוולגנית בעבר — שהוא עצמו, לדבריו, לקה בה בעבר — וסיים באמרו בנימה אופטימית: "מה שהיה לא יהיה יותר".

אולם "צוותא" היה מלא, ורבים הצטופפו באכסדרה שלו וראו את הדברים על מרקע טלוויזיה במעגל סגור. בחוץ היתה הפגנה קטנה של נוער התחיה, שהתפזרה בשירת "התקווה" עוד לפני שהסתיימה העצרת, שנערכה תחת הכותרת: "לדבר שלום עם פלשתינאים".

בעצרת נשאו דברים פרופ' יהושפט הרכבי, ארז ביטון, ד"ר אבי רביצקי, יהונתן גפן, עדנה פליאל, יוסף שילוח ונציגי מורים ומרצים באוניברסיטאות, והוקראו מברקים מיוצרים ופעילי שלום בארץ ובחו"ל.

עצומה שהתומכה במקום בעניין הידברות עם פלשתינאים והפסקת הכיבוש, תוגש לראש הממשלה ביום ו'. כמו כן, מתוכננת השמרת מחאה על־יד ביתו.

אל על

	מינ' מינימום	מקס' מכסי		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	0	6	מעונן	4	10
אתונה	6	9	מעונן	3	6
בוקארשט	-4	4	בהיר	0	3
בייזל	2	6	מעונן	2	6
וינה	0	6	מע"ח	-3	5
ז'נבה	-1	10	בהיר	3	10
לונדון	4	10	מע"ח	4	12
ליסבון	8	16	מעונן	10	15
מדריד	4	8	מעונן	8	14
ניו־יורק	4	11	גשם	-4	0
פאריס	0	12	מע"ח	2	12
פרנקפורט	-3	8	מע"ח	-2	5
ציריך	1	2	מע"ח	-3	5
קהיר	10	16	מעונן	12	15
קופנהאגן	1	3	מעונן	2	4
רומא	4	15	בהיר	6	15
שטוקהולם	0	2	מע"ח	2	4

EL AL אל על

עיריית ירושלים: ננתק רמקולים במסגדים אם תימשך בהם ההסתה

שמשות של בתי ערבים נופצו שלשום בלילה בכפר ג'אבל מוקבר שליד שכונת ארמון הנציב

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ" בירושלים

בכפר ג'אבל מוקבר, שליד שכונת ארמון הנציב בירושלים, נופצו שלשום בלילה שמשות של בתי ערבים. כנראה בוצעה הפעולה על ידי יהודים, כגמול על נסיונות חוזרים ונשנים של ערבים מהכפר לפגוע בבתי יהודים, ברחוב מאיר נקר שבשכונה.

יו"ר ועדת הבטחון של עיריית ירושלים אבי קאטסו, מסר כי בשבועיים האחרונים העלו תושבים בשכונות התפר היהודיות, הצעות קיצוניות לפעולות בשכונות הערביות הסמוכות, שלא הוצאו אל הפועל, בלחץ של תושבים אחרים, מתונים, ופקידי עירייה.

קאטסו סיפר כי נכח בפגישה באחת משכונות התפר, שבה הושמעו דיבורים כמו "נקח את השלטון לידיים. לא צריכים כאן משטרה. מספיקים כמה מקלות וכמה גרזנים וכבר נעשה סדר בעצמנו." דובר גם על שימוש בנשק ועל שימוש בכלבים מאומנים. לדבריו היה חשש מהתארגנות פלנגיסטית ורק בהתערבות גורמים מתונים נרגעו הרוחות. יו"ר ועדת הבטחון של העירייה סיפר כי בשכונות ארמון הנציב וגבעה הצרפתית, פנו הורים בבקשה אל העירייה שלא לאפשר לילדי הערבים להשתמש במגרשי המשחקים, שכן השטח הערבי לשטח היהודי. "כמובן, דחינו פניות אלה," אמר.

מדיניות הכבדה על שכונות מתפרעות

אתמול התקיימה בלשכתו של שר המשטרה חיים בר לב, פגישה, שבה השתתפו בכירי המשטרה, ראש עיריית ירושלים טדי קולק ובכירי העירייה וכן גורמים בטחוניים. הוחלט להגביר את נוכחות המשטרה בנקודות הרגישות שבעיר, בעיקר בשכונות המעורבות ובשכונות התפר. כן הוחלט על מדיניות של הפסקת שירותים לאוכלוסיה הערבית והכבדה על אוכלוסיה זו, בשכונות שבהן יפריעו התושבים הערבים למתן השירותים הללו.

בראיון לטלוויזיה בערבית, אמר אתמול השר בר־לב, כי לדעתו יבינו בסופו של דבר התושבים הערבים, שהפרות הסדר אינן משתלמות. הוא אמר: "הם כבר מרגישים זאת... בתי ספר לא פתוחים — זו הכבדה. כשכתה מסוימת פגעו בשעוני המים העירייה מספקת מים במיכלית, או צריך ללכת ברגל ולשאת מים על הכתף. אלה הכבדות שכולן תוצאה של התפרעויות."

עיריית ירושלים הזהירה את ראשי המוסלמים בעיר, שתנתק את הרמקולים במסגדים, אם לא יפסיקו השימוש בהם לצורכי הסתה.

אתמול הודיעה עיריית ירושלים, כי חידשה את אספקת המים הסדירה לשכונת אבו־תור הערבית. לפני מספר ימים פגעו ערבים מהשכונה בשעוני המים, והעירייה סיפקה מים לשכונה באמצעות מיכליות.

דו"ח ששינסקי

(סוף מעמוד 1)

של 25%, ובנפרד מכל יתר הכנסותיו של הנישום.

• תוכניות החסכון. הוועדה ממליצה לקבוע שיעור מס אחיד של 35% על כל סוגי ההכנסות מהון שהיו פטורות עד היום. אלו כוללות, בין השאר, את תוכניות החסכון של הבנקים השונים ואת קופות הגמל. המדובר כמובן רק בהכנסות מהפקדות חדשות או מחידוש של תכניות קיימות שהגיעו לפרעון.

• הפרשות סוציאליות (ביטוח מנהלים, קופות גמל לתגמולים ולפיצויים, פנסיות ופיצויי פיטורין). הוועדה ממליצה לפשט החקיקה בתחום זה בדרך של מעבר לניכויים בלבד בשיעורים הקיימים, ולהטיל מס על החסכון בעת המשיכה בלבד.

• קרנות השתלמות. יש לחייב במס את הפרשות המעביד לקרן השתלמות. הוועדה סבורה עם זאת שמן הראוי שהמגזר הציבורי שיגבה את תוספת המס יגלם תוספת זו לעובדיו, אולם מוסיפה שנושא זה חורג מתחום סמכותה.

• הקלות מס ופטורים שונים. הוועדה ממליצה לבטל את הטבות המס (בצורת ניכויים, זיכויים או פטורים) לחיילים משוחררים, לסטודנטים, לעולים חדשים, לעבודה במשמרות ולהנחות מעבידים (ריבית, מתנות וארוחות). כמו כן מומלץ לבטל הקלות המס הניתנות לחיפושי נפט, להפקת סרטים ולמחקר ופיתוח. נושאים אחרים הם צמצום הקלות המס בגין הוצאות רפואיות ותרופות, וכן מומלץ לצמצם את הקלות במס שמקבלים בעלי רכב צמוד.

• אזורי פיתוח. הוועדה ממליצה לבטל את זיכוי המס לתושבים באזורי פיתוח, ולהפנות את מחצית תוספת המס שתיגבה כתוצאה מביטול זה להוצאה תקציבית ישירה לאזורים אלה.

• תשלומי העברה. הוועדה תומכת בהמשך מתן פטור ממס על תשלומי העברה (למשל, קיצבאות הזיקנה של המוסד לביטוח לאומי, קיצבאות משרד הבטחון ועוד). אולם ממליצה להתחשב בקיצבאות אלה בקביעת שיעור המס שיחול על הכנסות נוספות של מקבלי הקיצבאות.

• חובת דיווח. הוועדה ממליצה על הנהגת חובת דיווח כללית על הכנסות החל משנת המס הבאה.

בכל הנושאים שבהם מציגה הוועדה שינויים אין המדובר במיסוי רטרואקטיבי. הוועדה ממליצה שהנושאים השונים — כולל מיסוי רווחים בבורסה — יוישמו כבר בשנת המס 1989. בשיחה עם כתבים לעניני כלכלה לאחר הגשת הדו"ח ציינו חברי הועדה שאינם רואים בהכרח את כל ההמלצות כמקשה אחת, ובהחלט ניתן יהיה ליישם חלק מהן בשלבים שונים. לעומת זאת הבעיה שעשויה לעלות בגישה כזו היא שהרבה חלקים קשורים מבחינת ההשלמות החברתיות לאחרים. תיאורטית, אומרים אנשיה אפשר להוריד את שיעורי המס תוך השגת כסוי חלקי לעלות של צעד כזה.

לפי חישובי הוועדה יביאו הורדת שיעורי המס, העלאת תקרות ההכנסה והשינויים במתן נקודות הזיכוי להקטנת ההכנסות ממסים בסך 740 מיליון ש"ח בערך בשנה הראשונה להפעלת הרפורמה. מאחר שבכתב המינוי של הוועדה נתבקשה הועדה לשמור על איזון תקציבי ולא להגיש המלצות הכרוכות בהטלת נטל נוסף על תקציב המדינה, מציגה הועדה במקביל להקטנת ההכנסות ממסים את התוספת הצפויה משאר המלצותיה.

להלן סעיפי תוספת ההכנסה במיליוני שקלים לאחר הפעלת הרפורמה בשנה הראשונה: רווחי הון מניירות ערך בבורסה — 190 מיליון, הכנסות אחרות מהון — 58, קרן השתלמות (מחצית הסכום) — 88, אזורי פיתוח (מחצית הסכום) — 50, רכב צמוד — 15, הנחות מעבידים — 67, עבודה במשמרות — 39, הוצאות רפואיות — 25, חצי נקודת זיכוי לילדי אשה עובדת — 57, קיצבאות הביטוח הלאומי — 37, חיילים משוחררים — 13, עולים חדשים — 23, קיצבאות משהב"ט — 16, תרומות — 5, סטודנטים — 16, סרטים, נפט, מחקר ופיתוח — 10. סה"כ שוטף: 709 מיליון ש"ח.

ביחס לטענות שעולות כנגד הוועדה על פגיעה בשכבות חלשות, דוחים חבריה את הביקורת. לדבריהם, נכון אמנם שבפעולה של בניית מערכת מיסוי יותר ניטרלית, נפגעים אלו שזכו במערכת הקודמת להטבות מפליגות ופטורים. אולם, אין זה אומר שלא נעשה יותר צדק לשכבות רחבות יותר של הציבור ובעיקר השכבות החלשות והבינוניות.

חריש יבקש להסיר חסינות ח"כ כהנא

יואשם בתקיפת שוטר והפצת מכתבים גזעניים מדואר הכנסת

מאת גדעון אלון

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש עומד לפנות לוועדת הכנסת בבקשה להסיר את חסינותו של ח"כ מאיר כהנא כדי להעמידו לדין פלילי. ח"כ כהנא יואשם בהפצת מכתבים בעלי תוכן גזעני תוך שימוש בדואר הכנסת. כן יואשם בתקיפת קצין משטרה והטחת ביצה בפניו.

יו"ר תנועת המרכז ח"כ אמנון רובינשטיין הביע סיפוק מהחלטתו של חריש. לדבריו זהו שלב נוסף במערכה הציבורית לאסור על רשימת כך להשתתף בבחירות לכנסת הי"ב. הוא הדגיש כי סילוק כוחות פוליטיים כתנועת כך, יחזיר את השפיות לחיינו הציבוריים.

כשיוגש כתב אישום בנושא זה נגד ח"כ כהנא, תהיה זו הפעם הראשונה שחוק נגד גזענות יעמוד במבחן משפטי.

הלוטו

(סוף מעמוד 1)

סך ההכנסות הגבוה ביותר עד כה נרשם לפני שנתיים — כ־10 מיליון שקל.

הפרס הראשון בלוטו מגיע לסכום של 4.1 מיליון שקל. פרס השיא הקודם היה פחות מ־3 מיליון שקל.

הסכום הגדול של הפרס הביא לבהלת לוטו בקרב המהמרים כאשר רבים שלא נוהגים להמר בלוטו עמדו בתורים ארוכים וביקשו למלא את הטפסים. בסך הכל מילאו הישראלים במהלך השבוע כ־1.425 מיליון טפסים. כשליש מהטפסים הללו מולאו ביום אחד, ביום שני.

מפעל הפיס האריך אתמול בשעתיים את מועד סגירת ההימורים. במסופי האונליין התקבלו תוצאות עד שעה 2 אחה"צ ובמסופים הרגילים התקבלו תוצאות עד השעה 11 בבוקר. מפעל הפיס ערך אמש מעין פסטיבאל במהלך ההגרלה שנערכה בבית מפעל הפיס.

איום על פועלי ניקיון ערבים להימנע מלבוא לעבודה בת"א

מאת חיים הנדורקר

גורמים קיצוניים איימו על פועלים מהשטחים העובדים בשירותיה של עיריית תל אביב כי יימנעו מלבוא לעבודה.

האיומים הופנו כלפי עובדי ניקיון ובאחד המקרים גם כלפי קבלן העוסק בהבאת פועלים לעיר.

הם אמרו לו כי אם ימשיך להביא עובדים הרי יפגעו ברכושו.

האיומים הופנו בדרך כלל בצפון תל אביב.

מידע על כך נמסר לוועדת הבטחון.

מתוך 350 הפועלים הערבים העובדים בשירות העירייה מגיעים לעבודה מאז החלו המהומות בשטחים רק 60 אחוזים.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
"מבוא העמקים"
חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 כי הוגשה למשרדי הוועדה המקומית "מבוא העמקים" נצרת עילית בקשה להקלה בתיק מס' 25/87 מגוש ע"י מחמוד קאסם עתאמנה מישוב ריינה גוש 17522 חלקה 46 מהות ההקלה בניה מקו בניה קיים ואי שמירת מרווח מהדרך.
את ההתנגדויות אפשר להגיש למשרדי הוועדה המקומית רח' כרמל 2/5 נצרת עילית, תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.
ישראל קניג
יו"ר הועדה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של אמנו וסבתנו

רושן לויזון
לבית נתן

על מועד ההלוויה נא להתקשר
לטלפון: 03־455965, 03־5563882

האבלים: בנה וכלתה: מריו ומרים
אחיינים: חגית וחנוך
וכל המשפחה.

אהובנו

חומיק (נחום) דייגי

נפטר לפתע בטרם עת

ההלוויה תתקיים היום יום רביעי כ"ט בשבט תשמ"ח 17.2.88
בשעה 15.00 בבית העלמין בחולון
נפגשים ליד השער החדש

אשתו: רותי דייגי
בנותיו וחתניו: דנה ומוטי זוטא
רמה ושימי גולני
אביו: מרדכי דייגי
אחיו: דיילה (דוד) ורחל דייגי.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו הפתאומית של
בעלי, אבינו, אחינו, סבנו וגיסנו היקר

שלמה סלוצקי
ב"ר אהרן דוד ז"ל

ההלוויה תתקיים היום, יום רביעי, כ"ט בשבט תשמ"ח — 17.2.88, בשעה 13.30 בבית העלמין "הדרום" בגבול חולון—בת־ים (שער הדס).
אוטובוס ייצא בשעה 12.30 בצהריים מבית המנוח, רח' המלך ג'ורג' 68, תל־אביב.
השבעה בבית המנוח.

המשפחה האבלה

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירתנו

גיטה איציקוביץ

על מועד ההלוויה בטלפונים
04-334585, 04-241234

מתאבלים: בתה: פנינה גלפנד וב"ב
בנה: שאול איבצן וב"ב
אחיה: יעקב קפלן

הסניגור שפטל דורש לזכות את דמיאניוק "מחוסר ראיות או לחילופין מחמת ספק"

טוען בסיום סיכומיו: האליבי של דמיאניוק מהימן ועומד בביקורת גם אם שכח כמה פרטים מתקופת שביו במחנה חלם • היום ומחר – סיכומי שני הסניגורים האחרים, צ'ומאק וגיל

מאת מרדכי בן פל
כתב עתי"ם

סניגורו של ג'ון דמיאניוק, עו"ד יורם שפטל, ביקש אתמול אחה"צ, בסיום נאום הסיכום שלו, לקבוע שהתביעה לא הוכיחה את האשמה הזו נגד דמיאניוק, הנאשם בעבירות לפי החוק לעשיית דין בנאצים ועוזריהם, וביקש לזכות אותו מחוסר ראיות. לשם הזהירות ולחילופין, אמר, כי יש לזכות את הנאשם מחמת ספק.

היום ישמיע דברי סיכום הסניגור פול צ'ומק, ומחר – הסניגור ג'ון גיל. בכך תסתיים פרשת סיכומי ההגנה בפני השופטים דב לוין, צבי טל ודליה דורנר ב"בנייני האומה" בירושלים.

עו"ד שפטל טען אתמול, בהמשך סיכומי ההגנה, כי האליבי של הנאשם, מאז נפל בשבי הגרמני בחצי־האי קרים, הוא מהימן, ואם לא זכר אירועים מסויימים בתקופת השבויים חלם, אין לקבל בגלל כך את טענת התביעה שהוא היה באותו הזמן במחנה־ההשמדה טרבלינקה.

הסניגור התייחס לכך שהנאשם לא אמר דבר על שהייתו במחנה־השבויים חלם בעת שנחקר בארה"ב, והחל למסור פרטים על שהייה ארוכה בחלם, הרבה יותר מאוחר. התביעה טענה כי הוא "שכח" מה שהיה בחלם מפני שלא היה שם, והיה במחנה־ההשמדה טרבלינקה בתקופה בה מדובר, היינו מאז יולי 1942, במשך 8 חודשים.

גירסה זו ניסה להפריך הסניגור בסיכומיו אתמול, בטענה כי כשם שהעד לא זכר בשלבים מסויימים בעדויותיו בחקירות שונות, את מה שקרה לו בחצי־האי קרים ובמקומות אחרים, דברים שאינם שנויים במחלוקת, כך לא זכר גם מה שאירע במחנה־השבויים בחלם.

הסניגור הסתמך בעניין זה על עד הגנה, פרופ' האבנהאואר, שאמר כי כשמדובר בפרטים אוטוביוגרפיים, הדברים נשארים בזיכרון אבל לא תמיד נשלפים. הם יוצאים לאור, כאשר שופע רמז מסויים.

הסברת הסתירות בעדויות הנאשם

שפטל הזכיר כי הנאשם מסר עדויות סותרות על נסיבות נפילתו בשבי בחצי־האי קרים ופעם אחת, בעדות בקליוולנד ב־1981, הוא אפילו אמר כי נפל בשבי בחלם שבי חצי־האי קרים, בשעה שחלם נמצאת בפולין. אחר־כך אמר כי נפל בשבי בקרבות קרץ', אבל לא זכר אם זה היה בקיץ או בחורף.

הסניגור דחה את טענת פרקליט המדינה, יונה בלטמן, שהנאשם "טרשן שמיכה לצד זה או אחר כדי לבנות הזוג באליבי שלו".

"לא נכון שהוא לא זכר", טען שפטל. "לא היה לו מה לזכור, מאחר שהיה בטרבלינקה. כל הדברים שבגירסתו היו שמורים בזכרונו, אך הוא ריווח עליהם קתר מאוחר".

בעת שהיה במעצר בישראל, טען הסניגור, היה לו זמן להתרכז ושלף מן העבר פרטים על מה שקרה לו בחלם, לרבות כריית הכבול הד תנאים הקשים שעבר במחנה זה.

הסניגור גם דחה טענת ההגנה לגבי חלק אחר של האליבי, בקשר לשהייתו במחנות־שבויים ברובנה ובפילאו. למרות שהדבר רשום בטופס, לא חזר על כך הנאשם בגירסת האליבי שלו בעת חקירתו. מכך הסיק פרקליט המדינה, שהעד לא הזכיר זאת בכוונה תחילה, מכיוון שדמיאניוק היה בטרבלינקה. לטענת הסניגור, זו טענה מופרכת. חשיבות רבה ייחס הסניגור לעובדה שהנאשם מילא בגרמניה טופס בו כתב שהיה זמן מסוים בסמבור או בסוביבור בפולין.

הנאשם טען כי שיקר בטפסים האלה ולא רצה לכתוב שמוצאו מאוקראינה הסובייטית, מחשש שיוחזר בכפייה לבריה"מ ויוצא שם להורג. לפיכך, כתב שהיה בסמבור או בסוביבור, שהם באוקראינה הפולנית (גליציה). את הטופס הזה מילא הנאשם עבור סוכנות הסעד של העקורים ב־5 במארס 1943. אמר שפטל: סוביבור היה מחנה־השמדה. הוא היה צריך להיות משוגע, לכתוב בטופס שהוא היה במחנה־השמדה. לכן, כאשר כתב הנאשם שהיה בסוביבור או בסמבור, לא ידע כלל שסוביבור היה מחנה־השמדה. איך כור השם הזה בטופס רק מחזק את גירסת האליבי של הנאשם, טען הסניגור.

לא שוכחים אליבי "מפוברק"

הסניגור דחה גם את טענת פרקליט המדינה, שהנאשם בכלל לא היה בחלם והמציא את הסיפור הזה כדי "להימצא" במקום אחר בתקופה בה, לטענת התביעה, הוא היה בטרבלינקה, החל מקיץ 1942. שפטל טען, שאם ממציאים אליבי, לא שוכחים אותו. העובדה שהוא לא זכר בתקופה מסויימת שהוא לא היה שם, רק מעידה על כך שהוא לא הביא אליבי מפוברק על שהייתו בחלם.

גם בעניין זה הסתמך הסניגור על פרופ' האבנהאואר, שאמר כי אפשר שלא להיזכר בעניינים ביוגראפיים שונים, אפילו חוויות קשות.

שפטל ציין, כי הנאשם גם לא זכר את מספר היחידה שלו בצבא האדום, ומה שעבר עליו בקרים. "או מה ההבדל בין זה לבין כריית כבול בחלם?" שאל.

עוד הזכיר בעניין זה, שהנאשם לא זכר שהיה בתקופה מסויימת שומר פנימי במחנה עקורים בגרמניה. הוא לא כלל זאת בשום אחת מגירסות האליבי שלו, ונזכר בעניין רק כאשר בתו הביאה למשפט תמונה שמצאה, כשהוא מצולם במדים של שומר במחנה.

"הוא לא זכר דברים שאינם שנויים במחלוקת במשפט זה, ובכן מדוע לא ישכח גם דברים השנויים במחלוקת?" שאל שפטל.

בקשר לצבא ולאסוב, טען הנאשם באליבי שלו, כי הצטרף לצבא זה בקיץ 1944. התביעה, שהסתמכה על עדות שופרשטיל, טענה כי גירסה זו מופרכת, מאחר שצבא ולאסוב הוקם רק בנובמבר־דצמבר 1944.

אולם, טען שפטל, העד הזה לא ידע, כנראה, שהיו יחידות "אוסטגרופן" תחת הסימון אר.או.א., שהיו מורכבות בעיקר מאוקראינים ובני מיעוטים אחרים בשטחים שנכבשו על־ידי הגרמנים, ואשר הוקמו כבר ב־1942.

בנוסף מעדותו של שולסטר, קבע הסניגור כי משלחת בריטית לענייני רפטריאציה ישבה בפרנקפורט, באזור הכיבוש האמריקאי בגרמניה, עד 1949. זה מסביר בצורה המשכנעת ביותר את פחדיו של הנאשם, מפני החזרתו לבריה"מ בשנה שבה הוא מילא את הטופס.

שפטל ציטט עוד מדברי שולסטר, שאמר כי היו מקרים ששבויים שהוחזרו לבריה"מ, הוצאו להורג בו במקום, ועל כך ישנן עדויות־ראייה של קציני־קישור אמריקאים ובריטים.

בניסיונו לאמת את גירסת האליבי של הנאשם, עמד שפטל על פרשת מחנה היינברג, שלטענת הנאשם הוא שהה בו בקיץ 1944, לאחר שגויס לצבא ולאסוב. התביעה טענה, בהסתמך על עדות היסטוריונים, כי נאסר על כל צבאות העזר לשהות על אדמת גרמניה, מחשש שהם עלולים להצטרף למרד של עובדי כפייה ולספק להם נשק.

הסניגור הסתמך על דבריו של היסטוריון שהעיד מטעם התביעה, ד"ר ספקטור, שאמר כי בפברואר 1944 התארגנה היחידה הגליציאנית של הצבא האוקראיני בהייהאמר בשלזיה העלית. "לכלי־נו של הדייר", כדברי שפטל. הוא אמר, כי היחידה זו התאמנה באותו מקום וחזרה לשם לאחר שהובסה בקרב.

זה היה המחנה הבסיסי של היחידה. "ובכן, בהייהאמר יכלו להיות יחידות של אוקראינים ובהיינברג – לא?" שאל שפטל.

הסניגור טען, כי האליבי הישיר של הנאשם מתייחס לתקופת יולי 1942 עד אוקטובר 1943, בה שהה לפי כתב־האישום במחנה־ההשמדה טרבלינקה.

בתקופה זו, טען הנאשם באליבי שלו, הוא היה במחנה חלם. זה לב ליבו של האליבי, אמר הסניגור, מאחר שבתיאוריה הוא יכול היה להיות בצבא ולאסוב גם לאחר טרבלינקה, אם כי הוא טוען שהיה בחלם.

אב בית־הדין, השופט דב לוין: "ובכן, מהו בכל זאת האליבי של הנאשם? מתי הוא מתחיל ומתי הוא נגמר?"

על כך השיב שפטל: "הוא נפל בשבי בחצי־האי קרים בקיץ או בחורף 1941. אחר־כך עסק שם בתיקון מסילות־ברזל חודשים מספר. לאחר מכן הועבר לפולין, למחנה־השבויים רובנו. היה שם כמה שבועות ומשם הועבר לחלם. בחלם היה 18 חודש, עד אביב 1944. אחרי זה הועבר למקום גיוסה של היחידה הגליציאית בצבא האוקראיני, ליד גרץ. היה שם שבועות מספר ואחר־כך, בסוף קיץ 1944, גוייס לצבא ולאסוב. עבר להיינברג ושם נשאר עד לסוף המלחמה.

לטענת שפטל, האליבי מתרכז בחלם. כך שאפילו יופרך החלק הסופי של האליבי, בעניין צבא ולאסוב, עדיין אין זה אומר שבחלם הוא לא היה.

בעניין חלם ניסה הסניגור להרים את מוטמה התביעה. ההיסטוריון ד"ר ספקטור, הוא אמר כי כל עדותו הסתמכה על המסמך שבו מסומנות תנועות השבויים אל מחנה חלם וממנו. טענת התביעה היתה, כי מן המסמך עולה שחלם היה מחנה מעבר בלבד, ולא יתכן שהנאשם שהה שם שנה וחצי.

מכל הסיבות הללו, ביקש הסניגור שפטל לקבוע שהתביעה לא הוכיחה את האשמותיה נגד הנאשם, וביקש לזכות אותו מחוסר ראיות. לשם הזהירות, ולחילופין, הוא אמר, יש לזכות את הנאשם מחמת הספק.

היום ישמיע את דברי הסיכום שלו הסניגור פול צ'ומק. מחר – הסניגור ג'ון גיל. בכך תסתיים פרשת סיכומי ההגנה במשפט דמיאניוק.

רבין: בשום מקרה לא השתמשתי באימרה "לשבור להם את העצמות"

הכנסת הסירה מעל סדר היום הצעות לדיון ב"פקודות בלתי חוקיות בשטחים" • אלעזר גרנות: האם צריך להאמין שכל המעשים המתוארים באמצעי התקשורת לא נבעו מפקודות? • דדי צוקר: אחרי כמה חריגים הופך חריג לנורמה • שר הביטחון לפני שיצא את האולם לרן כהן על הדוכן: "אתה שקרן, מסית ומדיח"

יצחק רבין ביקר אתמול בעזה ונפגש עם המפקדים בבורים. בתמונה (מימין לשמאל) הרמטכ"ל רב אלוף דן שומרון, שר הביטחון, אלוף פיקוד הדרום יצחק מרדכי ומתאם הפעולות בשטחים שמואל גורן באריחה. (צילום: דובר צה"ל).

אולם המליאה / עמוס בן־דוד

תוך סערת רוחות דנה אתמול הכנסת בשתי הצעות לסדר היום, שהוגשו על ידי אלעזר גרנות (מפ"ם) ודדי צוקר (רצ) והנוגעות למעשים בשטחים ולחשש כי מתמלאות שם פקודות בלתי חוקיות.

שני המציעים הסתמכו על פסק הדין של בית המשפט העליון במשפט כפר קאסם (כאשר נורו 45 תושבי המקום באש חייל משמר הגבול אחרי ששבו מהעבודה ומבלי שידעו כי בכפרם הוטל עוצר). פקודה בלתי חוקית בעליל – כלומר שעל החייל להפר אותה – היא "כמו דגל שחור, כתובת אזהרה", קבעו אז השופטים. צריך להיות בה "הפרת חוק ברורה המופיעה על פני הפקודה עצמה, אי־חוקיות הדוקרת את העין או הלב".

גרנות שאל אם הוא צריך להאמין שכל המעשים המתוארים בכלי התקשורת, לא נבעו מפקודות מסוג זה. הוא אמר שאינו פוטר אף חייל אחד מאחריות, אין הוא מוכן לכנות אותם "ילדים במדים". גם אם החייל הוא בן 18 או המפקד בן 20. צוקר אמר, כי הדרג המדיני מטיל על החייל לפתור סבך שהוא עצמו נואש מלפתור. אין צבא שיכול לפעול מול התקוממות עממית.

"אחרי כמה חריגים הופך חריג לנורמה?" הוא שאל. עוד אמר, כי רבין לא אסר על החיילים להעניש באלות, והציע שמערכת הביטחון תקים מערך שיעקוב אחרי קיום זכויות האדם החל בדרג הפיקודי הגבוה ביותר ועד יחידות השדה.

רבין הבחין בתשובתו בין דברי גרנות שנבעו לדבריו מ"כאב אמיתי" לבין דברי צוקר שקבע עובדות לארגנטנות. "בשום מקרה לא השתמשתי באימרה 'לשבור להם את העצמות' אמר רבין, לא בפומבי ולא בפורום סגור כלשהו. מעולם לא אמרתי שמכות יש לתת כעונש".

שר הביטחון חזר על הפקודות שניתנו לצה"ל, אחרי השלב הראשון בו עמדו חיילים מנגד, ולאחר מכן ירו ואנשים נהרגו. הפקודות היום הן למנוע את האלימות, כי הנוהגים באלימות פוגעים באפשרות להגיע לשלום. האלימים בשטחים מתכוונים שצה"ל יסוג בבהלה מן השטחים. כך לא יהיה. העדיפות הראשונה היום היא למנוע את התפרעות האלימות, וכאשר היא נוצרת יש להשתמש בשלב ראשון באמצעי גז מדמיע, בשלב שני בכדורי גומי, ואם זה לא מועיל לפעול תוך התעדות על המבצעים, להפעיל כח כולל מכות באלות. מכות מותרות רק בזמן ביצוע הפעולה ותוך מירדף. אם נכנס המשליך בקבוק תבערה או אבן לתוך בית, יש להיכנס לבית, ואם צריך – במכות. אין להפעיל יותר כוח מהנדרש כדי לתפוס אותו. ההוראות אלה מתאימות לפקודות הצבא, אמר רבין. הוא נכנס בתודרוכים, עד דרג של סגן־משנה, והוא מאמין שמרבית החיילים והמפקדים פועלים אך ורק במסגרת אותן הוראות.

היו חריגים – הודה רבין, בדרך כלל של חיילים שפעלו כבודדים, ולא על סמך פקודות. היו שני מקרים שקצינים היו מעורבים במעשים כאלה, הורו להכות באנשים אחרי שכבר נתפסו, והם נחקרים. באחר שכך, לא מדובר בפקודות בלתי חוקיות, כי פקודות הן מה שנותן קצין או מפקד לחייל. רק במקרים מעטים ביותר מפקדים נתנו פקודות חריגות. ברוב המקרים של החריגות היו אלה מעשים של חיילים, שכבר פעלו בשלב הראשון, כאשר היתה להם הרגשה של חוסר אונים וחוסר תגובה מול גילויי שנאה תהומית והתגרות חמורה. בכל מקרה שבו הוגשה תלונה, היא נחקרת. לפי דיווחים ראשונים מדובר בחיילים מכל שכבות הציבור, ומכל המפלגות.

המקרה של שפיכת עפר על ערבים יטופל במלוא חומרת הדין, אמר רבין. מי שעשה זאת לא נמנה על יחידה לוחמת. לא היה שם אף קצין אחד, וגם לא מפקד שבא מיחידה לוחמת. בצה"ל נעשית עתה פעולה הסברתית, לשכנע את החיילים לא לחרוג אל מעבר למה שנדרש. מפקדים עושים את המיטב המירב להקפיד על הוראות.

תופיק טובי (חד"ש) שביקש להעביר את הנושא לוועדה האשים את רבין שעם שובו מארה"ב אמר שינקוט ב"צעדים מכאיבים". בכך התיר את הרסן והאחריות לחריגים היא עליו. רן כהן (רצ) אמר שאם ייהפך עניין צה"ל לוויכוח בין ימין לשמאל, יישמט הבסיס של קיומנו. בלתי אפשרי הוא שהאשמים בחריגים הם "רק החיילים הקטנים".

קריאות ביניים קשות בין חברי הליכוד לבין אנשי מפ"ם ורצ הפריעו לשר כמעט כל זמן הרצאתו. בני שליטא (ליכוד – ליברלים) הוצא מן האולם אחרי שהוזהר שלוש פעמים על ידי היו"ר מאיר כהן־אביגדור (ליכוד – חירות). רבין עצמו קרא לעבר רן כהן (רצ) "אתה שקרן, מסית ומדיח" ויצא מן האולם תוך שהוא אומר "איני מוכן לשמוע דברים אלה".

בקולות הקואליציה, נגד האופוזיציה משמאל, הוסר הנושא מן הפרק. ח"כי "התחיה" לא היו באולם כל זמן הדיון.

למשטרה אין די כוח אדם; בארץ יש לה מגבלות חוק שאין בשטחים

בר־לב והמפכ"ל קראוס סקרו את הקשיים, המציינים את פעילות המשטרה בתחומי מדינת ישראל לאור המצב החדש בשטחים

ועדות וסיעות / דן מרגלית

שר המשטרה חיים בר־לב והמפכ"ל דוד קראוס סקרו אתמול את הצלחות המשטרה במניעת פעולות אלימות בתחומי מדינת ישראל וברמת הגולן, אך ציינו כי הם נתקלים בשני קשיים: מגבלות חוקיות, שאינן קיימות בשטחים המוחזקים, וצמצום בכוח־האדם. שוטרים רבים נמצאים בכוננות זה שבועות רבים.

בר־לב וקראוס ציינו, כי 2,000 שוטרים נפלטו מן המשטרה בשנה שעברה. גוייסו חדשים, שהם פחות מאומנים.

בדיון מסר המפכ"ל קראוס, כי בהפגנה בדופה נישאו סיסמאות קיצוניות כמו "פלשתין – בדופה". המשטרה נמצאת בעקבות מניפי הכרזות האלה.

ממלא מקום היו"ר, מיכה חריש (מערך), מסר כי ועדת החוץ והביטחון תבדוק דרכים להקל על המשטרה, מנקודת המבט של פעילותה הביטחונית.

לא נמצאו אחראים לבור פתוח

ועדת־משנה של משרד הפנים, בראשות ח"כ אברהם ודריגר (מורשה), לא מצאה מי היה אחראי לבורות פתוחים ברובע היהודי בעיר העתיקה – בורות שלאחד מהם נפל ילד בן 12 ובו מצא את מותו.

ודריגר מסר, כי ועדתו לא קיבלה תשובה משביעת רצון לשאלה כאובה זו.

דוד פילזר ממשרד הפנים טען, כי על־פי החוק, "האחראי הוא מי שביצע את העבודה או מי שהסמיכו לכך".

מנכ"ל החברה לשיקום הרובע היהודי הצביע על עיריית ירושלים, ואילו זו לא ראתה את עצמה אחראית.

משרד הפנים קיבל הוראה להמשיך לבדוק את נושא האחריות.

שורפים את הדגל באתונה

פלשתינאים שורפים את דגל ישראל במהלך הפגנה, אתמול מחוץ לבניין הנציגות הישראלית באתונה. כ־1,000 פלשתינאים ואנשי שמאל יוונים השתתפו בהפגנה. (צילום: איי־פי)

"התחיה" לשר הביטחון:

להורות לחיילים לירות כדי לפגוע, לגרש בלי ערעור

עוד ממליצה מזכירות "התחיה": לגרש מואזינים, לסגור את האזורים לכלי התקשורת, להפסיק כל התדיינות מדינית כל עוד נמשכות המהומות ולהודיע שהגולן אינו נושא למו"מ

מאת כתב "הארץ"

על שר הביטחון להורות לחיילים להשתמש בנשק על מנת לפגוע ולא להמתין עד שחייהם יהיו בסכנה – כך החליטה אתמול מזכירות תנועת "התחיה" בישיבה שקיימה באוהל התנועה מול לשכת ראש הממשלה. אוהל שהוקם נגד יוזמת השלום החדשה.

התחיה מציעה שורה ארוכה של הצעות לטיפול במהומות: לגרש ללא זכות ערעור את מאות המנהיגים והמסיתים ששמותיהם מצויים בידי שירותי הביטחון וכן את המואזינים המסיתים מהמסגדים.

לגרש באופן שיטתי את מיידי האבנים ובקבוקי התבערה "על מנת להבהיר לפורעים שהמהומות אינן ספורט לאומי ויש להן מחיר".

בשעות מהומות לסגור את האזורים לכלי התקשורת "כפי שהדבר נעשה במדינות דמוקרטיות באזורות כמו ארה"ב ובריטניה".

להפסיק כל התדיינות מדינית כל עוד נמשכות המהומות. "דיון מדיני תחת לחץ השוד מעודד אותו ומחליש את עמדתה של ישראל".

התחיה קוראת לממשלה להודיע לארה"ב שהגולן איננו ולא יהיה נושא לדיון בשום משא ומתן. המזכירות קוראת לשלטונות הביטחון לבטל ביקורי משפחות דרוזיות מהגולן בסוריה, דבר שיתפרש כפרס ועידוד למהומות. היא קוראת לממשלה להעביר לסוריה את כל האחרונים הסורדים בגולן והמתמרדים נגד שלטון ישראל.

סרן (מיל) מאיר עמור נדון ל־21 ימי מחבוש עקב סרובו לשרת בשטחים

אנו, חבריו לעבודה בפקולטה למדעי החברה באונ' ת"א מביעים את הזדהותנו עם מחאתו

נתי אדיראלי	אורלי דרזיה	ד"ר יואב פלד
ד"ר חנה איילון	פרופ. שלמה דשן	פרופ. יוחנן פרס
יסמין אלקלעי	ד"ר טשה וייטמן	נורית פרסמן־עמור
זאב אמבריך	ד"ר מאירה וייס	נסים קדם
אירית אסא	פרופ. חיים חזן	אדריאנה קמפ
ד"ר אבישי ארליך	ענת טננבאום	ענת קרולבסקי
ד"ר נורית בירד־דוד	גידה טרומפר	מוטי רגב
אורי בן־אליעזר	גרסיאלה טרכטנברג	פרופ. גיורא רהב
אילן בן־עמי	הוצל יהודאי	רבקה רייכמן
דפנה בירנבוים	ד"ר אברהם יוגב	לאה רוזן
ד"ר זהוה ברונר	יהודה יעקובסון	רחל רוזנברג
נוצה ברקוביץ	ד"ר יגון כהן	פרופ. משה שוקד
עפרה גדעוני	ד"ר יורם כרמלי	מיכל שכטר
עובדיה גולסטני	חיד ליבנה	פרופ. ליאון שלף
הגר גפן	דני לוי	רונן שמיר
לב גרינברג	גברלי לוין	ד"ר יהודה שנהב
אנאידה דיניה	אורה סלונים	שלי שנהב
	אילן עומר	דורית שקריינסקי

לשכת פרס: "הליכוד הפך למפלגת השמצות"

מאת כתב "הארץ"

לשכת ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ הגיבה אתמול לראשונה על ההתקפות שהשמיעו ראשי הליכוד בימים האחרונים נגד שמעון פרס.

בהודעה נאמר: "הליכוד הפך למפלגה של השמצות. בזמן שהמדינה והממשלה מתמודדים עם מצב קשה בשטחים ועלינו לנהל בו זמנית מדיניות ביטחון תקיפה ומדיניות שלום אמיצה – הליכוד עוסק במדיניות של השמצות. זהו חוסר אחריות לאומית ממדרגה ראשונה ואין בכוונתנו להיגרר לסגנון הגס של ראשי הליכוד".

צוות התגובות של מפלגת העבודה תקף את ח"כ משה ארנס על התקפתו החריפה נגד פרס ברדיו. העבודה מאשימה את ארנס בהכשלת יוזמת השלום של פרס שהיתה יכולה למנוע את המהומות. ועתה הוא טוען שהזמן אינו מתאים.

כתב־אישום נגד הורים שבקשו להקים בי"ס דתי־תורני בי־ם

מאת נילי מנדלר

הלשכה המשפטית של משרד החינוך הגישה כתב־אישום נגד עמותת הורים שהתארגנה בשכונת רמות בירושלים, כדי להקים בית־ספר דתי־תורני, במסגרת "נעם".

הסיבה שהניעה את ההורים להקים את בית־הספר, המזוהה עם רשת קיצונית מבחינה דתית ואליטיסטית, בזרם הממלכתי־דתי, היתה משאלתם להפריד בין בנים ובנות מגיל רך.

העמותה פעלה ללא רשיון ובניגוד לחוק הפיקוח על בתי־הספר. כן הגיש המשרד לבית־המשפט בקשה לצו סגירה. לאחר שהתברר שלמרות שלא קיבלו רשיון, פתחו ההורים שתי כיתות־לימוד ובהן כ־20 תלמידים, בדירה פרטית בשכונה.

הדיון המשפטי יתקיים בשבוע הבא.

אתמול נפגש שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, עם ראשי עמותת "מרחביה", שהקימו לפני כ־20 שנה את בית־ספר "נעם" הראשון בירושלים, הפועל במסגרת החוק. ראשי העמותה, ובתוכם הרב איתן אייזמן והרב עוזי קלכהיים, טענו באוזני השר כי מטרתם לגדל דור של מנהיגות תורנית־ציונית ולהעניק לתלמידיהם "סמדיים מול הסמים הנמצאים ברחוב". הם דחו את הטענות, כאילו אין מבצעים בבית־הספר שלהם אינטגרציה, וציינו כי שליש מתלמידיהם הם טעוני טיפוח.

משלחת מדנמרק לפגישה עם פרס

מאת אליהו הבבי

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). בקופנהאגן פורסם על תכנית לשיגור משלחת של חברי האינטרנציונל הסוציאליסטי לישראל, לקראת כנס האינטרנציונל שייערך במדריד באפריל ובו יידון המצב בשטחים המוחזקים.

עורך את העמוד: יצחק לאור

התנועה ליהדות מתקדמת בישראל
THE ISRAEL MOVEMENT FOR PROGRESSIVE JUDAISM

"קירוב לבבות"
מפגש יהודי־ערבי

בימים אלו של הסלמה ביחסים בין יהודים לערבים במדינת ישראל, רואה לעצמה התנועה ליהדות מתקדמת חובה להמשיך ולקיים מפגשים בין יהודים וערבים.

המפגש הבא יתקיים בבית שמואל בירושלים
(רחוב שמאע 6, הכניסה ממיתחם ממילא)
בימים שישי ושבת, ח'–ט' באדר תשמ"ח
26–27 בפברואר 1988
ההתכנסות ביום ו' בשעה 15:00. נא לדייק!

בתכנית:
סדנאות — הכרות אישית ובינתרבותית
מעגלי תקשורת בין ערבים ויהודים אזרחי ישראל
יחסי רוב ומיעוט במבחן המציאות הישראלית

עלות המפגש למשתתף:
35 ש"ח כולל אירוח מלא
25 ש"ח ללא לינה

פרטים והרשמה: טל. 02-203448, אסתי, בשעות 8:30–15:00
בחסות המכון לחינוך ליהדות, דמוקרטיה וציונות

פקסימיליה
MURATA
מורטה
קומפקטית
גם במחיר!
נציגים מקבוצת כלל

صورة عن الأصل

هكذا عن الاصل

"יום הזעם" בשטחים

(סוף מעמוד 1)

מתמיכה ומשיתוף פעולה של המוני העם".

לשאלת כתבים על טיבה של הנהגת המהומות, אמר האלוף ברק: "ייתכן שיש כמה מאות או אף אלפיים עד שלושת אלפים פעילים בהסתה ובהנהגת המהומות", וכי אם ייעצרו פעילים אלה, אין ביטחון שאחרים לא יתפסו את מקומם.

האלוף ברק, אישר את הידיעות בעיתונות בדבר התקרית שבה ערם טרקטור צבאי עפר על ארבעה צעירים פלשתינאים בכפר סאלם שליד שכם. הוא אמר כי דפוס התנהגות כזה הוא בלתי־מקובל להלוטין על פי אמות המידה של צה"ל, ועל פי כל נורמה תרבותית. כשנשאל על התנהגות החיילים בשטחים, אמר האלוף ברק: "אנחנו מתקדמים ולדעתי משפרים בהדרגה את הפיקוח על התנהגות הכוחות".

"העבודה כולה סבוכה למדי, ובתהליך של 'ניסוי' תהיה. אני חושב שנצליח למצוא דרך לשלוט על המהומות, ולצמצם למינימום את התקריות שאיננו רוצים לראותן."

התנגשויות בקבטיה

התנגשויות אלימות בין מפגינים לחיילים אירעו בעיירה קבטיה, צפונית לשכם, יום אחרי שכוחות צה"ל ערכו במקום מסע סריקות ומעצרים. מקורות צבאיים מסרו כי צעיר נפצע ברגליו מירי של קצין שפיקד על פיזור הפגנה אלימה של תושבים, לאחר שניסה לחטוף את כלי נשקו. הקצין ירה ירייה, והצעיר שהתנפל עליו נפצע קל ברגלו.

מקורות ערביים מסרו כי בתקרית זו נפצעו ברגליהם מירי שלושה צעירים מקומיים, ולפחות לחמישה נגרמו שברים חמורים עקב מכות. המקורות מסרו כי גם בג'נין ובמחנה הפליטים הסמוך אירעו תקריות אלימות בין מפגינים לחיילים, שבהן נפצע בביטנו צעיר בן 23 מפגיעת קליע, ולפחות לשלושה אחרים נגרמו שברים בגפיהם עקב מכות. מקורות צבאיים מסרו כי בצה"ל לא יודעים על תקרית ירייה בסביבת ג'נין אתמול.

מקורות צבאיים מסרו אמש סמוך לחצות כי במהלך התפרעות שהיתה אתמול במחנה הפליטים פוואר שליד העיירה יטא שבהר חברון נפצעו שבעה תושבים מירי של חיילי צה"ל. הפצועים מאושפזים בבתי החולים בחברון ובמזרח ירושלים. בצה"ל בודקים את נסיבות הירי.

על הכפר אידנא שליד חברון הוטל אתמול עוצר, לאחר שתושבים במקום הציתו משאית צבאית שרדה בה נזוסמה במבואות הכפר. מקורות צבאיים מסרו לגבי תקרית זו, כי שלשום בערב הותקף כלי רכב נושא טנקים, שהיה פנוי ממשא באותה שעה, במטר של אבנים ובבקבוקי תבערה. שני חיילי המילואים שנסעו ברכב חשו שנשקפת להם סכנה, נטשו את כלי הרכב, ויצאו להזעיק עזרה. כשהגיעו למקום כוחות חי־לוץ, מצאו את המשאית שרופה כליל. איש לא נפגע. כוחות תיגבור צבאיים דאגו לפנות את הכביש ממחסומי אבנים ומצמיגים בוערים, הטילו עוצר, ועצרו כמה חשודים.

תקיפה ליד אלקנה

שלשום בערב הותקף אורח ישראלי שתיקן תקר בצמיג מכוניתו

בקרבת הכפר בני נעים שליד חברון. התקרית אירעה כאשר הצלם, אופיר מורדה, צילם הפגנה של צעירים. אחד החיילים דרש ממנו להפסיק לצלם, האשים אותו באחריות למהו־מות, ושלח אגרוף לסנטרו. דובר צה"ל מסר אתמול כי החייל נעצר מייד, הועמד לדין באשמת התנה־גות בלתי־הולמת, וכי מפקד האיזור התנצל על התקרית בפני הצלם.

החייל נדון לעונש של 28 ימי מאסר על תנאי.

רבין בקסבה

שר הביטחון, יצחק רבין, סייר אתמול בקסבה של שכם, בלווית משמר הדוק של חיילים ואנשי ביט־חון. קצינים באיזור סיפרו לו על התקרית שאירעה במקום ביום ו', שבה נהרגו שני נערים מאש חיילי צה"ל, ואחרים נפצעו.

בגן הרמטכ"ל אלוף אהוד ברק במסיבת עתונאים בירושלים

בצומת מסחה שליד התנחלות אלקנה, מזרחית לכפר קאסם. הוא פונה לטיפול רפואי, וכשטב למקום מצא שמכוניתו הוצתה. צה"ל חוקר את התקרית.

צלם טלוויזיה של רשת אנ.בי.סי. הוכה אתמול בידי חייל צה"ל

בכל חלקי הגדה השביתה אתמול הפעילות במרבית תחומי החיים. שביתת מסחר כללית שררה בכל האיזור, התחבורה הציבורית הערבית הוקפאה כמעט להלוטין, והרחובות היו כמעט ריקים מאדם.

במרכזי רמאללה, שכם, חברון וטולכרם כמעט שלא נראו חיילים. עיריות שכם, רמאללה וטולכרם שבתו מפעילות. בקלקיליה נמשך העוצר זה היום העשירי ברציפות, ובכפר בית עור א־תחתא נמשך העוצר כבר כמעט שלושה שבועות. מחנות הפליטים אל־אמערי וג'ילזון שליד רמאללה שרויים אף הם בעוצר.

יום הזעם בעזה

איתן רבין, כתב "הארץ", מוסר כי בניגוד לציפיות של גורמי הביט־חון כי יום הזעם יעבור בשטחים תוך הפרות סדר קשות, שרר אתמול שקט יחסי ברצועת עזה. עם זאת היתה שביתת מסחר כללית כמעט בכל ערי הרצועה והיו עשרות מקרים של יידוי אבנים על חיילי צה"ל. באיזור בית חנון הובערו צמי־גים ונרגמו חיילים. תקרית נוספת אירעה בהגיע צעירים לכניסה לגוש קטיף, שם התגודדו המתגודדים והבעירו צמיגים. כוחות צה"ל הגיעו למקום ופינו את המפגינים ואת הצמיגים הבוערים. במחנות הפליטים היו מקרים של יידוי אבנים, וחייל נפצע באורח קל. ברפיח הונף דגל של אש"ף ומסיתים ניסו להוציא תושבים לרחובות ללא הצלחה. פועלי הרצועה נשארו אתמול בביתם ורק מעטים מהם יצאו לעבודה. שר הביטחון יצחק רבין סייר אתמול ברצועה עם אלוף פיקוד הדרום.

ספינת המגורשים

(סוף מעמוד 1)

התברר כי מטען החבלה שהוצמד לדופן הימני בירכתי הספינה פער חור בקוטר של יותר מחצי מטר. הספינה, הנוטה על צידה, עוגנת ברציף מרוחק בנמל לימסול. כשהגענו בשעות הבוקר אתמול לרציף, התברר כי הספינה נטושה ואיש לא נמצא על סיפונה. הכלכל הראשי, המתגורר בלימסול, הגיע מביתו בנסיון למצוא נציג כלשהו של בעלי הספינה שיעדכן אותו במתרחש.

לדברי מוהרומידיס, היו על הסיפון בעת הפיצוץ 72 אנשי צוות, אשר מיהרו לברוח מהספינה עם הפיצוץ. מאז הפיצוץ ביום שני בשעות הבוקר המוקדמות, לא חזר איש מהם להתגורר בספינה.

אין כל קושי להכנס

באזור הנמל לא נראה אתמול איש מאנשי אש"ף. לדברי מנהל נמל לימסול, ג'ון איגיס, אין לשל־טונות הנמל כל מידע באשר לזהות רוכשי הספינה. איש מהם, או מאנשי אש"ף, לא התקשר לנמל ולא ניסה לברר מה עלה בגורל הספינה. את רכישת הספינה ביצעה חברת ספנות לא ידועה בלימסול בשם "קרפתוס". וסוכן הספינה בעיר, העונה לשם פאלס, אינו מוכן לומר מי הפקיד בידיו 600 אלף הדולר — מחיר הקניה. לדברי ג'ון גיגים, אין כל קושי להכנס לנמל עם חומרי נפץ מכיוון הים.

בנמל לימסול לא ננקטו אמצעי בטחון מיוחדים, וניתן להגיע אל הרציף בו עוגנת הסול פריך בלא להזדקק לאישור של שלטונות הנמל ולעלות על סיפונה מבלי שאיש ימנע זאת.

גורמים רשמיים אומרים כאן בשיחות שלא לציטוט, כי אין ספק שיש קשר הדוק בין הפיצוץ בספינה והפיצוץ במכונית בפרוור היוקרה של לימסול, אמאטוס, בו נהרגו שלושה מבכירי אש"ף בקפריסין. לדבריהם, יש לחפש בישראל את מיזוי מטעני הנפץ בשני המקרים.

בשיחות טלפון לנציגות אש"ף בניקוסיה אמר לי "המזכיר הראשון", העונה לשם "עבדו", כי ברור שאת שני הפיצוצים טמנו סוכנים של המוסד הישראלי. לדבריו, פיצוץ הספינה נועד למנוע את הפלגתה לישראל. בתשובה לשאלה אמר עבדו כי אין בכוונת אש"ף לוותר על רעיון ספינת המגורשים. לד־עתו, מצא כבר הארגון ספינה חדשה, אלא שאין היא עוגנת בקפר־יסין ואין לו מושג היכן היא נמצאת.

מטען בשלט רחוק

אתמול בבוקר יצאו אנשי נציגות אש"ף בניקוסיה ללימסול לטפל בהטסת גופותיהם של שלושת אנשי הארגון לקבורה בירדן.

אחת ההשערות, שמעלים גורמים משטרתיים בלימסול, היא שמטען הנפץ שהוטמן במכוניתם של ש־לושת הפלשתינאים הופעל ע"י שלט רחוק. אשתו של אחד הפלש־תינאים שנהרגו, הנמצאת בחדשי הריון מתקדמים, ניצבה על מרפסת דירתם והשקיפה על המכונית בעת שזו התפוצצה. שניים מהפלש־תינאים נהרגו מיד ואילו השלישי שנפצע אנושות הוכנס למונית אך מת בדרך לבית החולים.

בעיתוני קפריסין נדחקו הידיעות על הפיצוץ בספינה ועל ההתנקשות באנשי אש"ף למקום השני אחרי הדיווח על הסבוב הראשון בב־חירות לנשיאות קפריסין שהתקיימו שלשום, ובו הובס הנשיא ספירוס קיפריאנו. הסבוב השני של הבחירות יתקיים ביום ראשון הקרוב, ויתמודדו בו מנהיג המפלגה הדמוקר־טית הימנית, גלאפקוס קלאורידיס, ואיש העסקים ג'ורג' ואסיליו, הנ־תמך ע"י המפלגה הקומוניסטית.

עיתוני קפריסין מאמינים כי הערכה כי סביר מאוד שקיים קשר בין שני הפיצוצים שאירעו בלימסול, וכי יש להם קשר לנסיון של אש"ף להשיט את ספינת המגורשים לישראל.

שגריר ישראל בניקוסיה, אהרון לופו, הדגיש כי אין לו מידע נוסף על האירועים בלימסול. לדבריו כל מה שהוא יודע על ההתפוצצויות בלימסול הוא שואב מאמצעי ה־תקשורת.

חקירת ההתפוצצות בספינה נע־רכת ע"י משטרת לימסול. אתמול סיימו חוקרי המשטרה את הבדיקות בספינה עצמה. משטרת לימסול הטילה איפול על פרטי חקירת הפיצוץ בספינה וההתנקשות בש־לושת הפלשתינאים.

מקורות ימיים בלימסול ציינו כי רכישת המעבורת נעשתה בחשאיות מוחלטת, ולשלטונות הנמל נודע על המכירה רק לאחר שהתבצעה. הסול פריך הוחרמה לפני כחודשיים וחצי ע"י שלטונות הנמל, לאחר שבעליה פשטו את הרגל. כל הנסיונות למוכרה במכירה פומבית עלו ב־תוהו.

אש"ף שוקל תיקון

לימסול (ע"ר). אש"ף שוקל עתה האם אפשר וכדאי לתקן את הנזקים שנגרמו לספינה — מסר אתמול בלימסול דובר של אש"ף, פאייז יונס.

ממקורות הנמל נמסר גם כי חברה מקומית אמרה לסוכנים של בעלי האוניה שניתן לתקן את האוניה תוך כדי עגינתה בלימסול תוך שלושה ימים.

יאסר ערפאת אמר אתמול, כי אש"ף עשוי לבצע פעולת תגמול נגד ישראל על החבלה בספינה של אש"ף בקפריסין. לדבריו סוכנים ישראליים ביצעו את הפיצוצים בס־פינה ובמכונית בה נהרגו שלושה אנשי אש"ף.

הוא אמר במסיבת עתונאים בכוויית, "אם המוסד סבור שהוא יכול בכל רגע לרצוח אחרים מהגיבורים שלנו, אל לו לחשוב כי ידנו קצרה. הם יודעים יותר מאחרים, שאנו מסוגלים להשיגם בכל מקום או בכל עת".

מדבריו השתמע, כאילו הוא מתנער מהסכם קהיר, שבמסגרתו התחייב אש"ף ב־1986 להפסיק פעו־לות צבאיות נגד יעדים ישראליים מחוץ לישראל ולשטחים הכבושים. הוא אמר: "יש גבול לסבלנות. הודעת קהיר איננה התחייבות של צד אחד בלבד. הישראלים חייבים להבין, כי הטרור הוא חרב פיפיות". ערפאת אמר כי התקשר אל של־טונות מצרים, שהיו ערים להסכם קהיר, כדי להודיע להם על עמדתו.

עוד טען ערפאת, כי סוכנים ישר־אליים ביצעו התקפה שניה על הספינה ביום שלישי לפנות בוקר, וכי הם ירו פגז־תבערה לעבר האוניה וגרמו בה לדליקה. טענה זו הוכחשה מיד על ידי משטרת קפרי־סין ומנהל הנמל. מאוחר יותר גם ערפאת חזר בו מטענתו ואמר שהוטעה.

ערפאת הבטיח כי ההפלגה של המגורשים הפלשתינים תתקיים, למרות כל הכשלונות. "הבעייה היא בעייה של זמן, ביחוד מכיוון שחלק מהאורחים והידידים שלנו המתינו באתונה להפלגה. יש להם הת־חייבויות אחרות".

ערפאת גילה כי אש"ף חכר אוניות משלוש חברות ספנות בש־בועות האחרונים, אך כל אחת מהן נסוגה בה ברגע האחרון, "נוכח לחץ ישראלי ואמריקאי".

גם ראש "החזית העממית" ג'ורג' חבש אמר אתמול, בראיון לשבועון "אל אוסבוע אל ערבי" — כי כל ארגוני אש"ף הופתעו ממימדי ההת־קוממות בגדה וברצועה, וכי לדעתו "ההנהגות החדשות" בשטחים יפעלו לעשיית סדר באש"ף.

אבו איאד מבטיח לנקום

אלג'יר (ע"צ). אש"ף יגיב "עין תחת עין, שן תחת שן" על רצח שלושת הפלשתינים ביום ראשון בלימסול, ועל החבלה ב'אוניית השיבה', — הכריז אתמול באלג'יר אבו איאד (סאלח חלף), עוזר בכיר של מנהיג אש"ף יאסר ערפאת, הנ־חשב כראש המודיעין של אש"ף.

במסיבת עיתונאים באלג'יר הטיל אבו איאד, הנחשב כראש המודיעין של אש"ף, את האחריות לשני הפי־גועים על "שירותי הביון האמ־ריקאיים והישראליים". אבו איאד קרא למדינות אירופה לומר אם שני הפיגועים בלימאסול הם מעשי טרור ואם לאו.

יוון וקפריסין מגנות

אתונה (ע"צ). ממשלות יוון וקפר־יסין גינו את החבלה ב'אוניית השיבה' של אש"ף. דובר ממשלת יוון, יאניס רובאטיס, אמר כי החבלה באונייה "לא רק שאיננה תורמת לפתרון של שלום במזרח התיכון, אלא מקשה על מציאת פתרון כזה". הדובר הוסיף כי "מעשי טרור כאלה מוציאים את מבצעיהם מכלל הא־נושות".

עתוני יוון הקדישו מקום נרחב לפיצוץ ב'סול פריך'.

עתון המפלגה הסוציאליסטית של קפריסין, "טא ניא", קרא לממשלה לסגור מיד את השגרירות הישר־אלית "ולגרש את כל הסוכנים הישראלים". פרשן פוליטי אמר "אלימות זו הופכת את האנשים ליותר אנטי־ישראלים. זה מגונה מאוד לפוצץ שלושה אנשים וספינה, כתגובה על פעולל פרוטפה".

"לשולץ יש מיסמך"

(סוף מעמוד 1)

הוא הוסיף "אין בכוונתי להגיע לעימות של עמדות אלא לדון על הנושאים". דובר הבית הלבן הדגיש אתמול שוב כי עמדת הממשל היא כי יש לדון על שטחים תמורת שלום ועל הכרה בהחלטות האו"ם 242 ו־338 כבסיס למשא ומתן.

יו"ר ועדת החוץ והביטחון ח"כ אבא אבן ייפגש היום עם שולץ בארה"ב.

שולץ אמר אתמול שהוא מסכים עם עמדת ישראל כלפי ספינת המגורשים וסבור כי כי לכל מדינה יש תנאים ודרכים כיצד ולמי לאשר כניסה לשטחה וכך גם לישראל, וברוח זו יש לראות גם את תגובתה כלפי ספינת המגורשים המתכונת לעשות דרכה לישראל. שולץ נשאל בנושא זה בעת כנוס של האגודים המקצועיים בפלורידה.

ירדן: רק עם דמשק

ירדן הודיעה לארה"ב במסגרת המגעים מאחורי הקלעים בצורה חד משמעית כי לא תצטרף לתהליך מדיני כלשהו ללא תיאום מוקדם עם סוריה. עתון כוויתי מסר במה־דורתו הבין־לאומית המופיעה בלונ־דון מפי מקורות בכירים ברבת־עמון כי המלך חוסיין ביקש ממזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ לכלול את דמשק בביקורו הקרוב באיזור.

כן המליץ המלך בפני המימשל האמריקאי להגיע לתיאום מוקדם עם סוריה לגבי יוזמה מדינית כלשהי במזרח התיכון. הנשיא אסד הביע במפורש את סירובה של סוריה להסכים ולו בשתיקה למהלך מדיני כלשהו שעניינו הגדה המערבית ורצועת עזה בלבד ושאינו כולל גם את הגולן.

עוד מסרו המקורות ברבת־עמון כי ראש דסק המזרח התיכון במיניסטריון החוץ הסובייטי ולאד־מיר פוליאקוב הדגיש בשיחותיו בדמשק, ביומיים האחרונים, וברבת־עמון, אמש, כי בריה"מ לא תסכים להיוותר מחוץ לתהליך מדיני כלשהו באיזור. ראש ממשלת ירדן זיד אל־ריפאעי נועד אמש בעמאן עם יועצו של ערפאת אבו מאזן ושמע ממנו על עמדת אש"ף ביחס למאמצים המדיניים באיזור.

הנשיא מובארק הביע אמש את תקוותו כי ההצעות שנושא עמו שולץ לאיזור יהיו מציאותיות ויובילו לכינון ועידה בין־לאומית לשלום. עתוני קהיר נחלקו אתמול במאמריהם הראשיים לגבי סיכויי המאמצים המדיניים ועמדת ישראל.

שר ההסברה המצרי, סאפואת אל־שריף, אמר ביום שלישי כי בשעות הקרובות ישגר הנשיא מובארק מסר אל הנשיא רייגן, בעניין מאמצי השלום במזרח התיכון.

(ע"ר) הנשיא מובארק את הסף שמעבר לו לא תוכל להתקבל שום יוזמת שלום, מסרו משקיפים. סף זה הוא כינוס ועידת שלום בינלאומית על המזרח התיכון, חתירה לפתרון כולל לסיכסוך ונטישה מוחלטת של סעיפי הסכמי קמפ דייוויד, שנחתמו ב־1978 בין מצרים לישראל.

ערפאת: "סחורה רקובה"

ערפאת את סיורו הקרוב של שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ במזרח התיכון. ערפאת אמר במסיבת עתו־נאים בכוויית, "שולץ מנסה למכור סחורה רקובה בשוק, כאילו היתה טריה. הוא מביא עמו משהו שהוא פחות מקמפ דייוויד".

תגובות על ששינסקי

(סוף מעמוד 1)

המלצת הועדה להטיל מס בשיעור של 25% על רווחים ריאליים בבורסה.

"הטלת מס על הבורסה", אמר ויקטור מדינה, "תפגע קשות בפיתוח הבורסה, ופיתוח הבורסה הוא תנאי הכרחי להמשך ההתקדמות ברפורמה בשוק ההון. ברגע שאתה מטיל מס, אתה מרתיע את הציבור מלהשקיע במניות. כסף לא יהיה לך שם וממילא לא יהיה ממה לגבות מס. בשנים האחרונות הלכה וירדה הבורסה מוניטין אל הצו... הולכת. על מיסוי עלולה להביא לכך שלא תהיה לנו בורסה בכלל". ויקטור מדינה הוסיף שיעשה כמיטב יכולתו לשכנע את השר שאין לקבל המלצה זו.

פגיעה בהשקעה ובצמיחה

יו"ר לשכת התיאום של האיר־גונים הכלכליים ונשיא התאחדות התעשיינים דב לאוטמן מתח אתמול ביקורת חריפה על המלצות ועדת ששינסקי. לאוטמן אמר: "ההמלצות פוגעות בחסכון, בהשקעות ובצמיחה ועלולות לגרור להגדלת עלויות העבודה ובסופו של דבר לחסל את הסיכוי להפוך את הרפורמה למכ־שיר לצמיחה במשק".

קורת רוח בהסתדרות

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר הגיב בקורת רוח על החלק בהמ־לצות ועדת ששינסקי המתייחס למס הכנסה כמכשיר לביצוע מיישום מדיניות חברתית. עם זאת הודיע כי אם יעשה נסיון לבטל זכויות מוקנות, יהיה על המעסיקים לגלם את הביטול, ובכך לייקר את עלות העבודה.

גם יו"ר סיעת הליכוד בהסתדרות ח"כ יעקב שמאי חייב את המגמה הכללית של ההמלצות אך גורס שהיא הליכה של מחצית הדרך לקראת תיקון עיוותי הרפורמה הקודמת שהיטיבה עם חזקים.

ישראל קיסר הדגיש אתמול כי תגובתו אינה מקיפה את כל סעיפי המלצותיה של ועדת ששינסקי הואיל והדו"ח נלמד לפרטיו על ידי המכון למחקר כלכלי וחברתי של ההסתדרות והדיון היסודי והמהותי על תוכנו יערך בישיבת הוועדה המרכזת ביום ראשון הקרוב. הוא הביע שביעות רצון מעמדת הוועדה לפיה לא כל הון מחוסן ממיסוי. כן הביע שביעות רצון מכך שהוועדה לא ממליצה לבטל פטורים ממס לנ־כים אלמנות וגימלאים. אף על פי כן הודיע אתמול יו"ר הסתדרות הגימ־לאים אוריאל אברהמוביץ על כוונה לערוך הפגנות ופעולות מחאה בשום שלדעתו המלצות הועדה עומ־דות להכביד על חייהם של קשישים כדי להקל את המיסוי על השכבות החזקות יותר.

טלאי על טלאי

מרכז סיעת הליכוד בוועדת הכספים ח"כ אריאל ויינשטיין אמר כי פרופ' ששינסקי מציע לכולנו לתפור חליפה חדשה עם גזרה חושפנית למערכת מסים הבנויה כיום טלאי על טלאי. על האוצר לגשת לרכישת הבדים ולהתאמת הצבעים, אולם, רק הכנסת הבאה תהיה מסוגלת ומוכנה למדידה הראשונה. כל נסיון להתחיל עתה במלאכה במערכת הפוליטית נדון לכשלון. הוא רק יגרום בלבול ומבוכה ויסכן את האפשרות להחיל בעתיד את הרפורמה המוצעת.

ח"כ דן תיכון (ליכוד) אמר כי כל מסקנות ששינסקי צודקות ואולם העיתוי של ההמלצות הוא אומלל ולכן קשה ליישמן. ועדת ששינסקי אומנם רוצה צדק ואולם מתעלמת מהמדיניות הכלכלית הכוללת. יש צורך למסות את ההון אך בפועל מי־סוי ההון יהרוס את המעט שנותר בשוק ההון.

מרכז סיעת המערך חיים רמון אמר כי הוא תומך בעיקרי המלצות הועדה ויפעל ליישומן.

אריה לביא, סופר "הארץ", מוסר כי הרפורמה במיסים היא בדרך כלל צעד חיובי אך את המלצות ששינסקי יש לקבל ברגשות מעורבים, אומר דני גילרמן נשיא איגוד לשכות המסחר.

לדברי גילרמן יש בהמלצות החמרה עד כדי זעזוע לגבי מיגזרים שלמים של המשק והחברה. בין השאר על רקע ההמלצות למסות את הבורסה, ולפגוע בחיסכון ולהטיל מס על רווחי הון. מצד שני אומר גילרמן ההקלה במיסים הני־תנת מנגד אינה משמעותית ואיננה מצדיקה את ההחמרות הכבדות.

מחאה לשגריר הנורווגי

(סוף מעמוד 1)

גרוע ואיזה יותר טוב. בעיניו כל כיבוש הוא גרוע", אמר השגריר הנורווגי.

לדברי השגריר הנורווגי מדיניות ישראל בשטחים, כפי שהיא משתקפת בדיווחים הרבים המגיעים לנור־וגיה, פגעו קשות בתדמיתה של ישראל בדעת־הקהל הנורווגית. עד היום היתה מאוחדת באהדתה למדינת ישראל. לדברי השגריר הנורווגי האירועים בשטחים פגעו גם בתיירות מנורווגיה לישראל.

בתשובה לשאלה שהתייחסה ל־פרסומים על אפשרות שממשלת נורווגיה תחזיר להתייעצות את שגרירה בישראל במחאה על מדינ־יות ישראל בשטחים, הבהיר השג־ריר הנורווגי כי לא נקרא לעשות כן ולדעתו האישית גם ספק אם יקרא לעשות כן בעתיד. הוא ציין כי מקור הפרסומים בציטוטים מראיון רדיו שנתן ביום שבת האחרון שר החוץ הנורווגי, טורוואלד סטול־טנברג, ושבו אמר כי קיבל פניה מטעם סניף מפלגתו, מפלגת העבודה הנורווגית, באוסלו, להחזיר את השגריר מישראל במחאה על האירועים בשטחים. לדברי השגריר אגרה אמר שר החוץ הנורווגי כי דרישה זו תישקל, אך לא התחייב לעשות כן, והוא עצמו מעריך כי ממשלת נורווגיה תימנע מצעד זה.

מאז הפלישה ללבנון

לדברי שגריר נורווגיה בישראל הכרסום בתדמיתה של ישראל בארצו החל עם הפלישה הישראלית ללבנון והוא נבע גם מתלונות שהשמיעו חיילי היחידה הנורווגית ביוניפי"ל על פגיעות מכוונות בהם, שחלקם הסתיימו במות חיילים מהי־חידה, מצד צד"ל, שידוע כי הוא פועל בחסות צה"ל. החיילים הנורו־גים פרשו זאת כמעשים שבוצעו בתמיכת צה"ל, ציין השגריר הנור־ווגי. עם זאת, ציין השגריר, כי בע־קבות תלונות שהוגשו בעניין זה למערכת הבטחון בישראל שונה המצב בשנה האחרונה.

בתשובה לשאלה נוספת, שהתייחסה לנושא מכירת ה"מים הכב־דים" מנורווגיה לישראל בשנות החמישים אמר השגריר הנורווגי כי החקירה, עליה החליטה באחרונה ממשלתו בעקבות "פרשת האגנור" ואשר נועדה לגלות האם ישראל כיבדה את ההסכם שנחתם עם הספקת חומר הגלם הגרעיני, דהיינו התרת השימוש בו רק לצרכי שלום, טרם הסתיימה וכי טרם הוסכם עם הצד הישראלי על דרך פתרון הבעיה. "המגעים בעניין זה שמקיימים הנציגים של שתי המדינות מתנה־לים באווירה טובה", הסכים השגריר הנורווגי לומר בהתנצלו שמסיבות סודיות אין הוא יכול להרחיב יותר פרטים בנושא.

עקיבא אלדר, מסופרי המדיני של "הארץ", מוסר כי תגובות קשות של מדינות סקנדינביה מאיימות לפגוע ביחסי ישראל עם מספר מדינות באיזור זה. שגריר נורווגיה בישראל נתבקש אתמול להסביר למשרד החוץ דברים שאמר בהרצאה בחיפה, שמהם הובן כי השווה בין מעשי צה"ל בשטחים למעשי הנאצ־צים. מפלגת הליברל בנורווגיה החליטה כי יש להחזיר את השגריר מישראל ובמשרד החוץ מצפים לפניה טלפונית של שר החוץ הנור־ווגי אל שר החוץ שמעון פרס בענין זה ולאיגרת מטעמו.

המנכ"ל המדיני של משרד החוץ יוסי ביילין זימן להיום את שגריר נורווגיה וימחה באוזניו בחריפות על דבריו.

שר החוץ השוודי אמר בדיון בפרלמנט בשטוקהולם כי "הפלש־תינאים בשטחים מתנהגים כפי שעל העם השוודי לפעול בתנאי כיבוש. לעולם אי אפשר להצדיק החזקת טריטוריה זרה תחת כיבוש".

עובדי המשק בבתי החולים

(סוף מעמוד 1)

בלבד. עם שובם לעבודה יבוטלו צווי הריתוק שהוצאו להם, לפני חמישה ימים.

סיום שביתת עובדי המינהל והמשק אינו סוף השיבושים במערכת הבריאות: טכנאי הרנטגן ממשיכים להשבית את המכונים בכל בתי החו־לים בארץ. אתמול הוציאה נציבות המנגנון צווי ריתוק למאה מתוך 200 טכנאי הרנטגן בבתי החולים הממשלתיים. בשאר בתי החולים בארץ יעבדו מכוני הרנטגן היום במתכונת שבת.

הרופאים המרדימים ממשיכים להשבית חדרי ניתוח בבתי חולים ממשלתיים הצבוריים: היום, את חדרי הניתוח בבתי החולים "וולפ־סון" בחולון, "השרון" בפתח תקוה, "ברזילי" באשקלון ו"הדסה" עין כרם.

תנאי סיום השביתה

שביתת עובדי המינהל והמשק הסתיימה לאחר שההסתדרות קיבלה על עצמה לדאוג בתוך שלושה חו־דשים לבדיקה השוואתית של שכר ורכיבי הכנסה נוספים בין עובדי המשק והמינהל בבתי החולים הממשלתיים לעובדים בבתי החולים של קופת חולים הכללית. מסמך שגובש על ידי ועדת המעקב קובע כי לעובדים לא תהיה זכות לתבוע השוואת תנאים שמקבלים עמיתיהם העובדים בהסתדרות, בכל מה שקשור להטבות הניתנות לעובדים מכוח חוקת העבודה של ה־הסתדרות. עוד הוסכם כי העובדים יקבלו תוספת דרגה השנה, שתגדיל את שכרם ב־8%—10%, ותוספת בסעיפי ביגוד ודמי הבראה. התוספת תשולם בחודשים יוני־יולי 1988. עד אז יקבלו העובדים מפרעה של 60 שקלים. העובדים התחייבו לעבוד שעות נוספות כדי להביא מהר ככל האפשר את השרותים בבית החולים לרמת תפקוד רגילה.

בפגישה שקיימו אתמול נציגי המרדימים עם נציגי משרד הבריאות הוסכם על הקמת יחידות הרדמה מקצועיות. הדבר יאפשר לאשר לרופאים המרדימים תוספת כוננויות שתשפר משמעותית את הכנסתם. הרופאים דרשו תוספת של 200 תקנים, שתתפרס על פני מספר שנים.

משרד הבריאות הסכים לאפשר רק שליש מזה, לאחר שיקוץ תקנים של מקצועות אחרים. סלע המחלוקת שנותר הוא שיעור תוספת התמריץ. מה שסוכם אתמול בין המרדימים לבין משרד הבריאות כפוף לאישור האוצר.

היום יתחדש המו"מ עם רופאי המדינה על הפעלת משמרת שניה בבתי החולים הממשלתיים. הרופאים ימסרו היום לנציגי האוצר את הצעתם להפעלתה.

צים חברת השיט הישראלית
אגוד קציני הים * אגוד הימאים הדרוגים
במלאת שבע שנים
למותם של חברינו הימאים
אשר נספו בטביעת
א. מ. "מצדה"
נתייחד עם זכרם
* * * *
* * *
ביום ראשון ג' אדר תשמ"ח (21.2.88) בשעה 2.00 אחה"צ ב"מצפור יורדי הים" ברמת הדר, שד' וינגייט פינת שד' קיש, חיפה

עירית תל־אביב־יפו
אבלה על מותו של יקיר העיר תל־אביב
משה גרשונוביץ ז"ל
איש עמל וספר, צנוע ונחבא אל הכלים,
שטיפח את מורשת הספרות האידית בעירנו
יהיו זכרו ברוך
שלמה להט
ראש העיר תל־אביב־יפו

למשפחת יעקבי
ולמשרד טמיר—כהן (יעקובסון)
אתכם באבלכם על מות
הרמן יעקבי ז"ל
שליווה את חברתנו מאז הקמתה
עלית בע"מ

אנו משתתפים באבלו של חברנו לעבודה,
לשעבר היועץ המשפטי של הקרן הקימת לישראל
דר' פ.י. יעקובי
במות עליו אחיו
הרמן יעקבי ז"ל
ומשתתפים בצער המשפחה
קרן קימת לישראל
ההנהלה וארגון העובדים

קבלת מודעות אבל
24 שעות ביממה
מודעון
03־38 38 38

לציונה שימשי ומשפחתה
אתכם באבלכם במות
האם ז"ל
ה' ינחם אתכם בתוך שאר
אבלי ציון וירושלים
ולא תוסיפו לדאבה עוד
קסריה גלגנים תעשיות בע"מ
תשלובת שטיחי כרמל

לרות והבנות
משתתפים באבלכם הכבד
בהילקח מכם בטרם עת
נחום (חומיק) דייגי ז"ל
מנכ"ל אלתא
ההנהלה וציבור העובדים

לשמואל בן דרור ומשפחתו
משתתפים באבלכם הכבד
על מות
האם ז"ל
חברת מני מוטו בע"מ
ההנהלה והעובדים

עירית רמת־גן
אבלה על מות
דוקטור יוסף מרטונוביץ
ומשתתפת בצער המשפחה
אורי עמית
ראש העיר

בצער רב אנו מודיעים על פטירת
אמנו וסבתנו היקרה
גאולה פולק ז"ל
(מבית קליינמן)
ההלויה תערך היום יום רביעי 17.2.88
בשעה 2 אחה"צ בבית העלמין בצור־שלום
נפגשים בכניסה לבית העלמין
בתה: מיכל אורבך ומשפחתה
בנה: אהוד רביב ומשפחתו

אנו אבלים על מותו ללא עת של
עובדנו וחברנו לעבודה
יעקב לסמן ז"ל
ומשתתפים בצער המשפחה
ההנהלה ועובדי
בלר־בנר תלמה

למאורו ויוניסקי
משתתפים באבלך הכבד במות
א ב י ך ז"ל
בית אלסינט

דחפון
שרות מודעות טלפוני של דחף
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

משתתפים בצער המשפחות
ובצער מנהלנו
אבי שיפמן
במות אביו
יעקב שיפמן
מייסד מפעלנו
הנהלת השריון בע"מ
וחבר העובדים

קבלת מודעות
03־735588/9
גם במוצאי שבת עד חצות
החיוב ב־2 לאפריל 1988

סטודנט מפגין משליך פצצת תבערה לעבר משטרת המהומות במהלך הפגנה באוניברסיטת סיאול אתמול נגד הנשיא רו טהוו, הנכנס לתפקידו ב־25 לפברואר. (צילום: אי־פי).

ארבעה חיילי דרא"פ נהרגו באנגולה בקרבות עם צבאה

יוהנסבורג (ע"ר). דרום אפריקה הודיעה אתמול כי ארבעה מחייליה נהרגו בדרום־מזרח אנגולה, בהתנגשות שהיתה בסוף השבוע שעבר עם כוחות צבא אנגולה.

מפקד הצבא, הגנראל יאני הלדר־הויס, אמר כי ארבעת החיילים הלבנים נהרגו, בשעה שדרום אפריקה הוציאה את כוחותיה מאנגולה. היתה זו הודאה ראשונה מזה שבועות רבים, כי כוחות דרום אפריקה עדיין נלחמים באנגולה.

כוחות של דרום אפריקה חדרו אשתקד לדרום אנגולה, כדי לעזור למורדי "אוניטה" הפרו־מערביים להדוף מיתקפה של צבא ממשלת אנגולה המרכסיסטית, בסיוע כוחות סובייטיים וקובאניים.

הגנראל, שהודיע על התחלת נסיגת הכוחות כבר לפני חג המולד, אמר כי תהליך הנסיגה היה איטי יותר מן הצפוי, "כדי לא לוותר על יתרונות מיבצעיים שהושגו קודם לכן".

ניקאראגואה החליפה המטבע: קורדובה חדשה — 1000 ישנות

מאנאגואה (ע"ר). ממשלת ניקאראגואה החליטה שלשום על העלאות שכר ומחירים דרמטיות והנפיקה מטבע חדש, במקום ה"קורדובה" שסבל מאינפלציה דוהרת, בתוכנית שנועדה להציל ושתפורר בכלכלה של ניקאראגואה. רוב המסחר שותק זמנית, כאשר אנשים נצבו בתורים ארוכים בבנקים, כדי להחליף מעטות של שטרות קורדובה בשטרות "קורדובה חדשה". "קורדובה חדשה" שווה 1,000 קורדובה ישנים.

אדם פרטי יוכל להחליף לכל היותר 10 מיליון קורדובה ישנים, כנראה כדי להעניש ספסרים שאגרו מיליארדי קורדובה ישנים, קנו כמו מוצרים בסיטונות ולאחר מכן מכרו אותם בשוק השחור, תוך רווחים גדולים.

הנשיא דניאל אורטגה הודיע כי המחירים והמשכורות של העובדים יוגדלו פי חמישה. הוא הטיל על ממשל רייגן את האשמה למצוקה הכלכלית של ארצו, המנהלת מלחמה נגד מורדי הקונטראס. הדוברים ממשלתיים אמרו כי הרפורמות היו הכרחיות, כדי להלחם בשתי מחלות כלכליות ברוניות: אינפלציה והרות ושוק שחור. הגורמים לתנופה המהירה של האינפלציה... האינפלציה השנתית בניקאראגואה עלה עד כה על 1500 אחוז.

קאנצלר אוסטריה: הממשלה לא תיפול — חרף פרשת ואלדהיים

ביקורת חריפה במפלגה הסוציאליסטית על נאומו של ואלדהיים שבו מסר כי לא יתפטר

וינה (אי־פי). הקאנצלר פראנץ וראניצקי אמר אתמול שממשלתו הקואליציונית תישאר על כנה למרות חילוקי הדעות בין שתי המפלגות המרכיבות אותה לגבי התפטרות הנשיא ואלדהיים.

בדבריו לכתבים אמר וראניצקי, כי הוא נפגש עם אלואיס מוק, מנהיג מפלגת העם השמרנית, ושניהם החליטו להמשיך בשלטון ביחד, במיוחד בתקופה קשה זו.

הקאנצלר וראניצקי תקף את נאום ואלדהיים מיום שני בערב, שבו סירב להתפטר, באומרו שואלדהיים אינו מקדם את יציאת אוסטריה מבידודה.

הסוציאליסטים, שהתנגדו לבחירת ואלדהיים כנשיא, יצאו נגד נאומו בטלוויזיה, בעוד ששותפיהם לממשלה, אנשי מיפלגת העם, שיבחו את נאומו.

מזכיר המפלגה הסוציאליסטית, היינריך קלה, כינה את הנאום כ"אכזבה רבה", ואמר כי מוטב היה לאוסטריה ללא ואלדהיים כנשיא, אך מיפלגתו חדלה לקרוא להתפטרות ואלדהיים. מוק, מנהיג מפלגת העם השמרנית ומזכיר המיפלגה, הלמוט קוקה, תמכו בוואלדהיים והביעו דעתם כי המחלוקת סביבו תרגע בקרוב. אך חבר במיפלגה, שר הכלכלה רוברט גראף, אמר, כי על ואלדהיים "להחליט החלטה חשובה מאוד לארצנו".

ביקורת על וראניצקי

קורט ואלדהיים נשיא אוסטריה פנה לבני דורו ולשאר בני עמו לשקול לעצמם האם "כשיאבם הוא אותה תמונה מעוותת של קצין בוורמאכט או אדם שבמשך עשרות שנים עמל למען הצדק, הסובלנות והשלום".

ואלדהיים ביקר את דו"ח ההיסטוריונים באמרו שחלקים ממנו בשום אופן אינם מתיישבים עם העובדות אלא בנויים כהנחות מוקדמות והיפותזות. עוד טען ואלדהיים שהתפטרות שלו תסתור החלטה בסיסית של הדמוקרטיה האוסטרית, שכן הוא נבחר לתקופת כהונה מסוימת באורח דמוקרטי ולא יאות שהחלטה כזו תשתנה בגלל הפגנות רוויות שנאה.

תגובות בבריטניה

בבריטניה קרא ההיסטוריון הצבאי מנפרד מסרשמידט, שהיה חבר בוועדת ההיסטוריונים, להתפטרות ואלדהיים, ודחה את טענת עוזר של ואלדהיים שהוועדה היתה משוחדת, כיוון שהיו בה סוציאליסט וחברים "ממוצא יהודי".

שאול צדקא סופר "הארץ" בבריטניה, מוסר: ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, הודיעה בפרלמנט כי היא תבדוק מחדש את פעילותו של הנשיא האוסטרי במהלך המלחמה ותבדוק כל ראיה העתידה לסייע לממשלתה בחקירתה. היא התייחסה בעיקר לחשד כי ואלדהיים היה מעורב בהוצאתם להורג של שישה חיילי קומנדו בריטים אשר נתפשו על ידי הנאצים ביוון ב־1944. מסמכים היכולים לשפוך אור על הפרשה הושמדו על ידי משרד החוץ הבריטי באורח מסתורי בשנה בה מונה לתפקידו באו"ם.

לציבור רופאי השיניים בישראל

עקב תקלה במשלוח, לא הגיעו הזמנות לחלק מרופאי השיניים.

לסמינר עיוני ומעשי בהשתלות "שיניים"

בהדרכת פרופ' י. בינדרמן, במלון "סונסטה" אילת

16.3.88-20.3.88

נשארו מספר מקומות. לפרטים לפנות: E.S.E.D

637037, 02-669898 צבי אלברטון.

הופיע גיליון

12 הרוגים בפיצוץ בבירת סרי לאנקה

קולומבו (ע"ר). שתי פצצות התפוצצו אתמול במקדש הינדי הומה מאדם, במהלך חג דתי בקולומבו, בירת סרי לאנקה. נהרגו לפחות 12 איש ונפצעו 20.

המשטרה מסרה, כי הפצצות התפוצצו בשעה שמאות מאמינים חגגו את פסטיבל "מאהא סיוואראתרי" לכבוד האל שיווה, במקדש הנמצא כשלושה קילומטרים מלב העיר.

מנהיג השמאל בסרי לאנקה נרצח בירייות

קולומבו (ע"ר). ויג'איה קומאראנאטונגה, מנהיג מפלגת העם השמאלית בסרי לאנקה, שהיה גם כוכב קולנוע, נורה למוות אתמול על ידי אלמונים.

חוגים מדיניים העלו את ההשערה כי רציחתו קשורה בתמיכתו בהסכם שנחתם בין נשיא סרי לאנקה לבין ראש ממשלת הודו במטרה לשים קץ למרד הטאמילים באי.

קומאראנאטונגה, בן כ־35, הופיע ביותר ממאה סרטים וזכה לתואר השחקן הפופולרי ביותר של סרי לאנקה ב־1986. הוא נשא לאשה את צ'אנדריקה, הבת הצעירה של שני ראשי ממשלה לשעבר, סולומון בנדרנייקה וסירימבו בנדרנייקה.

אדם נוסף שהיה ליד מנהיג האופוזיציה נפצע ואושפז.

פיצוץ בטהראן — 10 פצועים

פאריס (ע"צ). 10 איש נפצעו ונזק חומרי ניכר נגרם, כאשר מכונית תופת התפוצצה אתמול בבוקר בצפון טהראן, בקרבת מקום למעונו של חומייני, מסרה סוכנות הידיעות האיראנית.

מספר מכוניות ניזוקו וחלונות בבתים הסמוכים נופצו בפיצוץ של מטען שהוטמן במכונית "בידי סוכנים של השחצנות העולמית", הוסיפה סוכנות הידיעות.

רדיו טהראן מסר, כי אתמול בבוקר ערך חומייני ראיון סמכי במעונו.

בגדד: הדפנו מיתקפה ימית

בגדד (ע"ר וע"צ). עיראק הודיעה אתמול כי כוחותיה הדפו שלשום מיתקפה ימית איראנית על מסוף נפט לא פעיל בצפון המפרץ.

דובר צבאי בבגדד ציין, כי מסוקים משוריינים השמידו ארבעה מבין 11 הספינות האיראניות, שביקשו להתקרב למסוף בוח אל־בכר. מסוף זה, כ־30 ק"מ מהאי פאו שנכבש על ידי האיראנים, משמש לעמדת תצפית של העיראקים.

עוד אמר דובר צבאי עיראקי, כי מטוסים עיראקיים תקפו מכלית ליד חופי איראן, וזו ניזוקה קשה.

קודם לכן הודיעה עיראק כי מטוסיה תקפו שתי אניות ביום ד' בלילה.

חשש לחידוש הקרבות בצ'אד

נג'מאנה (ע"צ). המלחמה בין צ'אד ללוב עלולה להתחדש, לאור ריכוזי כוחות צבאיים וציוד צבאי לובי בגבולות צ'אד — באזהרה זו יצא אמש נשיא צ'אד חסיין האברה.

הנשיא אמר, כי שליט לוב, קולונל קד'אפי, מבקש נקם, לאחר שחייליו נחלו מפלות צבאיות מידי צבא צ'אד. עוד אמר כי חיל האויר הלובי תקף בשמי צפון צ'אד תוך הפרתה של הפסקת האש, עליה הסכימו שתי המדינות בספטמבר 1987.

סמבה פוליטית בקרנוול ריו

ריו דה־ז'נירו (ע"ר). ביקורת חריפה על שלטונות ברזיל הובעה שלשום בהופעותיהם של בתי הספר המפורסמים לסמבה שרקדו ושרו בקרנוואל.

חברי בתי הספר לעגו למטבע הלאומי שנפגע מהאינפלציה והציגו קריקטורות של הנשיא ז'וזה סארני, שהתקבל בקריאות גנאי ושריקות של קהל הצופים שמנה כ־60 אלף חוגגים.

עובדי ממשלת ריו דה ז'נירו הפיצו במצעד כרוזים, המזהירים את אזרחי המדינה מפני סכנת האיידס. כרוזים אלה כללו הוראות בדבר השימוש הנכון בקונדום.

השוודים הוציאו ב־87 על בגדים כמו על ביטחון

מאת אליהו זהבי

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). הוצאות המלתחה של אזרחי שוודיה היו בשנת 1987 30 מיליארד כתר (כחמישה מיליארד דולר). רוב רובו של סכום זה הוצא ע"י נשים, לעצמן ולילדיהן.

הסכום שווה לתקציב ההגנה השנתי של שוודיה. תקציב הכולל בין היתר את הוצאות בניית מטוס הקרב החדיש לשנות ה־90 "יאס־גריפאן", חימוש הצי השוודי בצוללות חדישות וספינות מיוחדות למרדף אחר צוללות, ואחזקתו של הצבא הסדיר.

ריאד: המזל"ט הישראלי שהופל בעיראק לא נקלט במכ"ם שלנו

העיראקים הודיעו ביום ה' על הפלת מטוס ללא טייס ליד גבולם עם סעודיה ● מקור בחיל האוויר הסעודי: אם אמנם עבר המטוס את הטריטוריה שלנו, הוא בשטח הגבול הצפוני שאינו נמצא על מסך המכ"ם שלנו

ריאד (אי־פי). גורמים בחיל האוויר הסעודי אמרו אתמול כי מערכות ההתרעה שלהם לא גילו מטוס ללא טייס של ישראל, שעיראק טענה כי הפילה בשבוע שעבר ליד הגבול הסעודי.

סוכנות הידיעות הסעודית הרשמית מסרה כי ההודעה באה מטעמו של "מקור אחראי" בחיל האוויר.

עיראק מסרה כי ההגנה האווירית שלה הפילה מטוס ללא טייס ביום חמישי ליד הגבול הסעודי־עיראקי. בגדאד טענה המטוס טס מישראל או מהשטחים הכבושים. כדי להגיע למקום שבו נורה והופל צריך היה המטוס לעבור מעל טריטוריה סעודית.

המקור בחיל האוויר הסעודי מסר לסוכנות הידיעות כי המטוס טס במקביל לגבול הצפוני של סעודיה, ואולם לא בשטח הנמצא בעיקוב המכ"ם שלה. ערב הסעודית משתמשת בציוד מכ"ם מתוחכם מתוצרת ארה"ב.

מאוחר יותר הודיעו העיראקים על הפלתם של שני מזל"טים נוספים, איראניים. פקידים איראניים טענו מזה זמן רב כי ארצם מייצרת מטוסים ללא טייסים. עיתונאים מערביים טענו כמה פעמים כי איראן רכשה חלקים לייצור המטוס בישראל.

פועלים סובייטיים גירשו את מנהיג פאמיאט מבית החרושת

ראש הארגון הלאומני סולק בתגרה משטח מפעל המכוניות בקריאות "פאשיסט, לאומן, אנטישמי"

מאת אליהו זהבי

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). כתבים מערביים במוסקווה דיווחו השבוע על תקרית בין מנהיג "פאמיאט" דימיטרי ואסיליאב לבין פועלי מפעל המכוניות "זיל" במוסקווה. באולם התרבות של מפעל "זיל" אמור היה ואסיליאב לנהל "דיון רציני ענייני" על ארגון "פאמיאט".

לאולם הגיע ואסיליאב מלווה בכמה עשרות מחסידיו, כולם לבושי מעילי עור שחורים, שחילקו באולם כרוזים על מטרות "פאמיאט" — "להגן על המורשת התרבותית של העם הרוסי".

כאשר עלה ואסיליאב אל הבימה והחל נואם, פרצו באולם קריאות גנאי בהן הואשם ואסיליאב כ"ניאו־פאשיסט, לאומן, אנטישמי".

חסידי ואסיליאב ניסו להשתיק את משמיעי קריאות הביניים. פרצה תגרה באולם שבסופה גורשו ואסיליאב וחסידיו תוך מהומה רבתי.

בן־הנגר קויביסטו נבחר שוב לנשיאות פינלנד לעוד 6 שנים

הנשיא הסוציאליסט, בעל דוקטור לסוציולוגיה, היה ראש ממשלה בתחילת העשור ובתחילת העשור הקודם

הלסינקי (ע"צ וע"ר). נשיא פינלנד מאונו קויביסטו נבחר מחדש לתפקידו לתקופה נוספת של שש שנים, כאשר נערך שלשום הסיבוב השני של הבחירות בחבר הבוחרים, שעליו הוטל לבחור בין ארבעה מועמדים. בהצבעה כללית זכה קויביסטו בן ה־64, מועמד המפלגה הסוציאליסטית, ב־47,9 אחוז מכלל קולות הבוחרים. מכיוון שאף אחד מן המועמדים לא זכה ברוב מוחלט, הוטל על חבר הבוחרים המורכב מ־301 נציגים, שאף הם נבחרו בהצבעה הכללית לפני שבועיים, לבחור בנשיא.

זו תקופת כהונתו השניה של קויביסטו. בחירתו נתאפשרה לאחר שתומכי ראש הממשלה הארי הולקרי, שזכה במקום השלישי בבחירות העממיות, הצטרפו לסוציאל־דמוקרטים ותמכו בקויביסטו.

קויביסטו, מי שהיה פועל מספנות, הוביל את פינלנד לעידן של יציבות פוליטית ושיגשוג כלכלי. הוא בנו של נגר עני, שעבד בימי נעוריו במספנה, אך זכה לאחר מכן בתואר דוקטור לסוציולוגיה, לפני שהצטרף לחיים הפוליטיים. הוא כיהן כנגיד הבנק המרכזי וכראש ממשלה מטעם המפלגה הסוציאל־דמוקרטית בשנות ה־1970 וה־1980 המוקדמות.

לאחר שנבחר לנשיא פינלנד ב־1982, הוא תרם רבות להרגעת הרוחות בזירה המדינית, בה התחלפו ממשלות בתדירות רבה.

לאחר הבחירות לפרלמנט בשנה שעברה מינה קויביסטו את הולקרי השמרני לתפקיד ראש הממשלה ובזה נסתיימה תקופת שהותם של השמרנים באופוזיציה, תקופה שנמשכה 21 שנים. זו הפעם הראשונה שהשמרנים הקימו ממשלה יחד עם הסוציאל־דמוקרטים, המפלגה הגדולה ביותר במדינה.

לנשיא פינלנד סמכויות נרחבות. הוא ממנה ממשלות ופקידים בכירים, מכהן כיו"ר בישיבות הקבינט ומכוון את מדיניות החוץ של ארצו, כולל היחסים הרגישים עם בריה"מ.

נאצים שילמו 20 מיליון מארק בעד מיסמכים שתיעדו את עברם

בין 80,000 התיקים שנגנבו — גם תיקו של הקאנצלר לשעבר הלמוט שמידט

מאת דניאל דגן

סופר "הארץ" באירופה וסוכנות רויטר

ברלין (מיוחד ל"הארץ"). בין המסמכים שנעלמו מ"מרכז התיעוד" האמריקאי במערב ברלין כלול גם תיק על הקאנצלר לשעבר, הלמוט שמידט. מן המרכז נגנבו בעשר השנים האחרונות כ־80 אלף מיסמכים.

סוכנות רויטר מסרה כי עשרות נאציים שילמו מחירי עתק תמורת תיקים, שנגנבו מ"מרכז המיסמכים של ברלין". העתון "ברלינר מורגנפוסט" כתב אתמול כי סכום של כ־20 מיליון מארקים גרמניים (כ־12 מיליון דולרים) שולמו על ידי נאצים לשעבר שחששו מפני גילויים על עברם. העתון דיווח כי לפחות 80 אלף תיקים נגנבו במהלך השנים מהמרכז, שבו מרוכזים 30 מיליון פריטים מתקופת שלטון הנאצים בגרמניה.

"מרכז התיעוד" במערב ברלין כולל את הארכיונים החשובים ביותר של המפלגה הנאצית ושל ארגונים נאציים אחרים. הארכיון נמצא בבעלות ובניהול של אמריקאים, אך רוב העובדים בו הם גרמנים.

בעניין התיק על הלמוט שמידט נודע, כי כלול בו דו"ח שחיבר הקאנצלר לשעבר על משפט הראווה של חבורת הקצינים, שניסתה לרצוח את היטלר. שמידט טען, כי מפקדו אילץ אותו להיות נוכח במשפט. לדברי מקורבים של שמידט, הדו"ח שנעלם כלל בקשה להשתחרר מהמשך הנוכחות במשפט הראווה.

מיסמכים רבים שנעלמו ממרכז התיעוד, עוסקים בעיתונאי צמרת, בשחקני תיאטרון ותיקים, ברופאים מכובדים ובאנשים אחרים בעלי מעמד ציבורי. המשטרה סבורה, כי התיקים האלה נגנבו על פי הזמנה במטרה לסחוט כספים מן האנשים בהם מדובר.

רמזים ראשונים מן המרכז היו עוד לפני 10 שנים, כאשר אספנים הציעו למכירה תעודות מקוריות שהיו מצויות אך ורק בארכיון במערב ברלין. המסחר בתעודות ובמסמכים נעשה בגלים והוא הגיע לשיאו בשנתיים האחרונות. השלטונות האמריקאיים והגרמניים במערב ברלין הטילו איפול מוחלט על פרשת הגניבות מן הארכיון, ושמרו אותו במשך שנים.

קרנוול ריו: 111 הרוגים

111 בני אדם מצאו את מותם במהלך הקרנוואל בריו דה ז'נרו — על פי מאזן קורבנות ראשון שפורסם אתמול בבוקר, בשעה שנסתיים מארתון־הסמבה השנתי בן 30 השעות.

בשנת 1987 הסתכם מספר הנפגעים בקרנוואל בריו במאה שישים ושניים הרוגים ושניים עשר אלף פצועים שאושפזו בבתי חולים.

עורך את העמוד: יצחק לאור

מת ברעב בודד והשאיר אחריו 300 אלף דולר

טוקיו (ע"ר). אדם שניזון, כפי הנראה, רק מלחם במשך למעלה מ־35 שנים, מת כאן ברעב כשהוא משאיר אחריו 300 אלף דולר.

שיגיקי אוזה, רווק בן 62, פועל בית חרושת שפרש לגימלאות, נמצא כשהוא מת מהתקף לב שנגרם על ידי תת־תזונה ב־9 בפברואר כחמישה ימים לאחר מותו — מסרה המשטרה.

פקידי משטרה שערכו חיפוש בביתו הקטן בעיר נוביאוקה שבדרום יפאן לא מצאו בו כל שרידי מזון.

עם זאת גילו השוטרים בבית 70 אלף דולר במזומן ותעודות על הפקדת 230,000 דולר בבנק.

אוזה, ששירת בצבא במלחמת העולם השניה עבד בבית חרושת לטקסטיל מ־1951 עד שפרש לגימלאות ב־1980. הוא סירב לאכול במחיצת חבריו לעבודה והעדיף לקחת פרוסות לחם לחדרו, מציינת המשטרה.

קרבות בין לבנונים ופלשתינאים בצידון

צידון (ע"ר). בקרבות בין פלשתינים ומיליציית "צבא השחרור העממי" נהרג אדם אחד ונפצעו ארבעה — על כך מסרה היום המשטרה.

בהודעה צוין, כי איש מיליציה נהרג וארבעה לוחמים, ביניהם שלושה פלשתינים, נפצעו בחילופי ירי בין הצדדים הלוחמים שלשום בלילה במבואות מחנה הפליטים עין אל חילווה ליד צידון.

זו הפעם הראשונה שנמסר השבוע על התנגשויות בין צבא השחרור העממי, השולט בצידון לבין לוחמי אש"ף.

נהג חנה ברחוב דאונינג ונשרף בתוך מכוניתו

לונדון (ע"ר). מכונית התפוצצה ועלתה בלהבות אתמול ב־3 בבוקר בכניסה לרחוב דאונינג, שם מתגוררת ראש הממשלה מרגרט תאצ'ר. הנהג נהרג. בהודעת המשטרה נאמר, כי ההתפוצצות לא נגרמה על ידי פצצה.

דובר של לשכת ראש הממשלה ציין כי תאצ'ר היתה במשכנה ברחוב דאונינג מס' 10 שעה שאירעה ההתפוצצות, אך לא נפגעה. את ההתפוצצות ראה קצין משטרה שהיה בתפקיד ליד המחסומים בכניסה לרחוב דאונינג, רחוב קטן שבו משרדי ממשלה ודירות של עובדים בכירים, שאליו לא נותנים להיכנס אלא למכוניות רשמיות.

דוברת המשטרה אמרה: "נראה שמכונית הגיעה לכניסה לרחוב דאונינג ועלתה בלהבות. האש כובתה על ידי כבאי לונדון ובתוך המכונית נמצאה גופת גבר". האיזור נחסם והמשטרה פתחה בחקירת שרידי המכונית. הכבאים ציינו כי הגופה נשרפה קשה.

בבופותטסואנה 374 עצורים מאז ההפיכה

יוהנסבורג (ע"ר). המשטרה עצרה 374 אנשים במדינת החסות של דרא"פ בופותטסואנה מאז דיכאו כוחות צבא דרום אפריקה הפיכה צבאית שנערכה בחבל זה לפני שישה ימים — על כך נמסר שלשום.

דובר ציין עם זאת, כי רוקי מאלבאנה־מטסינג, האיש שנתמנה על ידי המורדים כמנהיג ההפיכה הצבאית לא נעצר עד כה.

נשיא בופותטסואנה, לוקאס מאנגופה, שהוחזר לשלטון, אמר כי המורדים יועמדו למשפט באשמת בגידה במולדת. במהלך ההפיכה נהרגו חמישה אנשים.

בופותטסואנה היא אחת מבין 10 מדינות חסות שהוקמו על ידי שלטונות דרום־אפריקה על פי מדיניות האפרטהייד. "מדינה" זו זכתה להכרה רק על ידי דרום אפריקה.

הנסיך אדוארד מגיש תה וסנדוויצ'ים לשחקנים

לונדון (ע"צ). הנסיך אדוארד, בנה הצעיר של מלכת בריטניה, החל לעבוד שלשום כעוזר־מפיק בתיאטרון בלונדון.

הנסיך בן ה־23 הגיע למקום עבודתו, כשצלמים רבים ממתינים לו. לפני שיועסק כמפיק, חייב הנסיך אדוארד למלא תפקידים מגוונים, כגון הגשת כריכים לאנשי הצוות והכנת תה. כל אלה הוא יעשה, כשהוא מלווה דרך קבע שומר ראש.

לקראת בואו של הנסיך אדוארד ערכו שוטרים בליווי כלבים חיפוש מדוקדק בבניין.

השכר שיקבל אדוארד תמורת עבודתו יסתכם בכ־1800 שקל. אך כפי שידוע אין לו דאגות כספיות לאור ההקצבה הנדיבה שהוא מקבל כבן המשפחה המלכותית.

או שאתה מזריק לו או שאתה "מיישן" אותו

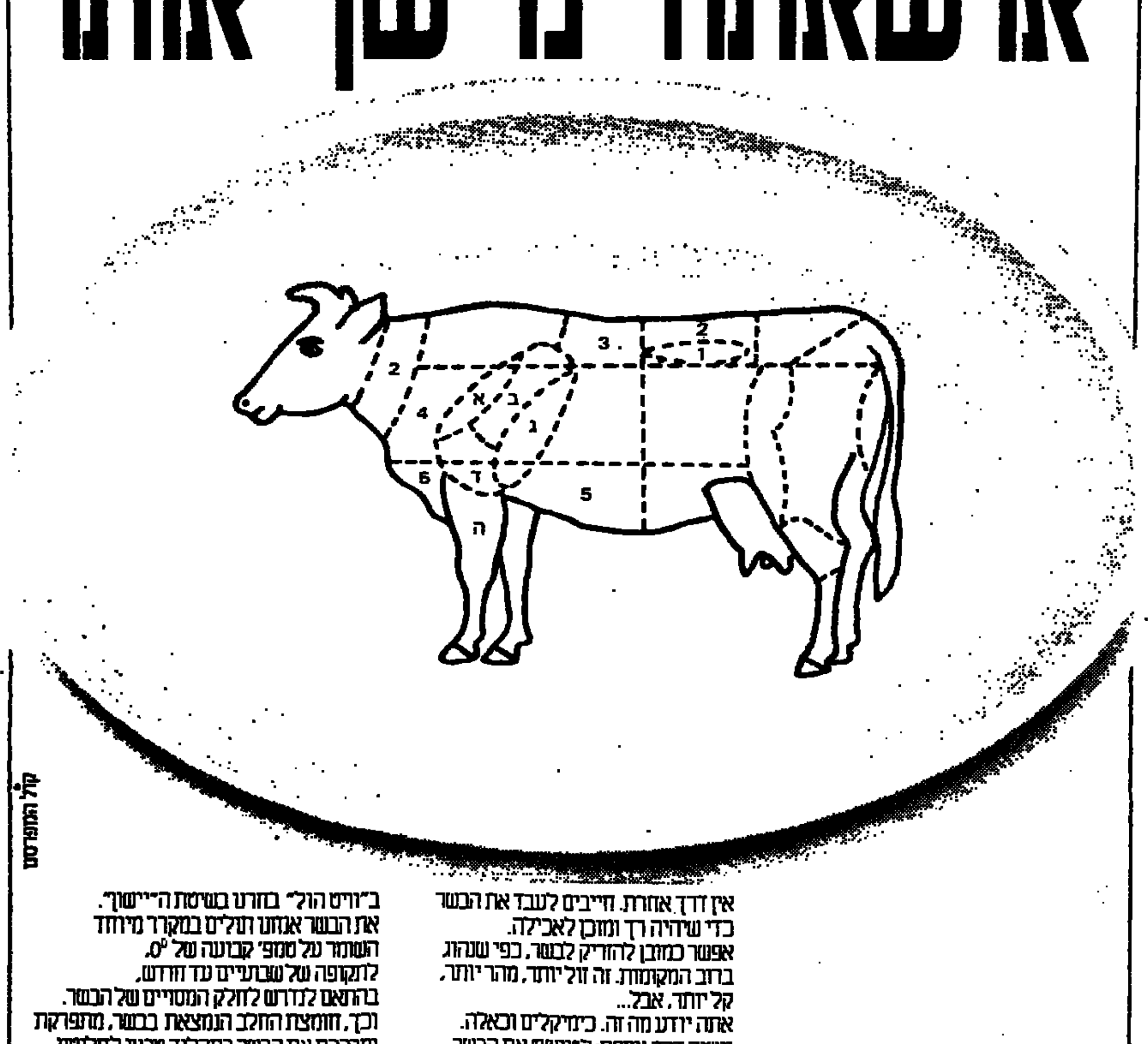

אין דרך אחרת. חייבים לעבד את הבשר כדי שיהיה רך ומוכן לאכילה. אפשר כמובן להזריק לבשר, כפי שנהוג ברוב המקומות. זה זול יותר, מהר יותר, קל יותר. אבל... אתה יודע מה זה. כימיקלים וכאלה. ישנה דרך נוספת: ל"יישן" את הבשר. שיטת טיפול מיוחדת שנהוגה במקומות מסוימים שבהם יש יחס רציני לבשר. ועוד יותר רציני לאלה שאוכלים אותו.

ב"וייט הול" בחרנו בשיטת היישון. את הבשר אנחנו תולים במקרר מיוחד השומר על טמפ' קבועה של 0°. לתקופה של שבועיים עד חודש, בהתאם לגודל לחלק המסויים של הבשר. וכך, חומצת החלב הנמצאת בבשר, מתפרקת ומרככת את הבשר בתהליך טבעי לחלוטין. זהו אמנם תהליך ארוך ויקר, אבל... את ההבדל בטעם מרגישים כבר מהנגיסה הראשונה.

steak house WHITE HALL

רח' מנדלי 6 תל-אביב. טל. 03-249282

נגיסה אחת תשכנע אותך

קול המפרסם

مكبرة عن الاصل

כוכבת הקולנוע האמריקאית, מוריאל המינגווי — נכדתו של הסופר ארנסט המינגווי — הגיעה אתמול ארצה, עם בתה התינוקת. עליכמת לככב כאן בסרט "לגנוב את השמים", שצילומיו יחלו בסוף החודש. את התסריט כתבו דורותי טריסטאן וכריסטופר רזה. עלילתו סיפורו של טייס ה"מיג" העיראקי שערק לישראל בשנות ה-60. הבימאי הוא ג'ון הנקוק. המפיק (המצולם כאן עם הכוכבת ובתה) הוא יורם בן-עמי. הסרט, שיצולם בארץ במשך ארבעה שבועות, נועד לחברת "הום בוקס אופיס", חברת הכבלים הגדולה בעולם.
(תצלום: ישראל מלובני)

גיורת רפורמית עתרה לבג"ץ בתביעה לרשום אותה כיהודיה בתעודת הזהות

מרגרט שרור עברה ב-'83 גיור רפורמי בקהילת 'טמפל ציון' בפנסילווניה ועלתה ארצה ב-'87 ● משרד הפנים השאיר את סעיפי הדת והלאום בתעודת הזהות שלה ריקים, וביקש אותה להמציא אישור מבית-דין רבני או פס"ד הצהרתי של בית משפט מחוזי שהיא יהודיה — כתנאי לרישומה

(ע). אשה מתל-אביב עתרה אתמול לבג"ץ נגד ראש הממשלה וממלא-מקום שר הפנים יצחק שמיר, מנכ"ל משרד הפנים הרב אריה דרעי, ויהושע כהנא העומד בראש מינהל האוכלוסין במשרד הפנים — בתביעה לרשום אותה כיהודיה.

האשה, מרגרט שרור, טוענת בעתירתה כי התגיירה ב-1983 בגיור רפורמי בקהילת "טמפל ציון" בפנסילווניה שבארה"ב. היא הגיעה לישראל ביוני 1987, לאחר שנישאה לאזרח ישראלי. לדבריה, בתום התכתבות ארוכה עם דרגים שונים במשרד הפנים, התבקשה שרור להמציא למשרד אישור מבית-דין רבני או פסק-דין הצהרתי של בית משפט מחוזי על כך שהיא יהודיה, כתנאי לרישומה.

לדבריה, לפני שישה חודשים ביקשה להירשם כתושבת קבע בישראל ולקבל תעודת זהות. פקידת משרד הפנים בחולון שדרשה ממנה הוכחות ליהדותה, קיבלה משרור את תעודת הגיור שלה. שרור אומרת בעתירה שכאשר קיבלה את תעודת הזהות, הופתעה לראות שבסעיפי הדת והלאום לא רשום דבר.

לאחר בירורים שנערכו מאז במשרד הפנים התברר גם שמינהל האוכלוסין אינו מכיר בתעודת הגיור, ויהושע כהנא, מנהל המינהל, מתנגד לרשום אותה כיהודיה — היא טוענת. לדבריה, בתום התכתבות ארוכה עם דרגים שונים במשרד הפנים, התבקשה שרור להמציא למשרד אישור מבית-דין רבני או מפסק-דין הצהרתי של בית משפט מחוזי על כך שהיא יהודיה, כתנאי לרישומה.

פרקליטה, עו"ד דניאל שרור, אומר בעתירה שאנשי משרד הפנים אינם מוסמכים לדרוש פסק-דין של בית-דין רבני או פס"ד של בית-משפט מחוזי, כתנאי לרישום. לטענתו, אין הממונה על מירשם האוכלוסין רשאי להטיל ספק בתעודת הגיור או בהצהרתה של העותרת על כך שהיא יהודיה ומנהלת בביתה אורח-חיים יהודי.

מרגרט שרור מבקשת מבג"ץ שיוציא צו על-תנאי המורה למשרד הפנים לנמק מדוע לא תרשם כיהודיה בתעודת הזהות ובמירשם האוכלוסין.

השופט התורן אליעזר גולדברג העביר את העתירה לדיון בהרכב שלושה שופטים, וביקש שהיועץ המשפטי לממשלה יגיב על הטענות המופיעות בה.

ברגע האחרון נמנע אתמול מעצר 4 כדורגלני "הפועל" תל-אביב

סיני, לוי, לנדאו ואקהויז שוחררו בערבות לאחר שנעצרו לפני 3 שבועות בשל העלמות מס ● עד אתמול, המועד האחרון לתשלום הערבות, לא שילמו אותה ועמדו להעצר שוב ● הפועל ת"א תשלם הבוקר הערבות — 140 אלף שקל ● סיני חשוד בהעלמת 228 אלף דולר בין השנים 83–86

(ע). סיכום של הרגע האחרון בין אגודת הפועל תל-אביב למס ההכנסה מנע ביום ג' את מעצרם של ארבעה משחקני הכדורגל של האגודה — משה סיני, שבתאי לוי, גיל לנדאו ויעקב אקהויז.

הארבעה נעצרו לפני כשלושה שבועות ושוחררו בערבות בבית-משפט השלום בתל-אביב בשל העלמות מס. עד אתמול, המועד האחרון לתשלום הערבות, לא שילמו אותה.

אתמול בבוקר הוצאו פקודות מעצר נגד הארבעה ונציגי המשטרה עמדו כבר להביאם לבית המעצר באבו-כביר, אולם הושג הסכם בין האגודה למס הכנסה, שלפיו תבטיח האגודה את הערבויות, בסך 140 אלף שקל, היום עד 9.30 בבוקר.

חוקרי מס ההכנסה ייחסו בבית המשפט למשה סיני העלמות מס בסך 228 אלף דולר בין השנים 83–86; לגיל לנדאו בסך 55 אלף דולר; לשבתאי לוי בסך 52,500 דולר וליעקב אקהויז בסך 39,500 דולר.

ראש המועצה האזורית עמק חפר:

הפרדת הרשויות הערביות מן המועצה האזורית תתסיס בהן גורמים רדומים

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ"

ראש המועצה האזורית עמק חפר, עמוס דגני, מתנגד להפרדת המועצות המקומיות הערביות מן המועצה האזורית שבראשה הוא עומד. כך מסר אתמול במסיבת עיתונאים שהתקיימה בנתניה, בעקבות החלטה שהתקבלה בנדון לא מכבר.

דגני טוען, בין השאר, כי הדבר יביא להתססת גורמים רדומים, שיהפכו פעילים אם תינתן בידם שליטה בכפרים הממוקמים בין טול-כרם לג'את, ובהם כשלושת אלפי תושבים. זה 18 שנה משתייכים 4 הכפרים הערבים למועצה האזורית עמק חפר, ולהם 5 נציגים במועצה (מתוך 52 נציגים מכל היישובים בעמק חפר).

לפני ימים מספר התבשרו הכפרים הערביים יאמקא, ביר אבטן ומרג'א, כי לקראת יום העצמאות ה-40 למדינת ישראל, יוכרזו כמועצה מקומית אחת ונפרדת מהמועצה האזורית עמק חפר, הכוללת 52 יישובים. ההודעה בנדון שוגרה לנציגי הכפרים על-ידי מנכ"ל משרד הפנים, ב-6 בחודש זה.

כשבוע לאחר מכן שיגר ראש המועצה האזורית עמק חפר, עמוס דגני, מכתב לראש הממשלה שהוא גם ממלא מקום שר הפנים, ובו התריע מפני ההפרדה בין היישובים הערבים ליהודים. במכתבו סיפר ראש המועצה האזורית עמק חפר, כי "באחרונה הסתכסך אחד מראשי הכפרים בשל בניה בלתי-חוקית ואי עמידה בחובות למועצה. ראש כפר זה, שהוא בתומכי מוחמד מיעארי באזור, פנה לנציגי הליכוד בהצעה "להקים [illegible] הצבתו בראש המועצה המקומית הנפרדת, לכשתוקם".

ח"כ זיידן עטשי: העוצר מגביר את הילודה בשטחים

מציע להטיל עוצר על היישובים היהודיים כדי להגביר את הילודה גם בהם — לאיזון

מאת איתן רבין סופר "הארץ"

ח"כ זיידן עטשי מתנועת המרכז מציע לשר הביטחון יצחק רבין לבטל לאלתר את העוצר שמטילים כוחות צה"ל בשטחים, מאחר שהדבר מגביר את הילודה — ואת השנאה — בקרב הערבים.

לדברי ח"כ עטשי, שסייר ברצועת עזה, המקום נראה כעיר-רפאים. לדבריו של זיידן עטשי, "אם בעל ואשה סגורים בתוך בית 24 שעות, 48 שעות ואפילו 96 שעות, הם לא יבלו אך ורק בקריאת ספרים. הם יעשו ילדים".

עטשי מציע לשר הביטחון להטיל עוצר על היישובים היהודיים. "אם המתנחלים יהיו נתונים בעוצר, הם יעשו ילדים וכך ייווצר איזון בין הערבים ליהודים ולא נצטרך לבקש מהערבים [illegible], או להגביל את הילודה שלהם".

מבקר המדינה יעקב מלץ:

"חקירת השחיתויות בבתי המשפט החלה בעקבות מכתב בעילום-שם"

(עש"ת). "החקירה בעניין השחיתויות במנגנון המינהלי של בתי המשפט, שהובילה לחקירת החשדות נגד שופטים, החלה בעקבות מכתב שהגיע אלי בעילום שם" — גילה מבקר המדינה יעקב מלץ בהרצאה בהשתלמות מטעם לשכת עורכי הדין בחוף ים המלח.

המבקר הוסיף, כי מידי יום מגיעים אליו בממוצע ארבעה-חמישה מכתבים אנונימיים, המצביעים על אי-סדרים והתנהגויות בגופים שונים. לדבריו, התלונות נבדקות ואם נמצא להן בסיס נפתחת חקירה.

מלץ סיפר כי בדו"ח מבקר המדינה ה-38, שהוגש אתמול ואשר טרם פורסם, כלולה ביקורת קשה על המתרחש במערכת בתי המשפט בישראל ובמיוחד על הפיגורים והעיכובים במתן פסקי-דין.

הוא סיפר כי כאשר עבר על טיוטת הדו"ח, יום לפני הגשתו, נדהם לראות בין הנתונים המופיעים בו, כי באחד מבתי המשפט בארץ קיים עדיין תיק מ-1970, שלגביו טרם ניתן פסק-דין.

מבקר המדינה סיפר כי לא מכבר הגיעה לידיעתו תלונה בדבר אי-סדרים בבחינות ההסמכה של רבנים. כאשר הלכו אנשי משרדו לבדוק את הנושא התברר להם כי הרבנים הראשיים בישראל נתנו הוראה לעובדי הרבנות שלא לשתף פעולה עם משרד המבקר. "רק אחרי שהטרחתי עצמי אישית אל הרבנים הראשיים והסברתי להם את התוצאות החמורות היכולות לנבוע מן ההוראה שנתנו, קראו לאנשיהם לשתף עמי פעולה", סיפר מלץ.

הורים מהמגזר הממלכתי-דתי מתלוננים:

בראיון אישי במדרשת עמליה נשאלו המועמדות אם צריך להחזיר השטחים

במכתב ששלחו הורים למנכ"ל משרד החינוך: "איך משרד החינוך מרשה ששאלות פוליטיות יקבעו אם ילד יתקבל לתיכון?" ● אחת התלמידות טענה: "לא התקבלתי כי אמרתי שצריך לתת לערבים שוויון זכויות" ● מנהל מדרשת עמליה, אהרון כהן: "השאלות נועדו לבדוק ידע כללי; ומי שלא התקבלה לא עמדה בקריטריונים נדרשים (כולל מנת-משכל) ולא בשל דעותיה הפוליטיות"

מאת נילי מנדלר
סופרת "הארץ" לענייני חינוך

תלמידות שהוזמנו לראיון אישי ב"מדרשת עמליה", תיכון ממלכתי-דתי לבנות בירושלים, נשאלו שאלות בתחום הפוליטי. צוות המראיינים שאל אותן, בין השאר, לדעתן על יחסי יהודים וערבים, והאם ישראל צריכה להחזיר את השטחים. תלונה על כך נשלחה על-ידי הורים למנכ"ל משרד החינוך, ד"ר שמשון שושני.

מהתלונה עולה, כי אחת הילדות, תלמידת כיתה ח', טוענת שלא התקבלה ללימודים בבית-הספר, בשל דעותיה הפוליטיות המתונות. בתגובה לפניית סופרת "הארץ", טענה הילדה, כי השיבה בחיוב לשאלה, האם צריך לתת לערבים שוויון זכויות. היא אמרה, כי הוריה אמרו לה לפני שהלכה לראיון, לומר בגלוי מה שהיא חושבת. עוד אמרה, כי אחרי שהשיבה לשאלה זו, הסתיים הראיון עימה.

בפנייתם למנכ"ל משרד החינוך, כותבים ההורים: "איך משרד החינוך יכול להרשות ששאלות פוליטיות יקבעו אם ילד יתקבל או לא לתיכון?".

בתגובה אמר מנהל מדרשת עמליה, אהרון כהן, כי השאלות שנשאלו הבנות, נועדו לעמוד על הידע הכללי שלהן, ולא כדי לדעת מה הן השקפותיהן הפוליטיות. כהן דוחה בתוקף את טענת התלמידה, כאילו לא התקבלה לבית ספרו מפני שצידדה במתן זכויות שוות לערבים. הוא הדגיש, כי אם לא התקבלה, הרי זה רק משום שלא עמדה בקריטריונים הנדרשים: בחינת כניסה פנימית של בית-הספר ובחינות מישכל חיצוניות (מילת"א). עוד אמר כהן, כי בין התלמידות שהתקבלו ללימודים לשנה הבאה, אחת שטענה שההתיישבות היהודית קיצונית מדי ושצריך לתת לערבים אוטונומיה.

אחד מבורחי כלא עזה תיכנן לחטוף רכב ישראלי, לחצות הגבול למצרים ולתבוע שחרור מחבלים תמורת נוסעיו

כתב האישום שהוגש בבית הדין הצבאי בעזה מציין כי התוכנית סוכלה לאחר שנהרג המחבל

מאת איתן רבין

מוסבח אסורי, אחד משישת המחבלים שברחו מכלא עזה לפני כ-8 חודשים, תיכנן לחטוף רכב עם יהודים, לחצות למצרים ומשם לנהל מו"מ לשחרור מחבלים מישראל תמורת הישראלים. התוכנית סוכלה לאחר שכוחות צה"ל הרגו את אסורי בהתקלות ברצועת עזה.

לפני כן רצחו אסורי וצעיר אחר, יוסף אל חרירי, את הישראלי ג'ליל ג'רוסי ממושב מלילות. כך עולה מכתב-אישום שהוגש אתמול לבית-הדין הצבאי בעזה.

כתב-האישום, שהוגש על-ידי קצין המשפטים עופר בדריים, מציין רק את יוסף אל חרירי, מאחר שכבר אסורי נהרג.

בכתב-האישום נאמר כי אל-חרירי החביא את אסורי בביתו, לאחר שנמלט מכלא עזה, ואף נתן לו רובה קלצ'ניקוב. השניים תיכננו לחטוף רכב עם יהודים ולברוח למצרים. לשם כך ערכו תצפיות ברצועת עזה. וב-25 במאי, ב-4 לפנות בוקר, יצאו לבצע את זממם. הם הגיעו לצומת נג'אחיה, שרכב יהודי עובר שם.

כאשר ירד ג'ליל ג'רוסי מרכבו על-מנת לאסוף פועלים, ניגש אליו אסורי ואיים עליו בקלצ'ניקוב. ג'רוסי התנגד. ואז ירה בו אסורי ירייה אחת, שגרמה למותו. אסורי ואל חרירי נמלטו מהמקום.

שבועות מספר לאחר מכן נתקלו כוחות צה"ל ברצועה באסורי והרגו אותו.

עורך את העמוד: [illegible]

בג"ץ דחה עתירת "אל-קודס" בעניין הפצת העתון בשטחים

(ע). בג"ץ דחה אתמול את עתירת בעליו של העיתון המזרח-ירושלמי אל-קודס, שהצנזור הצבאי אסר לפני 25 יום את הפצתו בשטחים לתקופה של 45 יום.

בעל העיתון, מוחמד אבו-זולוף, עתר לבג"ץ נגד ההחלטה להתיר את הפצת העיתון הפרו-ירדני בירושלים בלבד, ולאסור הפצתו בשטחים. הצנזור אסר על הפצת "אל קודס" בשטחים, לאחר שידיעה שפירסם העיתון לא הוגשה לצנזורה הצבאית, כנדרש.

בראשית הדיון הציעו השופטים, משה בייסקי, שלמה לוין ושושנה נתניהו, לנציג המדינה להסכים לקצר את התקופה שבה אסור להפיץ את העיתון בשטחים לשלושים יום.

באיכוח המדינה, לאחר התייעצות טלפונית שקיים, הודיע לבית המשפט כי המדינה עומדת על כך שהתקופה תישאר של 45 יום ולא תקוצר.

נוכח עמדה זו, ביקשו השופטים מהצדדים להשמיע את טענותיהם לגופו של עניין. באיכוח העתירה, עו"ד אמנון זיכרוני, טען כי העונש חמור מדי, מאחר שמדובר בידיעה של סוכנות החדשות הצרפתית שתורגמה לערבית, ופורסמה באותו יום בעיתונים העבריים. הוא תקף את סבירות ההחלטה של הצנזור.

באיכוח המדינה, עו"ד עוזי פוגלמן, טען כי בעליו של העיתון הוזהר פעמים אחדות קודם לכן בשל עבירות צנזורה. הוא גם נענש בעבר. ולאחר שכלו כל הקיצין — החליט להורות על מניעת הפצת העיתון בשטחים לתקופה של 45 יום.

לאחר ששמעו את טענות הצדדים, פסקו השופטים כי לא יתערבו בהחלטת הצנזור וישאירו את התקופה של 45 יום על כנה. נימוקיהם יינתנו במועד מאוחר יותר.

שר המשטרה חיים בר-לב:

הפיצוץ בספינת המגורשים בוצע ע"י גורמים באש"ף

(ע). שר המשטרה חיים בר-לב אמר אתמול כי מדינת ישראל פעלה באפיקים הבין-לאומיים בניסיון למנוע את הפלגת אוניית המגורשים. השר הטעים, כי כל פעולותיה של ישראל היו בדרכים הלגיטימיות. לשאלה, אם ישראל עמדה מאחורי הפיצוץ באוניה, אמר השר כי מקובלות עליו הידיעות ששמע ברדיו ובעיתונות, שהפיצוץ נעשה ע"י גורמים בתוך אש"ף. השר דיבר בפורום איגוד הדוברים בירושלים.

להלן אמר בר-לב כי ההתקוממות וההתפרעויות בשטחים הן תופעה שהחלה באופן ספונטאני, ולא כתוצאה של יוזמה או החלטה של אש"ף. שר המשטרה ציין כי למרות שהיוזמה להתפרעויות אינה של אש"ף, אירגוני הטרור "ניסו לעלות על הגל ובמידה מסויימת הם מצליחים".

בית המשפט הורה להגיש

כתב-אישום נגד רופא טבעוני על מות חולה מטיפול רשלני

(ע). שופט חוקר מקרי מוות בתל-אביב, עוזיאל שפי, הורה אתמול לפרקליט מחוז תל-אביב, אהרן שדה, להגיש כתב-אישום נגד ד"ר אילן זמיר, רופא תל-אביבי, בעקבות מותה של אשה במכון לרפואה טבעית ברחוב כזל בתל-אביב, שבניהולו.

השופט קבע, כי הוא יואשם במתן טיפול החייאה רשלני וחיבור לא תקין של עירוי, לאחר שאחת המטופלות במכונו, נכנסה במאי 1985 למצב של אבדן הכרה ומתה כעבור יומיים.

במאי 1985 נערך במכון הרפואי של ד"ר זמיר ניתוח פלסטי למתיחת פנים לדבורה פירסטנברג. במהלך הניתוח, היא נכנסה למצב של חוסר הכרה, והועברה לבית-חולים. שם מתה יומיים לאחר מכן.

בעקבות המקרה הוקם במשרד הבריאות צוות בודק, שמנה את יו"ר הוועדה הרפואית של המשרד ושני רופאים נוספים. לאחר בדיקה, הועבר המשך החקירה לידי המשטרה. חקירת המשטרה נוהלה במשך על-ידי רפ"ק יעקב קרימולובסקי, עוזר ראש ענף החקירות במשטרת מחוז תל-אביב, ורפ"ק בתיה גרייפמן. המשטרה פנתה לשופט השלום בתל-אביב, עוזיאל שפי, והוא ניהל את החקירה בתוקף תפקידו כשופט חוקר מקרי מוות.

אתמול הורה השופט על הגשת כתב-אישום בשל החייאה רשלנית ועירוי שלא היה מחובר כראוי. השופט קבע שנגד ד"ר מאיר לאופר, שנחקר גם הוא בפרשה זו, לא יוגש כתב-אישום.

מאסר לעורכת-דין שגנבה 221,800 דולר מלקוחותיה

(ע). עו"ד מינה גרינהויז (37), שהורשעה בהונאה בהיקף כ-221,800 דולר, נידונה אתמול על-ידי השופט המחוזי בת"א, מנחם אילן, לשנתיים מאסר בפועל ולשנתיים מאסר על תנאי. גרינהויז הואשמה בגניבה, מירמה בנסיבות מחמירות, זיוף מסמכים ומשיכת שיקים בלי כיסוי.

גרינהויז עבדה בחלק מהתקופה בה ביצעה את העבירות, במשרדו של עו"ד אדם פרוסט, שהתאבד לפני שבועות מספר, לאחר שהסתבך בחובות בשוק האפור. בגזר-הדין ציין השופט, כי עו"ד פרוסט היה אחד מעדי-האופי שבמשפטה של גרינהויז, שבמקרים אחרים זייפה את חתימותיו על מסמכים שונים.

השופט ציין כי "היא היתה נשואה לגבר יפה-תואר, שאותו אהבה והעריצה. אולם מסתבר שלבד מטוב תארו לא ניחן האיש הזה בסגולות נפש חיוביות". הבעל, נכתב בגזר-הדין, הסתבך בעסקיו והיה חייב ללקוחותיו 6,000 דולר, אותם לא היה מסוגל להחזיר. לכן, איים על אשתו כי יעזוב אותה, אם לא תשיג את הכסף.

"הנאשמת, בצר לה ומכוח הפחד שבעלה יעזבנה, התפתתה לשלוח יד בכספי פקדונות של לקוחותיה, או להשיג הלוואות תמורת בטוחות מזוייפים. בסופו של דבר, כאשר לחצו עליה לפרוע חובות, גם משכה שיקים ללא כיסוי", כתב השופט.

בערעור לבית המשפט העליון

בוחן משרד הרשוי בירושלים זוכה מהאשמות שוחד ומירמה

לאחר שבבית המשפט המחוזי הורשע הבוחן מאיר ביטון ב-1985 ב-8 עבירות מתוך 15 אישומים שהוגשו — ועתה זוכה לחלוטין

(ע). בית המשפט העליון זיכה אתמול מכל אשמה את מאיר ביטון (45), בוחן במשרד הרשוי בירושלים, שהיה אחד הנאשמים המרכזיים בפרשת השוחד שנחשפה ב-1985 במשרד הרשוי.

ביטון הורשע על-ידי בית המשפט המחוזי בירושלים בשמונה עבירות של שוחד, זיוף, מירמה והשימוש לרעה בכוח משרתו. עיקר עבירות השוחד היה שלכאורה נתן לסוכן המשטרתי הסמוי, משה שקד, שוחד, כדי ששקד יעביר תלמידים שביטון היה הפך ביקרם בבחינות תאוריה.

סניגורו של ביטון, עו"ד ראובן ברחיים, טען בפני שלושת שופטי בית המשפט העליון, שלמה לוין, גבריאל בך ואליהו וינוגרד, שלביטון נגרם נזק קשה ועיוות-דין, מאחר שבית המשפט המחוזי לא איפשר לסניגור לחקור כהלכה את הסוכן הסמוי, משה שקד, בחקירה הנגדית, והשופט המחוזי פסל לו שאלות רלוונטיות רבות.

בית המשפט העליון קיבל עמדה זו, ואף קבע שאפשר שהשופט המחוזי, ד"ר צבי כהן, טעה כשהעדיף את גרסתו של הסוכן הסמוי שקד על גרסת הנאשם ביטון.

כתב האישום המקורי שהוגש נגד ביטון לבית המשפט המחוזי כלל 15 אישומים, אך הוא זוכה משבעה מהם בתום המשפט. אתמול זיכה אותו בית המשפט העליון גם בשאר האישומים.

תלמידי תיכון עירוני ד' בת"א ציירו צלב-קרס על תצלומים של רפאל איתן

מאת נילי מנדלר סופרת "הארץ" לענייני חינוך

שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, גינה אתמול בחריפות קבוצה של תלמידי כיתה י', בתיכון עירוני ד', בצפון תל-אביב, שציירו צלב-קרס על תמונות של ח"כ רפאל איתן (רפו"ל) בעת ויכוח פוליטי שהתנהל בכיתה.

מיד כשהודע לו הדבר, התקשר נבון אל מנהל בית-הספר, דן לוין, כדי לשמוע פרטים על האירוע ולברר מה הפעולות שנקט בית-הספר בעקבותיו.

שר החינוך אמר כי מעשה התלמידים חמור ביותר וראוי לכל גינוי. "אפשר לחלוק על דעותיו של יריב פוליטי. אך השימוש בסמלי הנאצים לא רק פסול כשלעצמו, אלא מבזה, מחלל ומגמד את השואה ואת משמעותה הנוראה בחיי עמנו".

מנהל בית-הספר סיפר לשר נבון, כי מיד אחרי התקרית כינס את כל התלמידים לסימפוזיון שבו השתתפו תלמידי כיתה י', ביניהם תלמידים שביקרו בשבוע שעבר ב"יד ושם". לדבריו, היו התלמידים שביצעו את המעשה מבודדים לגמרי והודו שזו היתה טעות, בהדגישם שכל רצונם היה להפנות את תשומת לב התלמידים האחרים לעמדתם.

תלמידי הכיתה שבה אירעה התקרית, יבקרו בשבוע הבא ב"יד ושם". הביקור תוכנן מזמן.

שלום עכשיו תפגין בעת ביקורו של שולץ בארץ

מאת לילי גליל, סופרת "הארץ"

בקריאה לראש הממשלה להגיב בחיוב על יוזמת השלום של שר-החוץ האמריקאי, ג'ורג' שולץ, ולהפסיק להיות הגורם המטרפד כל יוזמת שלום, תקיים "שלום עכשיו" שורה של הפגנות בעת ביקורו של שר-החוץ האמריקאי בארץ.

שיא הפעילות מתוכנן למוצאי שבת, 27 בחודש, בהפגנה מול ביתו של שמיר.

8 פצועים בתאונת שרשרת אתמול בכביש חיפה–עכו

בתאונה היו מעורבות ארבע מכוניות

(ע). נוסע נפצע אנושות, אחר נפצע קשה ו-6 אנשים נפצעו קל בתאונת שרשרת שהיתה אתמול בבוקר בכביש חיפה–עכו, ליד צומת "צבר".

משאית-גרר שעשתה דרכה מכיוון חיפה לעכו, התנגשה לפני הצומת המרומזר בכלי-רכב שהמתינו במקום, הדפה כמה מהם קדימה, והם התנגשו ברכב שהגיע מהכיוון הנגדי.

בתאונת השרשרת היו מעורבים 4 כלי-רכב. כתוצאה מההתנגשות נפצעו 8 אנשים. הפצועים פונו באמצעות אמבולנסים של מד"א לבית-החולים רמב"ם בחיפה.

שודדים כפתו ופצעו אשה במגדל-העמק

(ע). שני אלמונים רעולי-פנים פרצו אור ליום אתמול, בשעה 4 לפנות בוקר, לדירתה של רות יעקובוביץ (56) במגדל-העמק. הם פרצו לדירה בעת שהאשה, אלמנה המתגוררת בגפה, ישנה, כפתו אותה, היכוה ושדדו ממנה תכשיטים וכסף. לאחר מכן נמלטו מן המקום.

האשה נפצעה באורח בינוני והועברה לטיפול בבית-החולים "העמק" בעפולה. משטרת מרחב העמקים הקימה צוות חקירה מיוחד לטיפול בפרשה.

הלשכה הגדולה למדינת ישראל
של הבונים החופשיים הקדמונים והמקובלים
הנהלת הקרן ע"ש [illegible]

מזמינים בזה את ציבור הסטודנטים במוסדות לשכלה גבוהה בישראל להשתתף בתחרות כתיבת חיבור או יצירת אמנות (ציור, גרפיקה, פיסול) במסגרת ציון 40 שנה לקיום מדינת ישראל

הנושא: "אהבת המולדת"

העבודות יובאו לעיון והמלצה של חבר שופטים, ובעלי העבודות המצטיינות יזכו בפרסים:

לכתיבת חיבור:
פרס ראשון – 2,000.- ש"ח
פרס שני – 1,500.- ש"ח
פרס שלישי – 1,000.- ש"ח

ליצירת אמנות:
פרס בסך – 1,500.- ש"ח

ההרשמה לתחרות וקבלת דף כללי התחרות – יש לקבל במשרדי הלשכה הגדולה של הבונים החופשיים, רח' ויצמן 5 תל-אביב 61331 טל' 254218. את העבודות יש להגיש לא יאוחר מיום 30.4.88

אריה מונק, המזכיר הגדול

עומר קרן לביטוח הדדי
הודעה על אסיפה כללית רגילה

ניתנת בזה הודעה לחברים כי ביום שלישי 15.3.1988 בשעה 12.30, תתקיים אסיפה כללית רגילה של חברי החברה במלון הייאט רג'נסי ברחוב לחי 32 ירושלים.

על סדר היום:
א. מסירת דו"ח על-ידי ההנהלה.
ב. אישור מאזן החברה ליום 31.12.87.
ג. בחירת רואה חשבון לחברה לשנת 1988.

תשומת-לב החברים מופנית בזה להוראות 23, 29, 69 מתקנות ההתאגדות של החברה, באשר להעמדת הצעות על-ידי חברים ובדבר הפקדת כתב-מינוי של שליח ויפוי-כח (העתק הוראות התקנות האמורות, ניתן לקבל במשרדי עומר).

אם כעבור חצי שעה למן המועד שנקבע לאסיפה הכללית, כאמור לא יימצא מנין חוקי, תדחה האסיפה הכללית ליום שלישי 22.3.88 ותתקיים באותו מקום ובאותה שעה.

אך גם באסיפה הנדחית לא יימצא מנין חוקי, יהווה מנין חוקי שני חברים הנוכחים באסיפה, בין עצמם או על-ידי שלוח, וזכאים להיות נוכחים בה, ויוכלו לדון בכל העניינים אשר לשמם כונסה האסיפה.

משה בן-ארצי
מנכ"ל הקרן וחבר החברה

האוניברסיטה העברית בירושלים
ביה"ס לעבודה סוציאלית
ע"ש פאול ברוואלד

ג'וינט – ישראל

התכנית להכשרת מנהלים וסגל בכיר למרכזים קהילתיים
ע"ש ד"ר יוסף י. שוורץ

החברה למרכזי תרבות וספורט (לנוער ולמבוגרים) בע"מ

ההרצאה השנתית העשירית לזכרו של
ד"ר ארנולף מ. פינס ז"ל
תיערך ביום ה', א' באדר תשמ"ח (18.2.88) בשעה 16.30
בבית הסגל ע"ש מאירסדורף
באוניברסיטה העברית בירושלים, הר הצופים

ד"ר הלל שמיד
מרצה בביה"ס לעבודה סוציאלית
ע"ש פאול ברוואלד
ירצה על הנושא:

אסטרטגיות התאמה בארגוני שירותי אנוש לסביבות משתנות: ניתוח השוואתי

יו"ר: **פרופ' אהרון רוזן**
מנהל ביה"ס לעבודה סוציאלית
ע"ש פאול ברוואלד

דברי פתיחה:
ד"ר צבי פיין
המשנה למנהל ג'וינט-ישראל

הציבור מוזמן

ספורט
בעריכת יחיאל ארזי

היום אחר הצהריים ברמת גן (4.45) המשחק האחרון שמותר לנו להפסיד

עוד הפסד אחד — והתחלנו

מול נבחרת אנגליה, מולדת הכדורגל, מסיימים היום שחקני ישראל סידרה כושלת של מאבקי אימון ● המשחק הבא ב־6 במארס במלבורן, נגד אוסטרליה, שם צריך לנצח

בריאן רובסון נפצע וחזר הביתה; מקמאהון במקומו

זו בכורה בין־ארצית לקשר ליוורפול, שמיהר להתקשר לאנגליה ולבשר לאשתו ● פיטר שילטון יפנה את מקומו בשער לוודס, הזקוק לנסיון

אנגליה

מאת אילן פיש
סופר "ספורט הארץ"

קפטן נבחרת אנגליה, בריאן רובסון, חזר אתמול לאנגליה לאחר שנפצע והתברר כי לא יוכל להשתתף במישחק נגד ישראל.

בתום האימון שערכו שלשום האנגלים, מתח רובסון את שריר הירך. אתמול בבוקר ניסה להתאמן, אך לא חש בטוב ונשלח לאנגליה, שם יטופל במועדונו, מנצ'סטר יונייטד. היום יוחלט מי יחליפו בתפקיד הקפטן.

את מקומו של רובסון ימלא סטיב מקמאהון מליוורפול, שיחגוג הופעת בכורה בין־ארצית. מקמאהון התרגש משנודע לו על כך ומיהר להודיע לאשתו באנגליה.

שני שינויים נוספים יהיו בהרכב האנגלי. השוער כריס וודס מגלאזגו ריינג'רס, יחליף את עמיתו הוותיק, שוער דרבי קאונטי, פיטר שילטון; המגן סטיוארט פירס מנוטינגהאם יעלה במקום קני סאנסום מארסנל. רובסון החליט על שינויים אלה כדי להעשיר את הנסיון הבין־ארצי של וודס ופירס.

הרכב נבחרת אנגליה (במסגרים מספר ההופעות הבין־ארציות): כריס וודס (9), גארי סטיוונס (18), דייב ווטסון (7), מארק רייט (16), סטיוארט פירס (3), כריס וודל (29), סטיב מקמאהון (–), ניל ווב (8), ג'ון בארנס (34), קלייב אלן (4), פיטר בירדסלי (18).

האנגלים קיימו אתמול אימון נוסף באיצטדיון רמת־גן. מזג האוויר החורפי העניק להם הרגשה של בית. לאחר מכן מיהרו למלון הילטון, ובובי רובסון התפנה לשאלות עיתונאים. איזו אנגליה הוא מצפה לראות נגד ישראל? רובסון: "שחקנים שנילחמים עבור מקומם בהרכב. אם יש החושבים שמקומם בין ה־20 לגמר אליפות אירופה מובטח — שיוכיחו זאת. הם נלחמים גם עבור אנגליה. לכן אני מצפה שישחקו ברמה טובה, יחסית לעובדה שזהו מישחק ראשון לאחר שלושה חודשים".

עיתונאי אנגלי שאל את רובסון אם אין הוא חושב שמישחק נגד ישראל הוא חסר משמעות. זה קצת הרגיז את רובסון: "בישראל שיחקו בלגיה, ברזיל, ארגנטינה, גרמניה ופולין. האם גם הם חשבו כך? אני מציע שתחשבו קצת לפני שאתם כותבים".

קפטן הנבחרת האנגלית בריאן רובסון (מימין) נפצע באימון וחזר לאנגליה. את מקומו ימלא ג'ון בארנס, הנראה עימו בתצלום שנעשה ... הנבחרת האנגלית ברמת גן. (צילום: עוזי קרן)

גם הוא בא מאנגליה. אחר כך נסע לסקוטלנד. אבל הוא משלנו. אבי כהן (במרכז) היום שוב באווירה אנגלית על הדשא ברמת גן. (צילום: עוזי קרן)

ברייליובסקי מפנה מקומו בהרכב כדי לבלבל את ארוק

מאמן הנבחרת הישראלית מילינקו מיהיץ' אינו חושש להיכנע לאנגלים בהפרש שניים או אף שלושה שערים ● התוצאה במשחק זה מישנית בעיניו

ישראל

מאת משה הר־געש
סופר "ספורט הארץ"

נבחרת הכדורגל של ישראל תיפרד היום מקהלה הביתי, כשבוע לפני צאתה לטורניר הקדם אולימפי באוקיאניה. היא תתמודד באיצטדיון רמת־גן (16.45) עם נבחרת אנגליה רבת המוניטין במיפגש שיסיים תקופת הכנות ממושכת שכללה מישחקי מבחן רבים.

עובדה זו לא מנעה ממאמן הנבחרת מילינקו מיהיץ' לבצע גם הפעם שינויים בהרכב הפותח. מעטים אך משמעותיים. דניאל ברייליובסקי אחד משחקני המפתח של הנבחרת לא נכלל ב־11. ברייליובסקי נעדר עתה רק ממישחק בין־ארצי אחד ב־13 של מיהיץ', נגד בראזיל. ניר קלינגר ישוב לעמדת מגן שמאלי, במקום ינאל הלל, שאיבד את מקומו לאחר המישחק עם פולין לפני שבוע. מנשה שמעונוב, שנעדר בגלל פציעה משלושה מישחקים בין־ארציים, חוזר להרכב בעמדת קשר אחורי. גם מוטי איוניר ושלום תקוה חוזרים להרכב הפותח.

אמש פירסם המאמן מיהיץ' את ההרכב של ישראל: בוני גינזבורג, אבי כהן (הירושלמי), אבי כהן (המקומי), ניר אלון, ניר קלינגר, מנשה שמעונוב, אלי כהן, מוטי איוניר, אורי מלמיליאן, אלי דריקס, שלום תקוה.

המחליפים יהיו: השוער אבי הוד, ליאור רוזנטל, אפרים דוידי, יהודה פרסלני, ניר לוין, דניאל ברייליובסקי, משה איינברג.

תשובות המאמן מיהיץ' בנושא השינויים בהרכב הותירו את הרושם שהחלה מלחמת המוחות בין מאמן ישראל למאמן פרנק ארוק שהגיע מאוסטרליה לחזות במישחק. "ברייליובסקי הוא שחקן חשוב מאד, אך כל העולם חייב לדעת מדוע הוא לא בהרכב. אולי אשלב אותו במחצית השניה. התכוונתי אמנם להציב את אבינועם עובדיה, או אפרים דוידי, בעמדת מגן שמאלי, אך עובדיה חולה למרות שהוא רוצה מאד לשחק. את דוידי כבר בחנתי. החזרתו של קלינגר לתפקיד זה תאפשר לי לבחון את מנשה שמעונוב. תקוה בהרכב הפותח מפני שרוזנטל לא בא, אם רוני יבוא ברגע האחרון יהיה בהרכב".

מיהיץ' לא הסתיר את יחסו לנבחרת האנגלית. "היא מהווה דוגמא להרבה נבחרות. אני מרוצה שבמישחק האחרון יהיה לנבחרת ישראל יריב בעל שיעור קומה, חזק וקשה, שימשוך אותה למאמץ מכסימלי. נעשה הכל כדי לאזן את יתרונם במידת האפשר".

התוצאות המאכזבות במישחקים הבין־ארציים האחרונים הפחיתו מידה רבה של חגיגיות מהמישחק עם אנגליה. לעומת זאת נוצר יתרון מסויים לנבחרת שלנו. אין לה הרבה מה להפסיד. היא מתמודדת עם מעצמה כדורגל עולמית הנמצאת בכושר שיא, ועל כן תבקש לשחזר את הניצחון מהמיפגש הראשון לפני שנתיים 1–2 בהנוכחת איצטדיון רמת־גן המחודש.

מיהיץ' כבר אמר בהזדמנויות שונות, כי אינו חושש להפסיד לאנגלים בהפרש של שניים שלושה שערים. במקרה זה אפשר אולי להבינו במידה מסויימת. לא מפני שצריך להרים ידיים, אפילו אם היריבה היא אנגליה שופעת הכוכבים. אלא בגלל שהתוצאה היא מישנית בלבד. עוד הפסד, פחות הפסד כבר לא ישנה דבר. היעד העיקרי הוא להחזיר לשחקנים את הבטחון ביכולתם.

על הנייר נראה המישחק עם בארנס, בירדסלי וחבריהם מתאים מאד למטרה זו. הישראלים הוכיחו כבר בעבר, כי הם מתעלים נגד יריבים חזקים ובעלי שם. הופעה מכובדת נגד אנגליה היום תתרום רבות לנבחרת כשלושה שבועות לפני מישחקה הראשון באוקיאניה נגד אוסטרליה ב־6 במארס.

★ ציבונה זאגרב נענתה לבקשת ריאל מדריד, להקדים את משחק הגמר הראשון בקוראץ' ביום אחד מן ה־2 במארס. זאת, כמובן, בהנחה ששתי הקבוצות יעלו לגמר. במועד זה, יהיה במאדריד המאבק היוקרתי בכדורגל בין ריאל לברצלונה המרתק מיליונים.

ידידות

נתניה ניצחה 1–0 מחזיק הגביע הפיני

מכבי נתניה המוביל בטבלת הליגה הלאומית בכדורגל זכה אתמול להישג נאה, כאשר ניצחה 0–1 במישחק רעים בין־לאומי את מועדון רובנמי, מחזיק הגביע של פינלנד. את שער הניצחון הבקיע אתיק בני לם שהתאושש מפציעה ויחדש את פעילותו בשבת, במישחק עם מכבי תל־אביב. הנתניים הופיעו בהרכב חסר.

הפינים באו לישראל למחנה אימונים. הם יתמודדו בעוד כשבוע עם אולימפיק מרסיי מצרפת בגביע אירופה למחזיקות גביע.

חנן מאירי

● בהיעדרו של יחיאל ארזי נערך "ספורט הארץ" בידי יהושע שגיא.

איפה הם ואיפה אנחנו

המאמן היוגוסלווי של ישראל מילינקו מיהיץ' מטפל בכדור; המאמן האנגלי של אנגליה בובי רובסון מטפל בכדור. בזה נגמר הדימיון. (צילומים: עוזי קרן)

עוזר מאמן הפועל ת"א מקווה הערב בזאגרב:

שזו לא תהיה הופעתנו האחרונה העונה בקוראץ

הערב (19.00) באולם דרוס ינסה הפועל תל אביב לבצע משימה בלתי אפשרית מול ציבונה: לבלום את פטרוביץ' ולמחוק יתרון יוגוסלווי של 10 נקודות ● לינטון טאונס: לא נסענו לזאגרב לטייל

גביע קוראץ'

מאת מיצ'ו דושאנוב
מיוחד ל"ספורט הארץ"

זאגרב. הערב (19.00 שעון ישראל), יהיה בזאגרב מיפגש הגומלין בחצי גמר גביע קוראץ', בין ציבונה זאגרב, הצועדת שניה בטבלת הליגה היוגוסלווית, לבין הפועל תל אביב. המישחק יחל ביתרון פסיכולוגי עצום של המארחים, שניצחו במפגש הראשון ביד אליהו 93–103.

ואולם, היוגוסלווים מעריכים מאד את יכולתו של הפועל ת"א ורואים בו יריב מסוכן. ברור להם, כי בטחון עצמי מופרז ושאננות עלולים להיות להם לרועץ, למרות המיקדמה המשמעותית בת 10 הנקודות.

ציבונה תבקש להמשיך על המאזן האדיר של אפס הפסדים בבמשחקיה האחרונות בכל המסגרות האירופיות. גם בעונה שעברה, בה זכתה בגביע אירופה למחזיקות גביע, לא נוצחה ציבונה. אמש אמר איוון סונארה, שהצר את צעדיו של לינטון טאונס בת"א והחזיק אותו על 16 נק' בלבד: "טאונס שחקן נפלא. היה קשה מאד לשמרו, אך עשיתי עבודה טובה ב־8 הדקות הראשונות של כל מחצית. הפועל קבוצה מצויינת".

בציבונה חוששים מהכוח הרב של הפועל ת"א ומזכירים את ברסר ואת איימוס ("ריבאונדרים מעולים"). גם המאמן מירקו נובוסאל, הוסיף כי "דולל, טאונס ופרייםמן מהווים סכנה גדולה לכל קבוצה ואסור לסמוך על ההפרש בת"א".

למרות שהמישחק יועבר בשידור ישיר בטלוויזיה היוגוסלווית, אזלו כל 6,000 הכרטיסים כבר לקראת המישחק הראשון. הפועל הגיע לזאגרב בלי ולוטקין שנפצע בקרסולו, למרות הערכת הרופא, כי הוא כשיר לשחק.

אחרי האימון אמש, אמר עוזר המאמן, רוני לירון: "אני מקווה שזו לא תהיה ההופעה האחרונה שלנו העונה בקוראץ'. הסברנו לשחקנים ש־10 הפרש זה לא נורא כל כך. נכון שזה נראה אבוד, אבל אם נצליח לעצור את פטרוביץ' על 30 נק', אפשר לנצח וגם להפתיע ולעלות לגמר. הרבה תלוי בשקט הנפשי שלנו". לינטון טאונס: "לא באנו לטייל כאן. לדעתי, פטרוביץ' לא מסוגל לחזור על אותה הצגה עם 59 נק'. מהנסיון שלי, מי שחושב על הפרש מפסיד לבסוף. נשחק כדי לנצח. אחר כך, אלוהים גדול".

ישפטו: דושב (בולגריה) ופיורינו (איטליה).

מאמנה של נבחרת אוסטרליה בראיון ל"ספורט הארץ"

שאהיה ישיר? אני מאמין שהבחורים שלי יקרעו אתכם

פראנק ארוק, שוב בישראל, פותח את פיו: אני מקנא בכם שמשחקי המבחן שלכם היו נגד קבוצות חזקות ושנוצחתם. רק בהפסד אפשר לאתר ליקויים ולתקנם ● מיהיץ' לא קבע כלום. מיהיץ' חדש אצלכם ● מעולם נבחרת אוסטרליה לא הפסידה אם למדתי קודם לכן את היריב ● הערב אוכל לגבש טאקטיקה ואסטרטגיה ולהכין אמצעי נגד. אז גם אוכל לקבוע אם ננצח. סליחה, בכמה ננצח...

ראיון

מאת שאול לילוב
סופר "ספורט הארץ"

פרנק ארוק, מאמן נבחרת אוסטרליה, בן 56, הגיע שלשום למשימת ריגול בישראל. ג'טלג? שטויות, אומר מיודענו ורץ לרמת־גן. אתה רואה את החיספוס המזרחי, העוקצני, של ארוק, משווה עם הנאיוויות הפשטנית של מילינקו מיהיץ' שלנו, ומקווה לטוב. היוגוסלווים האלה השתלטו לנו על החיים.

ארוק הוא מהמראיינים הפוטרים אותך מן הצורך להכין שאלות מראש. על כל שאלה תשובה. לפעמים שלוש תשובות, בדרך כלל שלוש תשובות סותרות. הדבר היחיד שצפוי אצלו זה היותו בלתי חזוי. הוא נעלב אם לא מכים אותו בנשקו שלו. התהכום. הוא אירגונטי אבל במידה חביבה. בבקשו להדגים מה עומדים הבחורים החסונים שלו לעולל לישראל האומללה, הוא מלווה את דבריו בקולות פיצפוץ ושבירה האופייניים למטוס המתרסק במגלש ברכוזה.

האין זה נאיווי מצידך לקבוע הווה דעת על נבחרת ישראל לפי המשחק היחיד של הערב?

"ישראל ערכה סידרת משחקי אימון, שבאחרון שבהם, הערב, עליה להיות בשיאה. שמעתי את כל התוצאות עם המאמן היוגוסלווי שלכם, והתפלאתי — אני חושש ומקנא. מקנא על שמשחקי המבחן שלכם היו נגד קבוצות חזקות ושנוצחתם. כשאתה מנצח 2–0, 3–0, אתה מלמד את הצד השני שיעור טוב. אבל רק בהפסד אפשר לאתר ליקויים ולתקנם".

גם לכם היו יריבות חזקות.

"טעות. המבחן האימיתי האחרון שלנו היה בסוף העונה שעברה. אמנם ניצחנו את ליוורפול. אבל התמודדנו עם קבוצות. לא עם נבחרות. רק בעימות עם נבחרות איכות אפשר ללמוד משהו על עצמך, לבחון את השחקנים בזמן לחץ ובזמן התחייה למטרה. במסגרת מחייבת. בינארציה. העצבים מתפקדים אחרת".

אם כן, מדוע לא התמודדתם עם נבחרות?

"בעיות של תקציב. ריחוק גיאוגרפי".

לא קונה את זה.

"באמת. שלושת המישחקים שקיימנו היו עם קבוצות שהוזמנו לאיזור במקרה. מרחק שעתיים טיסה. גטבורג ודינאמו זאגרב. לקחנו את מה שהיה בהיצע יד".

כלומר, מיהיץ' היה קצת יותר פיקח.

"שטויות. מיהיץ' לא קבע כלום. מיהיץ' חדש אצלכם. כשהגיע, הוא קיבל את הפרוגרמה. נבחרות אירופיות מהסוג שביקרו בישראל אין מוזמנים מהיום למחר. צריך לבנות בונה מראש. בתום השנים כאני מאמן את אוסטרליה, רק אני קובע עם מי נשחק. האחריות היא שלי. לטוב ולרע. במקרה של כישלון, אני הכתובת. אני לא בוכה".

פרנק ארוק, מאמנה היוגוסלווי של נבחרת אוסטרליה. אתמול בחדרו בבית המלון בתל אביב. הוא בא לכאן כדי לראות הערב את נבחרת ישראל וללמוד את תכונותיה. (צילם: עוזי קרן)

בוא נחזור לביקורך אצלנו. לשם מה זה טוב?

"גם ב־1985 ראיתי אתכם כאן מול אירלנד ומאד התרשמתי. תרשום: הנבחרת שלי בעולם לא הפסידה במקרים שבהם למדתי קודם לכן את היריב".

במשחק אחד? אתה בזה מבינוק? הרי גם בווידאו, אתה אומר, לא ראית את ישראל.

"אני לא מאמין בטלוויזיה. המצלמה משקרת, משום שהיא העין הסובייקטיבית של הצלם, וזאת מתמקדת בעקבת אחרי הכדור בלבד. אותי מעניינים דברים שאין רואים במצלמה: התנועה ללא כדור, ההתפרסות, חילופי מקומות, הדינמיקה של הקבוצה. גם בשליח כבעמי אינני מאמין".

השלוחות הישראליים מרשימים אותך?

"להיפך. הם מדאיגים אותי. ברור לי שהם ייפסקו בשלב כלשהו. לסיים בתיקו עם צרפת, להבקיע שער בכל אחד מהמישחקים — זה אומר הרבה".

יתרון לך שהמגל הישראלי נתון לשינויים תכופים.

"אני לא מתרגש. טבעי שיש תחלופה גדולה לפני תחרות חשובה. המאמן רוצה לבחון את כל האופציות".

ודאי התעניין לדעת שהשוער הוא בוני גינצבורג. גם את אוהבה הזהמלא אתה כבר מכיר.

"שמעתי שאין אצלכם מראדונה. ואפילו לא שפיגלרים. אני לא מעוניין לראות שחקן מסויים. אני מעוניין לבחון את מיבנה הקבוצה, את השיטה. אחרי המישחק עם אנגליה, אוכל לגבש טאקטיקה ואסטרטגיה ולהכין אמצעי נגד. אז גם אוכל לקבוע אם ננצח. סליחה. בכמה ננצח".

אם תשחק בברוטאליות כפי שהיה ב־85', זה יהיה רק עניין פורמאלי.

"עוד מיתוס של העיתונות. בתקופתי, שום שחקן לא הורחק בכרטיס אדום. רק בשני צהובים".

מה היית עושה במקום מיהיץ', כדי לשחרר את האירופאים שלו?

"אספר לך מה עשיתי אני עם האירופאים שלי. שלשום הייתי אצל ג'ון פאטיקס ב־א.א.ק. אתונה והחתמתי אותו על הצהרה, שהוא יגיע לאוסטרליה ב־1 במארס ויישאר שם עד ה־28. מחר אני טס למיצ'ל בפיינורד ואחתים אותו על התחייבות להגיע לשני המישחקים עם ישראל וניו־זילנד. יכולתי לקחת אותו לחודש, אבל התפשרתי. על נוסח זהה החתמתי את קלנצים. אם הם ייסרבו, או שהמועדון ימנע מהם לצאת, פיפ"א תאסור את שיתופם במשחקי הליגה. הבהרתי לכל הצדדים לספרע, כי הם יופיעו אצלנו בטורנירים הגדולים".

הם יפסידו הרבה כסף. מעמדם בקבוצה יתערער.

"הכסף לא בעייה. בעונה שעברה, כשזכיתי באליפות עם קבוצת סיינט ג'ורג', קיבל כל שחקן בערך 350 דולר למשחק בפליי־אוף ו־1000 על כל הסידרה. אתונה משלמת לפאטיקס 10 אלפים דולר בחודש, וזה גם מה שתשלם לו ההתאחדות שלנו תמורת הופעותיו בקדם־אולימפי. אם רוצים אותו, אין ברירה אחרת. כעמדה הנבחרת חשובה מהמעמד. בלעדיה, הם היו אנונימיים באירופה".

אתם תנצחו, כמובן.

"אם הכל עודנו כמו שהיה ב־1985 יש לנו יתרונות בסוריית. ברור לי שישראל משחקת שוטף יותר וקרבה בתחמדה לסטנדרטים אירופיים. הטכניקה שלה עדיין עדיפה. אם כי פחות מבעבר. מפני שגם אנחנו התנסינו ביריבות אירופיות (סקוטלנד) ובטורנירים קדם־אולימפיים בשנה שעברה, כאשר סיימנו במקום השני והפסדנו בגמר רק בבעיטות 11 מ', לקוריאה. שיחקנו עם נבחרות ברמה גבוהה — צ'ילה, מרוקו, מצרים ואחרות. הה תוצאות הטביעו את רצתי".

אתה נראה מודאג במקצת. ואולי מיהיץ' הצדק. אפילו לא מרה להביל אצלכם.

"שאהיה ישיר? אני מאמין שהבחורים שלי יקרעו אתכם".

★ ★ ★

קודיה. מה עושה עכשיו ארוק? הוא מכין טאקטיקה חדשנית ויחידה במינה, כיצד לבלום את... דייגו מראדונה, מבלי לצור עימו מגע גופני כלל.

מה עניין מראדונה לישראל? ובכן, ביולי יהיה באוסטרליה טורניר בינלאומי בהשתתפות ברזיל, ארגנטינה וערב הסעודית. ארוק אומר, שאם הכדור מגיע לרגלו של דייגו, שום כוח בעולם לא יוציא אותו ממנו. השיטה שבונה ארוק כדי לעצור את דייגו: להצמיד אליו שחקן אחד שיקשה עליו את התנועה הרצויה ויפריע לו להתקרב, ולהורות לשחקן שני להגיח מאחור ולגנוב את הכדור.

נשמע פשוט? ארוק בונה לך להריגים באדיזם, על שלא חשבת על כך בעצמך. ובכל זאת, איפה הנקודה ההדדית? אז כבה: הטורניר הזה יהיה המבחן האחרון שמזמנת לעצמה אוסטרליה, לפני האולימפיאדה בסיאול.

נא להכיר: ג'ון בארנס הלהיט החם של אנגליה

מאת אילן פיש
סופר "ספורט הארץ"

כהור צבע, ג'ון בארנס. אומרים, הלהיט החם ביותר כיום באנגליה. ודווקא הוא לא מסכים עם קביעה זו. טוען שיש רוכב שחקנים בקטגוריה הבכירה. והוא אחד מהם. הוא מוכן להחזיק לכת בצניעותו ולבשר שהוא לא הג'מייקני היחידי שיכול לשחק באנגליה. גם פול דייויס, כן, ממכבי נתניה, שישחק בעונה הבאה בארץ, לאחר שיחלפו 12 החודשים החיוניים לקבלת מעמד תושב ארעי.

בארנס בטוח בכך: "כשנסעתי לחופשות בג'מייקה, שיחקתי נגד פול דייויס כמה פעמים. הוא השחקן הטוב בג'מייקה. הוא חזק, מהיר ומהיר כשר. מכל הכדורגלנים המשחקים בג'מייקה, רק הוא מסוגל לשחק היטב באנגליה. הוא משחק בסיגנון האנגלי הטיפוסי". ובארנס אפילו יודע איך מכנים את דייויס. "זה. טיגה". הוא אומר כשנשאל אם הוא מכיר את דייויס.

בארנס נולד בג'מייקה, ובגיל 13 הגיע לאנגליה עם הוריו בשליחות דיפלומאטית. כשהוריו חזרו, נישאר באנגליה כדי לבנות לעצמו קאריירה ספורטיבית. בגיל 17 הופיע בקבוצה הראשונה של ווטפורד והעונה הוא משחק בליוורפול.

הוא אינו הספורטאי היחיד מג'מייקה הרועה בשורות זרים. ישנם רבים אחרים, ובהם האיש המהיר בעולם, בן ג'ונסון, השיאן העולמי ב־100 מ'. לבארנס יש הסבר: "ספורטאים רבים מג'מייקה זוכים למילגות לימודים בארה"ב. הם יוצאים לשם בגיל 17 ונשארים שם לכל חייהם. בג'מייקה אין ספורט מיקצועני".

בארנס מספר, כי אחת מאחיותיו נמצאת בארה"ב לאחר שקיבלה מילגה לשחק טניס. אחות אחרת, עורכת דין, נשארה עם ההורים בג'מייקה.

היום הוא גר בליוורפול, עם חברתו מזה זמן. טוב לו שם. יותר מכל הוא אוהב את האימונים. "פחות קשים מאשר בווטפורד". אולי מתום הקאריירה הספורטיבית שלו יחזור לג'מייקה. עד אז הוא רוצה להגשים חלום ולזכות עם אנגליה באליפות העולם, גם לשחק באיטליה ולהיפגש עם פלה. "הגיבור שלי", אומר מי שמעיד על עצמו כמושפע מהכדורגל הברזילאי.

מונאקו ניצחה 4–0 בטוטנהאם!

לונדון (ע"ד). מונאקו, המובילה בטבלת הליגה הצרפתית בכדורגל, הביסה בלונדון את טוטנהאם 4–0. מארק הייטלי, שלא שוחרר למשחק בישראל, הבקיע את שני השערים האחרונים, בדקות 59 ו־82. פופאנה הבקיע את השער הראשון (3) ומג' את השני.

זהב למזרח־גרמניה, שווייץ ובריה"מ

קלגארי (ע"ד, ע"צ). בתום היום השני של תחרויות הגלישה הזה החלוקה במשחקי החורף האולימפיים בקלגארי, צועדות בריה"מ ומזרח־גרמניה בראש עם שתי מדליות זהב, לפני פינלנד ושווייץ, לכל אחת מהן מדלית זהב אחת.

המזרח־גרמני יינס מילר הקנה לארצו זהב שני, כשניצח במזחלת קטנה והקדים את המערב־גרמני ג'ורג' האקל והסובייטי יורי קארטצ'נקו.

פרמין צורבריגן העניק זהב ראשון לשווייץ, משניצח בתחרות הגלישה ב"מורד האלפיני" בקבעו את הזמן המהיר ביותר: 1:59.63 דקה, לפני בן־ארצו פטר מילר 2:00.14 והצרפתי פרנק פיקאר 2:01.24 דקות.

מדלית הזב שניה לבריה"מ העניק אלכסיי פרוקורורוב בגלישת שדה למרחק 30 ק"מ: 1:24:26.3 שעה. בטורניר ההוקי־קרח ניצחה קנדה את פולין 1–0. שווייץ הפתיעה בהבקה 2–1 על פינלנד ושוודיה הביסה את צרפת 13–2.

ארמיטראז': ראש ממשלת הודו

גאנדי יחליט אם נשחק בישראל

גביע דייויס

מאת יחיאל ארזי
שליח "הארץ" ללונדון

ראש ממשלת הודו, ראג'יב גאנדי, יהיה זה אשר יחליט אם יתחרו שחקני נבחרת הטניס של ארצו בסוף השבוע הראשון של חודש אפריל בישראל. אישור לכך נתן וידג'אי ארמיטראז', בכיר הטניסאים ההודים, אשר השתתף בשבת בעיר הוולשית קארדיף בתחרויות הליגה האנגלית בטניס.

בראיון לרשת הטלוויזיה העצמאית אשר שידרה אתמול את המשחק, אמר ארמיטראז', הידוע בקירבתו לגאנדי, כי ראש הממשלה היה זה שנתן את אישורו לאירוחה של נבחרת ישראל בהודו והוא זה אשר יורשו את גודלה של התחרות הקרובה. לדבריו "מה שיחליט גאנדי יהיה הגיוני, צודק ומקובל עלינו".

ארמיטראז', האמור להגיע לישראל עם אחיו הצעיר עננד ועם רמאש קרישנאן, אמר כי אמנם ניצחה קבוצתו בגירדלהו את ישראל בתוצאה 4–0, אולם הוא חוזה, כי ברמת־השרון יהיה המשחק קשה הרבה יותר, ולוא רק בגלל העובדה שיהיה על מגרשים קשים. שתי הנבחרות תיפגשנה לאחר הפסדיהן ליוגוסלוויה ולאיטליה בגביע דייויס. הקבוצה המנצחת תיוותר בבית העליון של הטניס העולמי.

בקארדיף הוא שיחק נגד הקבוצה המקומית בשורות קבוצת "צ'יזיק" המערב־לונדונית אשר ניצחה 12–3. ארמיטראז' ניצח 6–4 במשחק היחידים המבריע את האוסטרלי פיטר דואן, אשר ניצח כזכור את בוריס בקר בתחרויות וימבלדון האחרונות.

פאראגוואי יריב ראשון

לנבחרת הנוער הישראלית בקדם עולמי בארגנטינה

בדורגל

מאת אילן פיש
סופר "ספורט הארץ"

מאמן נבחרת הנוער של ישראל בכדורגל, שלמה שרף, ינסה לגבש כבר בימים הקרובים תוכניות אימונים, לטורניר הקדם־עולמי לנוער שיהיה במאי בבואנוס־איירס.

נבחרת הנוער תצא ככל הנראה ב־23 במארס למחנה אימונים ומישחקים בשווייץ ובגרמניה. בינתיים, כמות האימונים השבועיים הועלתה לשלושה. לשרף אין מידע על הנבחרות איתן תתמודד ישראל. כל מה שהוא יודע ש"הבית הישראלי" קשה.

נבחרת הנוער בכדורגל של פאראגוואי, תהיה יריבתה הראשונה של נבחרת הנוער הישראלית, בטורניר הקדם־עולמי לנוער, שיהיה בחודש מאי בבואנוס־איירס.

מלבד ישראל ופאראגוואי, נכללות בבית הישראלי גם הנבחרות המארחת ארגנטינה, צ'ילי, פרו ונצואלה. בבית השני ישחקו נבחרות בראזיל, בוליוויה, קולומביה, אקוואדור ואורוגוואי.

מישחקה השני של ישראל יהיה ב־4 במאי נגד ארגנטינה, ב־6 נגד פרו, ב־10 נגד ונצואלה וב־12 במאי נגד צ'ילי.

מתוכנית המישחקים שפורסמה עולה, כי שתי הראשונות מכל בית יעפילו לשלב הבא שיהיה בשיטת ליגה, ובסיומו יעלו שלוש הראשונות למישחקי הגביע העולמי בערב הסעודית במחצית השניה של חודש ינואר 1989.

רלף קליין על הבעיה האמיתית של מכבי:

שחקנים טובים אבל לא מאושרים

ברצלונה הטובה בבית הפסידה פעמיים בבית, מילאנו הובסה בסאלוניקי, לכל היריבות שלנו מותר להפסיד בליגה, רק למכבי אסור. פרה קדושה. הליגה אצלנו...

בדורסל

מאת שאול לילוב
סופר "ספורט הארץ"

במכבי תל אביב התכנסו אתמול לאימון בפנים נפולות. התבוסות האחרונות בליגה ובגביע אירופה, יצרים ראנה עמוקה ומצב רוח עכור. זו אינה העונה של מכבי ת"א, אבל השאלה היא מה עושים עכשיו באופן מעשי, מעבר לאנחות השגרתיות. איך לצאת מהסיחרור של הפסד, אובדן בטחון, הפסד נוסף, איך להציל משהו מגביע אירופה.

אתמול, אחרי התבוסה בחיפה, העביר רלף קליין אימון מאומץ שאותו הגדיר מיקי ברקוביץ' "קשה ביותר העונה". השחקנים כונסו לאסיפה סגורה ובה ניסו ראשי הקבוצה לאתר את הבעיות ולהגביר את המוטיבאציה הירודה.

רלף קליין, אתה יכול לשים את האצבע על הבעיה המדוייקת?

"אנחנו משחקים לא טוב מאז המשחק בקלן, והדבר התבטא במיוחד בבלגראד, בברצלונה ומול הפועל חולון. לדעתי, הבעיה איננה מקצועית. הבעיה היא, שישנם שחקנים טובים ושלא כולם מאושרים מהמצב".

איזה מצב? שהם לא בחמישיה?

"כן. יש יותר מדי שחקנים על יותר מדי תפקידים. אנשים חושבים רק על עצמם ואינם תורמים למאמץ הקבוצתי. יש לי ארבעה רכזים ושלושה גארדים המתמודדים על תפקיד אחד: מיקי, דורון ודניאל. זו בעיה שקשה לי להתמודד איתה. מסובך להפעיל קבוצה במצב כזה".

תמיד חשבו שתחרות על הרכב היא דבר בריא.

"ההגיון מחייב זאת, אבל להיות שחקן ספסל זו שאלה של אופי והרגל. שלא כולם בנויים לזה. סימס ודניאל היו כוכבים ראשיים בקבוצותיהם הקודמות, ועכשיו עליהם לקלוט, כמשקל אחד ולראות יותר ספסל. התחרות, שהיא לכאורה יתרון, למעשה מפריעה מאוד".

אתה אומר שיש אי־שקט בקבוצה?

"בהחלט. קשה לי להתמודד עם זה, למרות שאני מודע לכך. דיברנו איתם, אחרי ההפסד בחיפה, וניסינו לעודד אותם לעבודת צוות, לחשוב יותר על הקבוצה ופחות על עצמם".

אין הרבה זמן.

"תיאורטית, דרדבוס היא הקבוצה החלשה ביותר בבית הגמר, אבל אני טוען שגם ללא תומפסון ברשותם הצוות החזק והגבוה ביותר. אני חושש שתהיה לנו שוב בעיה עם הגובה. ממוצע הגובה שלנו הוא הנמוך בבית, ומשתווה רק לאריס — אלא שאצלה, גאליס מקזז זאת. גם יחסית לליגה הלאומית שלנו אנחנו בבעיה של גובה. אפילו מכבי חיפה גבוהה מאיתנו".

לא בכל יום אתם מובסים כך בחיפה.

"אני לא מבין את זה. נעשה עוול לבארלו ולג'מצ'י, ששיחקו כשהם קודחים מחום. בארלו סובל מברונכיט ובקושי נושם. אין מי שיחליף. ברצלונה, הקבוצה הטובה בבית, הפסידה פעמיים בבית. מילאנו הובסה בסאלוניקי. לכל היריבות שלנו מותר להפסיד שוב ושוב בליגה, רק לנו אסור. פרה קדושה. הליגה אצלנו קשה מאד. אל תעשו מזה עניין".

מה יהיה, רלף?

"תמיד התאוששנו כשהיינו עם הגב לקיר, אם כי העונה הזו, המנטאליות השתנתה במקצת. אני לא מאמין בפתרונות דראסטיים או בהטלת קנסות. המצב חמור. צריכים להתחיל לשחק קבוצתי, זה הכל. ההגנה מוכרחה להשתפר, היא איננה יכולה להיות גרועה יותר. בינתיים, אם יהיו בריאים, שלושה בטוחים להרכב ביום חמישי: מאגי, בארלו וג'מצ'י. אם נפסיד לדרדבוס, סימן שאין לנו קבוצה ושאין לנו מה לחפש השנה בגביע אירופה".

מולי קצורין אחרי תבוסת הגליל בחולון:

זה שייך להיסטוריה

בדורסל

מאת שאול לילוב
סופר "ספורט הארץ"

הפועל גליל־עליון הובס שלשום בחולון 63–96. להזכיר, היה זה שבועיים לאחר שהנחיל למכבי ת"א הפסד ראשון בליגה.

המאמן מולי קצורין, אתה רוצה להגיב?

"היסטוריה".

עד כדי כך?

"באמת. לא שווה התייחסות. עכשיו אנחנו מסתכלים רק על חצי הגמר ביום שני, מול מכבי חיפה. נעשה עוול אם נתייחס בכלל למישחק שלשום. צריך להסתכל הלאה".

זה משפט יפה, אבל לא כל יום אתם יורדים בהפרש של 33 הפרש.

"נראה לך שהיינו מרגישים פחות רע אילו הפסדנו בנקודה? האם ההפסד בנקודה שיפר את מצב הרוח של קרית־אתא, שבשניה האחרונה נכשלה מול ראשון־לציון?"

הסיסמא עכשיו היא: הליגה מתה, יחי הגביע?

"אין קשר בין הדברים. לגבי הליגה, אנחנו ריאליים. הקבוצה שלי פחות טובה ממכבי והפועל ת"א ומ־חולון. וזה ברור. אם נתברג במקום הרביעי, נהיה מרוצים מאד. הגביע — זה סיפור אחר. אני מאמין שנחזור לעצמנו מול מכבי חיפה".

מה מצבכם?

"יכול להיות יותר טוב. ויין פרימן פצוע בשרירי הבטן. יאיר בן־עטר בגב ובדאר ליף עדיין מושך את הפגיעה בגב. נקווה לטוב".

אן. בי. אי.

בוסטון התאוששה מול הפיניקס

ניו־יורק (ע"ר). לאחר הפסדה בלוס־אנג'לס ללייקרס (115–106), הצליחה בוסטון סלטיקס לגבור על פיניקס סאנס על הודה של נקודה 106–107.

★ תוצאות נוספות: מילווקי באקס — וואשינגטון בולטס 110–114; שיקאגו בולס — אטלנטה הוקס 107–126; קליבלנד — סאקראמנטו 104–95; דטרויט פיסטונס — פילדלפיה 102–95; ניו־יורק ניקס — ניו־ג'רסי נטס 96–97; גולדן סטייט — סאן אנטוניו 122–126; יוטה ג'אז — פורטלנד 94–112.

קנצ'לוטי נוצח במילאנו

מילאנו (ע"ר). הטניסאי האיטלקי פרנצ'סקו קאנצ'לוטי, שגבר על עמוס מנסדורף וגלעד בלום בגביע דייויס, נכנע למערב־גרמני אריק יילן בסיבוב הראשון במילאנו 6–4, 6–3, 5–7.

הגרמני רקלאובה שגב ניצח את הסוריי קלאהיין מאוורי 6–4, 6–2; השלנדי מיכאל השייפרס גבר על המפורג שטיב, אמיליו סאנצ'ס מספרד, 7–5, 3–6, 6–3. השוודי יונאס סווינסון ניצח את הצ'כי תומאס שמיד 6–3, 6–2.

בטורניר בממפיס, טנסי, נפגשו עמוס מנסדורף ומקום 6 לירבו בסיבוב השני בין האמריקאים דיק סין וג'יימי בראון.

صكا من الاصل

صورة عن الأصل

חדשות כלכלה

המזרחי לא מפחית הריבית — בניגוד לבנקים האחרים

בחשבונות לקוחות עסקיים ● תופחת תוספת ריבית הנגבית משכירים

מאת אריה לביא

בנק המזרחי יימנע מהפחתת הריבית ללקוחות עסקים, אף-על-פי שהבנקים האחרים החליטו על כך. ההחלטה בעניין זה התקבלה ימים לאחר ההחלטה בבנקים האחרים, בעקבות דיונים שבהם התגלעו חילוקי-דעות קשים.

הבנק החליט להעמיד את תוספת הסיכון המירבית ללקוחות עסקיים על שני אחוזים בחודש. שיעור זה הופחת אצל הבנקים הגדולים ל–1.75% והוא מקובל כעת רק בבנק הבינלאומי.

לגבי תוספת על החריגה לא נמסרה כל הודעה, ומכאן שזו תמשיך להיות ברמה של 1.25% – לעומת אחוז בבנקים הגדולים.

עם זאת מסר הבנק כי החליט להפחית את תוספת הריבית לריבית הבסיסית הנגבית משכירים. זו תגיע כעת לחצי אחוז בלבד, כך שהריבית תגיע ל–1.75%.

הבנק לא מסר עד איזה סכום ניתן יהיה למשוך בריבית זו. מנכ"ל הבנק שהה בחו"ל. מביתו סרבו למסור שהוא בחו"ל ורק מסרו כי "איננו". את תגובת דובר הבנק לא ניתן היה להשיג אמש.

הרווח הנקי של בל"ל צרפת ירד ב–26% — ל–5 מ' פרנק

הירידה נובעת מהפרשות מיוחדות בגין הלוואות למדינות מסוכנות ● בל"ל צרפת נותן הלוואות לפולין ולמדינות אחרות בגוש המזרחי

מאת אריה לביא

הרווח של בנק לאומי צרפת ב–1987 היה חמישה מיליון פרנקים צרפתיים – ירידה של 26% לעומת 1986.

הירידה ברווחיות נבעה מהפרשות מיוחדות שעשה הבנק, על-פי תביעת הפיקוח על הבנקים בצרפת, בגין הלוואות שניתנו למדינות שהן מסוכנות כבחינת אשראי, ושייתכן שלא יחזירו את הונן. ההוראת הפיקוח על הבנקים בצרפת חלה על כל מערכת הבנקאות שם.

בל"ל צרפת נותן אשראי לכמה מדינות בגוש המזרחי, ובעיקר פולין. באחרונה דחה בל"ל צרפת בקשה של פולין לקבלת אשראי נוסף. מהנהלת בנק לאומי אומרים שאלמלא ההפרשה המיוחדת שנעשתה לפי דרישת הפיקוח על הבנקים בצרפת, היה הבנק בצרפת מסיים את השנה תוך גידול ברווחים.

מאזן בל"ל צרפת גדל ב–4.4%. האשראי בפרנקים צרפתיים גדל ב–39%, ואילו האשראי במטבעות אחרים ירד ב–15%. הון הבנק גדל באותה שנה מ–92 מיליון ל–97.9 מיליון פרנק.

משרד התיירות אייש תפקיד בכיר בלי קיום מכרז פנימי

מאת זוהר בלומנקרנץ
כתב "הארץ" לענייני תיירות

ועד עובדי המשרד פנה להנהלה בדרישה לקיים מכרזים פנימיים לשני תפקידים בכירים שהתפנו אתמול, לאחר שלאחר מהם מונה עובד אחר, ללא קיום מכרז כנדרש.

מדובר במשרותיהם של שניים מהפקידים הבכירים של משרד התיירות, אלי פלג ושאול בהירי, שסיימו אתמול את כהונתם, ויצאו לחופשה ללא תשלום מהמשרד הממשלתי. על מקומו של האחרון, ששימש כממונה על מגזר סוכני הנסיעות והתיירות, מינתה הנהלת המשרד עובד אחר, ראובן הרלי. עובד זה עצמו היה אף הוא בחופשה ללא תשלום מחוץ למשרד התיירות, וחזר כדי לקבל את התפקיד, ללא קיום מכרז פנימי.

ועד העובדים פנה לסמנכ"ל לאמרכלות בדרישה לפרסם מכרזים פנימיים כנדרש.

עוד נטען בפניית נציגות העובדים להנהלה, כי הרלי חזר למשרד התיירות לתפקיד שדרגתו בתקן נמוכה יותר מהתפקיד הקודם שמילא. הרלי שימש מנהל לשכת התיירות הממשלתית במלינו שבאיטליה, ובתפקידו האחרון היה מנהל המחלקה לקבלת פני התייר.

ממשרד התיירות סירבו להגיב בנושאים אלה.

הערכות ממחקרים בארה"ב:

בהחלטות על מדיניות כלכלית בעולם כמעט שאין מתחשבים בפעילות הכלכלה השחורה

וואשינגטון (א"פי). הפעילות ההיקף של ה"כלכלה השחורה" רק לעתים רחוקות, אם בכלל, מקבלים ביטוי בסטטיסטיקה הרשמית המשמשת בסיס למדינות ולארגונים המחליטים על מדיניות כלכלית.

לפני כעשר שנים ההיקף של כלכלת המחתרת בעיר ניו-יורק לבדה נאמד ביותר מ־16 מיליארד דולר.

ססקיה סאסן־קוב מאוניברסיטת קולומביה בארה"ב קבעה בסקירה שהכינה ב־1981 על ארבעה בלוקים במנהטן, כי תשעים אחוז מכל הבנייה הפנימית בהם נעשתה ללא רישיונות. היא העריכה שישנם 21,000 נהגי מוניות "צוענים" שאינם מורשים על ידי הרשויות של ניו-יורק, כפליים ממספר הנהגים המורשים.

מחקר שנעשה לפי עדויות של אלף מהגרים מבריה"מ העלה, כי בסוף שנות השבעים יותר מרבע מההכנסה של המשפחות העירוניות בברית המועצות נבע מ"פעילויות בלתי רשמיות", החל בזיוף ודיקה, המשך בתיקון מכוניות עם חלפים שנגנבו ממוסכים ממשלתיים וכלה במתן שירותי רפואה.

באמריקה הלטינית מניחים שכארבעים אחוז מהעובדים מועסקים באורח "לא פורמלי". במקומות מסוימים, במיוחד בחלקים של איטליה, ספרד ומכסיקו הסקטורים ה"בלתי פורמליים" משגשגים יותר ממפעלים גדולים ומקומות עבודה הקשורים בשוק העבודה המוסדר.

כאשר הסקטור ה"בלתי פורמלי" התרחב, אף ניתנה לו עזרה ממשלתית בתוכניות הכשרה, מימון וסיוע בשיווק. כך שדוגמאות מוצלחות של הכלכלה הבלתי פורמלית אינן נימוקים טובים להסתלקות המדינה מתחום הכלכלה, טוענים עורכי הסקר. הם מציעים "אמנה חברתית חדשה להבטיח רמת חיים מינימלית לאנשים כאנשים, ולאו דווקא כעובדים".

חברות הביטוח יבקשו לייקר את תעריפי ביטוח רכב חובה ב–24%

כדי לכסות ההפסד המצטבר של "אבנר", 320 מיליון שקל, ועבור הצרכים השוטפים של התאגיד

מאת אריה לביא

ראשי חברות הביטוח יבקשו ממשרד האוצר לאשר להם לייקר את תעריפי ביטוח רכב החובה ב–24 אחוז. ראשי החברות בראשותו של יו"ר האיגוד אלפרד גולן ייפגשו מחר בתל-אביב עם המפקח על הביטוח, גד ארבל, ויקלו את תביעתם.

איגוד חברות הביטוח מסתמך על חוות-דעת שהכין פרופ' יהודה כהנא מאוניברסיטת תל-אביב, שהכין דו"ח על מצב תאגיד הביטוח "אבנר", העוסק בביטוח רכב חובה. ל"אבנר" הפסד מצטבר של 320 מיליון שקל, והעלאת התעריפים נועדה לכסות על הפסדים אלה.

תאגיד "אבנר" הפסיד במחצית הראשונה של 1987 כ–19 מיליון שקל, אך חששם של חברי מועצת המנהלים של החברה הוא שההפסד גבוה יותר. הדו"חות לסוף 1987 יצביעו ככל הנראה על הפסד של עשרות-מיליוני שקלים.

מחישובים שנערכו, עולה כי מחצית מההעלאה המבוקשת היא עבור הצרכים השוטפים של "אבנר", ואילו המחצית האחרת נועדה לכסות את הפסדי העבר.

על-פי חישובים שנערכו בחברות הביטוח, ניתן יהיה לכסות בדרך זו את הפסדי "אבנר" בתוך שלוש שנים.

סקר של הטכניון:

נזק זיהום האוויר לעובדים בחיפה עולה למדינה 40 מיליון דולר בשנה

הזיהום גורם לירידת ערך הדירות והפסד של 20 מיליון דולר בשנה לבעליהן ● התושבים מוכנים לשלם 10 מיליון שקל בשנה מעל לארנונות – אם זה יוכל להפחית זיהום האוויר

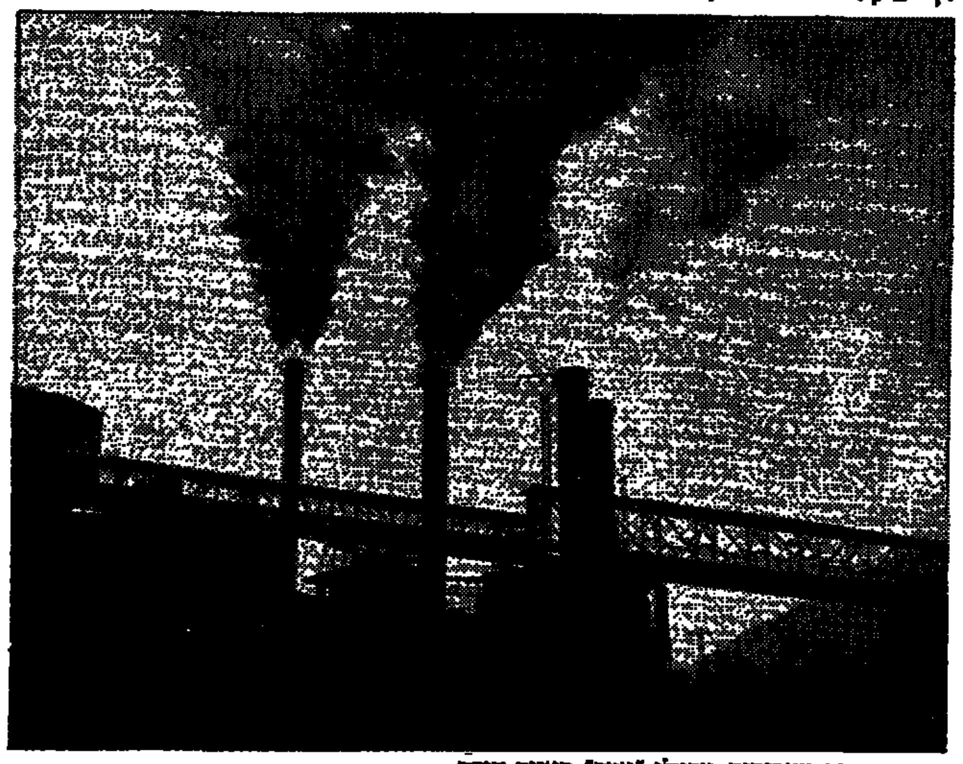

עשן מיתמר מארובות ממפעלי "נשר" באזור חיפה.

מאת אלי אלעד

הנזקים הבריאותיים הנגרמים למדינה מהפסד ימי עבודה ומהוצאות רפואיות של תושבי חיפה בגין זיהום האוויר של האזור נאמדים ב–40 מיליון שקלים בשנה.

כך מתברר מסקר כלכלי על נזקי תחלואה מזיהום אויר באזור חיפה שערכו בשלוש השנים האחרונות חוקרים מאוניברסיטת חיפה והטכניון, בראשות פרופ' מרדכי שכטר, ראש המרכז לחקר משאבי טבע וסביבה באוניברסיטת חיפה. ממצאי הסקר המסתמכים על מדגם של 4000 בתי אב באזור חיפה והקריות, הוצגו אתמול ביום עיון באוניברסיטת חיפה.

החוקרים מצאו כי כתוצאה מזיהום האויר באזור, נגרמים לתושבים הפסדים הנאמדים בכ–20 מיליון שקלים בשנה בשל ירידת ערך דירות באזורי המגורים המזוהמים של העיר.

החוקרים בדקו גם במסגרת המחקר את מידת נכונתם של תושבי אזור חיפה לשלם עבור הפחתת זיהום האויר. אחד הממצאים הוא שהתושבים מוכנים לשלם סכום נוסף של כ–10 מיליון שקלים בשנה, מעבר לארנונות הגבוהות הנגבות מהם כיום, כדי להביא לשיפור איכות חייהם על-ידי הפחתת זיהום האוויר.

'אמריקן אקספרס' תמכור כרטיסי טיסה לחבילות־תיור לישראל, מצרים ויוון

לאחר שב–1984 נכשלה החברה בארגון ביקורים בישראל ● מייק סטולוביצקי יעמוד בראש קבוצת אנשי־מכירות, שתבקר בארץ ● שר התיירות אברהם שריר יופיע מחרתיים בפני חברי ועידת הנשיאים היהודיים בניו־יורק, ויבקשם לפעול להגברת התיירות היהודית לישראל

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ"). מחלקת הנסיעות של חברת "אמריקן אקספרס" תתחיל למכור כרטיסי טיסה לחבילות־תיור בישראל, מצרים ויוון. קבוצה בת 10 אנשי מכירות ו–3 מנהלים בכירים של החברה תצא בסוף החודש לישראל, לסיור באתרי תיירות. כשבוע הבא תפרסם החברה חוברת מיוחדת שתוקדש לישראל, מצרים ויוון. חוברת זאת תופץ בין 400 משרדי הנסיעות של החברה ברחבי ארצות־הברית.

מחלקת הנסיעות של "אמריקן אקספרס" נחשבת לאחת הגדולות והיוקרתיות בארה"ב. ב–1984 ניסתה החברה לארגן ביקורים בישראל, אך בלי הצלחה. עתה מונה פקיד מיוחד שיטפל בעידוד תיירות אמריקאית לישראל. הפקיד, הישראלי לשעבר מייק סטולוביצקי, יעמוד בראש הקבוצה של אנשי מכירות שתבקר בישראל.

הכללת ישראל בחבילות התיירות של "אמריקן אקספרס" מעוררת תקווה כי תיבלם הירידה בתנועת התיירות מארה"ב לישראל, שנרשמה באחרונה בגין המהומות בשטחים.

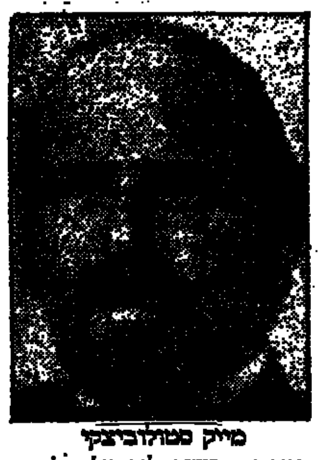

מייק סטולוביצקי

שריר בניו־יורק

שר התיירות, אברהם שריר, יופיע מחרתיים לפני חברי ועידת הנשיאים היהודיים בניו־יורק ויבקשם לפעול להגברת תנועת התיירות היהודית לישראל. בלשכת התיירות בניו־יורק שוררת דאגה רבה בעקבות הירידה במספר התיירים היהודים לישראל וביטול הזמנות לביקורים קבוצתיים בין נוצרים.

שירות התעסוקה הקים יחידה לפיקוח על עובדים מהשטחים

תסייר במקומות תעסוקה ואתרי בניה ותנסה לאתר עובדים המועסקים בארץ ללא רשיונות וללא תשלום מיסים ולהעמיד את מעבידיהם לדין

מאת יונתן שרמן

שירות התעסוקה הקים יחידה מיוחדת, שתפקח על העסקת עובדים מיהודה, שומרון ועזה ברחבי הקו הירוק. היחידה, שתבקר במקומות תעסוקה ואתרי בניה, תנסה לאתר עובדים המועסקים בארץ ללא רשיונות וללא תשלום מיסים, ותעמיד את מעבידיהם לדין.

יחידה זו הוקמה על-מנת להתמודד עם בעיית למעלה מ–50 אלף העובדים, המועסקים בתחומי הקו הירוק ללא כל פיקוח.

בשבועות האחרונים ביצעה היחידה החדשה מספר ביקורות. בהן נמצאו 780 מעסיקים שלא מילאו אחר ההוראות בכל הקשור לרישום העובדים ותשלום מיסים.

42% מעובדי הבניין בישראל — מהשטחים

מאת דן סגיר

במסמך שהכין פרופ' שלמה מיטל, מנהל הרשות לתכנון במשרד הכלכלה והתכנון, נבחן משקלם של העובדים בשטחים בכלל המועסקים בישראל, לפי ענפים.

על־פי נתוניו עולה כי כ–40% מעובדי הגדה והרצועה עובדים בישראל.

מחבר בכ–110 אלף איש מתוך 285 אלף עובדים. כמחצית מכלל עובדי השטחים המועסקים בישראל, עובדים בבניה, והם מהווים כ–42% מכלל המועסקים בבניה בישראל. במפעלי התעשיה, הערבים מהשטחים מונים כ–5%, ובחקלאות – כ–18%.

100 אלף שקל יושקעו במסע פרסום לעידוד תיירות בגדה

הממנים: משרד התיירות ועמותת "אל תור" ● יוצע לישראלים לטייל דווקא עכשיו במסלולים באזורים שלא מיושבים בצפיפות ע"י ערבים

מאת זוהר בלומנקרנץ

100 אלף שקל יושקעו במסע פרסום ושיווק חדש לעידוד תנועת תיירות לישובי הגדה המערבית, על-ידי משרד התיירות והעמותה העל אזורית "ארץ תור". סיכום על כך התקבל בפגישה בין מנכ"ל משרד התיירות, רפאל פרבר למנהל העמותה, יעקב גלסנר, שהתקיימה שלשום בירושלים, בהמשך לדיון שנערך בנושא במהלך ביקורו של שר התיירות אברהם שריר, בסוף השבוע שעבר בישובי הגדה.

במחצית מסכום מסע הפרסום והשיווק, 50 אלף שקל, יקצה משרד התיירות והמחצית השניה תישא העמותה לקידום תיירות ליהודה ושומרון, שחברות בה המועצות האזוריות דרום הר חברון, גוש עציון, שומרון ומטה בנימין. לצורך הקצאת הכספים למסע הפרסום והשיווק יצטרך המשרד הממשלתי להקדים את מועד העברה המתוכנן של התקציב לעמותה.

בכך אימץ למעשה משרד התיירות את הגישה, כי יש להמשיך במסעי השיווק לעידוד תנועת תיירות לגדה, למרות המהומות והמתחוללות שם. מסע הפרסום אמור להתחיל בראשית מארס, ועל ביצועו המעשי תהיה אחראית חברת "מרקטים", יועצי פרסום ושיווק. במסגרת מסע העידוד יוצע לישראלים לערוך דווקא עכשיו טיולים לאתרי הנוף, הארכיאולוגיה וההיסטוריה בגדה. יפורסמו שבעה מסלולי סיור אפשריים שכולם עוברים באזורים שאינם מיושבים בצפיפות על-ידי ערבים, והדרך הגישה אליהם היא בכבישים העוקפים מרכזים עירוניים.

הדגש במסע עידוד תנועת התיירות לגדה יהיה על הביטחון המירבי המובטח למשתתפים בו בימים אלה, מכיוון שכל הסיורים יהיו בתיאום מלא עם שלטונות הצבא והביטחון באזור. מסע השיווק החדש ליו"ש ינסה להקיף את הקהל הרחב ולהוציא את גווני הקשת הפוליטית, בלי להעדיף קהל יעד כזה או אחר. ההפקה תתבצע ע"י חברת "אגד תיור" חברת ההסעות של מטה בנימין.

מחר נפתח המו"מ על הסכם עבודה חדש ב"אל על"

מאת זוהר בלומנקרנץ

המשא־ומתן על הסכם עבודה חדש ב"אל על" ייפתח מחר במעמד חגיגי בהשתתפות המפרק הזמני של חברת התעופה, עו"ד עמרם בלום, ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד.

לאחר דברי הברכה והנאומים יתכנסו צוותי המו"מ, נציגי שני הצדדים – ההנהלה והעובדים – לישיבה מעשית ראשונה.

בישיבות הראשונות של המו"מ לא צפוי ויכוח בעניני שכר ולא יעלו דרישות תשלום ישירות מצד העובדים, עד שיתבהר המצב לגבי גיבושה של מדיניות השכר החדשה של ההסתדרות והאוצר.

בישיבות הראשונות יידונו סעיפים שונים הקשורים בהסכם העבודה הקיים, שכל אחד מהצדדים מבקש לשנותו. כך יעלו נציגי העובדים סעיפים בהסכם העבודה הקשורים ליחסי הנהלה ועובדים. הם יבקשו בין היתר לשנות סעיף הקשור בהגדרת סמכותה של ההנהלה להשעות עובד מעבודתו, ופירוט ההליכים הקשורים בכך.

ערך את העמוד: דני ענבר

ירידה ברווחי קוקה קולה בשנת 1987

אטלנטה (רויטר). חברת קוקה קולה דיווחה שלשום על ירידה של שלושים ותשעה אחוז ברווח נטו ברביע האחרון של 1987 בשיעור של 39 אחוז בהשוואה לתקופה המקבילה בשנה הקודמת. הרווח בתקופה זו היה 193 מיליון דולר. הרווח התפעולי נטו לרביע האחרון של שנת 1987 הסתכם בכ־1.99 ביליון דולר, עליה של 17% לעומת התקופה המקבילה בשנה קודמת.

לגבי כל שנת 1987 דיווחה קוקה קולה על הכנסה נטו של 916 מיליון דולר – ירידה של שני אחוז לעומת שנת 1986.

הודות לחולשת הדולר עלו הכנסות קוקה קולה בשוקי חוץ בשיעור של כעשרים וחמישה אחוזים בשנת 1987.

הזמנה של 14 מיליון דולר ל־"ECI" מ־"ET AND T"

מאת יונתן שרמן

"איסיאיי", חברת הטלקומוניקציה של קבוצת "כלל תעשיות", קיבלה בימים אלה הזמנה של 14 מיליון דולר מחברת הענק האמריקאית "איטי אנד טי".

הזמנו מערכות כפל דיבור, המסוגלות להגדיל את ניצולת כבלי הטלפון פי חמישה מהניצולת הנוכחית. בשעתו הזמינה "איטי אנד טי" מהחברה הישראלית מערכות דומות ב–4 מיליון דולר, ולפיכך מסתכמות הזמנותיה ב–18 מיליון דולר.

מערכות אלו יותקנו בקצה ערוצי התקשורת הבינלאומיים של ארה"ב. מאחר שמשרדים דומים יידרשו גם בקצוות האחרים, צופה "איסיאיי" הזמנות גם מחברות במדינות אחרות.

"איסיאיי" מפתחת ומייצרת מערכות קשר ותקשורת מתוחכמות, להגדלת קיבולת העברת המידע בקווי התקשורת הקיימים.

נסים ושרון יוצאים למלחמה בחרם הערבי

תוקם ועדה בינמשרדית מיוחדת

מאת יונתן שרמן

שרי התעשיה והאוצר החליטו אתמול על החרפת המאבק בחרם הערבי. הוחלט על הקמת ועדה בינמשרדית מיוחדת לקביעת אמצעים ודרכי ביצוע.

בוועדה ישותפו עובדים בכירים של הרשות ללוחמה כלכלית שבאוצר, המינהל לסחר חוץ, הרשות לשיתוף־פעולה תעשייתי ועובדי משרד החוץ.

אריאל שרון הציג למשה נסים את ההשפעות השליליות של החרם הערבי על מאזן התשלומים הישראלי, לדברי שר התעשיה, יש מדינות המבצעות מדיניות מרכישת מוצרים בישראל בגלל החרם הערבי, אף על פי שישראל מייבאת מהן כמויות גדולות יחסית של מוצרים.

הוועדה החדשה תטפל גם בתיאום פעילות הגופים השונים המאבקים בחרם.

מחירי האשראי בבנק לאומי

שיעורי ריבית מירביים ליום 17/2/88

סוג ההלוואה	תקופה	ריבית חודשית – לקוחות מסחריים	ריבית חודשית – לקוחות פרטיים בעלי חשבון יומי
הלוואה צמודה למדד	עד 5 שנים	0.85%	0.9%
"הלוואת ענק" – צמודה למדד	עד 12 שנים	0.9%	0.9%
חח"ד צמוד לדולר(1)	עד ה–30.6.88	0.75%	
הלוואה בשקלים צמודים לדולר	3 או 6 חודשים	1.25%	
הלוואה בשקלים לא צמודים בריבית קבועה	3–6 חודשים 7–12 חודשים	2.2% 2.4%	2.4% 2.6%
חח"ד/משיכת יתר בשקלים לא צמודים בריבית משתנה	פריים עמלת הקצאה עמלת סיכון(2) עד תוספת על חריגה(2)	1.25% 0.53% 1.75% 1.0%	עד 2,000 ש"ח 2.0% 2,000–5,000 ש"ח 2.5% תוספת על חריגה(2) 1.0%

(1) עמלת הקצאה לתקופה עד 30.6.88 – 4.5%.
(2) השינויים בתוקף מה–18.2.88.
פרטים מלאים וגובה סכומי האשראי – בסניפי בנק לאומי.

בנק לאומי - רווח יומי

שרות חקירות כללי ש.ח.כ.
מקבוצת "השמירה"
31 שנות נסיון והצלחה
בארץ ובעולם לשרותך!
מידע כלכלי ומסחרי
חקירת הונאות
חקירת מעילות
שרות פוליגרף
תל-אביב, רח' אנגל 8
טל. 621975, 623084 (03)

להשכרה
ברחוב ביאליק 30 רמת־גן
משרדים
(550 מ"ר)
בשלמות או בחלקים
מתאים למשרדים, מעבדות, מרפאות ועוד.
טלפון: 252470–03

למר **יצחק מולד ורעיתו**
מחלוצי תעשיית היהלומים בישראל
חבר הנהלת הבורסה במשך שנים רבות
מיטב הברכות והאיחולים לנישואי הבת
ברכה עב"ל רני
הנשיא, ההנהלה, החברים והעובדים
בורסת היהלומים הישראלית בע"מ

SAA
דרום אפריקה - זה השטח שלנו...!
המבט המשתלם על דרום אפריקה.

רק כשתטוס SAA
תזכה להנחות מיוחדות ברשת המלונות PROTEA, HOLIDAY INN, SOUTHERN - SUN
רק כשתטוס SAA
תוכל לשכור רכב מחברות "הרץ" או "אויס" במחיר מוזל ובתנאים מיוחדים.
רק כשתטוס SAA
כרטיס VIRSA לטיסות פנימיות ברחבי דר' אפריקה במחיר מיוחד.
רק כשתטוס SAA
תוכל להנות משיטת תשלומים שלנו.

טיולים מאורגנים
אנו מציעים טיולים מאורגנים לדרא"פ במחירים הנמוכים ממחירי טיולים לאירופה בשיתוף עם מספר מארגני קבוצות מהמוסים בארץ בליווי מדריך ישראלי.
תאריכי יציאה:
21/3/88, 18/4, 4/7
כל תאריכי היציאה מובטחים.
עם SAA
* חניה אחת בציריך
* המראה מתל־אביב, בכל יום ב' אחה"צ
* מטוסי ג'מבו חדישים, מרווחים, מפוארים ונוחים ביותר.

לפרטים נוספים
פנה לסוכן הנסיעות שלך
או ל־SAA 03-5102828
בירושלים 02-248807

SAA SOUTH AFRICAN AIRWAYS

הארץ

יום ד', כ"ט בשבט תשמ"ח
17 בפברואר 1988

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל-אביב, רחוב זלמן שוקן 21. טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 — טלקס 33748
ירושלים: רחוב ההצבלת 2 טל' 224245-6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב גורדון 20 טל' 661166-8, ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ. רח' זלמן שוקן 21, תל-אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה ודרי, גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי-יד
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

המלצות ועדת ששינסקי כמקשה אחת

אם נבחן את סך המסים נטו שגובה הממשלה, נמצא שאיננו שונים בהרבה ממדינות מתוקנות. אצלנו גובים כ-30 אחוז מהתוצר הלאומי הגולמי וכן אצלן. הבעיה אינה איפוא בסך המזומנים הנשארים בסופו-של-דבר בקופת הממשלה, אלא ברמת המסים בדרוג. והם גבוהים מאד, כ-50 אחוז מהתוצר — בין הגבוהים במדינות המערב.

בעיה אחרת במערכת-המסים בישראל שזו מערכת מסובכת עם הקלות, הטבות ופטורים ממס, המוענקים לקבוצות-לחץ שונות. מומחים מעריכים שהקלות הטבות אלו מגיעות לכ-20 אחוז מסך כל ההכנסות ממסים. לבעיה זו מציעה הוועדה פתרון.

התערבות מאסיווית זו של הממשלה גורמת מצד אחד מס שולי גבוה, המעודד התחמקות ממס אמת וא-רצון לעבוד; ומצד שני, גורמת פגיעה ביעילות הכלכלית. הקטנת הפריון במשק, ניפוח ביורוקרטי, עיוות במחירים היחסיים, עיוות בהקצאת המקורות — ובסיכומו של דבר, אובדן בתוצר.

לכאורה, נבנתה בישראל במשך השנים מערכת-מס פרוגרסיווית. אך קביעה זו מוטלת בספק עקב רמת-ההטבות הגבוהה: לדוגמה: 37 אחוז מכלל הטבות-המס ניתנים לעשירון העליון. וכך, לא ברור למעשה אם העשירון העליון אכן משלם מס גבוה יותר — לפי עקרון הפרוגרסיוויות.

עקב כך, החליטה הוועדה להרחיב את בסיס המס על-ידי ביטול פטורים והקלות — בד בבד עם הורדת שיעורי המס. וזו תפיסה נכונה.

בשנת 1987 הורדו שיעורי המס השוליים על העשירון העליון מ-60 אחוז ל-52.8 אחוז, והשנה הם הורדו ל-48 אחוז — וכך, לא נותר אלא להוריד את המס לבעלי ההכנסה הבינונית. זאת בדיוק עשתה הוועדה — מתוך תפישה שצריך לעודד את כוח העבודה המיומן במשק, את הפועל המקצועי ואת המהנדס — כדי שירצו לעבוד יותר; כך תגדל התפוקה במשק. ואמנם, ההורדה העיקרית בשיעורי המס השולי היא להכנסות שבין 1,500 ל-5,000 שקל לחודש.

מבנה הוועדה, מיזוג אנשים בעלי תפישת-עולם שונה, הראה את כוחו והביא לידי מסקנות מאוזנות. נראה שהוועדה עשתה עבודה יסודית. מסקנותיה מנוסחות בבהירות, למרות סיבוכו של הנושא. הוועדה ממליצה לבטל את הפטור הניתן כיום על הפרשה לקרנות השתלמות. היא ממליצה לבטל הטבות-מס לחיילים משוחררים, לסטודנטים, לעבודה במשמרות, לתושבי אזורי פיתוח, לבעלי רכב צמוד — אך ממליצה להמשיך ולהעניק הטבות-מס לחיסכון לטווח ארוך, כמו ביטוח מנהלים וקופות פנסיה. הוועדה אף לא היססה להמליץ על הטלת מס בשיעור 35 אחוז על כל ההכנסות מהון שהיו פטורות עד כה ממס, כדוגמת תכניות חיסכון, ומס של 25 אחוז על רווחים ריאלים מניירות-ערך הנסחרים בבורסה. זה שיעור מס הוגן, כי מיסוי רווחי הבורסה ייעשה על סמך עליית ערך ההשקעה — גם אם עדיין לא מימש אותה המשקיע.

הוועדה לא התנתה את קבלת ההמלצות כולן כמקשה אחת, אך לנו נראה שרק אימוץ מלא של המסקנות על-ידי שר האוצר והכנסת, ייתן סיכוי להצלחת הרפורמה; שאם לא כן, ינסו אותן קבוצות-לחץ ידועות לכרסם ולהשיג ויתורים לטובתן — ויתמוסס היתרון הכלכלי של הרפורמה.

שר האוצר, משה נסים, הודיע שהוא מסוגל להוליך החלטות קשות, על כן אין להתרגש יתר על המידה מההכרזות כי בשנת בחירות "אי-אפשר". אולי דווקא בממשלת אחדות לאומית אפשר להעביר את החוקים הדרושים כדי שנפתח את שנת המס 1989 בשיטה נכונה וכלכלית יותר.

המלחמה על הספינה

כישלון הספינה של אש"ף יערער במקצת את תחושת הניצחון של תושבי השטחים אך ניצחון טקטי זה אינו מסמן תפנית באירועים: הבעיות היסודיות שהביאו להתקוממות נשארו בעינן

מאת זאב שיף

טעות לראות את המאבק על הפלגת "ספינת השיבה" של אש"ף לחופי ישראל כאירוע תקשורתי בלבד שבו מפריחים סיסמאות לעיני רשתות הטלוויזיה בעולם. מאבק זה נתפש בעיני שני הצדדים ובעיני תושבי השטחים כבעל משמעויות נרחבות. משום כך עשו שני הצדדים מאמץ עצום מאחורי הקלעים.

אש"ף ביקש להקנות תנופה להתקוממות בשטחים שנכנסה לחודשה השלישי. הוא ביקש, בין השאר, לעודד באמצעותה את ערביי ישראל, למשוך המונים מהם להשתתף בהפגנות. אש"ף ציפה שבבוא הספינה לחיפה יחרכו רבבות מערביי ישראל על מדרונות הכרמל להפגנת המונים. הוא לא הסתפק בכך שמנהיגים ערבים-ישראלים ייצאו בסירה לקבל את פניה של "ספינת השיבה". לא הרתיעה אותו האפשרות שסירה זו תעוכב על-ידי המשטרה או חיל-הים, שכן זה עשוי לתת תאוצה רבה להפגנה על החוף. גם בשטחים ראו בהפלגה עניין חשוב ועסקו בו בשבועות האחרונים.

אש"ף פתח בלוחמה פסיכולוגית בישראל סביב הספינה. למערכה זו היו ניצני הצלחה ראשונים, כאשר פרץ ויכוח פנימי בעקבות החלטתם של כמה סופרים ואישים ישראלים מתחומים אחרים לקבל את פני הספינה הפלשתינית. יהודים וישראלים הביעו נכונות להצטרף להפלגה, בכך חרגו מקריאתם להידבר עם אש"ף ועברו להפגנה אקטיווית בשירות הארגון.

זה היה המבצע הפומבי הראשון של אש"ף מחוץ לשטחים בקשר להתקוממות. עד כה, עסק אש"ף בארגון משלחות, בתדרוך העיתונות, בשיחות עם מדינאים. בעזרת הספינה ביקש הארגון להנהיג מבצע מתמשך שיעניק לו רווח תעמולתי אך גם רווח מעשי בשטחים ובקרב ערביי ישראל. אש"ף ביקש להוכיח בדרך זו לתושבי השטחים ששבו ההנהגה בידיו וזה חלקו בהתקוממות. אך הארגון נכשל דווקא במבצע ראשון זה.

ניקוסיה במבוכה

ככל שהעמיקו ההכנות, הבינו גם בישראל שאין זה מאורע תקשורתי בלבד. הוחלט איפוא שלא להמתין אלא לעשות פעולות שונות. טעות היא לחשוב שמבצע "ספינת השיבה" היה נכשל וגווע רק בגלל היכולת הארגונית הלקויה של אש"ף. ישראל סייעה להם להיכשל גם מבחינה ארגונית. אין זה מקרה שבעל הספינה הראשונה, שנועדה להוביל את אנשי אש"ף, תומכיהם ונציגי התקשורת, נסוג מהעיסקה. הוא הבין כי ספינתו עלולה להיות מוחרמת אם ישרת ביודעין ארגון שישראל הגדירה כאויב, ארגון העוסק בפעולות טרור. לאחר כישלון זה, פתחו נציגי אש"ף בחיפושים נרחבים להחכיר או לרכוש ספינה אחרת שיהיה אפשר להפעילה מיד.

ישראל עמדה בפני שאלה קשה: האם לאפשר לספינה להחזיר למים הטריטוריאליים שלה ואף להגיע לחופי הארץ? הרי כאן היא תפתח בהפגנה ממושכת שתמשך אולי. ספינות של מדינות שצייתן משייטים באגן המזרחי של הים התיכון. מעל יעופפו מסוקים שהמריאו מקפריסין, מישראל או ממקומות אחרים, ובהם נציגי טלוויזיות. סירות מרוץ יבואו לקבל חומר תעמולה מהספינה, ויתכן שיתוספו לזה שידורים ממנה ועוד כהנה וכהנה.

לפני שאירע הפיצוץ בספינה, ערב הפלגתה, נהרגו שלושה מראשי אל-פתח (אבו ג'יהאד טוען עתה כי השתייכו גם לארגונו). אש"ף האשים את ישראל בפיצוץ. מצד ישראל לא באה הכחשה להאשמה. אש"ף, אף מדינה לא תהיה להוטה להודות במעשה כזה, מה גם שמדובר באירוע שהתחולל בתחום הריבוני של מדינה אחרת.

לא רק אש"ף מבולבל ממה שאירע. גם ממשלת קפריסין נקלעה מן הסתם למבוכה. אך ניקוסיה יכולה להאשים בכך רק את עצמה, משום שהתירה לארגון שהכריז מלחמה על ישראל להקים באי בסיס גדול. דרך נמליה עוברים משלוחי נשק גדולים ויוצאים מחבלים למטרות טרור נגד ישראל.

ביטול הסכם קהיר

לאחר שספגו את המהומה, מאיימים עתה ראשי אל-פתח לבטל את "הסכם קהיר". המדובר בהסכם בינם למצרים ולא בינם לבין ישראל, ובו הבטיחו לקהיר כי ימנעו מפעולות טרור מחוץ לגבולות ישראל והשטחים. לא מאהבת ישראל הבטיחו זאת אלא משום שספגו כישלון קשה, לאחר שהסתבכו בחטיפתה של אניית הנוסעים אקילה לאורו. למרות ההסכם, המשיכו פלשתינאים לרצוח יהודים ולא-יהודים לעשרות, מחוץ לגבולות המזרח התיכון: בבית-הכנסת באיסטנבול ובנמל-התעופה ברומא ובוינה. לכאורה, אל-פתח לא היה מעורב במעשים איומים אלה, אך מי לידינו יתקע שלא סיפק מידע מבצעי וסיוע אחר לרוצחים מארגונים פלשתינאים אחרים?

אם יחדש עתה אל-פתח במישרין את פעולות הטרור שלו בחוץ-לארץ, יזיק רק לעצמו ויכרסם בהישגים המדיניים שהשיגו תושבי השטחים. דווקא בעת זקוק אש"ף לא למנהיגי רחוב ומנהיגי טרור, אלא למנהיגות חכמה שתדע לתרגם את ההצלחה שנחלו הפלשתינאים בשטחים להישגים שיביאו לידי משא ומתן. אך בתחום זה נכשלה תמיד ההנהגה הפלשתינית. כישלונו של אש"ף בעניין הספינה בוודאי יערער במקצת את תחושת הניצחון של תושבי השטחים. אך אל לנו להשלות את עצמנו. ניצחון טקטי זה אינו מעיד על סופה של ההתקוממות ואין זה סימן שהמצב בשטחים עומד על סף שינוי. הבעיות היסודיות שהביאו להתקוממות נשארו בעינן.

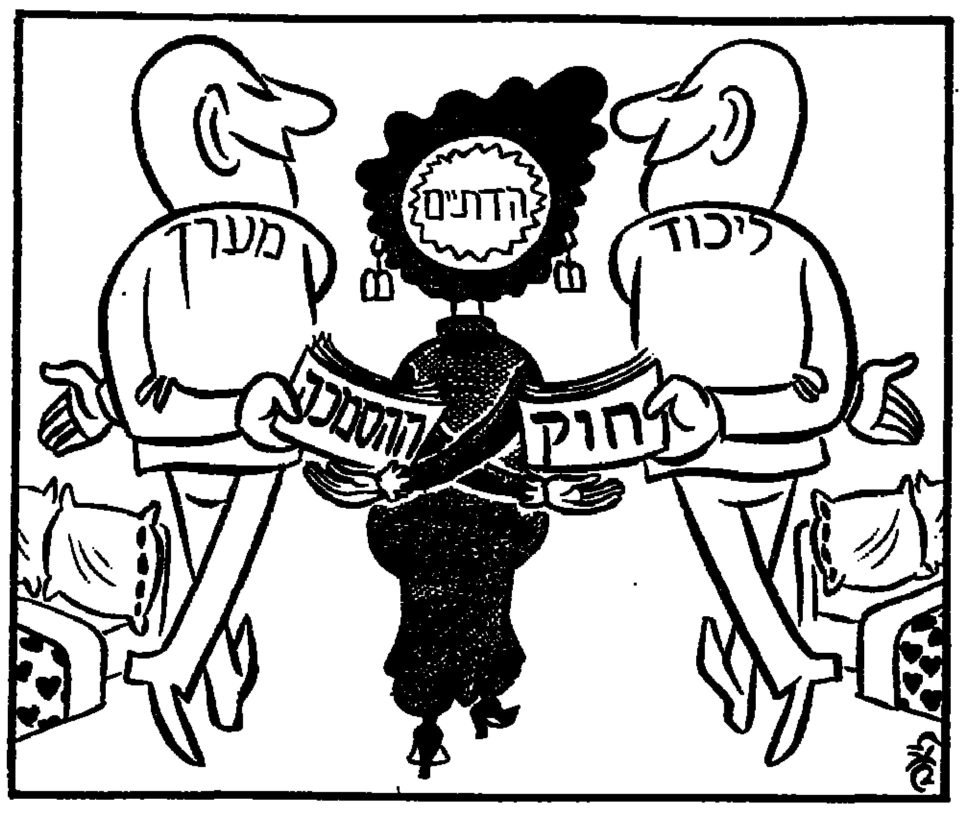

יורים ולא בוכים

מאת אמנון רובינשטיין

שומרון: מלים שלא נאמרו

א. אסור לבכות?

הרמטכ"ל אומר שאסור לחיילי צה"ל לבכות. ציפיתי, בימים אלה, לשמוע מרב-אלוף שומרון מלים אחרות. הייתי רוצה לשמוע ממנו — בצד הצורך להחזיר סדר על כנו ולפזר הפגנות אלימות בכוח — גם הוראות חד-משמעיות בעניין המכות ושבירת העצמות. קיוויתי שהוא יפעיל את מצ"ח ואת הפרקליטות הצבאית כדי למנוע מתן פקודות בלתי-חוקיות וכדי שלא יישנו מעשים הפוגעים בחוסננו ובדימותנו. אך הרמטכ"ל ביכר לאסור על הבכי.

ולי דווקא בא לבכות. בא לי לבכות כאשר אני שומע חיילים המספרים לי, בעילום שם טלפוני, על פרעות שעורכים מתנחלים בכפרים ערביים לעיניהם של חיילי ומפקדי צה"ל; בא לי לבכות כאשר אני קורא את דו"ח משלחת הרופאים האמריקאיים, המתריעים על "מגיפת האלימות" שפשטה בצה"ל ועל שבירת עצמותיהם של עצירים ערביים — לא במהלך המעצר אלא לאחריו.

בא לי לבכות כשאני שומע שלמעלה מ-50 איש ואישה נהרגו מיריות חיילי צה"ל ומתנחלים, בידיעה כי אפשר היה למנוע חלק גדול מהרוגים אלה ע"י הצטיידות בנשק לא-קטלני לפיזור הפגנות; בא לי לבכות ביודעי כי מה שקורה בשטחים פוגע בכושרו של צה"ל, במוראל חייליו ובמערכת השיפוט שלו. ובא לי לבכות משום שאני שומע כיצד חיילים ותיכוניסטים מדברים; חלקם מאמין שאפשר לחסל את "בעיית" הערבים; חלקם מדבר בגלוי על ירידה — והיינו, על בגידה ברעיון הציוני ועריקה ממולדתם.

ב. קל להוציא שד אלימות מבקבוק

שאלה: מדוע, במלחמת לבנון, כאשר צה"ל עמד בפני פרובוקציות איומות וסבל אבידות קשות בנפש מפגיעותיה של אוכלוסיה עוינת, לא אירעו "חריגים" מהסוג המתרחש עתה כעניין שבשגרה? אמת: יש הבדלים בין שני המצבים. אך בכל זאת, באותם ימים איומים התגאינו כולנו ביכולת הריסון העצמי של צה"ל. חיילים, שראו חבריהם נהרגים בידי מטורפים רצחניים, לא פרעו באוכלוסיה, לא ירו באוחזים ולא שברו עצמות. מה קרה האם תוך כמה שנים נשתנה הדור?

הסיבה היא אחרת. דבריו של שר הביטחון, יצחק רבין — כפי שנאמרו או כפי שהובנו, אין זה משנה — התירו רצועה, פירקו רסן והוציאו שד אלים מבקבוקו. כל ההתנהגות כולה מתמצית בכך שאתה מזהיק תגורה על יצר הנקמה וכובש את שד התוקפנות הבצור בנו. והד-הפלא שקיים בנו יצר זה? הרי אנו עם שנפגע קשות מאיבה ערבית עיקשת ומטרור רצחני. אלא שאנו מצווים לרסן יצר זה, משום שהשכל מורה לנו כי שחרורו רק יעמיק את מצוקתנו והוא הצדק אומר לנו כי אין להעניש אלא את האשמים.

גם אילו שר הביטחון והרמטכ"ל היו חוזרים ומזהירים בפני שימוש בלתי חוקי בכוח, היו ודאי נמצאים חריגים לא מעטים. אך מרגע ששר הביטחון הובן ע"י העם כולו כמי שאומר את ההיפך, פרצו החוצה כוחות שרק בקושי רב רוסנו עד כה. קל להוציא שד מבקבוק. קשה מאוד — אך הכרחי — להחזיק מחדש את רצועת האיפוק. על שר הביטחון מוטל תפקיד זה. וכשאני חושב שכל זה קרה כאשר תיק הביטחון מצוי בידי המערך, אני חייב שוב להודות באשמה: בא לי באמת לבכות.

ג. זכות הערעור בשטחים

טוב הדבר ששר הביטחון קיבל את המלצת בג"צ העליון להקים ערכאת ערעור לערבים בשטחים. (ליהודים בשטחים, אין צורך לומר, יש מלוא הזכויות). אך אולי אפשר לדעת מדוע, בעצם, היה צריך להגיע לדברי השופטים הרי מדובר בעניין של מדיניות. הצורך בערעור הוא כה מובן מאליו, עד שאיני יכול להבין מדוע שר הביטחון התנגד לו — גם בהצגת עמדתו בבג"צ.

מה עוד ניתן לומר על תהליך המשפטיזציה בו ממלא בית המשפט העליון תפקיד שנבחרי ציבור חייבים למלאו? אפשר רק להודות לאל שיש לנו שופטים בירושלים ולבכות על כך שאין לנו מדינאים בירושלים.

ענייני חולין / אליהו סלפטר

עדיפות לקביעת סדרי עדיפויות

המשבר הגלוי הפוקד עתה את מערכת הבריאות, המשברים הסמויים בתחומים אחרים, כגון חינוך, מחקר, פריון העבודה וכו', אינם תוצאה של מחסור בכספים ובתקציבים אלא של ההזנחה המתמדת בקביעת סדרי עדיפויות.

ספק אם בתקופה כלשהי נהנו רוב הישראלים מרמת חיים כה גבוהה כמו כיום. הצריכה הפרטית גדלה משנה לשנה (עתה גדל הגרעון במאזן התשלומים) — ובד בבד פחתו (יחסית, ובתחומים מסוימים גם אבסולוטית) הכספים לצריכה ציבורית, בפרט להוצאות השקעה. את הטענות שהציבור נוטל חלק נכבד מדי בהוצאות הציבוריות, קשה לשפוט במונחים אובייקטיוויים, שכן בעניין זה קובעת ההשקפה הפוליטית. אך ברור שהסכומים הנקובים בשתי ההקצבות — ביטוחי השקעות תשתית אזורית — קטנים מהתוספת המתמדת של הצריכה השוטפת בשטחים, שהיא כוללת שמירתם.

החל ממספר המכוניות הנרשמות בכבישים, תנורי המיקרוגל, נסיעות הבילוי בחו"ל ועד יבוא מערכים מחו"ל — הכל מוכיח שהרבה ישראלים מפנקים את עצמם והדרות לרווחים גדולים גם. למשכורות גבוהות, אם במישרין בזכות הדוד סם או דרך התרומות (הפטורות ממס) של יהודי אמריקה.

זרם הכספים מחו"ל טיפח אצל רוב הישראלים אנוכיות, שבה התבצרו. הם אינם מוכנים לחלוקה אחרת של סך האמצעים העומדים לרשות המשק, שלפיה יוותר פחות לצריכה פרטית לאחזקית ויותר להשקעות לטובת ביסוס ופיתוח כושר הייצור של המשק. (מותר לחשוד שלא מעטים משותפי א"י השלמה דבקים ברעיון זה יותר מאהבתם לאדמות זולות והכוח-עבודה זול מאשר בשל רגשות לאומיים או דתיים).

סדר העדיפויות הנכון בהגדלת החלק המיועד להשקעות, ודאי לא יהיה נתון במחלוקת. יש לשער כי ברגע של מחשבה צלולה רוב הישראלים יסכימו, כי היעוד הדחוף ביותר של השינוי הוא הצורך להתכונן לצמצום משמעותי בכספי הסיוע מארה"ב. ייתכן שהנעשה בשטחים עשוי החולף זה. אך הוא היה צפוי ממילא. ראשית, משום שלא סביר שארה"ב תקצץ בכל שאר הוצאותיה כדי לאזן את תקציבה, רק המענק לישראל יישאר כשהיה. שנית, מטבע הדברים, גם בימים טובים מתעורר הנדבן לשאול, כמה זמן עוד יצטרך לממן את לקוחו הקבוע, אפילו הוא מחזיק בדעה שישראל היא נכס אסטרטגי. לא כל שכן כאשר מצבו הולך ורע.

שינוי סדר העדיפויות בתקציבים אין משמעו בהכרח הכברת המסים, או אפילו שינוי משמעותי בחלוקתם. אלא חלוקה חדשה של ההוצאות: יותר לתשתית הבסיסית ופחות לצריכה ציבורית, שכיסוי חלק ממנה אפשר לדרוש מהצרכן. יש להשקיע יותר במערכת החינוך ובמחקר יסודי, כדי לבלום את הידרדרותה של ישראל למדינה הנמנית עם העולם השלישי. יש למשוך תעשיינים וחוסכים הקטנים להשקיע במחקר שימושי, במודרניזציה ובאוטומציה של הייצור, כדי להחזיר את האיכות ולהורדה בתוצאות לשיפור הייצור של התוצרת הישראלית. יש להגדיל את המימון לתשתית-כבישים, למערכת תקשורת, מודרנית, ולאספקת אנרגיה בטוחה — שבלי הרחבתה אין פיתוח תעשייתי.

אך, לעומת זאת, שום הצדקה להגדלת ההוצאות לבריאות: מי שיכול להרשות לעצמו לקנות מכונית מהדגם האחרון, יכול לשלם יותר בעבור ניתוח או טיפול רפואי יקר. יש גם להגדיל את שכר הלימוד באוניברסיטאות, על בסיס תשלומים מודרגים ובעזרת הלוואות ארוכות-טווח לסטודנטים.

הפרעות סדר או מרי אזרחי

הציבור הישראלי נחלק בין אלה הטוענים כי אסור לנהל מו"מ עם הערבים כל עוד נמשכים המהומות והמרי האזרחי ("כי אז נדבר מתוך חולשה") לבין אלה האומרים, שרק פתיחת מו"מ — ולא שום ניסיון לדכא את המרי האזרחי — יכולה לשים קץ למהומות. ברור שמאחורי התפלגות זו עומדת, עם יוצאים מן הכלל מסוימים, הכוונה האמיתית של בעלי הדעה: אלה שאינם רוצים להגיע למו"מ דורשים שקודם יופסקו המהומות, ואלה שמוכנים לנהל שיחות מהותיות, מוכנים להתחיל בכך גם לפני סיום המהומות.

אך, לאמיתו של דבר, יש הבחנה אובייקטיווית בין שתי הגישות, שיש לה גם בסיס משפטי. מי שמתייחס אל עושי המהומות כאל נתינים מתפרעים, שולל בצדק כל התדיינות כל עוד ההתפרעויות נמשכות. מבחינתו, הבעיה היא של סדר ציבורי, ומשטרה (גם אם היא נדרשת לעזרת הצבא) אינה מנהלת מו"מ עם מפירי סדר הציבור; כי מדינת חוק לא תוכל להמשיך להתקיים אם חלק מהאוכלוסיה ינסה, ויצליח, להשיג את מבוקשו באמצעים בלתי-חוקיים.

אך מי שרואה את המהומות כמרי אזרחי של עם אחד המתקומם נגד שלטון עם אחר, לא יירתע מניהול מו"מ גם בעיצומן של המהומות. שכן מרי אזרחי הוא בגדר מלחמה, ובמלחמה יש שתי דרכים חלופיות: או שצד אחד מכריע את האחר בזמן ובמחיר סבירים — או שהוא פותח במו"מ עם הצד האחר למציאת הסדר ששני הצדדים יוכלו לחיות אתו, ולבטוח בכיבודו ובקיומו.

העיקר השירות

ביום ב' באחד השבועות האחרונים, כאשר נכנס דייר חדש לדירה מס' 3 ברחוב הרמן כהן 13 בת"א, הוא מצא שזרם החשמל נותק וכמו כן מצא פתק, שהושאר על המפסק הראשי, המסביר כי הדבר נעשה בשל אי-תשלום החשבון במועד. למרות הניתוק נענתה פניית הדייר (החדש) למחלקת הגבייה — לאחר ביצוע התשלום. כמובן — בהבטחה שהזרם יוחבר עוד באותו יום. באותו ערב לא היה חשמל בדירה. פנייה חוזרת למחלקת הגבייה למחרת היום נענתה: "הדבר בלתי אפשרי, כי הגובה שלנו חיבר (את הזרם) במו ידיו".

מחלקת הגבייה סירבה בכל תוקף לשלוח טכנאי משלה — "עד שתביא חשמלאי מומחה על חשבונך". ואמנם, למחרת, אישר החשמלאי מוסמך כי כל זרם אינו מגיע לדירה. לאחר שורה ארוכה של פניות טלפוניות, סבר הצרכן כי הצליח לשכנע את חברת החשמל בנכונות טענתו, משהובטח לו כי יישלח גובה וזה יבדוק את הבעיה "וישאיר פתק ובו חוות-דעתו" על סיבת היעדר החשמל.

ובאותו ערב? לא חשמל וגם לא פתק. למחרת, יום ששי (וזה כבר היום החמישי ללא חשמל בדירה), שוב פנה הצרכן המיואש אל מחלקת הגבייה. הפעם נטל את השפופרת עובד ושמו שלזינגר, אשר בנימה גסה נזף באוזני הטורח: "אתמול רצנו פעמיים להרמן כהן 13 בגללך", ולפני שטרק עוד הספיק לטעון, כי אין מה להטריד את מחלקת הגבייה שכן הזרם כלל לא נותק בגלל אי-תשלום (זוכרים את ההודעה על המפסק) אלא בגלל... תקלה בפקק הראשי של חברת החשמל!

מעניין אם היה מדובר כך, ומחלקת הגבייה היתה נוהגת כך, במדינה שאינה בשליטה של חברת החשמל.

סוסים על רקע מתקני הספורט של אולימפיאדת החורף בקלגרי

זהב אולימפי

מאת צבי בראל

ואשינגטון

שבע שנים של הכנות, שרטוט תוכניות, הצבת פיגומים ובניית משטחי קרח, הסתיימו השבוע. את מקום הלמות הפטישים החליפו אבחות מגלשי הסקי, מוסיקת הרקע של רקדני הקרח וצעקות העידוד של הצופים בגלשני המדרון.

שמות צרפתיים, שוודיים, רוסיים ונורווגיים ממלאים את טבלת התוצאות האלקטרונית, ובמשך שבועיים יחוגג כאן הספורט הלבן את פסטיוואל החורף. אבל המתח, התחרות העוקבת, המעידות והמדליות הם רק התפאורה. כפי הוא שם המשחק באולימפיאדת החורף בקלגרי. משתתפים בו נדבנים, תעשיינים, חברות-ענק, רשתות שיווק וכמובן הטלוויזיה.

ראשיתו לפני ארבע שנים בשודיץ, כאשר ארבע הרשתות הכבירות התחרו ביניהן, תחילה במכרז סגור ואחר כך במכרז פתוח על בלעדיות לכיסוי האירועים. היתה זו שנת השיא של שידורי הפרסומת בטלוויזיה ואיי-בי-סי לא נרתעה לכן מלהציע את סכום העתק של 309 מיליון דולר תמורת הזכות. הנפילה באה רק אחר כך. לסכום הזה נאלצה הרשת להוסיף עוד כמאה מיליון דולר כדי לבנות מתקני צילום חדישים, להעסיק כ-1500 אנשי צוות ולרכוש ציוד שבחודו ישכב במחסנים אחרי ההופעה הגדולה בקלגרי. את ההוצאה היא תנסה להחזיר באותן הפסקות פרסומת בנות 60 שניות, שיוגשו מדי שמונה תשע דקות במהלך 95 שעות שידור המשחקים. תקוותה היא שההפסד לא יעלה על 40 מיליון דולר.

עונה אחרונה לבלעדיות

מדוע הפסד? בעיקר משום שמעט אמריקאים מוצלחים ישתתפו בתחרויות, מעט מדליות יחזרו הביתה, ומכאן — התלהבות מועטה מצד הצופים, פחות התלהבות מצד חברות הפרסום. הרווח היחיד — והלא בלתי-חשוב — הוא האפשרות לקדם את תוכניות העתיד של הרשת במסגרת שידורי הפרסומת.

שידורים רגילים ממילא לא יתקיימו בשבועיים האלה. זו תהיה איפוא גם עונתה האחרונה של הבלעדיות הטלוויזיונית. אחרי המכר המנופח הזה החליטו ראשי רשתות הטלוויזיה לחדול מכך ולחלק ביניהן את הנתחים ואת זכויות השידור, ואף לשתף רשתות קטנות יותר כדי להתחלק בהוצאות. (האולימפיאדה בסיאול עדיין תכוסה באופן בלעדי לאחר שאן-בי-סי זכתה במכרז לפני ארבע שנים, תמורת 300 מיליון דולר, שישולמו על מספר כפול של שעות שידור מזה המשודר מקלגרי).

יפסידו גם חברות-ענק כמו קוקה קולה, מריאס, קודאק ואחרות אשר שילשלו 30-40 מיליון דולר כל אחת לכיסה של הוועדה למשחקים אולימפיים כדי לרכוש את הזכות לבלעדיות השימוש במוצריהן במהלך המשחקים. אלא שהוועדה רשאית להעניק זכויות כאלה רק במדינה שבה מתקיימים המשחקים, כך שחברה מסחרית שקיוותה לעשות הון בין-לאומי תמורת השקעתה נאלצת להתדיין בנפרד עם כל ועדה ועדה בכל המדינות המשתתפות. כל מו"מ כזה פירושו עוד השקעה שאיננה מחזירה תמיד את התמורה.

מי מרוויח? תרוויח העיר קלגרי, אשר השקיעה בסך הכל 66 מיליון דולר מכספה כדי לבנות את המתקנים המשוכללים הכוללים נווטים אלקטרוניים, מכשירי מדידה ראשונים בסוגם ואת המסלול הסגור הראשון בעולם להחלקה מהירה. את מחיר התשתית כיסתה ממשלת מחוז אלברטה. ואת יתרת ההוצאות שיגיעו לכ-440 מיליון דולר ישלמו חברות-ענק, שתרמו את חסותן לאירוע. השנה הוסכם — גם כדי לכסות את הפסדיה של איי-בי-סי — להאריך את משחקי החורף בארבעה ימים, ולהוסיף אירועים בלתי רגילים למען הצופים האמריקאיים.

לקלגרי לא איכפת. כל יום נוסף פירושו עוד הכנסות למלונות, למסעדות, לבתי הקולנוע, לנהגי מוניות ולחברות השכרת הרכב. ואם לא די בכך, היא תהיה למרכז בין-לאומי חשוב לאימוני ספורט החורף. לתושבי קלגרי לא נותר אלא להפעיל את הקופות הרושמות ולגבות את ההכנסות ממאה אלף האורחים ואלפיים הספורטאים שימלאו את רחובותיה הקרים. הרווח הצפוי: שלושים מיליון דולר. מונטריאול, אחותה המרוויחה של קלגרי, יכולה רק לחוש מעט קנאה לאחר שנותרה עם מיליארד דולר חובות אחרי האולימפיאדה ב-1976.

חוסר תמיכה ממשלתית

מי שעוד מרוויחה היא הוועדה למשחקים אולימפיים, הנהנית מתרומות תמורת תקדים. השנה מצפה הוועדה האולימפית האמריקאית לקבל כ-200 מיליון דולר (לעומת 140 מיליון ב-1984) וכך התורמים נמנים חברות גדולות ואורחים פרטיים. תורם אחד הוא איש עסקים מאינדונזיה שאשתו האמריקאית השפיעה עליו לתרום 300 אלף דולר כדי לעזור לספורטאים האמריקאים, שאינם נהנים מתמיכה ממשלתית כעמיתיהם במדינות אירופה המזרחית.

כאן טמון גם הפסדו של הספורט. חוסר התמיכה הממשלתית הוא הגורם העיקרי להופעה האמריקאית הבלתי מרשימה באולימפיאדה. חסרון כיס של כ-30 אלף דולר, למשל, גרם איחור של חודשים בפתיחת מחנה האימונים של קבוצת כדור-הגומי. מחליק קרח בעל סיכויים למדליית כסף כמעט שלא הגיע לקלגרי משום שלא היה בידו הסכום המספיק לטיסה. בשל מריבות פנימיות בין 106 חברי הוועדה האולימפית (המייצגים פדרציות של ענפי ספורט שונים), סובלים ענפים רבים מחוסר ממון, זאת לעומת שפע כספי הזורם לענפים אחרים.

חלוקה נכונה של הקרנות היתה אולי מצילה כמה מתחרים ומביאה גם הצלחה. אבל עם דינוזאור ביורוקרטי שכזה קשה לעשות עסקים. כך ענף ההחלקה הפיגורטיווית זוכה למשאבים רבים משום קסמו הטלוויזיוני, שאותו אפשר למכור בממון רב לחברות הפרסום, ואילו הקפצנים נאלצים לשלם לעתים מכספם כדי להשתתף במחנה אימונים.

אם לא יוקצה חלק הארי לענף המכיר ביותר, תפסיד הוועדה כספי תרומות ודמי זיכיון לפרסומת. התוצאות בהתאם. "הקפצן הפיני ל-70 מטר זכה במדליית זהב" בישרו הכותרות המוארות: "הסובייטים במקום הראשון והשני בקרוס קאנטרי"; "המזרח-גרמני מולך במחולת מבהרה"; "השוויצרי ציברגן במקום הראשון בגלישה במדרון תלול". ארה"ב אינה בכלילה.

GMX קומפקטי
באישור משרד התקשורת מס' 441
נותן לך
EXTRA

פתרון גאוני לעסק קטן ובינוני
מבית נגה תקשורת (1980) בע"מ פתח תקוה, קרית אריה, ז'בוטינסקי 102, 49130, טל' 9227928, 03-9227987

صورة عن الأصل

صورة عن الاصل

מעניין מה טוני היה חושב עלי היום

מאת אסתר קרשנבאום

ג'יל טרומן, אלמנה אנגליה, שביטאה את רגשותיה לבעלה מעל גבי מחברת ישנה, הוציאה באחרונה את הגיגיה בספר הקרוי "מכתבים לבעל"*

לונדון

תוחלת החיים של נשים באנגליה, כמו בכל העולם המערבי, ארוכה מזו של הגברים ורבות מן הנשים מוצאות עצמן, לעתים במיטב שנותיהן, אלמנות.

ספר שיצא לאור באחרונה שופך אור על מאמציה של אלמנה צעירה להמשיך בחיי השיגרה שלה ולגדל את ילדיה הרכים ועל הדרך המיוחדת שמצאה כדי לשפוך את ליבה ולשאוף עידוד.

"אהובי היקר", היא כותבת בפתח ספרה, "מחר ימלאו ארבעה חודשים מאז הלכת. לי נראה הדבר כאילו עברו יותר מארבעים שנה שבהן אני נלחמת לבדי ונוכחותך עדיין חזה כל כך, עד כי אני מצפה לשמוע את המפתח סובב בחור המנעול בכל רגע ואת קולך הרם והבוטה מברך אותנו בהגיעך הביתה".

בכלים אלה, המשורבטות בעיפרון על מחברת ישנה, החלה ג'יל טרומן לבטא את רגשותיה שהתרוצצו בקרבה בעקבות האבל. טוני בעלה נפטר אחרי 20 שנות נישואין, בעקבות שטף דם במוח, והותיר אותה מטופלת בשלושה ילדים פעוטים ובתינוקת בת עשרה חודשים. פגיעה פיסית ונפשית ניסתה ג'יל להילחם ולהשלים עם האבדה הנוראה.

"מה פירוש להיות בת?", היא כותבת, "אינני יכולה לתפוס שאינך יותר... אני חשה את נוכחותך בצורה מוחשית כל כך ולעתים קרובות כל כך... אתה הרי יכול לראות את כל זה... האם אני עושה את הדברים הנכונים? אילו רק ידעתי..."

למעלה משנה דיברה ג'יל אל בעלה באמצעות אותה מחברת ישנה, כשהיא חולקת עמו את מכאובה וצערה, את העליות והמורדות שבחיי ילדיהם, הנצחונות והאסונות הקטנים שבחיי היום-יום, את בעיותיה הכלכליות ואת הצורך האדיר שלה, הצורך שקשה היה לה כל כך להתגבר עליו — להחזיק את ידו.

"היה לי דחף שקשה היה לי להשתלט עליו", מודה ג'יל היום, בראיון לקראת הוצאת ספרה החדש. "רציתי רק לכתוב ולכתוב. יש אנשים הזקוקים לאוזן קשבת, בשעה שאני לא הייתי מסוגלת לדבר אל איש. העובדה שלנישואין היו עליות ומורדות לא היה בה כדי להפחית מן הכאב והדיכאון שאחזו בי לאחר הסתלקותו של טוני".

בשנות העשרים המוקדמות

ג'יל ובעלה נפגשו, כמו רבים אחרים, באוניברסיטה, ונישאו בשנות העשרים המוקדמות. הם היו נשואים שנים מספר לפני שנולדו ארבעת ילדיהם שהם כיום בני 23, 21, 19 ו-13. שנה לאחר מות בעלה עזבה ג'יל את מקום מגוריה ועברה למקום אחר, לא רחוק, כדי לנסות ולשקם את עצמה באופן עצמאי. "שנאתי את ההרגשה שאנשים מרחמים עלי. היה לי צורך להתחיל מחדש במקום חדש והיתה לי גם הרגשה שזה יעזור לילדי", היא נזכרת היום. ואכן, המשפחה התלכדה בעקבות בעיות ההסתגלות למקום החדש.

"אנשים מצפים ממך לשבת בשקט, לשקוע על שבריך ולגדל את ילדיך", היא מספרת, "הייתי צריכה לעבור במכשולים רבים ולעבוד קשה כדי לשקם את המשפחה גם בבחינה כלכלית והתאמצתי מאוד כדי שהילדים יסבלו פחות".

החלטתה לשמר את זכרו של הבעל על ידי הזכרתו בכל הזכונות בחיי היום-יום לא עלתה בידה. "קשה וכואב להודות בעובדה שזה הופך פחות ופחות מתאים ושייך לעניין במשך הזמן, החיים זורמים, קורים דברים, הילדים גדלים ומתפתחים...".

היום ג'יל היא אישה עצמאית מאוד. היא החלה לכתוב בצורה מקצועית. מחזות שכתבה הועלו על הבמה ובימים אלה היא עסוקה בכתיבת ספרה הראשון. אבלה של חברה קרובה שלה גרם לה לחפש ולמצוא את המחברת הישנה ובעקבותיה כך עלה בדעתה לפרסם את המכתבים בתקווה לעזור לאחרים במצבה.

"אני תוהה לעתים קרובות מה היה טוני חושב עלי היום, הרי השתניתי כל כך", אומרת ג'יל. "ההכרה המבצעת אותה ביותר היא שלוא היה טוני עובר היום ברחוב ופוגש אחד מילדיו, הוא לא היה מזהה אותו כלל.

LETTER TO MY HUSBAND * NOTES ABOUT MOURNING AND RECOVERY BY JILL TRUMAN PUBLISHED BY HODDER & STOUGTON Feb 1988 (5.95 Pounds)

בגד ים בהשראת הצי, בבתיל לבן בוואריאציה של מכנסיים תפוחים (עיצוב: יהודית גוטפריד, "גוטקס")

נוסטלגיה עם מוטיוורים של זהב

מאת שולמית קיסרי

תצוגת בגדי הים החדשים של "גוטקס" ו"סמאש" שהוצגה השבוע במלון הילטון לטובת ארץ ישראל יפה, היתה עבור הנוכחים מבשרת אביב מעודדת במיוחד. הרמה הגבוהה של האופנה, שפע הרעיונות ושמחת החיים, שימשו עידוד לכל העוסקים בענף האופנה העדים כיום למשבר בארץ ובעולם. גוטקס על המסלול נראה כהשקעה בכוחה עם עתיד.

לאה גוטליב, המעצבת הוותיקה המיתולוגית של גוטקס, הציגה אופנה במיטבה: אלמנטים עכשוויים של נוסטלגיה, רומנטיקה ואלגנטיות, הצגה — בביטחון עצמי רב — בצורות רעננות ובמבחר מרהיב. לגוטקס יש בדי לייקרה מודפסים בהשראת שנות העשרים והשלושים עם מוטיבים בבה, זהב ושנהב. בגדי ים בהשראת הצי, אף הם משנות ה-20, מתרפקים על קוקו שאנל ועל חוף תל-אביב בשנות ינקותה. בגדי ים נפלאים עשויים תחרה שחורה יכולים להיות חלק עליון לשמלות ערב מפוארות ואלגנטיות. ניכרת השראת הלאנודי וכמו כן מטוקי פרחים וצעיפי פריאו האהובים על המעצבת.

יהודית גוטפריד, דור שני לבית גוטליב, מציגה אף היא בביטחון עצמי רב שפע של בגדי ים סקסיים באדום לוהט, צהוב, ירוק, כחול וורוד-עז. בגדי צלילה, בגדים לשפת הים, לשיעורי כושר ולרוכבי אופניים. חצאיות מיני ושמלות מיני-שורטים. מראה מפתה של כרמן בוואריאציה של ים וחוף. מגפיים ומעילי דייגים מפלסטיק שחור — כל אלה יתאימו לאשה ספורטיבית בכל גיל.

ראש חדש

תופעה מעניינת מתרחשת בתחום הספרות ועיצוב שיער. בעוד שהאופנה נמצאת במשבר מתמשך בעסקים, בקונספציה ובסגנונות, הרי שהספרים ומעצבי השיער, נמצאים בעידן שגשוג. מי שרוצה לעשות בדיקה אישית לעצמו יציץ בחנויות הבגדים המצ'דקים ובמספרות המלאות עד התפוצצות.

פיתוח צבעים וגוני שיער, טכניקות סלסול והחלקה, טיפול והויית השיער. רעיונות ל"ראש חדש" ועוד שפע היצעים עומד לרשותו של הקופה הנוכחית. ספרים אמנים יכולים לעשות חיל והקהל נוהר.

שוקי זיקרי הוא אחד מסיפורי ההצלחה הישראלים בתחומו. צעיר ובכישרון, חרוץ ואמביציוזי, נחשב כיום למספר אחד בתחום יצירת תספורות ותסרוקות. כלולה צמוד לתצוגות האופנה החשובות בישראל ולבתי האופנה של אוברזון, ג'ינג'ס, גרשון ברק, גרא, גלי. הוא כמעט מה שהיה פעם הספר אלכסנדר ל"הוט קוטור" בפארים.

בתצוגה גדולה וקצת ארוכה מדי, שנערכה בשבוע שעבר בהילטון תל-אביב, הציגו שוקי זיקרי והספר הישראלי ועמיתו ג'ון טולק מהולנד מבחר עצום של לפחות המישים תסרוקות שונות על המישים דוגמניות ועוד כעשר תספורות לגברים. אגב, קבוצת הגברים שהופיעה על הבמה, היתה לטובה בעידן, בוגלם שבמהנה... היינו מקווים לראות פעם ברחובות ישראל.

התסרוקות לגברים הן רבגוניות ומעודנות כמו אופנת הלייזר הראן קוקסו. האפיינות את הצדדן הנוסטלגי הנוכחי. הערב נערך בחסות "אינדולה", חברה הולנדית למוצרי שיער (צבעים, תוספי ניקוי וטיפול). מבחר התסרוקות הציע שפע של שיער מסולסל בתלתלים ומעוצבים גדולים, שיער קצוץ, תספורת קארה בנוסחאות הדעות לסוף שנת השבעים, מראה אקזוטי. אך בעיקר תסרוקות רומנטיות המזכירות את כוכבות הקולנוע אסתר וויליאמס, גרטה גארבו, אינגריד ברגמן ואת מעצבת האופנה קוקו שאנל, כפי שהיתה מסדרת את שערה בנעוריה בשנות ה-20 וה-30. הצבעים — שחור-צועני, שטני מוזהב, בלונד בהיר וגוני חלודה.

לא רק "קופסאות אשליות"

חברת דנשר הישראלית, השייכת לאבנר ורות ברק, היא חברה מעניינת מן היבט ההיסטורי שלה. זו היא חברה הקיימת 20 שנה, שהחלה כסוכנות שיווק והפכה בגרצת השנים לחברת יבוא. כיום זוהי חברה המשווקת, מייבאת ומייצרת מוצרי טיפוח ואיפור ישראליים בידע בינלאומי. במעבדות ועם אנשי מקצוע ישראליים. ההתפתחות היא מן הסוג הנקרא התפתחות בריאה: לא קפיצות לוליניות, אלא צעד אחר צעד בעקבות קודמו עד לחברה מבוססת, שהמחזור העסקי שלה הוא עשרות מיליוני דולרים בשנה.

החברה מייבאת מוצרי יוקרה כבשמים של בלנסייגה, אופו, רולה גאלה, ג'אנפראנקו פארה, קורדי ואחרים, וכן מוצרי טיפוח בקרמים של פוצרס, הלין, סבני שיווק, הוואיאן טרופיק, מוצרי היגיינה של פלצה אורה ועוד עשרות מוצרים כולל חומרי ניקוי ביתיים. כמו אבקות למדיחי כלים ועוד.

לאחר שהחברה התבססה והיתה למשווקת ויבואנית, החל אבנר ברק לפתח את המעבדות המקומיות שלו בעזרת הכימאי אורי שיינברגס (לשעבר הכימאי של הלנה רובינשטיין בישראל) ויחד הם החלו לפתח את מוצרי "פליייר" על בסיס מזון מלכות המכיל את חומרי המוח. ויטמינים חומרי יסוד, חלבונים, סוכרים וסומנים. סידרת פלייר כוללת היום מגוון של מוצרי טיפול והזנה לעור. מקרם עיניים עבור דרך קרם הזנה, חלב ומי פנים, מסיכות פנים, תחליב לגוף ועוד.

רותי ברק, העור כנגד במפעל של בני הזוג, עוסקת במעקב מתמיד אחר התפתחות הקוסמטולוגיה בעולם... סיפרה על חשיבות מתערוכת הקוסמטיקה שנערכה באחרונה בקאן. לפי התרשמותה אורחה תעשיית הקוסמטיקה בעולם בכיוונים מרעיים ולא עוד בכיוון של "קופסאות אשליות". המרכיבים של החומרים הם טבעיים ושיתוף הפעולה עם מדע הרפואה והתגליות החדשות בתחום האנזימים וההזרקות הם מרכיב מספר אחד בהתפתחות המוצרים. רוב המוצרים הטיפוליים כיום הם ללא בושם והאריזות נעשות יותר פשוטות ופחות יקרות. כי הצרכן אינו מתרשם מן האריזות אלא מתוכן.

תסרוקת הממבויות בניחה כוכבות הוליווד של פעם. צבע השיער שחור — צועני (עיצוב התסרוקת: שוקי זיקרי, צילום: בן זבו)

מפות דרכים תלת-מימדיות

מאת יהודית קנולר

יש ציבור רחב למדי שפשוט אינו מסתדר עם מפות דרכים. הוא יחזיק בה, יסובבה, יניף את ידו לימין ולשמאל לסירוגין, יהפוך את המפה על פיהן וימלמל לעצמו אפשרויות של כיווני הליכה, ועדיין לא יהיה לו מושג היכן הוא נמצא. לדוגמה אזכיר את המעשה בגברת אחת, שניווטה את משפחתה באירופה לכיוון קו ורוד יפהפה שהיה מותווה על המפה ומאוד מצא חן בעיניה. מה גם שהוא נראה כמו קיצור דרך. כאשר התעורר חשדם של בני המשפחה האחרים כרבר היכולת הניווטית של הגברת, והם בחנו את המפה, התברר כי היא ניסתה לכוון אותם ברוב בורותה לכיוון קו המציין גבול-בין מחוזות ולא לכביש המהיר, כפי שהיתה אמורה לעשות.

נזכרתי במעשה, נוכח מבצע של חברת "אמיר" לחלק במהלך השנה הקרובה לכל בית אב בישראל מפת עיר. או מפה של אזור מגוריו.

החברה, בבעלות יעקב אמיר ויצחק פרנקנטל (לשעבר בבעלי "סנר קרוסט" שנמכר ל"תנובה", "פרקר" שנמכר לקיבוץ לוחמי הגיטאות וחברת תזורת שפעילותה הוקפאה עוד בשלב ההקמה), שוקדת עתה על הכנת המפות הללו. הקו המנחה של המפות: עליהן להיות ברורות בצורה מרבית, תוך ציון מבנים בולטים או מרכזים בצורה תלת ממדית — דבר העשוי להתמצאות, גם לסוג האנשים הרואים במפה אויב אישי.

משרד התיירות מפקיע מדי שנה כ-170,000 דולרים בהדפסת מפות לערי תיירות. עתה מבטיחים ב"אמיר" כי הם יעשו זאת ויחסכו בכך כסף למשרד התיירות ולכל עם ישראל, שכן המפות יחולקו חינם. מאחר שבחיים אין שום דבר (כמעט) בחינם, ועובדי חברת "אמיר" צריכים לקבל משכורות, המימון של המפות ייעשה מגופים כלכליים, שהמפה עבורם תהיה שטח פרסום. הכוונה היא כמובן רק לעסקים בהיקף רציני.

הכנסה נוספת, אם כי שולית, תהיה מרוכשי אוגדן המפות. מאחר שכל אזרח יקבל רק את מפת אזורו, הרי אם ירצה מפות של ערים אחרות — יוכל לרכוש את כל האוגדן תמורת 38 שקל. במפות יפורסמו מרכזי הערים, מוקדי בילוי, קניות ותיירות, ופירוט הרחובות בהתאם לשכונות. יהיו גם אינדקס של רחובות, סימנים לכבישים חד-סטריים וקווי אוטובוס. כן תינתן אינפורמציה חיונית לגבי מוסדות שונים ושעות הפתיחה שלהם.

חברת "אמיר", שעושה מפות מסוג זה גם לערי העולם השונות [illegible] מפותיה מדי שנה. החברה זכתה גם במכרז להפקת אלבום שנת ה-40, שיציג את כל ההישגים בחקלאות, מדע ותחבורה ויופץ ב-150 אלף עותקים בתערוכת ה-40 בגני התערוכה. האלבום, שיהיה דו-לשוני, יביא גם מן העשייה בקהילות היהודיות ברחבי העולם.

קצת הנאה למשפחת השכול

לקט

ארבעה ימי נופש מענגים במלון "גני מוריה" שבים המלח העניקה בשבוע שעבר עמותת רעות השריונאים וחיל השריון ל-150 נשות חללי השריון במערכות ישראל. עמותה זו מתכוננת כבר לאירוח משפחות השריון השכולות בסדרי חג הפסח. גולת הכותרת של אירועי העמותה תהיה בקיץ, עם צאתם של בני מצווה לקנדה כאורחי "בני ברית" וקיום קייטנה מטעם השריון בבית גולדמינץ בנתניה. על האירועים עובדים אנשים טובים בחיל, והם מעניקים מקצת הנוחם שנותנת תחושת השיתוף ומקצת ההנאה שגורמים מפעלי רווחה אלה למשפחות השריון השכולות.

ארבעת ימי הנופש ב"גני מוריה" כללו הרצאות, הופעות בידור וטיפול במרחצאות. במלון, שתרם את חלקו באירוח, שרתה אווירה חגיגית. לאו דווקא של נשים קודרות וקשות-יום, אף על פי שחלק מהן נאבקות בקשיי קיום יום-יומיים. (גילה קריאוס)●●●

אירועי יום האם. ארגון נשי חרות תל-אביב מציין השנה את אירועי יום האם זו השנה ה-17, בשיתוף פעולה עם אגף החינוך בעיריית תל-אביב. יום האם, שחל היום, יקיף השנה קשישות המתגוררות או מבלות חלק מזמנן במעונות עולים, בבתי אבות, בבתי החולים ובמועדוני קשישים. מתנדבות נשי חרות יגיעו לכל מקום שבו נמצאות אמהות, ביניהן גם גלמודות, שאינן זוכות לתשומת לב מבני משפחותיהן. המסיבות המרכזיות יתקיימו בבית ההלוה "שלומה" בגבעתיים. כן יופיעו חוגות אבנים, להקות נוער בבתי-ספר. ויוגש כיבוד. מנצחת על האירועים הגב' אסתר רוזלר, יו"ר מרחב תל-אביב של ארגון נשי חרות.●●●

מתנדבת השנה. ועוד על יום האם. במסיבת יום האם הנערכת היום אחר הצהריים בסטס רוצ. יוענק פרס מתנדבת השנה לאסתר אילסקו, על עבודתה ההתנדבותית בוויצו במשך יותר מ-30 שנה. פעולתה מתפרסת על פני טיפול בילדים, עולים חדשים, חיילים וקשישים והיא היתה בראשונות במקימי המוקד לקשישים בתל-אביב. הזוכה השנייה היא קבוצה בת 12 מתנדבות בחנות "שיבה טובה". העובדות עם נצרכים ומחלקות בגדים והעלה למוסדות שונים ולנזקקים. במקביל לטקס, עורכת ויצו תל-אביב שש מסיבות לאלף נשים תל-אביביות במועדוני ויצו בעיר.●●●

אמא חוכמת. ארגון החירשים עורך טקס בחירת אם השנה החירשת מחר, יום ה'. בשעה 19.30 במלון דיפלומט בתל-אביב. בתוכנית: בחירת אם השנה, הרצאה והדגמה של התאמת צבעים (בשפת הסימנים). תצוגת אופנה. כיבוד.●●●

חגיגת זמר ומחול. "מלב אל לב" — אגודת מתנדבים למלחמה במחלות לב שליד בית החולים השרון בפתח תקווה, ערכה בשבוע שעבר ערב של חגיגת זמר ומחול באולם היכל בפתח תקווה, בנוכחותו ולכבודו של הפרופ' יהודה זהבי זר עיית, מנהל פנימית ג' בבית החולים השרון, שיזם ומטפח את הפרויקט הזה. השתתפו באירוע אנשי ציבור, רופאים וקהל שתרם בעין יפה. הערב עמד בסימן נוסטלגיה, בזכות הופעתו של ישראל יצחקי בן פתח-תקווה, שלפני 40 שנה החל את דרכו כאן, והמנטר בגלילות הבקסימה של יהודה פישר — אף הוא בן פתח-תקווה. אגודת "מלב אל לב" מפיצה בציבור מודעות לאורח חיים תקין ולהרגלי תזונה נאותים, למניעת מחלות לב. כן היא תומכת בפעולות שיקום לחולים אחרי התקפי לב, עורכת הרצאות, הדרכה וקורסים להחייאה, מסייעת ברכישת ציוד חדיש ליחידה לטיפול נמרץ בבית החולים השרון ועוד. (רות מנא).●●●

מופע חגיגי. סניף נשי הדסה ישראל בירושלים יקיים מחר, 18.2, בשעה 20.00, מופע חגיגי שכל הכנסותיו קודש למחלקות הילדים בבתי החולים של הדסה בירושלים. במסגרת האירוע, שיתקיים במלון הא"יים בירושלים, תופיע הזמרת חוה אלברשטיין בהוזחות משירית. לאחר מכן תתקיים תצוגת אופנה על ידי פרוות שרף. כרטיסים במחיר אחיד של 30 שקל, כולל קפה ועוגה, ניתן להשיג בסניף הדסה ישראל, רחוב שמואל הנביא 24 ירושלים, טלפון: 1 2 3 (02)231411. ●●●

תוך חמש דקות. הסכם ראשון מסוגו הושג בין הנהלת קניון איילון ובין הנהלת חברת ש.ה.ל. — שירות פרטי לחולי לב, המתפעלת מוקד וניידות פרטיות לטיפול נמרץ ולהחייאה. לפי הסכם זה תוכל הנהלת הקניון לזמן למקום בכל עת, תוך חמש דקות מרגע הקריאה, ניידת פרטית של ש.ה.ל. כדי להעניק טיפול ראשוני לאורחים שייקלעו למצוקה בעת ביקורם בקניון. הניידות הפרטיות מצוידות בערכות משוכללות לביצוע כל הדרוש בעת טיפול נמרץ והחייאה.●●●

מצעד סיום. תצוגת אופנה, פרי עמלם של תלמידי ותלמידות מגמת האופנה בתיכון עירוני ויצו-צרפת, תיערך ביום שני 22 בפברואר בשעה 11.30 לפני הצהריים באולם בית-הספר. התצוגה מהווה מצעד סיום לעבודות גמר, שעליהן שוקדו התלמידים מראשית שנת הלימודים. בית-הספר ויצו-צרפת נמצא בקריית החינוך, אזור ל' בתל-אביב.●●●

מורשת העבר של הוויסקי. מרכז בשם "מורשת העבר של הוויסקי הסקוטי" ייפתח באדינבורו במאי 1988, במרחק כמה מטרים מן הטירה של המצודה. האטרקציה החדשה מוקמת בבניין ישן של בית-ספר מן המאה ה-19 ובה יסופר על תולדות ענף היצוא המפורסם ביותר של סקוטלנד, ויתואר תהליך זיקוק הוויסקי. לתיירים יוצע סיור שיכלול מסע בן 51 דקות על גבי קרונות מבוגנות המעוצבות בצורת חביות ויסקי, שבהן יינתנו הסברים בשפות שונות. התצוגות יכללו דמויות בגודל טבעי, פעלולים של קול וריח, ועוד. במקום תיפתח גם חנות ותוצב מפה מוארת, שתציג את מרכזי ייצור הוויסקי ברחבי סקוטלנד.●●●

פישר: שר בפתח-תקווה

אלברשטיין: תשיר בירושלים

רעיון ליעקבי

חור בכיס / אברהם טל

מאז ומעולם סברתי, שבעניין מסים הגענו כאן בישראל לפסגת ההישגים, כלומר: לא זו בלבד שרמת המסים הכוללת בישראל הינה הגבוהה בעולם (או לפחות היתה הגבוהה ביותר בשנים מסוימות) — גם סוגי המסים היו מיוחדים ומקוריים. וכבר הוכלו ב-40 שנות מדינתנו מסים שונים ומשונים, על כל דבר אפשרי בשטח, בין זו ובין בלתי זו, החל במס רכש וכלה במס יסף. אבל מתברר שזו אינה אלא גישה פרובינציאלית צרה. בעולם הגדול הגו גובי המסים רעיונות מקוריים הרבה יותר. בקצרה, יש עדיין מה ללמוד מהגויים אפילו במדינה שהטילה לכאורה כל מס אפשרי.

ואמנם בביקורי בלונדון לא מזמן נחשף לי משהו חדש ומפתיע בתחום זה. הלכנו לטייל בסיור רגלי מודרך בהמסטד — שכונה יפהפיה באחד המקומות הגבוהים ביותר בלונדון, בעלת היסטוריה של קרוב לאלף שנה, מוקפת שדרות מוריקים (בקיץ), ובה פאבים מפורסמים וגם, להבדיל, בית קברות שבו טמונים כמה וכמה אישים ידועים. תוך כדי הסיור הבחנו במספר בתים בני 200 ואולי 300 שנה, במצב טוב, מוחזקים כהלכה, שאחדים מחלונותיהם אטומים בלבנים. תחילה חשבתי שמדובר באמצעים שננקטו נגד גנבים ושודדים, אבל זה לא היה הגיוני, כי רק אחדים מהחלונות היו אטומים, ולאו דווקא אלה שבקומות התחתונות. מה פשר הדבר?

המדריכה הצעירה, בת המקום, הסבירה: אי-אז לקראת סוף המאה ה-18, היה האוצר האנגלי זקוק בדחיפות לכסף, מן הסתם למימון המלחמות הנפוליוניות. האויל והטילו כבר את כל המסים השיגרתיים, הציע מישהו הצעה מקורית: להטיל מס על חלונות. כלומר, כל בעל בית או דירה ישלם מסים לפי מספר החלונות שבדירתו או ביתו. רעיון מבריק, לא כן? גם מכניס כסף וגם פרוגרסיבי, בהנחה שגודל הבית ולפיכך מספר החלונות בו משקף פחות או יותר את יכולת בעליו. לתשומת ליבו של גד יעקבי, המחפש את בעלי היכולת.

אם נחליט להנהיג אצלנו מס חלונות, יהיה כמובן צורך לפטור מהמס מוסדות — תארו לעצמכם כמה יצטרך לשלם הוועד הפועל אם המס יחושב לפי מספר החלונות בבניינו. אלא שיש עוד בעיה עם המס הזה, ואת השפעתה חשו גובי המס באנגליה בקופתם: בעלי הבתים ראו בה צפוי להם — ומיהרו לאטום את החלונות. פחות חלונות — פחות מסים. ומאחר שבאנגליה דברים משתנים רק באיטיות רבה מאוד, אם בכלל, אפשר לראות עד היום חלונות אטומים בבתים ישנים במקומות שונים ברחבי הממלכה. כאשר תהיו בלונדון, תקפצו להאמסטד ותיווכחו בעצמכם. ויעקבי יצטרך לדבוק במס יסף.

...ולתשומת לב אגד ודן

כאשר סיימנו את הביקור בהאמסטד, חזרנו לתחנת הרכבת התחתית כדי לשוב העירה והתבשרנו כי התחנה נסגרה. פקיד התחתית עמד בפתח התחנה והודיע את הדבר לכל מי שביקש להיכנס והפנה אותו למוניות, שחנו בטור ליד פתח התחנה. "כדי לקחת מונית אינני זקוק לרכבת התחתית," אמרתי לעצמי בתגובה ישראלית קצרת-רוח טיפוסית, עוד בטרם שמעתי את ההסבר מפי הפקיד. "המעלית של התחנה מקולקלת," אמר. "ובכן נא להתכבד במונית". "אין דבר" אמרתי לו, "נרד במדרגות". "לא אדוני" השיב הפקיד. "יש יותר מדי מדרגות. אם יש לאדוני כרטיס נסיעה בתחתית, יוכל לנסוע במונית לתחנה הסמוכה, ולתפוס שם את התחתית".

אתם מבינים את זה? מאחר שהמעלית התקלקלה לפתע, ואי אפשר לדרוש מהנוסעים לעלות ולרדת כ-200 מדרגות בתחנת האמסטד (שהיא העמוקה ביותר בלונדון), החליטו לסגור את התחנה. אבל השירות חייב להינתן בכל מחיר — אשר על כן נשכרו מוניות (כמובן, על חשבון חברת הרכבת התחתית) שנעו הלוך ושוב בין תחנת האמסטד לבין תחנה סמוכה כדי שהנוסעים יוכלו להגיע ליעדיהם במינימום אי נוחות.

אנגלים רבים טוענים שאיכות החיים באנגליה היא לא מה שהיתה פעם, ואני טוען: יכול להיות, אבל הלוואי עלינו.

נשות כל העולם

נפל לידי עיתון ובו תרשים זה, המעיד כי גם בארצות אירופיות — במקרה זה בגרמניה — זוכות הנשים לשכר נמוך מאשר גברים. התרשים אינו אומר דבר על מהות העיסוקים, וצריך להביא בחשבון כי אחוז הנשים המועסקות במשרות חלקיות גבוה ממספר הגברים בעבודות אלה. אבל בהלוות נראה, כי גם בגרמניה סיכוייה של אשה בתחום השכר הגבוה נמוכים מאשר סיכוייו של גבר.

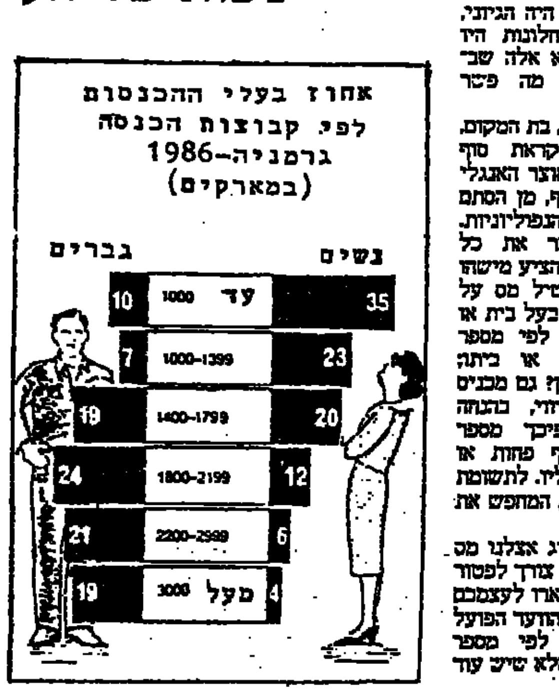

אל תתנו להם מיץ מנגו

מאת עדנה לוינשטיין

מצאנו כתוב בעיתוננו מאתמול, שמיץ מנגו מגביר את תאוותם המינית של תלמידי הישיבות. רחמנא ליצלן, ומשום כך התבקשו החברות המסחריות לחדול מלשווק משקה-השטנים זה. כך לא ייפגם בשר הזיכון של העילויים הצעירים ובמקום הרהורי עבירה האיאם לעבר"ים — יוכלו למלט נפשם אל אש התורה.

ומעשה שהיה כך היה: תחילה שתו אברכי הישיבות מיץ גויאבות — ולא נתקלקלו דרכיהם. שתו מיץ תפוחים ומאום לא אירע. שתו מיץ בננות — ויצרם אף קטן משהיה. הציע להם וליג, הקיוסקאי של הרובע היהודי, מיץ חדש — מיץ מנגו, בפחית אדירים. לגמו ממנו ומיד נתקממו עליהם כל רמ"ח ושס"ה. בתולה צנועה כי עברה לתומה בסימטה — ומיד נצטיירה להם כסיטראאחרא בשר ודם, וחיש נשלפה חרבם מנדנה וביקשה לשספה, ואוי לעיניים שכך רואות.

קמה צעקה גדולה בחדרים ובמבואות הישיבות: הצילו. יהודי [illegible] "שלו" כאלהי את "מיץ המנגו", ימחה שמו וזכרו.

ומאז ועד היום שותים הבחורים בני דרבנן גולגלטול אינוסנטי וטהור, שמגביר רק את תאוות זריקת הבליסטראות ביהודים מחללי שבת ושוקרבוטלב חיוור וטהור, שמגביר רק את תאוות משיגות ההנות האוטובוסים בי שחור. ושומר נפשו ירחק ממיץ מנגו, ובא לציון גואל.

המרכז הישראלי לניהול

מיטם
מרכז יישומי טכנולוגיות מידע בניהול
ליד המרכז הישראלי לניהול

עדיין ניתן להרשם
למסלול המזורז ולמסלול המהיר!

התחרות הארצית בנהול תשמ"ח
קבלת החלטות עיסקיות
בעזרת המחשב האישי

כמו בשנים שעברו מקנה התחרות למשתתף התנסות בניהול פירמה ברמה בכירה, הבנה בתהליך קבלת החלטות, תחושת הישג אישי וצוותי, רכישת מיומנות בקבלת החלטות בסיוע כלים ממוחשבים ו...פרסים.

אבל השנה
* הפרס הראשון הוא יבמ PS/2, מתנת יבמ ישראל, לכל אחד מחברי הצוות הזוכה!

3 מסלולים לבחירתכם:
* **מסלול פרוס - בזמנכם החופשי** (ההרשמה הסתיימה)
* **מסלול מזורז - מתחילים בבית, גומרים במרתון** (הרשמה עד 25.2.88)
* **מסלול מהיר - יומיים במלון השרון** (הרשמה עד 10.3.88)

ובנוסף פרסי תוכנה מתנת "איכות", "לרגו", "עורך" ו-"רשף" עיתונות מקצועית מתנת "מירב".

טלפון למיט"מ, טל. 03-257202 לקבלת פרטים ותשקיף מפורט.

בחסות: בנק דיסקונט — מקומות בהתחדות האוצר; יבם ישראל; עיתון הארץ

עד שהמציאות תטרוף את הניירות

עובדי אליאנס טוענים שההנהלה מפרה הסכמים חתומים אתם, ואיש מהם לא שואל אם יש להנהלה כסף לשלם עבור ההסכמים

מאת שמשון אורליך

כשבוע שעבר רווח בעיתון כי ועד העובדים של מפעל "אליאנס" לצמיגים יצא בהתקפה על ההנהלה על שאינה מכבדת הסכמים חתומים. בידיעה נאמר כי ההנהלה פיגרה בתשלום השכר, לא כללה בו תוספת של שלושה אחוזים שהובטחה לעובדים, ואף אינה מקיימת פסקי הלכה מפורשים של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות חיים הברפלד.

כאשר טענה מעין זו מועלית יום לאחר שההנהלה מודיעה כי המפעל הפסיד מיליוני דולרים בשנה האחרונה וכי הוא עומד בפני פשיטת רגל, היה זה יכול להיות מצחיק אילולי היה כה עצוב. מצחיק, שהרי איזה ערך יש להסכמים חתומים כאשר החתום עליהם עומד בפני פשיטת רגל, אשר בחלקה, לפחות, נגרמה על־ידי הסכמים מסוג זה.

אך אף שהמקרה של אליאנס יכול להיחשב קיצוני ובולט, הרי כיום אין הוא חריג. יש בו כדי ללמד על תופעה כללית, המאפיינת חלקים רחבים של המשק התלושים מן המציאות.

עובדי אליאנס לא טרחו להגיב על הידיעה כי העלות הממוצעת של השכר לעובד במפעל מגיעה ל־22,500 דולר. עלות זו גבוהה מעלותו של עובד במפעלי צמיגים בארה"ב ובאירופה. אם כי התחרות של אליאנס אינה רחוקה עם מפעלים בארה"ב. גם בטורקיה מייצרים צמיגים, ושם השכר בוודאי אינו עולה על שליש מהמקובל באליאנס. יש להניח כי גם בקוריאה מייצרים צמיגים, ושגם שם עלות השכר אינה עולה על רבע עד שליש מהמקובל באליאנס. מובן שאין לנו עניין להשתוות בשכר עם מדינות עניות כטורקיה או קוריאה. אף שבאחרונה התבשרנו שבקוריאה פותח שבב אלקטרוני היכול להכיל עד ארבעה מיליון סימנים, ושבכך מצטרף מפעל קוריאני למספר קטן של מפעלים מתקדמים בארה"ב וביפאן.

טריקים לא יעזרו

לא נראה שמי שרוכש צמיגים בשוק הבינלאומי מגלה עניין כלשהו בשאיפות החברתיות שלנו. בשוק הזה אפשר למכור צמיגים במחירי שוק, בהפרשים המייצגים הבדלי איכות ומוניטין, והמחיר שם מושפע מרמת השכר בקוריאה ובטורקיה. כל עוד אנו מייצרים מוצרים שבהם אין לנו יתרון, הרי שהמחיר נתון פחות או יותר. במקרה הזה הערך הכלכלי של העבודה המושקעת במרגמות, בצמיגים ובלבידים, שווה למחיר הבינלאומי של המוצרים הללו פחות עלויות גרכשות כמו גומי, אנרגיה, פחת, ציוד וכיוצא באלה, בהתאמה הנגזרות מהוצאות הובלה וכדומה.

אם אנו חפצים בתעשייה המייצרת לייצוא ומתחרה בייבוא ללא סבסוד ישיר או עקיף, על השכר וההוצאות המקומיות האחרות להיות נגזרות מהשווי הכלכלי של הערך המוסף (או הנתוסף). טריקים לא יעזרו כלל. מובן שטריקים יכולים לעזור לחלק מהמשתתפים בייצור. אם המפעל מקבל את ההון בעלות שלילית, אפשר לשלם יותר לעובדים, מנהלים, עורכי דין ומאכרים למיניהם, וגם למערכת הבנקאית; אך כאשר פוחת הסיבסוד להון, וכאשר תשומות ייצור נרכשות כדי לתת המלאה, נחשף הבלוף ממילא. אי־אפשר לשלם לגורמי הייצור המקומיים עבור עבודה, שירותים, ניהול והון מעבר לשווי הערך המוסף בייצור.

הדבר חד־משמעי יותר כאשר מדובר בייצוא. אך בסופו של דבר לא יכול להיות הבדל גדול בין ייצוא לבין הייצור לשוק המקומי, הן מפני שהסכמי הסחר יגבילו יותר ויותר את כושר ההגנה על השוק המקומי, והן משום שמוצרים יקרים בשוק המקומי מעלים את המדד ואת השכר ומפחיתים את כושר התחרות בייצוא. ומה שנכון לגבי האמריקאים נכון במיוחד לגבי ישראל: ארה"ב אינה יכולה לסרב את עצמה מההשלכות של השוואת מחירים ועלויות בינלאומיות; ישראל, שבה חלקו של סחר החוץ גדול יותר בכלכלתה, על אחת כמה וכמה.

לכן אין זה מפליא כלל שמנהלי סולתם לא הצליחו למצוא הזמנות יצוא מתוליף להזמנות מערכת הביטחון. בחו"ל אין משלמים לפי קוסט פלוס שלנו, וברמת העלויות של סולתם ואליאנס אי־אפשר להתחרות בשוק הבינלאומי. אך לא רק רמת השכר של אליאנס מכבידה על המפעל. ב"הארץ" בשבוע שעבר התפרסמה גם טבלה... המלבות השכר של עובדי בנק לאומי. מספר רב מאוד של עובדים שם משתכרים פי שלושה ויותר מהשכר הממוצע במשק, והסכמים אינם כוללים את כל מרכיבי השכר. גם עלויות אלה הן חלק מאבן הריחיים המכבידה על ייצור צמיגים, מרגמות ומוצרי אלקטרוניקה.

המציאות מול הניירות

אלה הן דוגמאות אחרות מהנתק שבין הכושר הכלכלי של המדינה לבין המחויבות שלה לרמת חיים הקיימת, שאי־אפשר יהיה לעמוד בה אלא לאחר שינויים מפליגים במבנה המשק, בפריון ובייעול. אלה לא ייעשו ביום או יומיים.

אנו שומעים כי בשנה האחרונה חלה צמיחה במשק, ושהצמיחה חלה בסקטור הפרטי. ראוי שניזהר לפני שאנו מייחסים משמעות רבה מדי לאותה צמיחה. אמת, יש ענפים שלא נפגעו ואולי היתה בהם צמיחה. אלה הם ענפים המייצרים מוצרים מקומיים, מסחר ושירותים בעיקר, הנהנים מהגיאות הנובעת בין היתר, מכך שסיוע החוץ שאינו כרוך להשקעות מאפשר פריון של חובות המדינה, וזה מעלה את רמת הנזילות של האוחזים. (ומקור נוסף לגיאות ולרמת החיים: עלות השכר הנמוכה של העובדים מהשטחים, והמכירות לתושבי השטחים במחירי השוק שלנו, אשר פרט למסובסדים הם גבוהים.)

עובדי אליאנס מסתמכים על הסכמים חתומים. היש לאלה ערך? כן. כל עוד יש למפעל די מקורות כספיים והוא מוכן לשמור על כללי המשחק במחיר של הפסדים גלויים או סמויים. בעבר אפשרה האינפלציה להסוות חלק גדול מההפסדים. אך לא כיום. כאשר אין המפעל רוצה, או יכול, לשלם בהפסדים עבור שמירת כללי המשחק, אין כל ערך להסכמים חתומים.

לא רק ההסכמים באליאנס אינם משקפים את המציאות, גם הסכמי השכר בבנק לאומי והסכמים והתחייבויות בתחומים רבים אחרים רחוקים מלבטא את האמת בשטח. זו תשתלט בסופו של דבר על הניירות.

הטור שלי / נתן דונביץ

אוי, אחיתופל

לאחר דבריו של חבר־הכנסת יאיר צבן, בעצרת "שלום עכשיו" בירושלים, על הצורך ששר הבטחון יצחק רבין יבהיר לחיילי צה"ל כי אסור להם למלא פקודה, שאינה חוקית בעליל, כמו להכות ערבים ו/או להשחית את רכושם, קמה מהומה. עד כאן, זה סביר. דברים כאלה מסעירים, מעוררים מהומה. אבל, הפוליטיקאים שנזעקו להגיב, מהר וללא מחשבה, לא נתנו דעתם לתוצאות האפשריות של זעקתם.

כי מה אמרו? אמרו שעל היועץ המשפטי לממשלה לנקוט מיד צעדים משפטיים נגד חה"כ צבן. חברת־הכנסת מרים תעסה גלזר אף הופיעה ב"ערב חדש" מצוידת בנייר, עיפרון וציטטה מספר החוקים. כמו מורה לשעבר, שהכינה שיעור והנה היא באה לומר לנו מה הבעיה ואילו השלכותיה.

אלא שדורשי הבירור המשפטי לא נתנו דעתם לתהליך שעשוי, או עלול, להיפתח אם אמנם תוגש תביעה משפטית נגד צבן. במקרה כזה, תהא זו זכותו של צבן להביא כל עד־ראייה להבאות קשות, מכשים חריגים וברוטאליים, התעללויות. מאחר שבצה"ל משרתים גם חיילי מילואים, ובהם יש גם כאלה שהשקפת עולמם כמו זו של צבן, אני מניח שלא יקשה על סניגוריו להעלות את אלה אל דוכן העדים. אם אמנם יהיה משפט. תהלוכה של עדים ועדויות, במשך ימים, שבועות, חודשים. זאת הפרקטיקה בארץ. אמצעי התקשורת בארץ ובעולם יתמלאו כותרות של ציטוטים מן המשפט. למדינה לא יהיו עדים רבים. היא תעיד, מן הסתם, את מי ששמע את דבריו של צבן או הקליט אותם, ואולי עוד כמה עדים טכניים. עיקר הסיפור יהיה מפיהם של עדי ההגנה. וכך, אפשר להניח, ש"משפט צבן" ייהפך ל"משפט רבין" או ל"משפט צה"ל".

כבר היו דברים מעולם. והמפורסם שבהם, בארץ, הרי היה "משפט קסטנר". אם צריך להזכיר זאת לצעירים, לא קסטנר היה הנאשם באותו משפט. הנאשם היה מלכיאל גרינוולד, אדם מרגנש ומשולהדסן, שהיה כותב עלוני השמצה דלי־תפוצה. בעלון כזה אמר על קסטנר דברים נוראים, ששיתף פעולה עם הנאצים. קסטנר היה פקיד בכיר במשרד המסחר והתעשיה. השר דב יוסף, משפטן ישר כמו סרגל, לא יכול היה לסבול שדברים כאלה ייכתבו או ייאמרו על פקיד במשרדו. הוא דחק ביועץ המשפטי לממשלה, שתוגש תביעת דיבה נגד גרינוולד. לכאורה, היה אמור זה להיות משפט קטן, וזעיר לעומת המימדים שצמחו אליהם. את גרינוולד הנאשם, שכחו. קסטנר נעשה האיש על שמו המשפט, משפט קסטנר. והוא יצא במנו בשן ועין. גם שילם על כך בחייו, מידי רוצחים. באותו משפט כמעט שלא דיברו על הנאשם גרינוולד. ובמשך חודשים נגולה מסכת עדויות קשה וקודרת על השואה, על שיתוף פעולה של יהודים עם הגרמנים, על מעשיו והליכותיו של קסטנר.

זה יכול לקרות. בהחלט יכול לקרות, אם תוגש תביעה משפטית מטעם המדינה נגד חה"כ יאיר צבן. האחרון אף הזהיר והודיע כי יסיר מיד את חסינותו, כדי שאפשר יהיה להעמידו לדין. אני בטוח, על סמך נסיון העבר, שהפרקליטים יציעו לו את עזרתם המקצועית. מי מתוך הזדהות עם עמדתו ומי מתוך חיפוש אחר פרסום וזהר.

על כן, טוב יעשה היועץ המשפטי אם לא יגיש תביעה כזאת. לעומת זאת, ראויים דבריו של צבן לתגובה שקולה, נבונה, מפי מי שצריך להעמיד אותו במקומו, על פי השקפתם ואחריותם הממלכתית. לא כל בעיה במדינת ישראל צריך לפתור בית־המשפט. הזרוע השופטת היא רק אחת משלוש זרועות.

שופטים אחרים

בעברית, גם מי שמנהל מישחק כדורגל או כדורסל נקרא שופט. בשפות אחרות, תוארו מנהל־המישחק, או מורה. לא שופט. גם משום שאלה הרצים על כר הדשא אינם משפטנים, וגם משום שתפקידם שונה מזה של שופטי בית המשפט. אבל, הם רוצים להיות שופטים. לובשים שחור, ומתנהגים, לפעמים, כמו ישבו במשפט חשוב, גדול וכבד. בסך הכל, שופט הכדורגל הוא השחקן ה־23.

עתה תובע כתב הספורט אורי לוי, בטלוויזיה, שתהיה ערכאת עירעור, באולפן הטלוויזיה. המצלמות האלקטרוניות קולטות, לעתים קרובות, מה שעינו של השופט אינה קולטת. יש לו רק עיניים מתחת לגבותיו, זוג אחד. לטלוויזיה מצלמות הפזורות במקומות שונים, בזוויות צילום שונות. אומר איש הטלוויזיה: ברגע של מחלוקת, תכריע המצלמה. "רגע של כדור לוקח" הוא גם שם הפינה שלו. שבה מריצים את סרטי הווידאו קדימה ואחורה, לאט ומהר, כדי לבחון ולהיווכח מי הכה את מי ואם חדר הכדור לרשת, או לא חדר.

לוי לוחץ על ההתאחדות לכדורגל, פעם אחר פעם, שתקבל את דעתה. הטלוויזיה תהיה בית המשפט העליון. אם אנו ממשיכים את האנאלוגיה שבין מגרש הדשא למיגרש הרודים.

ההתאחדות מתנגדת. המישחק מתנהל במיגרש הכדורגל. לא באולפן. שם מתקבלות ההחלטות. ההחלטות מחייבות. אפשר, אחר כך, להיעזר בצילומים, כדי לקבוע, למען העתיד, אם שגה השופט או צדק. אפשר גם להיעזר בהן כעדות, אם תוגש תביעה נגד שחקן או קבוצה, בועדות המשמעת או בבית־הדין של ההתאחדות. וזה הכל.

לדעתי, צודקת ההתאחדות. ניהול המישחק, למעשה, בידי מצלמות טלוויזיה רק תשבש את התנהגותו ופסיקותיו של האיש־עם־המשרוקית. אם יידעו שחקנים, שהוא אינו הסמכות העליונה, המוחלטת, במישחק, יתפרעו יותר ממה שהם מתפרעים עכשיו. וגם לווירוחים לא יהיה סוף. הרי תופעות אלו מבששות ופוגעות במעט ההנאה, כמעט באור הנאה, שמביא הכדורגל הישראלי לשוחריו המתמעטים.

על כן, הניחו לאיש־בשחורים לשרוק, לשרוק, לשרוק. וגם להניף כרטיסים צהובים ואדומים. זו הרי רק הצגה. הוא חלק מבנה.

האנגלי אוהב סלרי על המדף

הקניינים הבריטים מעוניינים באמינות ולוגיסטיקה שיכולות להבטיח ביטחון ורצף הספקה ולכן מעדיפים שיווק מרוכז בנוסח אגרסקו ולא של מגדלים פרטיים

מאת אבי גנאור

פועלת קיבוצניקית ממיינת סלרי מישראל: עבור מדף בריטי

לונדון

יפתח הדר, גבר בעשור החמישי לחייו, נראה אנגלי לכל דבר. מעיל גשם בהיר שמסתיר חליפה אפורה בשלושה חלקים, עניבה וצעיף צמר חמים להגנה פני מזג האוויר הלונדוני הרטוב. האנגלית השגורה בפיו במעט ואינה מסגירה את מוצאו הזר וסגנונו: להבדיל מהישראלי המצוי אינו חברמ'ני משוה; יש לו סגנון של בוס, המודע למקומו ולמעמדו.

למרות זאת, יפתח הדר אינו מנהל של חברת הייטק יוקרתית ואף אינו הנציג הבלעדי של איזה שהוא בנק, או משרד ממשלתי ישראלי. הדר, המבלה חלק ניכר מזמנו בשוק הסיטונאי הלונדוני ב"קובנט־גארדן", "בסך הכל" מוכר סלרי, גזר, חסה אייזברג מישראל. עם ציבור לקוחותיו נמנים סוחרי ירקות גברתנים, בעלי מבטא קוקני מהשוק, ולהבדיל, קנייני רשתות השיווק הגדולות למזון, האחראים לאספקת עיקר תפריטו של האזרח הבריטי.

מנהלי המכירות של אגרסקו והמועצה לשיווק פרי ההדר מייחסים חשיבות הולכת וגוברת לקנייני רשתות המזון הבריטיות, שכן בשנים אלה ממש עובר על בריטניה מעין מהפך בהרגלי קניית המזון וכ־60% אחוז מתושביה מרכזים את קניותיהם ברשתות השיווק הגדולות דוגמת "טסקו", "סיינסבורי" ... ואפילו ב"מרקס אנד ספנסר" שחדרה בשנים האחרונות גם לתחום שיווק המזון הקמעונאי.

מבחינת היצואן הישראלי המהפך בשיטות השיווק הקמעונאיות בבריטניה הוא גם שינוי עבודה, שכן רשתות השיווק הגדולות שינו את שיטות הרכש שלהן וכיום במקום לנהל מו"מ נפרד ולהתווח על חוזים נפרדים עם קניינים אזוריים של אותה הרשת, נאלצים משווקי התוצרת החקלאית של ישראל להתייצב מול קניין ארצי אחד המייצג רשת שיווק ענקית. בכוחו לקבוע בהינף יד האם התוצרת החקלאית שלנו תיכנס לחנויות הרשת או תישאר בחוץ. מבחינת המשווקים מדובר באליה וקוץ בה, שכן אם אנו בפנים – זכינו בכל הקופה, אבל במידה והקניין העדיף יצרן אחר – תישאר הסחורה הישראלית מחוץ לחנויות הרשת, לאורך כל העונה.

אווירה פסימית

השנה נפתחה עונת הייצוא החקלאי לבריטניה באווירה פסימית שנבעה בין היתר מהשמועות על היעדרותם של הפועלים מהשטחים מהשדות ומהפרדסים. האמת היא שהתמורות שנתקבלו עד כה עבור הייצוא החקלאי שלנו לבריטניה לא פחתו לעומת אלה של העונה הקודמת. אלא שהאנגלים אוהבים סלרי והשנה הם יקבלו כמות שתהיה קטנה בהרבה מזו שהיו רגילים לה בעבר. בשבוע בו ביקרנו בשוק הסיטונאי של לונדון דיווחו מנהליה של אגרסקו על הפסדים של רבע מיליון לירות שטרלינג שנגרמו ליצואני הירקות הישראלים בשל המחסור בסלרי ממנו נמכרו עד אז 7,000 קרטונים בלבד מתוך 60,000 שהוזמנו על ידי הקניינים הבריטים.

בשנה שעברה הסתכם יצוא הירקות לבריטניה ב־42 מיליון לירות שטרלינג. השנה ישיגו כפי הנראה תמורות דומות, אלא שבסניף הלונדוני של אגרסקו מגדירים את הפגיעה ביחסי הסחר עם חברות השיווק המקומיות כ"מכה רצינית". על המחסור באבוקדו כבר לא צריך להרחיב את הדיבור וכבר היום ברור למנהלי אגרסקו שהייצוא שהגיע בעונה הקודמת לרמה של 90,000 טון, יגיע השנה בקושי לשליש. הסיבה למחסור נעוצה באיתני הטבע, אבל לך תסביר את זה לעקרת הבית הבריטית, היא רוצה אבוקדו, ואם "כרמל" לא יהיו בשוק היא תמצא שם את אלה מדרום אפריקה או קליפורניה.

סידני גלובר, מנהל סניף חברת "גלאס גלובר" בלונדון לא אוהב לשמוע סיפורים על מחסור בתוצרת. החברה שבה הוא שותף אורזת ומשווקת מוצרי חקלאות עבור רשתות השיווק הבריטיות ונחשבת כאחת מהמובילות בתחום זה בשוק הבריטי כולו. מכירותיה באיזור לונדון בלבד מסתכמות ב־60 מיליון לירות שטרלינג בשנה ומבחינתו לא משנה אם הפועלים מהשטחים הגיעו לעבודתם או לאו, הוא רוצה את תפוזי השמוטי שלו מישראל ואם לא יקבל אותם בזמן יפנה למקור אחר. "אין מחסור בסחורה, יש מחסור בלקוחות" אומר סידני גלובר ובמלים אלו מסתכמת האידיאולוגיה עליה הוא מבסס חברתו: "סחורה תמיד ניתן להשיג אבל קשה לשמור על לקוחות".

לא טעים — יורד מהמדף

גלובר משווק גם תוצרת חקלאית מרוקאית, דרום אמריקאית, ספרדית ואיטלקית ולהבדיל שיעור אי העמידה בהתחייבויות של החברה מצטמצם ל־3% מהיקף ההזמנות בלבד אך גם שיעור מצומצם זה גורם לו בעיות. בישראל שמענו לאחרונה על מעין "מרד פרדסנים" ועל רצונם של כמה מהפרדסנים להתנתק מהשיווק המרוכז ולהתאחד לבדם מול הלקוחות האירופים, אלא שלסידני גלובר נוח יותר כפי הנראה לעמוד מול מערך שיווקי אחד והוא קובע נחרצות "השיווק הפרטי גורם לאסון".

הוא מביא לדוגמא את המשברים הפוקדים את הייצוא החקלאי של ... ומרוקו שעברו בשנים האחרונות מהשיטה הצנטרליסטית לשיווק עצמאי. פרנק פיין, קניין הירקות הוותיק של גלאס גלובר המתמחה בדסק הישראלי, משבח את מעמדה של אגרסקו בקרב ספקי הירקות לבריטניה וטוען שלקניינים הבריטים המחיר חשוב פחות. מה שמעניין אותם יותר, הוא אומר, זו האמינות והלוגיסטיקה שיכולים להבטיח להם ביטחון ורצף הספקה.

עד 1994 יפעלו בשוק הבריטי 750 היפרמרקטים לעומת כ־450 הקיימים כיום. הבעיה שתעמוד מול ספקי התוצרת החקלאית, תהיה לספק את הביקושים ההולכים וגדלים בשיעור של כ־15% בשנה. נתונים מעודדים אלה יכולים להיות בסיס לאופטימיות. שעדיין יש מקום להגדיל את היקף יצוא הירקות והפירות מישראל לבריטניה. זאת בתנאי שהמערכת הישראלית תתייעל והחקלאים יוכלו להרוויח מספיק כדי שיתמכו להגדיל את השקעותיהם.

הבריטים, אולי בשל שמרנותם, נמנים עדיין עם הבודדים באירופה שעדיין ממתינים בקוצר רוח למשלוחי השמוטי מישראל, אלא שמגדלי ההדרים שלנו לא מתכוונים להשקיע בגידול השמוטי, כפי שאחד מהם אמר בפגישתנו עם הסוחרים הבריטים: "אין צ'אנס שבמחירים האלה נוכל לספק לכם יותר שמוטי, לנו זה פשוט לא משתלם".

אמנון פלדי, ישראלי מרחובות הממלא תפקיד בכיר ברשת הבריטית "מארקס אנד ספנסר" מסביר שבמידה ומתגלה בעיה בתוצרת, מנחה ההנהלה את שאר הסניפים לבדוק את המוצר. במידה והתוצאות יהיו דומות, יורד המוצר מהמדפים. ביום שבו ביקרנו במעבדות הרשת עסקו הטועמים בבדיקת שני ארגזי סלרי מישראל ובצעות טעימה הם סגירו את רמתה הנמוכה של הסחורה שהגיעה רק יום אחד קודם מהארץ.

רשת אחרת מסבירה את בעיית המשכיות. אם מגיחים מוצר על המדף, חייבת הנהלת הרשת לדאוג שהוא יהיה שם מרבית השנה. משימה זו אינה קלה ומחייבת איתור של אזורי גידול חורפים בכל רחבי העולם. לואיס סטיוארט, המנהל המסחרי של מחלקת התוצרת החקלאית הטרייה באותה רשת מסביר שישראל נהנתה בעבר מיתרון של קרבה גיאוגרפית לשוק הבריטי ומגיוון רב של מוצרים חורפים. כיום יתרונות אלה הצטמקו. העולם נעשה קטן יותר ותחרותי יותר.

הבריטים בונים כיום את סל המזון הטרי שלהם על ספרד ומתקשרים באופן ישיר עם חקלאים המתחייבים לספק להם מראש את התוצרת. עסקיה של מארקס אנד ספנסר עם ישראל מתקרבים להיקף של 100 מיליון לישט, רובם בטכסטיל אם כי כיום מוכנים מנהלי הרשת להגדיל גם את היקף הייבוא החקלאי שלהם מישראל. מנהלי הרשת מדברים על "שיתוף פעולה הסטורי ומיוחד עם ישראל" אבל מצביעים גם על הבעיות הדומים בעירנות שעל ישראל לפעול לשיפור רמת התוצרת החקלאית, אורח תידוק מחשוק.

מאחורי הפינה אורבות כיום לישראל ספרד ופורטוגל הקן נהנות כיום מאותה הטכניקה והידע שבעבר היה בשליטת ישראל. הספרדים מגדלים כיום אפילו את "מלוני גליה" הידועים מישראל ומתחרים בצורה מוצלחת ביותר במקור.

בארבע השנים האחרונות עלה היקף יצוא ההדרים מישראל למארקס אנד ספנסר ב־22%. זה נשמע מצוין אילמלא העובדה שבאותה התקופה הגדילו הספרדים את מכירותיהם לרשת ב־66%. מנהלי הרשת ממליצים למגדלים הישראלים לחפש דרכים חדשות לאספקת תפוזי השמוטי הישראלים מוקדם יותר לשוק ובעיקר מבקשים לשים דגש על האיכות שלהם ושל המלונים והענבים. הבריטים מוכנים לשלם מחירי אקסטרה עבור סחורה מעולה ומי שיבחן את האריזות המהודרות של הספרדים, הפורטוגזים והדרום אפריקאים, יתפוס חיש מהר במה מדובר.

עולם עליון של סמים

מאת בני לנדאו

לוס אנג'לס

רואה חשבון בן 36 בשם רמון רודריגז ודיפלומט פנמי לשעבר בשם חוזה בלנדון, חשפו במהלך השבוע החולף, בפני ועדת חקירה ברחמת של הקונגרס האמריקאי, תהליך סמוי של הפיכה המאיים לערער את השיטה הפוליטית הקיימת במדינות מרכז אמריקה ולכונן בהן ממלכת פשע של ברוני סמים אדירי ממון.

רודריגז, אמריקאי ממוצא קובני, לשעבר רואה חשבון במיאמי ומוכר בכמה תעלות בנקים, סיפר כי עד תפיסתו – כשעל גופו 5.4 מיליון דולר במזומנים – הלבין באמצעות מערכת הבנקים של פנמה כ־200 מיליון דולר לחודש מכספי הקרטל. הוא שילם לשליט המדינה, הגנרל מנואל נורייגה, כ־320 מיליון דולר תמורת השימוש בשרות התעופה ובמערכת הבנקים ותמורת מידע על פעילות הנגד של משמר החופים האמריקאי והסוכנויות הפדראליות. חוזה בלנדון, הקונסול הכללי לשעבר של פנמה בניו יורק, סיפר כיצד הפכה מולדתו למסלקה אחת גדולה של קרטל הסמים.

הוא ציטט שמות, תאריכים ופגישות, הוא תאר כיצד חברו סוחרי הסמים למנגנון מעמד סמוי של שליטים, שלרשותו סכומי כסף עצומים המספקים לו עוצמה פוליטית והשפעה בלי מצרים.

* * *

המידע אינו חדש, מזה שנים אחדות מתריע הממשל האמריקאי מפני קרטל הסמים המשתלט על מרכז אמריקה. לפני שנתיים, בתדריך של כתבי הבית הלבן שנערך בלוס אנג'לס, סיפר פקיד ממשל בכיר כי סכומי הכסף הגבוהים שאותם גורפים סוחרי הסמים במקסיקו מעניקים להם בהדרגה לא רק עוצמה כלכלית אלא גם השפעה פוליטית. הוא השווה את התהליך העובר עתה על מקסיקו לזה שהתחולל כמה שנים קודם לכן בקולומביה.

"המצב אינו טוב", אמר, "סוחרי הסמים הם עשירים ורבי השפעה, כשאנו מגבירים את הפעילות – גם הם מגבירים אותה. המשאבים הכספיים העומדים לרשותם מסתכמים במיליארדים של דולרים. הם יכולים לרכוש את המשובחים שבכלי הנשק ואת מערכות התקשורת המודרניות ביותר." מזכיר המדינה האמריקאי, ג'ורג' שולץ, קבע בנאום שנשא בחודש מאי שעבר כי "סוחרי הסמים הם הגרסה המודרנית של שודדי ים. פושעים תאבי בצע משתלטים על מדינות שלמות, נוטלים אותן כבנות ערובה, עושים יד אחת עם טרוריסטים ולוחמי גרילה, כדי לשבש תהליכים של שלטות ולהרוס את מוסדותיהן. הם רוצחים עשרות שופטים בקולומביה. הם חיסלו את שר המשפטים שלה."

כעת מסתבר שאפשר שסוכנות הביון המרכזית לא סמכה את ידה בצלחות ושיתפה פעולה עם סוחרי הסמים. הקשר עשוי להוביל לא רק לנורייגה ולקונטראס, אלא גם לפידל קאסטרו ולפוליטיקאים בוואשינגטון. בקיצור: עולם עליון של פשע שאינו מכיר בגבולות, במשטרים או באידיאולוגיות.

* * *

על פי כמה מההערכות מספקות ארצות אמריקה הלטינית את מרבית הסמים הנצרכים כיום בארה"ב. מחזור המכירות השנתי נאמד בכ־100 מיליארד דולר. רווחי עתק אלה איפשרו לברוני הסמים להפוך לכוחות פוליטיים מרכזיים בבוליביה, קולומביה ופרו. הם עושים יד אחת עם כוחות גרילה ובונים עוצמה צבאית המאפשרת להם להדוף כל ניסיון ממשלתי לאכיפת החוק. הם מבצעים מעשי רצח, משחדים פקידי ציבור, תורמים למסעות בחירות של פוליטיקאים ומנהלים מו"מ עם ראשי מדינות כאילו היו שווים להם.

תעשיית הסמים חדרה לא רק למרקם הפוליטי והכלכלי אלא גם למרקם החברתי. עילית הסמים הפכה לבורגנות החדשה באזור. בקולומביה ובבוליביה, כך אני למד, החלו הברונים מממנים בניית שיכונים ובתי ספר, משקמים שכונות ותורמים כספים למטרות צדקה. הם גם עושים שימוש בכלי התקשורת. את השמדת יבולי הקוקה והמריחואנה הם מציגים כפגיעה במקורות הפרנסה של התושבים ואת תהליך ההסגרה לארה"ב כפגיעה באוטונומיה לאומית. הפועלים, השוטרים של המדינה, העניים והבעורים ... מלכאותם כפושעים, מתייחסים אליהם כאל גיבורי עם בסגנון רובין הוד.

השחיתות מאיימת לחצות את הגבול ולחדור אל לב לבו של הממשל האמריקאי. משכורותיהם הצנועות של אנשי המינהל למלחמה בסמים (די־אי־איי) אינן מחסנות אותם בפני סכומי השוחד המפתים. גם הפוליטיקאים המקומיים זקוקים לכסף. הממשל האמריקאי מודע לכך. בעת פגישתם השנתית של נשיא ארה"ב ונשיא מקסיקו (שבת בערב לפי שעון ישראל) אמור ריגן להתריע פעם נוספת בפני דה לה מדריד על מעורבותם של קציני משטרה בכירים ופקידי ממשל מושחתים בסחר הסמים.

דה לה מדריד ישיב ודאי כי הביקוש האמריקאי לסמים הוא המעודד את ההצע השופע. גם את תופעת השוחד הוא רואה באור שונה. בנוח הלטיני, כשנוח לקבל שלמונים על שירותיו הוא מתייחס לכסף כשם שמנהל אמריקאי – או ישראלי – מתייחס לתחבולגי פריצה צריכה. באמריקה הלטינית נוטלים מנהלים בכירים את הבונוס לפני שהם מופיעים מכתורותיהם.

שליטי מרכז אמריקה מתקשים לטפל בתעשיית הסמים מסיבה נוספת: עשרות אלפי משפחות תלויות בה לפרנסתן. בבוליביה, כך אומרים, מתפרנסים כ־300 אלף איש מגידול, הפקה והברחת סמים. בקולומביה מתפרנסות כ־40 אלף משפחות מגידול מריחואנה. ענפי ה... הבנקים, המכוניות העתיקות נהנים ישירות מגאות הרווחים. מאמצי הפכה זה מכבר לבירת הקוקאין של העולם. אין עוד עסק לכספי הסמים. אם יתאחדו כל סוחרי הסמים ויפעלו במסגרת חברה אחת ניתן יהיה להציבה בראש רשימת תאגידי הענק של ארה"ב – גדולה פי שלושה מכל חברות הסרטים והתקליטים גם יחד.

ארה"ב רואה בסמים איום ישיר על ביטחונה הלאומי. המאבק בעיצומו וניצחונם של הטובים אינו מובטח.

על אוסטריה להודות באמת

מסיבות הקשורות למלחמה הקרה, הכריזו בעלות הברית על אוסטריה כעל קורבן ולא כעל מי שביצעה פשעים. קורט ולדהיים הוא סמלו של שקר זה

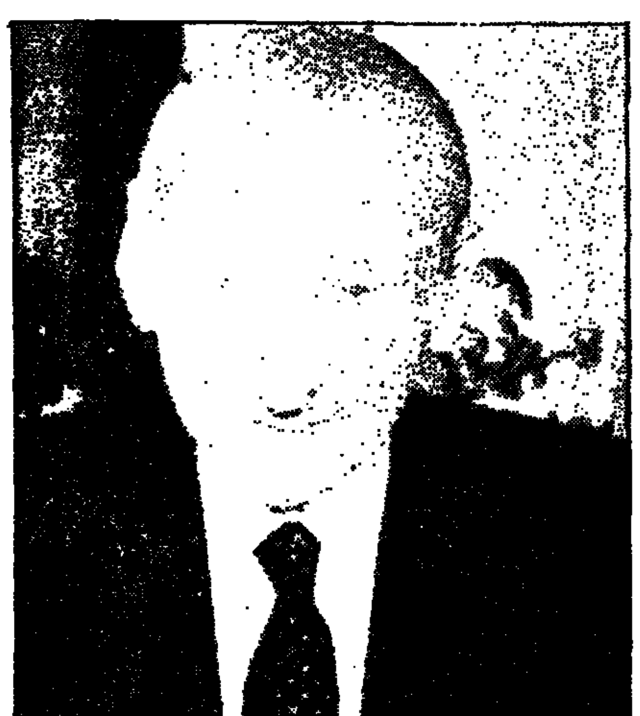

ולדהיים: "רק מילאתי פקודות"

מאת אדגר ברונפמן

The New York Times

מיוחד ל"הארץ"

מדוע ממשיך סיפורו של קורט ולדהיים לעלות לכותרות גם כאשר הוא כבר קרוב לבן שנתיים? התשובה פשוטה: במשך 10 שנים הוא היה המזכיר הכללי של האו"ם ובתור שכזה שימש פקיד זכויות האדם הבינלאומיות הבכיר ביותר. אז נבחר לנשיא אוסטריה והתגלה שהוא הפר זכויות אדם, אם לדבר בלשון המעטה, בתקופת מלחמת העולם השנייה.

ברצוני לטעון שהעולם אינו מעוניין כליבך בוולדהיים, אלא בזוועות המלחמה שביצעו הנאצים. העולם גם מודאג מהעובדה שאוסטריה, שבזמנו הוכרזה קורבן הראשון של הנאצים, אכן היתה יותר מאשר שותפה מרצונה ומוזמנה ב"אנשלוס" – סיפוחה של אוסטריה לרייך – ומילאה תפקיד בווי דומה בשואה.

יום השנה ה־50 ל"אנשלוס" המשמש ובא עורר בדיקה מדוקדקת אף יותר של העבר האוסטרי. המוני אוסטרים צעירים שואלים, מה הן אמיתות אלה שאנו שומעים כעת בראשונה? הם שואלים, כיצד יכלו הוריהם והאנשים המבוגרים מהם לבחור באדם כמו ולדהיים לתפקיד נשיא. אמנם כן, הנשיאות היא תפקיד טקסי, אך על־פי המסורת מייצג תפקיד זה את העקרונות הנעלים ואת מצפונה של האומה. אדרבה, שישאלו, שישפכו את זעמם, שיתוו את הדרך לגאולה מוסרית. רבים גילו אומץ, בדיוק כמו הנוער האמריקאי בתקופת הפגנות זכויות האזרח ומלחמת וייטנאם.

רוב רובה של אוסטריה חי בשקר מאז סוף מלחמת העולם השנייה. מסיבות פוליטיות הקשורות למלחמה הקרה, הכריזו בעלות הברית על אוסטריה כעל קורבן, לא כעל מבצעת פשעים. קורט ולדהיים הוא סמלו של שקר זה. העובדה שהוא עצמו שיקר שוב ושוב מתועדת כעת היטב. זה הזה כמובן ב"שקר הגדול" שלו. הטענה שהיה רק סטודנט למשפטים בווינה כאשר למעשה שירת ביחידות צבא גרמניות רצחניות בבלקן בתקופת מלחמת העולם השנייה. אולם שקריו הם בעלי חשיבות משנית. הבעיה האמיתית היא שאוסטריה שיקרה במשך עשרות שנים בדבר מעורבותה באותם מעשי זוועה שבהם היה מעורב ולדהיים: גירוש, רציחות המוניות במעשי גמול (על פעולות פרטיזנים), זוועות אחרות שמבאיש מדי לחשוב על אודותן.

פרשיית אהבים

העובדות מדברות בעד עצמן. יחסית, יותר אוסטרים מגרמנים היו חברים במפלגה הנאצית. אוסטרים רבים יותר מגרמנים שירתו באס־אס שפיקח על מחנות המוות. הייתי רק בן שמונה כאשר התחולל ה"אנשלוס". אך אני זוכר היטב את תצלומי הפרחים המושלכים על טנקים. תצלומי העצרות האוסטריות המשולהבות ... לא נתנו לי מנוח. ה"אנשלוס" הוכרז כאונס של אוסטריה. הוא לא היה אונס. היתה זו פרשיית אהבה, נישואין שנערכו בגיהנום. נשאלה השאלה "האם יתפטר הנשיא ולדהיים?" תשובתו לא היתה חד־משמעית. הבה נחשוב על ההשלכות של התפטרות כזו. ולדהיים אומר כי לא עשה כל רע; טוען כי שירת כקצין ... במלחמה מבוערות, כפי שעשו אוסטרים רבים אחרים. התפטרותו היתה חלה על רבים מבני דורו שנהגו כמוהו. הודאה באשמה היתה מרשיעה כביכול אומה.

פסק־דינה של ועדת ההיסטוריונים היה הרשעה מוחצת של ולדהיים. הרשעה הראויה לציון בכפליים לנוכח העובדה שאוסטריה עצמה שכרה את הקבוצה והטילה עליה את המלאכה. מסקנתה של הוועדה ריכזה לא רק על היכרותו מקרוב של הנשיא ולדהיים את זוועות הנאצים אלא אמרה כי "שוב ושוב השלים עם מעשים בלתי חוקיים, נתן יד להם ובכך הקל את ביצועם".

לדעתי, אשמה מוסרית היא בעיה מרכזית כאן, מכיוון שהיא חורגת משאלת ולדהיים ועוסקת באוסטריה עצמה. ברצוני להבהיר את דברי. אין המדובר באשמה קיבוצית – גישה שיש לדחותה. אשמה יכולה להיות אך ורק אישית. אך קיימת אחריות קיבוצית, והיא כרוכה בתמיכה אמיצה באמת. יש, אכן, אוסטרים שפעלו בצורה מוסרית ומכובדת, ואסור להכתים אותם באורח קיבוצי באצבעות האשמה כוללת כלכהו. אך בניגוד להליך בגרמניה שלאחר המלחמה – תהיה אשר תהיה מידת הצלחתו – אוסטריה לא התמודדה ביסודו של דבר באורח קיבוצי עם תפקידה ההיסטורי בשנות השיתוף הנאצי.

מה יכולה לעשות אוסטריה כדי לעצור את הדימום, לבלום את כל הגינוי העולמי? עליה להודות באמת ולהתמודד אתה. אוסטריה חייבת ללמד את צעיריה, את זקניה, את אוכלוסייתה כולה, כי האומה אינה יכולה להיות לנצח בשקר. פיצויים לקורבנות? בוודאי. אך החשוב ביותר הוא הלקח שאותו יש ללמוד מהשואה – כי אסור להתיר לזוועה כזו להתרחש שוב. זה לב העניין. אם אומה אינה יכולה, אינה מוכנה, להודות בתפקידה, אין שום ערובה שלא תחזור על פשעה. הבעיה אינה קורט ולדהיים. הוא ראי של אוסטריה. והוא כשוש של דבר מוען להשמע מטעמים של בורות. הנה שגם טיעון זה הופרך.

אני מניח שכאשר תיכתב הכתובת על מצבת הקבר שלו, ייאמר בה מה שנאמר על מצבותיהם של נאצים כה רבים: "רק מילאתי פקודות".

קורט ולדהיים הוא בבירור אדם ללא מוסר, אדם ללא מצפן. הוא שקרן. אדם שכליותיו אינן מייסרות אותו, אדם שהיה חלק אינטגרלי במכונת הרצח הנאצית. (אמרתי זאת בעבר וקורט ולדהיים איים כי יתבע אותי לדין. הוא לא עשה זאת).

השאלות הניצבות בפני אוסטריה הן אלה: האם תתנתק מהסוה של ולדהיים? האם תתבונן בעברה, כדי שיוכל להיות לה עתיד בטוח? אפשרו לעולם לומר כי אוסטריה איננה קורט ולדהיים.

האיש בתחנת האוטובוס

תפיסתו של אנטוניו פאסו, ממנהיגי הבריגדות האדומות, מעלה לכותרות את פעילותו שלא פסקה של הארגון ומחריפה את הדיון הציבורי בשאלת החנינות לפעילי הבריגדות שנשפטו

מאת חולדה ליברנומה

פירנצה

ב־28 בינואר לפני הצהריים עצרו שוטרים לבושי בגדים אזרחיים את אנטוניו פאסו לפני שהצליח לשלוף את אקדחו. זה שבע שנים שמשטרת איטליה והיחידות ללוחמה בטרור מחפשות את פאסו, אחד המנהיגים הידועים של הבריגדות האדומות. הוא מבוקש בחשד מעורבות ברצח הפרופסור לכלכלה אציו טרנטלי, ב־1986, על חלקו בשינוי השכר הכבר מדד יוקר המחיה בשכרם של עובדים, הוא גם נחשד במעורבות בשוד משאית משוריינת של המשטרה, שהעבירה מסכומי דואר למעלה ממיליון דולר. אך בעיקר חיפשו אותו על רצח שני שוטרים.

על פאסו הושם מעקב במשך ימים, לאחר ששוטרי ראשו של מזכיר מפלגת הרוב הדמו־נוצרית דה מיטה, המתגורר בקרבת מקום, הבחינו בגבר העומד ומדמה בתחנת אוטובוסים ואינו עולה בהגיע האוטובוס. הוא היה בא לאותו באוטובוס מספר 94, יורד שתי תחנות אחרי זו שעניינה אותו והולך בדרכים עקלקלות למקום תצפיתו, כשהוא בודק דרכי גישה ונסיגה, תנועת רכב ואדם. אם אמנם היה בכוונתו להכין את חיסולו של דה מיטה – טרם הובהר, מה גם שבאזור מתגוררים שופטים ופקידים בכירים אחרים, שמילאו תפקידים שבוודאי אינם לרוחם של הבריגדות.

אין ספק שפאסו, יחד עם אחרים שלא אותרו, תיכנן פעולת ראווה, כנראה כדי לציין את יום השנה העשירי לחטיפתו של אלדו מורו, 2 במארס 78' (מורו נרצח 55 ימים לאחר מכן). היתה זאת הפעולה שציינה את שיא כוחן של הבריגדות, ולמעשה גם את ראשית מאבק הדעיכה. נכון, שבמהלכו נעצרו מאות פעילים ושלבסוף הביא לצמצום מרבי של פעולותיהן. פאסו, כמו כמה ממנהיגי הבריגדות, מסרב לשתף פעולה עם החוקרים. והמוחם מצהיר שהוא שבוי מלחמה במאבק של "היחידות הקומוניסטיות הלוחמות" (שם פחות מוכר מאשר הבריגדות האדומות) נגד המשטר.

דף חדש

פאסו נעצר בעוד באיטליה מתנהל דיון פומבי בשאלת חנינה לאנשי הבריגדות וארגונים דומים, בטענה שהסכנה חלפה ולכן יש לבטל את התקנות לשעת חירום שאישר הפרלמנט לאחר רצח מורו. זאת גם בהנחה, שניתן לשלב מחדש בחברה בצורה מהירה ויעילה עבריינים שפעלו על רקע אידאולוגי. במלים אחרות: איטליה החוגגת השנה 40 שנה לחוקתה הרפובליקנית, מבקשת לפתוח דף חדש.

במתן חנינה לפעילי הבריגדות שלא הורשעו בעוון רצח, תומכות לא רק מפלגות קטנות כמו הרדיקלים (1.5%) ומפלגת הדמוקרטיה הפרולטרית (1.5%), אלא גם המפלגה הסוציאליסטית (14.4%) והמפלגה הקומוניסטית (26.6%) וכן חלק ממפלגת הרוב הדמו־נוצרית (33.6%) ובראשם מזכיר המפלגה לשעבר פלאמיניו פיקולי, קאתולי אדוק ברתה. נגד החנינה התייצבו שופטים, אנשי ציבור, משפחות חללים ושתי מפלגות קטנות, הרפובליקנים (3.1%) והליברלים (2.2%).

הם תוהים בכך שאלה עקרונית: מדוע כבדה יד החוק על גנב מהעולם התחתון יותר מאשר על רוצח פוליטי? בשנות פעילותן של הבריגדות חיפשו השילטונות מרחפשי פעולה והקלו בעונשם. הקלות אלה הן בתוקפן גם כיום, אף שהסכנה השקפת מהבריגדות מרעשה. כך, למשל, שוחרר לאחר חמש שנות מאסר בלבד בנו של שר הבריאות הדמו־נוצרי קארלו דונאט־קאטין, הבן שנמצא אשם ברצח שופט ושני צעירים, וזאת משום ששיתף פעולה. שחרורים ועונשים קלים אחרים נומקו גם הם בטענה כי שיתוף הפעולה חשוב לביטחון המדינה. אבל אין הצדקה לשחרור מוקדם של אנשי הבריגדות שלא שיתפו פעולה, טוענים מתנגדי החנינה.

מסמך החמישה

ימים מעטים לפני מעצרו של פאסו נודע על מסמך של הבריגדות, חתום בידי חמישה מנהיגים מאלה שסירבו לשתף פעולה, לרבות רוצחו של אלדו מורו, שבו הם ציינו כי החנינה היא אמצעי בדוק לחזק את שורותיו של הארגון; זה מסמך פוליטי־אופרטיווי, שלדעת שופט בית המשפט המחוזי במילנו מהווה עדות מרשיעה לא להכריז על חנינה. המסמך לא פורסם במלואו וגם לא נודעה לו השפעה רבה. דעתם של חסידי החנינה לא השתנתה. הם הפחיתו בחשיבותו ואמרו כי נכתב בידי אנשים ספורים, המנותקים מהמציאות ואינם יודעים כי נסתם הגולל על מאבקיהם.

מעצרו של פאסו, האקדח שהיה ברשותו, המפות והמסמכים שנמצאו בכיסיו, היכו את איטליה בתדהמה. המשטרה מדברת על תאי בריגדות ברומא, במילנו ובגנואה, ועל לא פחות מ־60 אנשי הארגון שהיו מוכנים לפעולה. המעצר בוודאי סיכל תוכנית פעולה רבתי שעמדה על סף מימוש ועורר את איטליה לאפשרות של תחיית הבריגדות. אולי יזרז הדבר מתן חנינה בקנה־מידה גדול.

דרוש לך מחקר שוק, יסודי, ברור ומהיר?

אינפורמרקטינג - דמוגרפיה עיסקית ומידע שיווקי בע"מ שרותים בישראל ארה"ב ואירופה.

דרך חיפה 13 תל־אביב - טלפון: 252967 פקס: 268020.

מאגרי מידע, מחקרי שוק, חקר ישימות, נתונים לביצוע

صورة عن الاصل

صكرا عن الاصل

מתכון לפשרה מדינית

בעקבות "מתכון לפשרה טריטוריאלית" של פרופ' אפרת, הצעה לפתרון מדיני של הבעיה הפלשתינאית

מאת רענן וייץ

פרופ' אלישע אפרת, במאמר "מתכון לפשרה טריטוריאלית" ("הארץ", 18/1), הציג עקרונות גיאוגרפיים שיאפשרו להפריד את הגדה המערבית מהמדינה, מבלי לסכן את ביטחונה של ישראל. כאן אשלים את התמונה ואציג לקוראים מתכון, הטוב לא רק לפשרה טריטוריאלית אלא גם לפשרה מדינית מעשית.

הבעיה המדינית העיקרית שעמה אנו מתמודדים בראשית התחייה הציונית היא הבעיה הפלשתינאית. לבעיה זו יש כיום שני פנים: האחד הוא מתן חופש הגדרה העצמית לפלשתינאים כדי שיוכלו לבטאת את רגשותיהם הלאומיים ככל העמים החופשיים; השני הוא פתרון בעיית הפליטים הפלשתינאים שעודם נמצאים במעמד של פליטים, בעיקר בשלושה אזורים: שומרון, יהודה וחבל עזה, לבנון וירדן.

את הגדה המערבית אפשר לחבר באמצעות כביש עם עזה באופן שיהווה "ציר תנועה פלשתינאי ריבוני", אשר יחצה את הדרום הישראלי, במזרח למערב, ואליו יתלווה פס רוחב בן כמה מאות מטרים, שמשני צדיו תיאסר הבנייה למבנים ישראליים, כלשונו של המלומד פרופ' אפרת. ציר זה יהפוך את הגדה המערבית ורצועת עזה לטריטוריה פונקציונלית אחת, שיש לה קשר במזרח עם ארצות ערב. נמל מים עמוקים שייבנה בעזה יעניק לה קשר תעבורתי ומסחרי עם נתיבי הים העולמיים.

בטריטוריה המוגדרת הזאת תקום "ישות" פלשתינאית עצמאית אשר תיתן ביטוי לרגשות הלאומיים הלגיטימיים של הפלשתינאים. ישות זו תקום בהדרגה דרך שלבי אוטונומיה כלכליים ושלטוניים פנימיים שמהם גוברת והולכת, ובהגיע מועד מוסכם – נניח חמש שנים – יוכלו התושבים בה לבחור באחת משלוש המסגרות המדיניות האפשריות: ברית קונפדרטיבית עם ירדן; ברית קונפדרטיבית עם ישראל; מדינה עצמאית.

נדגיש שוב כי בכל החלופות הללו יישאר השטח הנרון מפורז מבחינה צבאית, הן לפי הסכם השלום והן לפי המציאות, אשר תיכתב על־ידי הזיין הביטחוני בריבונות ישראלית לאורך בקעת הירדן במזרח, והזיין הדרומי אשר יקשר את גוש קטיף עם חבל־שלום בדרום. בכל אחת משלוש החלופות המדיניות המוצעות תחול החובה לקיום סדר חיים תקין, לביטחון ולשלום על השלטון הפלשתינאי. רשת צירי התנועה, כפי שתוארו ב"מתכון לפשרה הטריטוריאלית" תאפשר לצה"ל להתערב תוך שעות ספורות בכל הפרה רצינית של הסדר הביטחוני.

דוברי הליכוד הצליחו להטיל אימה על רבים בתוכנו באיום כי כל פשרה מדינית תאפשר לטרוריסטים להפגיז ממרומי גב ההר את כל שפלת החוף ובעיקר את לב האוכלוסיה הישראלית בתל־אביב. זוהי דוגמה להכרזה דמגוגית שאין לה אחיזה במציאות. מוסכם על הכל כי ישראל תמשיך להחזיק בצבא, הכשיר להתמודד עם כל שכניו, ובוודאי יוכל להשתלט במהירות על אירועים מקומיים חריגים. התנוחה הגיאוגרפית המוצעת, צירי התנועה, החופשיים לישראלים, ושני אזורי הזיין הביטחוניים, מבטיחים אותנו מפני כל הפתעה בעתות מלחמה ובעתות שלום.

הבעיית עודפי הליטני

ועתה לבעיית הפליטים הפלשתינאים.

בספטמבר 1967 הגשתי לראש הממשלה דאז לוי אשכול הצעה מפורטת ליישוב הפליטים בגדה המערבית ובחבל עזה, כדי שלא יהפכו לחוטבי עצים ושואבי מים אצלנו. עמדתי אז על כל ההשלכות הקשות והמרות שהפכו למציאות היום. מתנגדים רבים קמו לאותה הצעה בין מנהיגי מפלגת העבודה, אך המתנגד הקיצוני והקשוח ביותר היה משה דיין. בין השאר הוא טען כי הטריטוריה המוצעת לא תהיה מסוגלת לפתור את בעיית הפליטים, ולכן יש לחפש פתרונות בכיוון אחר.

תוכניות מפורטות מוכיחות את ההיפך. כדי לפתור בעיה זו פתרון קבע, עלינו להביא בחשבון את יישובם של 600 אלף פליטים (400 אלף ביהודה, שומרון וחבל עזה וכ־200 אלף בלבנון). תוכנית פיתוח של הטריטוריה המיועדת ליישות הפלשתינאית, שנערכה על־ידי צוות מקצועי, מראה כי הדבר ניתן לפתרון שהוא אפשרי ואפילו פשוט למדי. להעביר 400 מיליון מ"ק מים מעודפי הליטני כחלק מהסכם, להוציא הפליטים הפלשתינאים מתחומי לבנון וליישבם בביתם הלאומי המיועד. המים יובלו מערוץ הליטני דרך נקבה לעמק עיון, המתנקז לעמק הירדן. כשרר ההעברה העוקף הקיים במוביל הארצי יאפשר להעביר את המים לאזורים שבהם תנאי הקרקע והאקלים תואמים להקלאות שלחין, כגון עמק דותן, מורדות הרי חברון ושטחי החול הפנויים בחבל עזה. באמצעות ההשקיה אפשר יהיה לקלוט במגזר החקלאי עוד 300 אלף נפש.

שנית, הרחבת המרכזים העירוניים הקיימים באזור מתוכנן תגביר את השירותים החברתיים והאזוריים הקיימים, אבל הם יכוונו בעיקר למרכזי תיעוש התואמים את התנאים של כל מקום. אל נשכח כי בקרב הפלשתינאים מצוי פוטנציאל אנושי דינמי ומוכשר, אשר הראה את יכולתו בפיתוח בארצות שכנות.

שלישית, בניית נמל מים עמוקים בעזה תעורר את הסחר לא רק של הישות הפלשתינאית, אלא גם של הארצות הערביות השכנות.

לבחור אזרחות

הפשרה המדינית המוצעת תפתור גם את בעיית הפלשתינאים בעלי אזרחות ישראלית מחד, ושל המתנחלים בתחום הטריטוריה הפלשתינאית מאידך. בהסכם השלום יש לקבוע כי לא יהיה קשר בין מקום מגוריהם של התושבים להשתייכותם הלאומית. באופן כזה יוכלו ערבים אזרחי ישראל שירצו בכך לקבל אזרחות פלשתינאית מבלי להעתיק את מקום מגוריהם. הוא הדין לגבי המתנחלים היהודים, היושבים כיום בטריטוריות המוצעות לישות הפלסטינאית. כתוצאה מכך תיעלם הלויאליות הכפולה של המיעוט הערבי בתחומי מדינת ישראל ושל המיעוט היהודי בתחומי הישות הפלשתינאית.

ולבסוף, הפשרה המדינית תביא בהדרגה גם לפתרון בעיית גיבולם של עשרות אלפי ערבים בעבודות פיזיות ובשכר נמוך בישראל, על כל תופעות הלוואי המבישות הכרוכות בכך. אין זאת אומרת כי לא תהיה ניידות של עובדים בין השותפים בפשרה, אך הדבר ייעשה מתוך תחרות חופשית ומציאת מקומות העבודה לפי בחירתו של כל עובד. כל מדינה לפי יכולתה.

אולי בחלוף דור המדבר בשני הצדדים אפשר יהיה להגיע להסכם של קונפדרציה משולשת שבה יקשרו חלק ישראל, ירדן ופלשתינה. רק אז תשיג הציונות את אחת המטרות העיקריות שהעמיד הרצל.

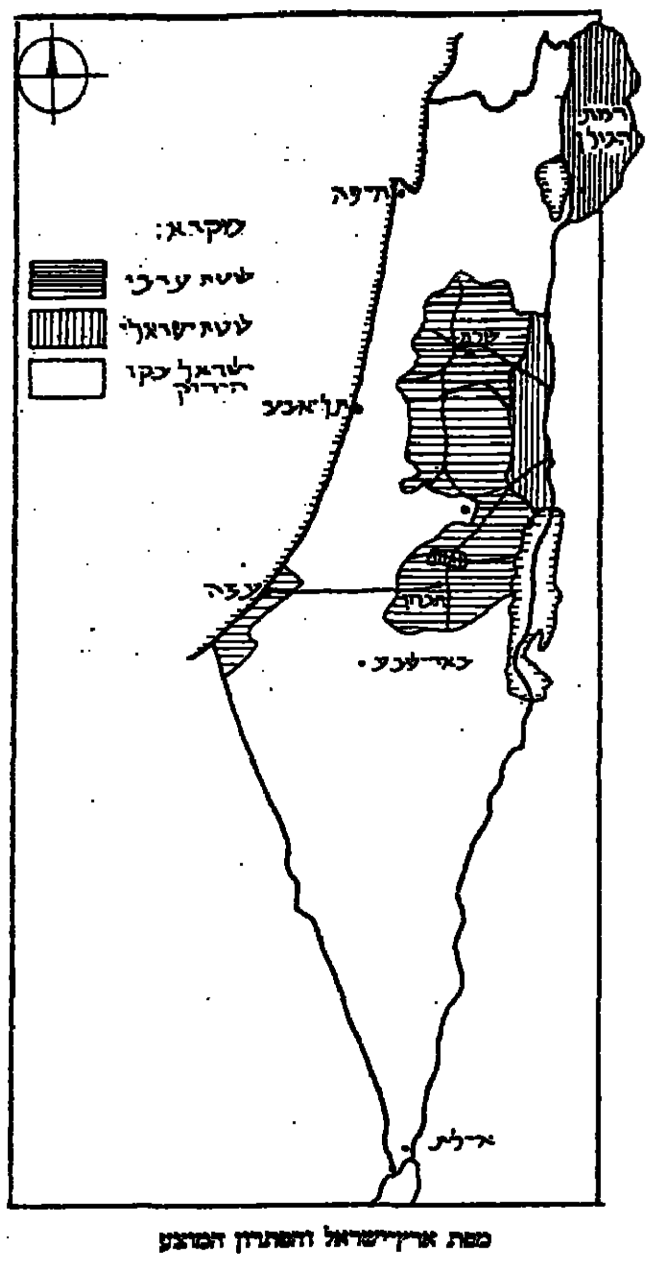

מפת ארץ־ישראל והפתרון המוצע

כיצד נשפוט את שופטינו

מאת עו"ד משה אירידור

בית המשפט אינו היכל הצדק אלא היכל המשפט, והבריות אינם מבחינות תמיד בין השניים. כל מי שזוי יומיום את ההוויה של בתי המשפט יודע עד כמה גדול המרחק בין ציפיותיו של המתדיין לצדק שייצא לאור – הצדק הסובייקטיבי שלו – לבין עשיית הדין. במציאות זו נתון השופט, בשר ודם, בתנאים קשים ועליו להורץ דינם של אלה המתעקשים להוכיח כי יצר האדם רע מנעוריו.

האם מותר בכלל לציבור לשפוט את שופטיו? הפסוק "אוי לדור השופט את שופטיו" אינו הולם עוד רוח תקופתנו. לא בדור של שופטים־נביאים המוכיחים בשער חיים אנו, אלא בעידן שהשופטים הם בשר ודם. כל אחד מהם על אישיותו המיוחדת, מזגו, חולשותיו, יושרו האינטלקטואלי ומטען הידע שלו בתורת המשפט. גם מותר לציבור לדעת מי הם שופטיו ולקיים עמם דרישית, בבחינת היזון חוזר שיש בו כדי להפרות את מערכת השפיטה וליצור אמון הדדי. בעידן שבו חוקים נחקקים בידי בני־אדם ואינם ניתנים מן המוכן בהר סיני, מותר גם לעם להיות שותף ישיר ופעיל בבחירה ובהערכה של שופטיו. אך מובן שאם במעידה במדרגות הדין של השופט מדובר, יישפט השופט על־ידי שופט שזו מלאכתו, ואל לו להרהיס לנסות לשפטו.

טיפוסי השופטים

לאחר שהגדרנו את גבולות התערבותו של הציבור, נדון בסוגיית בחירתו ותפקודו של השופט כאדם.

כשם שאין בני אנוש דומים זה לזה בכל, כך גם השופט כאדם, וכל ניסיון לצייר דמות שופט אידיאלי נדון מראש לכישלון. כל תכונותיו של השופט כאדם באות לביטוי ביושבו על כס המשפט. יש כמה אבות־טיפוס: ישנו השופט השתקן, השומר מרחק מקהל המתדיינים והפרקליטים, שקולו לא נשמע כמעט במהלך הדיון. הבעת פניהם של יושבי אולם הדיונים כשהוא יושב בדין, מביעה יותר פחד מאשר יראת כבוד.

ישנו השופט העממי, החייכן, שאינו מקפיד על גינונים ומשלב הלצה בשגרת הדיונים. זה אותו שופט השואף לגלות את המניעים האמיתיים של הנשפט והמתדיין, מעבר למשמעותן האובייקטיביות של העובדות הצריכות לעניינו לפי דיני הראיות. באינטואיציה המכלית שלו ובכושר ההתבוננות בנפשו פנימה של העומד לפניו, יקבע תחילה אם צדיק הוא או רשע. רק לאחר שהגיע להערכה אינטואיטיבית זו, ייגש לקביעה וההערכה של העובדות.

ישנו השופט הרגזן, שאינו סובל דעה הנוגדת את דעתו, מתערב ללא הרף במהלך המשפט, מטיל אימה ופחד בעומד מולו. גורלו של מי שהעז להטיל ספק בצאנותו אינו צפוי להיות מזהיר. תמצא בין אלה שופטים חשים שנעשה להם עוול, באי־קידומם בהיררכיה השיפוטית. יש שהרגשתם זו מוצדקת: מערכת הצדק מעוללת לעיתים גם את דינם של עושי הדין. וישנו בגלריית השופטים אותו טיפוס יקר־מציאות, בעל אישיות עשירה, מקרין חום ואנושיות, סמכות לא מאולצת, הבקי במלאכתו ובעל השכלה מעבר לדיסציפלינה המשפטית. זה שופט הנותן לך הרגשה שהוא מקשיב בסבלנות לכל טיעוניך, גם אם ברור לו כי טעות בידך. הוא משיב בנימוס על טיעונך, ומנסה לשכנע אותך כי עליך לשנות דעתך.

עם אותו סוג נדיר של שופטים נמנה השופט ד"ר יואל זוסמן המנוח, שהדיון בפניו היה לרוב גם חוויה אינטלקטואלית. עוף נדיר ההולך ונכחד.

תמונה משולשת

בנסותי לשרטט את המיטב האנושי של השופט בישראל דווקא בימים אלא שבהם מתרחש זעזוע עמוק בתפיסת הציבור את מערכת המשפט כולה. בימים שבהם אמורים שופטים להיות מובאים לדין, ואצל האיש ברחוב, הנוטה להכללות ולהגזמות, בהיותו בלתי בקי בעובדות ובהערכתן, נוצרת תמונה מסולפת של מערכת המשפט. מתוך המידע שהסתנן לכלי התקשורת עולה, כי לא בשחיתות מידות ובצע כסף מדובר, אלא בניצול ציני של עבריין מצוי, המנסה להיאחז בקרש ההצלה של שיחה מקרית ותמימה עם שופט זה או אחר. אולי, של אותו שופט שאינו מסתגר במגדל השן של היכל המשפט וכיסאו המורם, אלא מתערב בבריות, כאחד מן העם.

השאלה היא באיזה טיפוס שופט רוצה העם. בשופט המתרחק מכל מגע עם הבריות, ואף עם ידידיו ובעלי קירבה משפחתית: מגיד רגליו מאירועים חברתיים, נמנע מכל התבטאות תמימה – שמא כל אלה ינוצלו בבוא העת כדי לטפול עליו חשדות ועלילות. או שרוצים אנו בשופט ההוי בתוכנו, מתערב בבריות, יודע מצוקותיהם. אינו מטיל אימה אלא משרה תחושה של גישה אנושית ובקיאות בהוויית עולמו של האדם הנשפט על־ידו.

דומני שלא אטעה אם אומר כי רובנו המכריע ירצה לראות בתוכנו שופט שאלה תכונותיו וזו דמותו.

במקביל, וכדי שכאלה יהיו שופטינו, יש לשכלל את תהליך בחירת שופטים ומינוים, תוך שימת דגש על אישיותם ועברם. לצורך זה מן הראוי להיזקק למבחנים רפואיים, פסיכולוגיים ואחרים. כמו כן יש לקבוע תקופות מבחן והסתגלות לאחר מינויים, כדי שהם עצמם ומנגנון המינויים יחליטו אם כהונה זו תואמת את יכולתם ואישיותם.

גם שיטת המינויים לכל החיים מצריכה בחינה מחודשת לגבי המועמדים שימונו בעתיד. מאידך, יש להבין כי גם בעל התכונות הנעלות ביותר, העוסק במלאכת השפיטה שנים מרובות תוך מאמץ נפשי בלתי רגיל – יישחק עם הזמן. מלאכת השפיטה מחייבת סבלנות והתאפקות במישורים רבים, ולעתים מביא הדבר להקהיית החושים. על כן, מן הראוי שתנהג לגבי שופטים שנה שבתון בתקופות קצובות, שלה הם זכאים לא פחות מאשר מורי האוניברסיטאות. מן הראוי לקיים סדנאות תקופתיות ליחסי אנוש, אולי במשותף עם עורכי־דין ונציגי הציבור הבא באוהלי המשפט. הנהגת שינויים אלה ודומיהם יאפשרו למערכת המשפט להמשיך להיות, כפי שהיתה במשך כל השנים, מגן ומעוז להבטחת זכויותיו של הפרט והכלל, נקייה מכל רבב.

המיילדות בישראל – תמונת מצב

מאת פרופ' יוסף שנקר

הכותב הוא יו"ר האגודה הישראלית למיילדות וגינקולוגיה ומנהל מחלקת נשים ויולדות בבית החולים הדסה עין כרם, ירושלים.

ב־5.2.88 פורסמה במוסף "הארץ" כתבתה של רחל סער "לידה בישראל 1988", אשר מציגה את המיילדות בישראל כמפגרת בפילוסופיה של הלידה ובשירותים הניתנים ליולדת ב־15 שנה אחרי העולם המערבי. לאור העובדה שתהליך הלידה מתייחס לכ־100,000 נשים כל שנה והינו בעל חשיבות מדרגה ראשונית לכל פרט במדינה, מצאתי לנכון להביא, לתשומת לב הציבור, את העובדות האמיתיות לגבי מצב המיילדות בישראל.

המדדים הקובעים את רמת המיילדות הם תמותת אימהות ותמותת ילודים. במדינת ישראל נפטרות כ־4—5 מתוך 100,000 יולדות כל שנה. שיעור תמותה זה הוא מהנמוכים בעולם ונמוך יותר מהשיעור בארה"ב, אנגליה ומדינות אירופה מערביות אחרות ומשתווה לשיעור במדינות סקנדינביה. שיעור התמותה הסב־לידתית, שמבטא את התמותה של עוברים מהשבוע ה־26 להריון ועד שבוע לאחר הלידה, גם הוא בין הנמוכים בעולם המערבי ומגיע ל־13/1000. בעוד שבארה"ב השיעור הוא 20/1000. במדינת ישראל היתה ירידה בתמותה הסב־לידתית ב־15 השנים האחרונות בכ־50%. הנתונים הסטטיסטיים מצביעים על כך ששיעור התמותה הסב־לידתית בבתי החולים בעיקר במיגזר הערבי, אשר מומלצים ללידה ע"י חלק מחברות "המרכז לחינוך לידה בישראל", והמוזאינות בכתבה, הוא מהגבוהים בארץ.

הנתונים שציינו מצביעים על כך שתהליך הלידה ברב המקרים הוא ללא סיבוכים לאם ולילוד אך עדיין קשור בתמותה ובעיקר בתחלואה. מטרה המיילדות המודרנית היא למנוע תחלואה של ילודים בעת הלידה ובעיקר למנוע נזקים לילוד אשר יכולים לגרום להפרעה בהתפתחותו.

שירותי הבריאות במדינת ישראל הצליחו להשיג תוצאות אלו ע"י פריסת השירותים הבאים:

1. 900 תחנות לאם ולילד המפוזרות בכל המדינה, כולל בישובים קטנים וכמעט בכל שכונה בישוב עירוני, מספקות לנשים את המעקב הרפואי ברמה גבוהה במשך ההריון, כולל חינוך לבריאות האשה, ועוקבותם אחר הילוד לאחר הלידה.
2. במדינת ישראל יולדות מעל 99% מהנשים בבתי חולים ציבוריים. בבתי חולים אלה נמצאת האשה בהשגחה צמודה של מיילדות מוסמכות בעלות רשיון מיוחד ושל רופאים מיומנים בשטח המיילדות והגינקולוגיה. הלידות בבתי־החולים, בניגוד למה שצויין במאמר ב"הארץ", הן אשר נותנות לאשה ולילוד את הבטחון שתהליך הלידה יסתיים במינימום של סיכון. גם בארצות בהן היו נהוגות בעבר לידות בבית כגון אנגליה והולנד, הנטיה כיום היא לעבור ללידות בבתי חולים.

על חשיבות הלידה בבתי החולים לעומת הלידה בבית ניתן להיווכח מנתונים סטטיסטיים המראים, למשל, כי ברצועת עזה תוך עשרים השנים האחרונות עלה אחוז הלידות בבתי חולים מ־10% ל־70% ותמותת הילודים ירדה לחמישית ממה שהיתה.

תהליך הלידה הוא תהליך מכאיב. המיילדות המודרנית מאפשרת כיום לאשה לעבור תהליך טבעי זה ללא סבל מיותר ע"י שימוש בשיטות שונות כלהלן:

1. שיטות הרפייה – נלמדות במסגרות שונות, כולל בבתי חולים ציבוריים.
2. שימוש בתכשירים פרמקולוגיים להקלה כל הכאב – לפי הצורך ולפי רצון האשה.
3. שימוש בהרדמה אפידורלית.

ההרדמה האפידורלית היא השיטה היעילה ביותר. רק כ־20% מהנשים צורכות אותה בהוראה רפואית ולפי בקשתן בבתי החולים בהם קיים השירות במשך 24 שעות. לצערנו חוסר המרדימים ומגבלות תקציביות אינם מאפשרים נתינת שירות זה לכל היולדות בארץ.

גישות המיילדות בארץ אינן אגרסיביות, כפי שצויין במאמר, וניתן להיווכח בכך מהעובדות הבאות:

שיעור הניתוחים הקיסריים המבוצעים בארץ הוא 9.6% בעוד השיעור בארה"ב הוא מעל 20%. הניתוחים הקיסריים במדינת ישראל מבוצעים בהתאם להתוויות רפואיות בלבד, בעוד שבארה"ב, קנדה וחלק מארצות דרום אמריקה – ארצות מהן כותבת המאמר מבקשת כי ניקח דוגמה – ניתוחים קיסריים מבוצעים לעיתים בגלל נוחות הרופאים או צוות המיילדים, בעיקר בקבוצות סוציו־אקונומיות גבוהות, ולעיתים לפי רצונה הבקשה. זירוז לידה במדינת ישראל מוגבל להתוויות מיוחדות ומבוצע לפי הוראות מנהל המחלקה או רופא בכיר הממונה על ידו ונראה הוראות מנכ"ל משרד הבריאות מ־1982, ולכן פעולה זו אינה מבוצעת באופן שיגרתי "כדי להקטין את תור הנשים הממתינות בחדר לידה". המיילדים המוסמכים בשטח מודעים לסיכונים של תכשירי הזירוז במידה שווה, אם לא עולה על זו של גב' שושנה מרגולין, מרפאה טבעית, העומדת בראש "ארגון הורים וילודים בפיטוצין".

פקיעה מוקדמת של קרומי מי השפיר הינה התערבות מיילדותית בעלת משמעות רבה ולכן קיימות הוראות של משרד הבריאות המתירות לנושא זה. לא מיילדת ולא רופא יפקעו מי שפיר ללא צורך רפואי ובוודאי לא לשם הצמדה אלקטרודה לניטור פנימי אצל נשים ללא סיכון גבוה, כפי שמצויין בכתבה.

אין ספק שתהליך הלידה הוא תהליך פיסיולוגי והינו חוויה לאשה ולבעלה. ואין המיילדות בארץ מתייחסת אליו כאל מחלה. לכן חייבים לספק תנאים פיסיים מתאימים במתקנים הרפואיים לנשים היולדות. המיילדים בארץ מודעים לעובדה זו ופועלים לשיפור התנאים. ודאי שהתנאים העדיפים הם חדר בודד לכל יולדת, כפי שמצויין על ידי ד"ר פינגולד העומד בראש היחידה לבריאות האשה במשרד הבריאות. ואין ספק שאנשי מקצוע תומכים בגישה זו, אולם חייבים לקחת בחשבון את הבעיות הכלכליות בפניהן עומדת מערכת הבריאות בארץ, בעיקר כאשר הטיפול ביולדת הוא ע"ח המדינה ולא על חשבונה של היולדת. כמו כן חייבים לשקול את העדיפות שקיימת ברפואה בין מתן תנאי בטחון מקסימליים לאשה ולילוד הניתנים בבתי החולים הציבוריים לבין שיפור התנאים הפיסיים.

המיילדות בישראל דוגלת בדעה שתהליך הלידה היא חוויה משפחתית, וזאת הסיבה שברוב חדרי הלידה בארץ ממליצים ומאפשרים לבעל, ולעתים לבני משפחה קרובים אחרים, להיות נוכח בחדר הצירים ובחדרי הלידה. כוודאי אין מקום בחדרי הלידה לנשים זרות התומכות בהתערבות ביולדת ומשמשות "מוניטוריות" לה. יש להגיע שצוות המיילדות והרופאים מספקים ליולדות בארץ את הגישה האנושית לה הן זקוקות, ואין צורך במציאות קבוצות של נשים לא מקצועיות, אשר מעוניינות להפש "פרנסה" חדשה במסגרת חדרי הלידה שלנו.

נראה שהכתבה נכתבה באופן מגמתי, כדי להבליט את הקבוצה הזו, ואינו משקף את המיילדות הישראלית. אין לנו ספק שהיא זקוקה לשיפורים, כמו שטחים רפואיים אחרים, בעיקר בתנאים הפיסיים בבתי החולים ובהגדלת הצוות, ולמטרה זו חייבים לשאוף נותני השירות הרפואי. אך יחד עם זאת ניתן לאמר בביטחה שהטיפול הרפואי אשר ניתן הוא בסטנדרטים בינלאומיים גבוהים ומבטיח את בריאותה של היולדת ושל הילוד.

לסיכום ברצוני להתיחס לתמונות אשר מלוות את הכתבה. אנו מתפלאים שעתון מכובד כמו "הארץ" מפרסם תמונות חסרות טעם ביותר, מ"שיטה אלטרנטיבית" "אנושית". המציגות את תהליך הלידה, שהוא אחד התהליכים היפים בחייה של אשה, כתהליך וולגרי ומשפיל לאשה.

מדוע לשנות את שיטת הבחירות

מאת ד"ר אברהם בריכטה

הכותב הוא מרצה בכיר בחוג למדע המדינה באוניברסיטת חיפה

גם אם אינני נימנה על הסבורים ששינוי שיטת הבחירות יביא מרפא לתחלואי החברה הישראלית וישפר בצורה משמעותית את כושר תיפקודה של המערכת הפוליטית, הרי אי אפשר להתעלם מכמה ליקויים חמורים בשיטת הבחירות הנוכחית. נראה לי, ששלושה הליקויים הבולטים הם: א. שיטת הבחירות הקיימת מביאה לעיוותים חמורים בהקצאת המשאבים הלאומיים. היא מאלצת לשלם תשלומים גבוהים מדי לשותפים הקואליציוניים. ב. השיטה מעוותת גם את חלוקת המשרות הפוליטיות. היא מביאה לניפוח הממשלה והמנגנון הממשלתי ובכך לקשיים ניכרים בקביעת מדיניות וקבלת החלטות בנושאים המרכזיים הניצבים בפני המערכת הפוליטית. ג. השיטה אינה מאלצת את חברי הכנסת להתחשב בבוחריהם. חסר בה יסוד ההענות (ה־Responsiveness). אם, לדוגמה, יש בחיפה בעיות רציניות של אבטלה וזיהום אוויר, מציאות זו אינה משתקפת בסדר יומם של חברי הכנסת, אפילו אלה שאמורים לכאורה לייצג את האזור. האזור גם אינו זוכה לייצוג נאות בכנסת. יתר על כן, אם חברי הכנסת היו נושאים באחריות יותר ישירה בפני בוחריהם, לא היה צורך בתיקוני אתיקה מפורטים וקרוב לוודאי כדהיה נפסק גם החזיון המביש של עריקה מסיעה לסיעה, תמורת שריון מקום בטוח בסיעה "הקולטת". הוכחם של חברי הכנסת להתייצב בפני בוחרי אזור בחירתם ורצונם להבחר מחדש, היה בה כדי לשנות מן היסוד דפוסים פסולים אלה ודומיהם בהתנהגותם הפוליטית. השאלה הנשאלת, איפוא, היא כיצד לשנות את שיטת הבחירות הנוכחית?

ההצעה של יוזמי החוקה

ההצעה לשינוי שיטת הבחירות הכלולה בחוקה של המשפטנים מאוניברסיטת תל־אביב בנויה על העקרונות של שיטת הבחירות הנהוגה בגרמניה המערבית. אם כי הקונצפציה של השיטה המערב גרמנית נראית לי, הרי אימוצה הפשטני אינו מתאים להקשר הישראלי. גרמניה המערבית היא, כידוע, מדינה פדרלית, בעלי ממדים גדולים מבחינת השטח והאוכלוסיה. היא צמחה על בסיס של מסורות ותרבויות אזוריות ומקומיות מובהקות. ועל כן יש הגיון בחלוקתה ל־248 אזורים חד־נציגיים, דהיינו למספר אזורים השווה למחצית מספר חברי הבונדסטאג. חלוקת הארץ לשישים אזורי בחירה חד־נציגיים, כפי שמוצע בהצעת החוקה, אינה מתחשבת כלל עם מימדיה של מדינת ישראל ומסורתה הצנטרליסטית המובהקת. היא תביא ליצירת אזורים מלאכותיים שאין בהם שום הגיון והצדקה מבחינת יצוג מסורת ותרבות מקומית. יהיה בזה כדי לדרבן לפיצול יתר על בסיס אינטרסים מקומיים.

יתר על כן, יש בהצעה זו עוד שני ליקויים בולטים המעמידים בספק את עצם קבלתה על ידי הדרג הפוליטי וציבור הבוחרים: 1. חברי הכנסת שיבחרו באזורים חד־נציגיים ברוב פשוט, ייצגו רק מיעוט מבין ציבור בוחרי אזורם. אין להעלות על הדעת שבתרבות פוליטית מפוצלת על בסיס מפלגתי ואידיאולוגי, כזו הקיימת בישראל, יסכימו הבוחרים שנציגם הבלעדי בכנסת ישתייך למחנה השמאל או הימין בלבד. 2. שיטת הבחירות באה לאפשר לבוחר לא רק לבחור במפלגה על פי השקפתו הפוליטית, אלא גם לבחור בנציג הרצוי לו. הבחירה באזורים חד־נציגיים, היא למעשה בחירה מפלגתית־רשימתית. לבוחר אין שום אפשרות לשנות את הרשימה החד־נציגית המוגשת לו על ידי מפלגתו. מבחינה זו זהה השיטה המערב גרמנית לשיטה שלנו. ואם כך, מה הועילו חכמים בתקנתם?

מלבד זאת, על פי החוקה המוצעת, תהווה שיטת הבחירות חלק בלתי נפרד מהחוקה. ברם, במרבית מדינות מערב אירופה החוקה קובעת רק באופן כללי את אופיה של שיטת הבחירות – כגון שהשיטה תהיה יחסית – ואלו הפרטים מוסדרים בחוק רגיל. בחלק מהחוקות במערב אירופה, כולל גרמניה המערבית, שיטת הבחירות אינה מוסדרת כלל בחוקה, אלא בחוק רגיל. אנו עדים עתה לקשיים הרבים העומדים בפני אלה המנסים לשנות את שיטת הבחירות הנוכחית, כי לשם כך עליהם לגייס רוב של 61 חברי כנסת בכל שלבי החקיקה. לשם שינוי שיטת הבחירות המוצעת בחוקה יהיה צורך ברוב של 80 חברי כנסת בכל שלבי החקיקה. [illegible] היחיד בשיטה המוצעת היא העלאת אחוז החסימה ל־2.5 אחוזים. אך שינוי זה אפשר להנהיג גם במסגרת שיטת הבחירות הקיימת.

השיטה המוצעת

אני מציע לאמץ שיטת בחירות המבוססת על העקרונות של השיטה המערב גרמנית, אך תואמת את המציאות הפוליטית, החברתית והתרבותית שהתגבשה בישראל. הצעתי היא שהארץ תחולק ל־14 אזורים בהם יבחרו 80 חברי כנסת ואילו 40 הנותרים יבחרו על פי השיטה הארצית־רשימתית הנהוגה היום. החלוקה האזורית תתבסס על הנפות הקיימות. היום מחולקת הארץ ל־17 נפות. הצעתי היא לצרף את נפת צפת לנפת כנרת וליצור אזור שבו ייבחרו שני צירים, וכן את נפת עפולה לנפת נצרת, שישלחו לכנסת ארבע צירים, ונפות רמלה ורחובות שיהוו אזור אחד בן שבעה צירים. הבחירות ייערכו איפוא ב־14 אזורים נפתיים, כאשר גודל האזור נקבע על פי מספר בעלי זכות בחירה בכל אזור וינוע בין 2 צירים בנפת צפת־כינרת ועד 11 צירים באזור הגדול ביותר – נפת תל־אביב.

בכל נפה יבחר איפוא מספר דיפרנציאלי של חברי כנסת בהתאם למספר בעלי זכות הבחירה הרשומים באותו אזור, כפי שנהוג בכל מדינות מערב אירופה, מלבד צרפת ובריטניה. המנדטים בנפות יתחלקו בין הרשימות שישיגו לפחות שניים וחצי או שלושה אחוזים מכלל הקולות הכשרים במישור הארצי (והיינו אחוז חסימה ארצי של 2.5% או 3%). הבוחרים בכל אזור יבחרו את המועמדים מתוך רשימות מפלגתיות, כאשר לכל בוחר תנתן הזכות לבחור מועמדים הרצויים לו.

יתרונות השיטה

1. יציבות: אימוץ השיטה יצמצם את מספר המפלגות לכדי ארבע עד שבע (באמצעות אחוז החסימה הארצי של 2.5% או 3%). למרות צימצום המפלגות, השיטה המוצעת תיתן ביטוי נאות לזרמים המרכזיים בפוליטיקה הישראלית, דהיינו שמאל, ימין, דתיים וערבים, ואולי לעוד שתי מפלגות, האחת שמאלה מהמערך והשניה ימינה מהמרכז.
2. יצוגיות: כל המפלגות שעברו את אחוז החסימה הארצי־יזכו ליצוג יחסי הולם בהתאם לכוחן האלקטורלי.
3. יהדק הקשר בין הבוחר והנבחר.
4. השיטה תאפשר מתן ביטוי לאינטרסים האזוריים.
5. השיטה תגבר את תהליך מינוי המועמדים. סמכות המינוי תועתק מהמרכז למחוזות.
6. החלוקה הנפתית אינה כרוכה בצורך לחלק את הארץ על פי שיקולים פוליטיים־אלקטורליים ועל כן מנעת את תפלול (גרימנדרינג) בחלוקת אזורי הבחירה על פי האינטרסים של מפלגה מסוימת.
7. ברשימה הארצית יוכלו המפלגות להציב במקומות הבטוחים מועמדים שהן מעוניינות להבטיח את בחירתם. אך הרשימה הארצית תשמש בעיקר להשלמת מיכסת המנדטים המגיעים לכל מפלגה בהתאם לשיעור התמיכה בה זכתה בקרב ציבור הבוחרים.

לדוגמה – ההצעה של שיטת בחירות ב־14 אזורים־נפתיים ואחוז חסימה של 3% היתה מביאה, על בסיס תוצאות הבחירות לכנסת ה־11, למערכת על שש מפלגות ולתוצאות המשוערות הבאות: (ראה טבלה).

גם על פי תוצאות הבחירות בשיטה החדשה היה הכרח להקים ממשל קואליציוני, אך ניתן היה להרכיב ממשלה על בסיס של המערך והדתיים או הליכוד, התחיה והדתיים או כמובן, ממשלת אחדות לאומית. בכל אזור היה נבחר לפחות נציג אחד משתי המפלגות הגדולות – כלומר בכל אזור היה בא לידי ביטוי יצוג של שני המחנות הגדולים. כמובן שניתן לאמץ את השיטה המוצעת ללא כל קשר עם נושא קבלת החוקה.

התוצאות המשוערות של הבחירות ב־14 אזורים (על בסיס החלוקה הנפתית), כאשר בנפות ייבחרו 80 צירים ו־40 יבחרו על בסיס ארצי. על פי תוצאות הבחירות לכנסת ה־11 ואחוז חסימה ארצי של 3%

פה/מפלגה	אמת	מה"ל	ת'	ב'	ש"ס	ר'	סה"כ
צפת + כנרת	1	1					2
ירושלים	3	4					7
עפולה + נצרת	3	1					4
עכו	3	2					5
חיפה	5	4					9
חדרה	2	1					3
השרון	2	2					4
פתח־תקוה	3	3					6
רמלה + רחובות	3	4					7
תל־אביב	6	5					11
רמת־גן	4	3					7
אשקלון	2	2					4
חולון	3	3					6
באר־שבע	2	3					5
סיכום	42	38					80
פיצוי במישור הארצי	10	9	6	5	5	5	40
סה"כ	52	47	6	5	5	5	120
בכנסת הי"א בפועל	44	41	5	4	4	4	102*

* 9 רשימות שזכו ב־18 מושבים לא היו זוכות ליצוג בכנסת.

על מיקומה של תחנת הכוח הפחמית

מאת פרופ' מיכאל פורה

הכותב נמנה עם סגל הטכניון, חיפה

בכנס האגודה הישראלית לאקולוגיה, שהתקיים בטכניון ושהוקדש לנושא מיקום תחנת הכוח החדשה, הרצאתי על החידושים במבנה התופעה המסובכת של פיזור מזהמים באטמוספירה ועל המסקנות הנובעות מכך לגבי מיקום תחנת הכוח הפחמית.

בעיתונות דווח על חלק מועט מרובה, אך בהרצאה עצמה נוספו מחקרים רבים, שלי ושל עמיתי, שפורסמו בעיתונות המדעית הבינלאומית. המעוניינים גם קיבלו כמוני ביבליוגרפיה מתאימה. לפיכך אני דוחה בשאט נפש את תגובתו הלא עניינית של דובר חברת החשמל ("הארץ" 2.2), שהתייחסה לדיווח בעיתונות ולא להרצאה, וקבעה כי "הפרופסור המכובד הולך ממצאים... אינו טורח לבסס (אותם) במחקר מדעי מוסמך" וכו'.

כתושב חיפה, הייתי שמח אילו ניתן היה לבנות את תחנת הכוח החדשה במפרץ חיפה וגם לפתח את כל המפעלים החשובים שבאזור, מבלי לפגוע באיכות הסביבה. אולם קיימים באתר זה תנאים ייחודיים, המקשים על כך.

במפרץ חיפה נפלטות טונות רבות של תחמוצות גופרית רעילות וכיום נפלטות בשעות השיא 3 טונות לשעה תחמוצות גופרית מבתי הזיקוק ו־6 טונות לשעה מתחנת הכוח בחיפה. תחנת הכוח הפחמית אמורה להוסיף עוד 8 טונות לשעה. פליטות אלה הביאו להפרות חוזרות ונשנות של התקן הישראלי לאיכות אויר. זהו תקן מקל, וכבר ב־1984 הגיע השירות לשמירת איכות הסביבה למסקנה, כי בריאות הציבור מחייבת להחמיר ולהוריד את הריכוז המרבי המותר על־פי התקן ל־50 אחוז מערכו היום. ואמנם ד"ר ע' גורן ממשרד הבריאות הציגה בכנס נתונים הכרונים על שכיחות גבוהה יותר של מחלות דרכי הנשימה אצל ילדים הגרים באזורים מזוהמים בחיפה.

הגורם השני המקשה למקם את התחנה בחיפה הוא הר הכרמל, שעל רכסו ריכוז אוכלוסיה צפוף, שני בתי חולים, בתי אבות והפארק הלאומי הגדול של ישראל. גובה הר הכרמל מקשה על פתרון אפשרי להורדת הריכוזים הגבוהים של מזהמים העלולים להיווצר סביב התחנה, זאת בבניית ארובה גבוהה. ברור כי בתנאים מטאורולוגים מסוימים יגיע הזיהום העולה מן הארובה הישר לאזורי המגורים ולפארק של הכרמל. אלה מתוארים בהרחבה בדו"ח השירות המטאורולוגי. האם לא ידע הדובר על תנאים אלה כשר הצהיר בעיתון כי "הפרופסור מזכיר תנאים מסוימים אך אינו טורח להגדיר מה הם"?

חוק התכנון והבנייה מחייב את חברת החשמל להוכיח למועצה הארצית לתכנון ובנייה כי הקמת תחנת הכוח המוצעת לא תביא לפגיעה באיכות האוויר מכביד לתושבים. הוכחה כזאת דורשת זמן ומשאבים, המשולמים כמובן על־ידי הציבור. על־פי אותו חוק, זכאי הציבור ללמוד את התוכנית ואף להביע הסתייגויות והתנגדויות. לימוד זה מצריך, אף הוא, זמן ומשאבים. משאבים למחקר בנושאי סביבה אינם בנמצא. והנה, כשהגיע זמנו של הציבור לבחון את הנושא, אנו שומעים תביעות לאשר לאלתר את ההצעה להקים את התחנה בחיפה.

בהרצאתי הראיתי על סמך מחקרים חדשים, כי התחזית של השירות המטאורולוגי לרמת הזיהום באזור, שייגרם בשל מיקום התחנה בחיפה, אינה מדויקת. נוסף לכך שוררת אי־וודאות רבה בחיזוי רמת הזיהום הנוצרת בטופוגרפיה דומות לזו של חיפה, העלולה להגיע למאות אחוזים. על־פי האגודה המטאורולוגית האמריקאית, במצב של אי־וודאות, חובה לקחת מקדם ביטחון גדול מהאי־וודאות, כמקובל בכל ענפי ההנדסה. אחרי הכל, כפי שמצהיר דובר חברת החשמל, בריאות הציבור זה עניין רציני.

יתר על כן, תחזית השירות המטאורולוגי מבוססת על הנחה כי בתחנה החדשה יישרף בעתיד אך ורק פחם דל־גופרית (1%). האמנם ניתן להבטיח זמינות של פחם דל־גופרית לכל תקופת שירותה של התחנה?

השפעת מיקום התחנה על פארק הכרמל ראויה אף היא לתשומת לב מיוחדת. על־פי דיווח של פרופ' ז' נוה, כבר ניצפו בפארק הכרמל פגיעות בצמחים רגישים, אף שריכוזי המזהמים שם כיום נמוכים יחסית.

אשמח מאוד אם חברת החשמל תוכל להציע אמצעים טכנולוגיים המאפשרים להתגבר, בהוצאה סבירה, על הבעיות שהוזכרו לעיל, כגון קולטנים, הגבהה נוספת של הארובה וכדומה. בכל מקרה, זכותם וחובתם של המדענים העוסקים באיכות הסביבה ללמוד את הבעיות הקשורות למיקום התחנה ולדון בהם בפומבי, מבלי להיות מואשמים על־ידי דובר זה או אחר.

קבלת מודעות
מודעות לוח ומשפחתיות
מ־8.00 עד 20.00
הלוח הארצי
הארץ חדשות
לוח העיר
עד 60 יום אשראי
03-738707
03-735588-9
לבעלי כרטיסי אשראי

קטעים מדו"ח ועדת המומחים לרפורמה במס הכנסה ליחידים (דו"ח ששינסקי)

פרק א: הקדמה

"אמנם, מיסוי של הכנסות ממגזרים שהיו פטורים עד עתה עלול להיראות, בטווח הקצר, כאילו הוא מסבך את מנגנון הדיווח והאכיפה. אולם אנו סבורים שבטווח הארוך, הפישוט הרצוי של מערכת המס מותנה בדרך שהלכנו בה — קביעת בסיס רחב ככל האפשר של ההכנסה החייבת וצמצום מרבי של הקלות והטבות "יחודיות""

בשנים האחרונות מורגשת בציבור בישראל אי־שביעות רצון רבה ממערכת מס ההכנסה, ומערכת זו היתה נתונה לביקורת מצדדים שונים. הדברים אמורים הן בכל הנוגע למס ההכנסה המוטל על יחידים והן לגבי המס המוטל על חברות. ההרגשה הרווחת היא שמערכת המס הקיימת היא מסובכת ואינה הוגנת, שהיא מעוותת החלטות כלכליות ושאינה מעודדת את היחיד לעבוד, להסוך או להשקיע ברמה הרצויה מבחינת המשק הלאומי, ובכך היא מעכבת את הצמיחה ואת הגידול בפריון. אחת הסיבות העיקריות לסיבוכה ולסרבולה של המערכת טמונה בריבוי ההקלות, ההטבות והפטורים ממס (הוצאות מס, או TAX EXPENDITURES), שנצטברו בה במשך הזמן והמוענקים לקבוצות ייחודיות שונות (יחידים וחברות). לפי הערכת מומחים, הוצאות המס מגיעות בישראל לשיעור של 20 אחוזים מסך כל ההכנסות ממסים. (ראה: הקצאת משאבים לשירותים החברתיים 1985, המרכז לחקר המדיניות החברתית בישראל, ירושלים 1985, עמ' 175). ההרגשה שמערכת המס הקיימת אינה הוגנת, נובעת גם מן העובדה שחובת הדיווח לשלטונות המס אינה מיושמת; בכך יש משום עידוד להתחמקות מתשלום מס אמת ופיתוי להעלמות מס.

אמנם, אין הסכמה בדבר הפתרון המושלם לכל הבעיות הללו, אבל קיימת תמיכה רחבה בהרחבה שקולה ומאוזנת של בסיס ההכנסה החייבת בדרך של צמצום הטבות המס והפטורים למיניהם במטרה לאפשר הפחתה משמעותית של שיעורי המס השוליים. ואכן, בשנת 1987 הופחת שיעור המס המירבי על יחידים מ־60 ל־48 אחוזים (ללא מס היסף). כמו כן, גדולה ההכרה בתועלת המעשית והפסיכולוגית שתצמח מהחלת חובת דיווח כללית על כל הנישומים.

ב־1975, בעקבות המלצות ועדת בן־שחר, נערכה בישראל רפורמה מקיפה במס ההכנסה המוטל על יחידים: בוטלו חלק מהפטורים וההטבות שהיו קיימות באותה עת והוחלט על הצמדה (חלקית) של מדרגות המס לאינפלציה. אלא שמאז הפעלתה של רפורמה זו היתה שחיקה ניכרת במבנה המס: נוספו לא מעט פטורים והקלות, דוגמת קרנות השתלמות, הרחבת ההגדרה אזורי פיתוח המקבלים זיכוי ממס והגדלת שיעורי ההקלות ממס בחלק מיישובים אלה. עליית האינפלציה והצמדה החלקית של מדרגות המס הביאו להכבדה ריאלית של נטל המס. עם התגברות האינפלציה, עלה שיעורו של המס הממוצע השולי בהשוואה לשנת 1975, נוכח שחיקת מדרגות המס ונקודות הזיכוי בשנת 1985 בין 15 ל־25 אחוזים. המס האינפלציוני של 10 אחוזים, שנועד בתחילה לתקן את העיוותים שנוצרו בגלל הבסיס הנומינלי בחישוב רווחים, הושאר על כנו ללא הצדקה גם לאחר המעבר לחישוב רווחים על בסיס ריאלי לפי החוק למיסוי בתנאי אינפלציה, התשמ"ב־1982, ואף לאחר התיקונים שהוכנסו בו לפי המלצות ועדת שטיינברג (1985). האינפלציה הכבידה את נטל המס באופן מהותי על השכירים, שחלקם בסך ההכנסות ממסים (במונחי מקרו־לאומי) הגיע, בשנת 1984, ל־56 אחוזים בערך. יש להדגיש בנוסף לכך, שלא כל המלצותיה של ועדת בן־שחר, כגון, למשל, ההמלצה הנוגעת לחובת דיווח כללית, שלא בוצעה כלל ועיקר.

עם הגידול בנטל הכולל של המסים בישראל (שהגיע בשנת 1986 ל־54 אחוזים מן התוצר הלאומי, מן הגבוהים במדינות המערב) החמירה גם אחת הבעיות המרכזיות של המשק הישראלי: גידול הפער בין עלות העבודה ברוטו (למעבידים) ובין עלות העבודה נטו (שכר העבודה לאחר מס). פער זה מביא להגברת הלחצים לאינפלציה של עלויות, ומשפיע באופן שלילי על כושר התחרות של ישראל בשוקי העולם, על התמריץ לעבודה ועל הפריון. אחת ממטרותיה העיקריות של הרפורמה המוצעת במס הכנסה היא להקטין ככל האפשר את הפער הזה.

המצב הזה אינו מיוחד לישראל בלבד. בשנים האחרונות נמצאת מערכת המסים במוקד המדיניות הכלכלית במספר רב של מדינות. עובדה זו היא ביטוי לאי־שביעות רצון מהנטל הכבד שגרמה העלייה ברמת המסים, אשר ליוותה את העלייה בהוצאות הממשלה בהשוואה לתוצר שהתרחשה במדינות אלה בשנות ה־60 וה־70.

בשנת 1986 הנהיגה ממשלת ארצות הברית רפורמה מרחיקת לכת במס ההכנסה המוטל על יחידים. רפורמה זו הרחיבה במידה רבה את בסיס ההכנסות החייבות, באמצעות ביטול פטורים והקלות, והקטינה את המס השולי המירבי מ־50 ל־38.5 אחוזים בשנת 1987, ול־28–34 אחוזים משנת 1988 ואילך (מס ההכנסה הפדרלי בארה"ב כולל עתה שלושה שיעורי מס בלבד, של 15 אחוזים, של 34 אחוזים בתחום הכנסות מוגבל ושל 28 אחוזים; שני השיעורים הגבוהים יותר חלים על הכנסה משפחתית העולה על 30 אלף דולר לשנה בערך). על שיעורים אלה יש להוסיף כמובן את ההשפעה העקיפה של מס ההכנסה של המדינות השונות בארה"ב. בעקבות ארה"ב עומדות מספר מדינות מערביות נוספות להנהיג רפורמה בכיוון דומה במערכת מס ההכנסה שלהן. בין מדינות אלה: יפאן (מ־70 ל־60 אחוזים), בריטניה (60–70), צרפת (58–65), קנדה (53–63) וגרמניה המערבית (53–56).

בישראל הוקטנו כאמור בשנת 1987 בצורה משמעותית שיעורי מס ההכנסה המוטלים על יחידים ועל חברות (תיקון מס' 72 לפקודות מס הכנסה, התשמ"ז): שיעור המס המירבי על יחידים הורד מ־60 ל־48 אחוזים ועל חברות מ־61 ל־45 אחוזים מן המס על הכנסות של יחידים העולות על 7,400 שקלים חדשים לחודש. לפיכך הגיע שיעור המס השולי המירבי האפקטיווי בשנת 1987 ל־54.3 אחוזים.

ההמלצות שגיבשה הוועדה הנוכחית מיועדות להשלים מהלך זה על־ידי בחינה כוללת של המערכת הקיימת של פטורים והקלות. הכוונה היא להביא ליצירת בסיס הכנסות רחב יותר בתמורה להורדת שיעורי המס ברמות ההכנסה הבינוניות והנמוכות. חברי הוועדה רואים לנגד עיניהם רפורמה מקיפה הן בהגדרת ההכנסה החייבת ובשיעורי המס המחייבים והן במבנה מערכת הדיווח של הנישומים ובמבנה של מערכת האכיפה המיועדת להביא להגברת תשלום מס אמת.

לא נעלם מעינינו, שבשנים האחרונות עברו על מערכת המס בישראל שינויים תכופים אשר הכניסו לא מעט אי־ודאות להחלטות הכלכליות של יחידים ושל חברות. אין כל ספק שהשינויים הרטרו־אקטיביים במסגרת החוק למיסוי בתנאי אינפלציה יצרו תמריץ שלילי להשקעות המצריכות תכנון לטווח ארוך.

חלק נכבד מבעיות המס בישראל נוצר כתוצאה מחקיקה של "טלאי על־גבי טלאי", הנחתת גזירות והתעלמות מן ההשלכות שיש לכל שינוי על מרכיבים אחרים של מערכת המס והתקציב בכללותו. האופי המקיף של הרפורמה המוצעת, מעבר לראייה הכוללת שהיא מעניקה כשלעצמה, מבטיח לדעתנו שרפורמה זו תתקיים לאורך זמן ללא צורך בשינויים נוספים. יש לקוות שעם אימוץ המלצות הוועדה ייפסק המחוקק במשך זמן רב מלהכניס שינויים נוספים בחוקי המיסוי בישראל.

כתב המינוי על הוועדה קובע, בין השאר, שאחת ממטרות הוועדה היא "פישוט שיטת המס". אפשר להניח, שביטול נרחב של הקלות מס ופטורים ובעקבותיו הכללת הכנסות נוספות בבסיס המס, כפי שהמלצנו עליהם, יש בו כשלעצמו פישוט כלשהו של מערכת מס ההכנסה. אמנם, מיסוי של הכנסות ממגזרים שהיו פטורים עד עתה עלול להיראות, בטווח הקצר, כאילו הוא מסבך את מנגנון הדיווח והאכיפה. אולם אנו סבורים שבטווח הארוך, הפישוט הרצוי של מערכת המס מותנה בדרך שהלכנו בה, דהיינו בקביעת בסיס רחב ככל האפשר של ההכנסה החייבת ובצמצום מרבי של הקלות והטבות ייחודיות. עניין זה הודגש במיוחד בעדויות שהובאו בפני הוועדה על־ידי הממונים על מנגנון מס ההכנסה. אכיפה של חובת הדיווח הכללית, כפי שהמלצנו עליה, תהיה צעד נוסף בכיוון זה.

מטבע הדברים, הוועדה עסקה בנושאים שנראו לה החשובים ביותר, מבחינה עקרונית, ומבחינת ההשלכות הכלכליות והתקציביות. בדיונינו הועלו נושאים [illegible], אם בגלל הקושי הטכני הכרוך בביצועם ואם בגלל קוצר הזמן. חלק מנושאים אלה יעלו בוודאי במהלך יישומה של הרפורמה המוצעת. נראה לנו, שרצוי להקים ועדת מעקב מורכבת ממומחים, שתפקידה יהיה לקבוע עמדה ולפתור בעיות, בין חדשות ובין כאלה הנובעות מפרשנות הקשורה בהמלצותינו.

ניתן לקוות שוועדה כזו תעזור גם לבלום את הנטייה הגוברת להכנסת שינויים ותיקונים בפקודת מס הכנסה. מאז שנת 1977 הוכנסו לפקודה יותר מחמישים תיקונים, בנוסף לחוקי המיסוי בתנאי אינפלציה. שינויים תכופים אלה מוסיפים מימד של אי־ודאות לשיקולים הכלכליים של יחידים ושל חברות ומערערים את האמון במערכת המס.

ההערכות של העלות התקציבית וההכנסות מהרחבת בסיס המס (ראה פרק ג) מבוססות על ההנחה שהרפורמה תופעל בתחילתה של שנת המס 1989.

פרק ג: עיקרי ההמלצות — הנוסח המלא

דו"ח ועדת ששינסקי כולל חמישה פרקים וארבעה נספחים ב־64 עמודים. פרק א' הקדמה, מובא כאן בהשמטות קלות. פרק ב', עקרונות כלליים לרפורמה, מובא עם קיצורים אחדים, כמצויין במקטע. פרק ג', עיקרי ההמלצות, מובא כאן במלואו.

א. שיעורי המס והשפעתם על ההכנסה הפנויה

להלן טבלת שיעורי מס ההכנסה שאנו מציעים, בהשוואה לשיעורי המס הקיימים כיום, תקרות הזיכוי הכלליות במחירי דצמבר 1987:

טבלה 1. שיעורי מס ההכנסה ונקודות הזיכוי הכלליות המוצעים והקיימים כיום

לפי הרפורמה המוצעת: תקרת ההכנסה החודשית (ש"ח)	לפי הרפורמה המוצעת: שיעור המס השולי באחוזים	המצב הנוכחי: תקרת ההכנסה החודשית (ש"ח)	המצב הנוכחי: שיעור המס השולי באחוזים
1,040	20	1,040	20
1,400	25		
2,000	30	1,710	30
2,700	35	2,450	35
3,600	40		
4,500	45	3,800	45
4,500 ומעלה	48	3,800 ומעלה	48

שווי נקודת הזיכוי בדצמבר 1987 הוא 47 ש"ח לחודש.

נקודות זיכוי*

	לפי הרפורמה המוצעת	המצב כיום
נשוי שאשתו אינה עובדת	4 1/4	3 1/4
נשוי שאשתו עובדת	3 1/4	2 1/4
רווק/רווקה	3 1/4	2 1/4
אשה נשואה (בחישוב נפרד)	3 1/4	2 1/4

● מן הראוי לערכן את תקרות ההכנסה ונקודות הזיכוי לפי השינויים במדד המחירים לצרכן מדי חודש. משיעורי מס אלה ועל־פי מספר נקודות הזיכוי, נגזרים ספי המס המתוארים בטבלה 2.

טבלה 2. סף מס מוצע ונוכחי (ש"ח לחודש)

סף המס	לפי רפורמה	המצב כיום
נשוי שאשתו אינה עובדת	1,000	764
נשוי שאשתו עובדת	764	529
רווק/רווקה	764	529
אשה נשואה (בחישוב נפרד)	764	529

טבלה 3. התוספות להכנסה נטו בעקבות הרפורמה המוצעת*

הכנסה חודשית לפני מס	הכנסה חודשית נטו: לפני הרפורמה המוצעת	הכנסה חודשית נטו: אחרי הרפורמה המוצעת	התוספת החודשית להכנסה נטו: בשקלים	התוספת החודשית להכנסה נטו: באחוזים**	שיעור המס הממוצע: לפני	שיעור המס הממוצע: אחרי
600	694	694	0	0.0	-15.7	-15.7
800	887	894	7	0.1	-10.9	-11.8
1,000	1,047	1,094	47	4.5	-4.7	-9.4
1,500	1,356	1,466	110	8.1	9.6	2.3
2,000	1,691	1,816	125	7.4	15.4	9.2
2,500	1,990	2,141	151	7.6	20.4	14.4
3,000	2,265	2,451	186	8.2	24.5	18.3
4,000	2,808	3,041	233	8.3	29.8	24.0
5,000	3,328	3,576	248	7.5	33.4	28.5
6,000	3,848	4,046	198	5.1	35.9	32.6
7,000	4,368	4,516	148	3.4	37.6	35.5
8,000	4,888	4,986	98	2.0	38.9	37.7
9,000	5,383	5,456	73	1.4	40.2	39.4
10,000	5,903	5,976	73	1.2	41.0	40.2

* לנשוי עם שני ילדים שאשתו אינה עובדת. הסכומים המופיעים בטבלה כוללים את קצבאות הילדים וכן ביטול הדרגתי של נקודות הזיכוי, או לחילופין, תוספת מס של 5 אחוזים ברמות הכנסה שבין 5,000 ל־9,000 ש"ח לחודש (ראה להלן פרק ה').

** התוספת באחוזים היא ביחס להכנסה נטו לפני הרפורמה המוצעת.

סף המס יעלה איפוא בעקבות הרפורמה המוצעת ב־235 ש"ח בערך. כמו כן, ניתן לראות מטבלה 1 שתחול ירידה משמעותית של שיעורי המס השוליים בכל ההכנסות הנמוכות מ־4,500 ש"ח. למשל, שיעור המס השולי ברמות הכנסה שבין 1,040 ל־1,400 ש"ח הורד מ־30 ל־25 אחוזים; ברמות הכנסה שבין 2,450 ל־2,700 הורד המס השולי מ־35 אחוזים, וכן הלאה.

הקטנת שיעורי המס והגדלת מספר נקודות הזיכוי יתבטאו, כמובן, בעליית ההכנסה הפנויה. התוספות להכנסה נטו ברמות הכנסה שונות עבור נשוי עם שני ילדים שאשתו אינה עובדת מתוארות בטבלה 3.

במקביל להעלאת סף המס, שהוא החיכס החשוב ברמות הכנסה נמוכות, יש ברפורמה המוצעת תוספת משמעותית להכנסה נטו. מירב התוספת חלות ברמות ההכנסה שבין 1,500 ל־5,000 ש"ח בחודש, והן יתבטאו בשיעורים שבין 7 ל־8 אחוזים. בתחום הכנסות זה נמצא חלק נכבד מכוח העבודה המיומן של המשק, והרפורמה תיצור עבור עובדים אלה תמריץ חיובי לפעילות כלכלית.

המלצות הוועדה באות, כזכור, בעקבות הורדת שיעורי המס שבוצעה באפריל 1987.

טבלה 4 מציגה את ההשפעה המצטברת של שתי הרפורמות.

טבלה 4. ההשפעה הכוללת של הורדת שיעורי המס באפריל 1987 ושל הרפורמה המוצעת על ההכנסה נטו (במחירי דצמבר 1987)*

התוספת להכנסה נטו

הכנסה חודשית בש"ח לפני מס	הורדת שיעורי המס באפריל 1987	לפי הרפורמה המוצעת	סך הכל
600	0	0	0
800	0	7	7
1,000	20	47	67
1,500	24	110	134
2,000	32	125	157
2,500	61	151	212
3,000	71	186	257
4,000	130	233	363
5,000	250	248	498
6,000	370	198	568
7,000	490	148	638
8,000	610	98	708
9,000	730	73	803
10,000	850	73	923

ב. שינויים בבסיס המס

הוועדה מקבלת את העיקרון שמערכת המס היא אחד האמצעים העומדים לרשות הממשלה להשגת יעדים כלכליים, חברתיים ואחרים. אולם הוועדה סבורה, כאמור, שמערכת המס התאוותה איבדה הרבה מיעילותה בגלל שימוש מופרז וחריג בהקלות מס שונות ומשונות שהונהגו במשך הזמן, ושמן הראוי לתקן מצב זה. מאידך גיסא, נשתקו מכשירי מס שלדעת הוועדה הם המתאימים ביותר להשגת יעדים חברתיים, במיוחד בתחום השוויון האנכי והאפקי בין הנישומים השונים. מן הראוי להחזיר למערכת המס מכשירים אלה.

המלצות הוועדה מפורטות בפרקים ד–ו. להלן עיקריהן:

1. קצבאות ילדים

הוועדה סבורה שקצבאות הילדים צריכות להינתן על בסיס אוניברסלי, כחלק בלתי נפרד ממערכת המס, אשר לדעתנו צריכה להתחשב בגודל המשפחה כבואה לקבוע את נטל המס החל עליה. לכן מומלץ להחזיר לאלתר את קצבת הילד הראשון לכל התושבים, ולבטל את מיסוי הקצבאות בגין הילד השני והשלישי.

2. שוק ההון

(א) רווחי הון מניירות ערך הנסחרים בבורסה. הוועדה לא מצאה צידוק כלכלי, חברתי או מנהלי לפטור ממס הניתן היום ליחיד על רווחי הון מניירות ערך הנסחרים בבורסה (מניות, איגרות חוב, אופציות וכיו"ב). גם לחברות הלא־פיננסיות קיים למעשה פטור ממס על רווחי הון. פטור כזה אינו קיים במרבית מדינות המערב. לפיכך, מומלץ להטיל מס על רווחי הון ריאליים. בתנאי המשק הישראלי נראה לוועדה שהשיטה המתאימה לכך ביותר היא מיסוי על רווח ההון הריאלי המצטבר מדי שנה (עם קיזוז הפסדים) בשיעור אחיד, נמוך יחסית (25 אחוזים), בנפרד מכל יתר הכנסותיו של הנישום. מכיוון שמדובר בניירות־ערך נזילים וסחירים, שיטת הצבירה מאפשרת הערכה פשוטה ומדויקת של רווח ההון הריאלי, וכמו כן אינה יוצרת קשיי נזילות למשלם המס. לפיכך, שיטה זו נראית לנו נכונה וצודקת. היוצאים מכלל הצבירה יהיו מניותיו של בעל שליטה (מי שמחזיק בידיו 5 אחוזים לפחות מן ההון העצמי של החברה). אם יבחר בכך, ימוסו רווחיו רק בעת המימוש ובשיעור של 35 אחוזים.

(שניים מחברי הוועדה ממליצים על מתן האפשרות לכל הנישומים ולא רק לבעלי שליטה, לשלם את המס על רווחי הון בעת המימוש.)

(ב) הכנסות אחרות מהון. כיום מוטל מס בשיעור של 35 אחוזים רק על חלק מההכנסות מהון (כגון ריבית על איגרות חוב ממשלתיות), וכך נוצרת אפליה בין סוגי השקעה שונים. כדי למנוע את העיוותים שנוצרו בגלל אפליה זו, הוועדה ממליצה לקבוע שיעור מס אחיד של 35 אחוזים על כל סוגי ההכנסות מהון שהיו פטורות עד היום. אלה כוללים, בין השאר, את תכניות החיסכון של הבנקים השונים ואת קופות הגמל (שלא במסגרת ההפרשות הסוציאליות — על כך ראה להלן). מדובר כמובן רק בהכנסות מהפקדות חדשות או מחידוש של תכניות קיימות שהגיעו לפרעון.

הוועדה מוצאת לנכון להצביע על קיומם של הבדלים ניכרים במיסוי רווחים מחולקים (דיווידנדים) של חברות שונות. מצד אחד קיים כפל מס (הדיווידנד אינו מוכר כהוצאה לצורך חישוב מס חברות), אך מצד שני קיימים שיעורי מס מופחתים במגזרים אחרים (מפעלים מאושרים). כתוצאה מכך, שיעורי המס על רווחים מחולקים נעים בין 25 אחוזים ל־55 אחוזים. מכיוון ששיעורי המס על רווחים מחולקים נקבעים על־ידי שיעורי המס הן על חברות והן על יחידים, נמנעה הוועדה מדיון מעמיק בנושא זה, אך מן הראוי שהוא ייבדק ביסודיות.

3. הפרשות סוציאליות

הוועדה סבורה שיש מקום להענקת הטבות לחיסכון לטווח ארוך, ובמיוחד לחיסכון הנועד לתקופת הפרישה מעבודה (כגון: ביטוח מנהלים, קופות גמל לתגמולים ולגימלה, פנסיות ופיצויי פיטורין). המצב הקיים היום מאפשר כפל הקלה, בכך שהוא פוטר ממס את החיסכון הן בעת ההפרשה והן בעת המשיכה. כמו כן, קיימת בחוק תערובת מסובכת של ניכויים וזיכויים. לפיכך, הוועדה ממליצה לפשט את החוק בדרך של מעבר לניכויים בלבד בגבולות השיעורים והתקרות הקיימים היום (עם תיקונים קלים), וכן להטיל מס על החיסכון בעת המשיכה בלבד. בכך נשמרת הקלה לחיסכון בגין הדחייה במס מעת ההפרשה לעת המשיכה. כמו כן, מאפשרת שיטה זו מיצוע מסוים של המס על הכנסות אלה.

4. קרנות השתלמות

הוועדה סבורה שההפרשה לקרנות אלה הפטורה היום ממס היא למעשה דרך עקיפה להגדלת שכר הנטו. לדעת הוועדה, תוספות שכר צריכות להינתן באופן ישיר, ולכן היא פוסלת דרך זו. לפיכך, מומלץ לחייב במס את הפרשות המעביד לקרן השתלמות. הוועדה סבורה שמן הראוי שהמגזר הציבורי שיגבה את תוספת המס יגלם תוספת זו לעובדיו, אולם נושא זה חורג מתחום סמכותה. כדי לאפשר פיצוי כאמור, התותרג בידי הממשלה את תוספת ההכנסות הנובעת מחיוב במס של הפרשת המעביד הציבורי לקרן השתלמות.

5. הקלות מס ופטורים שונים

בהתאם לעקרונות שהותוו לעיל, הוועדה ממליצה לבטל את הטבות המס (בצורת ניכויים, זיכויים או פטורים) לחיילים משוחררים, לסטודנטים, לעולים חדשים, לעבודה במשמרות ולהנחות מעבידים (ריבית, מתנות וארוחות). כמו כן, מומלץ לבטל את הקלות המס הניתנות לחיפושי נפט, להפקת סרטים ולמחקר ופיתוח. (אחד מחברי הוועדה ממליץ לא לפגוע בהקלות המס הניתנות לחיפושי נפט, להפקת סרטים ולמחקר ולפיתוח.) מומלץ גם לבטל את זיכוי המס לתושבים באזורי פיתוח, אולם מחצית תוספת המס שתיגבה כתוצאה מביטול זה תוקדש כהוצאה תקציבית ישירה לאזורים אלה. מומלץ גם לפשט ולצמצם את הקלות המס הניתנות בגין הוצאות רפואיות חריגות. כמו כן, מומלץ לצמצם את הקלות המס שמקבלים בעלי רכב צמוד.

6. תשלומי העברה

מרבית תשלומי ההעברה (למשל, קצבאות זקנה של המוסד לביטוח לאומי, קצבאות משרד הביטחון ועוד) פטורים היום ממס. הוועדה מציינת שגובה הקצבאות משקף את רמת ההכנסה שהממשלה והכנסת סבורות שהן נדרשות למקבליהן. לפיכך, מצאנו לנכון להמשיך ולפטור קצבאות אלה ממס. אולם לדעתנו יש מקום להתחשב בקצבאות אלה בקביעת שיעור המס שיחול על הכנסות נוספות של מקבלי הקצבאות.

7. חובת דיווח

חלק נכבד מהעיוותים במערכת המס, הרגשת אי־הצדק שהציבור חש ביחס אליה, נובע מאי־החלת חובת דיווח כללית. אנו סבורים שהגשת דו"ח על ההכנסות, שיהיה קצר ופשוט לגבי מרבית הנישומים השכירים, היא אפשרית בעידן המחשבים. המלצתנו היא להחיל חובת דיווח כללית החל משנת המס הבאה.

ג. איזון תקציבי

נאמנה לעיקרון השמירה על האיזון התקציבי (ראה דיון בפרק ב'), גיבשה הוועדה המלצות לרפורמה במס שאינן כרוכות בהטלת נטל נוסף על תקציב המדינה.

לפי חישובי הוועדה, יביאו הורדת שיעורי המס, העלאת תקרות ההכנסה והשינויים במתן נקודות הזיכוי להקטנת הכנסות ממסים בסך 740 מיליון ש"ח בערך בשנה הראשונה להפעלת הרפורמה. אומדן זה מבוסס על מודל המס של מינהל הכנסות המדינה, הכולל את כל הנישומים במשק, ולכן הוא מצטיין במהימנות גבוהה. [illegible] את השינויים החיוביים הצפויים מן הרפורמה בצורת תמריץ לעבודה ולעידוד הפעילות הכלכלית והצמיחה במשק, ובעקבותיהם לגידול בהכנסות ממסים. לפיכך, הוועדה סבורה שהסכום של 740 מיליון ש"ח הוא אומדן־יתר להפסד ההכנסות הצפוי, ולמעשה תהיה עלות הרפורמה קטנה יותר. אפשר שסיוע מה לטיעון זה ניתן לקבל מן ההתפתחות החיובית בגביית המס שחלה בשנה האחרונה, לאחר הורדת המסים באפריל. למרות זאת, נקטה הוועדה כאמור גישה שמרנית, המתעלמת מהשפעות חיוביות אלה, והקפידה לאזן את מלוא הסכום ולעיל בהרחבות מתאימות של בסיס המס. הוועדה סבורה שבמידה שיהיו התפתחויות חיוביות בתחום ההכנסות ממסים, מן הראוי יהיה לשקול הפחתה מתאימה בנטל המס.

כאמור, אחד העקרונות שאימצה הוועדה לעצמה (ראה דיון בפרק ב') היה אי־החלה רטרואקטיווית של השינויים במסים. לפיכך, חלק מתוספת המס הנובעת מהרחבת בסיס המס, בייחוד בתחום המסים על הכנסות מהון, יבוא לידי ביטוי מלא כעבור שנים מספר. אולם חלק הארי של תוספת המס, כמפורט בטבלה 5, יבוא לידי ביטוי כבר בשנה הראשונה להחלת הרפורמה.

שתיים מהמלצות הוועדה בתחום הרחבת בסיס המס כרוכות במפורש או במשתמע בפיצוי תקציבי: אשר לביטול הזיכוי לתושבי אזורי הפיתוח, הוחלט לייעד מחצית מתוספת המס להוצאה תקציבית ישירה לאותם אזורים; אשר למיסוי הפרשות המעביד לקרן השתלמות — נצפה הצורך בגילום המס במגזר הציבורי, המעסיק כמחצית מהעובדים הזכאים לקרן השתלמות. לפיכך, כללנו בשני הסעיפים האלה את תוספת ההכנסות נטו הצפויה מביטול הקלת המס לאחר ניכוי ההוצאה התקציבית הכרוכה בפיצוי מתאים.

תוספת ההכנסות הצפויה מהטלת מס על רווחי הון מניירות ערך הנסחרים בבורסה נאמדת ב־190 מיליון ש"ח לשנה. חישוב זה נעשה כדלקמן: שווי השוק של המניות החופשיות הוערך בסוף דצמבר 1987 ב־8.2 מיליארד ש"ח. ההערכה המקובלת היא, שבערך 20 אחוזים מסכום זה מוחזקים בידי הציבור הרחב (לרבות באמצעות קרנות הנאמנות), ואילו השאר בידי בעלי עניין. כלומר, הציבור מחזיק מניות חופשיות בשווי של 1.65 מיליארד ש"ח בערך. התשואה הריאלית הרב־שנתית על מניות אלה היא בערך 18 אחוזים לשנה. אך למען הזהירות הינחנו שיעור תשואה של 7 אחוזים בלבד. תשואה זו מורכבת מרווחי הון ומדיווידנדים. בגלל האפליה לרעה מבחינת המס של הדיווידנדים, כמעט לא משלמים דיווידנדים ומצב זה אינו צפוי להשתנות במידה רבה בעקבות הרפורמה. למרות זאת, יצאנו שהדיווידנדים מגיעים ל־1/7 מן התשואה. כך שרווחי ההון הריאליים יגיעו רק ל־6 אחוזים לשנה בחישוב רב־שנתי. כלומר, רווחי ההון הריאליים שיצבור הציבור הרחב יהיו בערך 100 מיליון ש"ח לשנה, ואלה יביאו להכנסות ממס (בשיעור של 25 אחוזים) בגובה של 25 מיליון ש"ח בערך.

כאמור, מניות בשווי של 6.55 מיליארד ש"ח בערך מוחזקות בידי בעלי שליטה. רובן של אלה הן חברות. הטלת מס על רווחי הון אצל היחיד מחייבת ומצדיקה הטלת מס כזה גם אצל חברות, הנהנות כיום למעשה מפטור כמעט מלא. החברות יחויבו במס בעת המימוש, בשיעור הרגיל של 45 אחוזים. קשה להעריך את שווי ההנחה המתקבלת מדחיית המס על רווחי הון עד לעת המימוש. [illegible] לקצת יותר ממחצית המס (שפירושה, תקופת החזקה ממוצעת של 9 שנים בערך לפי שער ריבית שנתי ריאלי של 10 אחוזים). כלומר, הנחנו ששיעור המס בפועל על רווחי הון של בעלי שליטה הוא 20 אחוזים בלבד. לפי הנחה זו, יגיעו ההכנסות ממסים על רווחי הון של בעלי שליטה ל־75 מיליון ש"ח לשנה בערך. אומדן זה כבר מביא בחשבון את אפשרות דחיית המס עד מועד המימוש.

טבלה 5. השפעת הרחבת בסיס המס על ההכנסות ממסים (במיליוני ש"ח, במחירי דצמבר 1987)

תוספת ההכנסה לאוצר מפעולת הנושא	בשנה הראשונה	בשנה השנייה	בטווח הארוך
רווחי הון מניירות ערך הנסחרים בבורסה	190	190	190
הכנסות אחרות מהון	58	115	230
הפרשות סוציאליות	0	15	344
קרן השתלמות (מחצית הסכום)	88	88	88
אזורי פיתוח (מחצית הסכום)	50	50	50
רכב צמוד	15	15	15
הנחות מעבידים (ריבית, מתנות וארוחות)	67	67	67
עבודה במשמרות	39	39	39
הוצאות רפואיות	25	25	25
חצי נקודת זיכוי לילדי אשה עובדת	57	57	57
קצבאות הביטוח הלאומי	37	37	37
חיילים משוחררים	13	13	13
עולים חדשים	23	23	23
קצבאות משרד הביטחון (להוציא קצבאות נכות)	16	16	16
תרומות	5	5	5
סטודנטים	16	16	16
סרטים, נפט, מחקר ופיתוח	10	10	10
סך הכל שנתי	709	781	1,225
העברה משנה שנייה לראשונה	37	41	
סך הכל לאחר העברה	746	740	1,225

בנוסף למניות החופשיות, הציבור מחזיק בידיו מניות בנקאיות שבהסדר, ששווין בעת הפדיון הוא 4.8 מיליארד ש"ח בערך. ההערכה המקובלת היא שהממשלה תמלא התחייבות זו שלה בדרך של הנפקת איגרות חוב בסכום זה. אם מביאים בחשבון את צורכי מימון התקציב הממשלתי ומיחזור החוב הלאומי בשנה הקרובה, נראה לנו סביר שער ריבית של 5.5 אחוזים לשנה על איגרות חוב אלה. בהנחה זו יגיעו ההכנסות ממסים (בשיעור של 35 אחוזים) בסעיף זה ל־90 מיליון ש"ח בערך. אומדן זה אינו כולל את רווחי ההון על איגרות חוב בגין הדיב־אג"ח, אשר השימוש בו הורחב בשנים האחרונות כדרך להימנעות ממס.

בסעיף ההפרשות הסוציאליות אין תוספת הכנסות בשנה הראשונה להפעלת הרפורמה. המעבר מזיכויים לניכויים בלבד כרוך בהפסד קטן של הכנסות, אך הפסד זה מתקזז כנגד תוספת ההכנסה הנובעת מהקטנה מה של תקרות ההכנסה הזוכות בניכוי. אך חשוב להצביע על כך, שכבר בשנה השנייה תהיה תוספת הכנסות עקב מיסוי המשיכות מן הקופות המשמשות להפרשות הסוציאליות. החל משנה זו ואילך סעיף זה עתיד להוות מקור הכנסות ניכר לאוצר, ובטווח הארוך הוא יגיע עד לסכום של 340 מיליון ש"ח בשנה בערך.

גם במיסוי הכנסות אחרות מהון צפוי גידול של 57 מיליון ש"ח בערך בשנה השנייה להחלת הרפורמה ובטווח הארוך אף יהיה גידול נוסף של 115 מיליון ש"ח בערך לשנה. מבחינה כלכלית מוצדק לכלול כבר בשנה הראשונה את כל הערך המהוון של התוספת העתידית של ההכנסות ממסים כחלק מן התקציב העומד לרשות הרפורמה. למען הזהירות, התעלמנו לחלוטין מתוספת ההכנסות ממסים הצפויות החל מן השנה השלישית להחלת הרפורמה ואילך. כאומדן ההכנסות הצפויות מן הרפורמה בשנה הראשונה כללנו איפוא רק את הערך המהוון בסך של 37 מיליון ש"ח של העודף התקציבי בשנה השנייה.

בנוסף על הסכומים שפורטו לעיל, צפויה גם תוספת הכנסות בסעיפים אחרים הכלולים בטבלה 5. הסכום הכולל של תוספת ההכנסות בגין הרחבת בסיס המס מסתכם אפוא ב־746 מיליון ש"ח בערך, ובכך מתקיים האיזון התקציבי שנדרש מאתנו בכתב המינוי.

פרק ב: עקרונות כלליים לרפורמה

להלן יפורטו אחד לאחד מספר עקרונות כלליים שהינחו את הוועדה ושלאורם גיבשה את המלצותיה. עקרונות אלה הם:

(1) הרחבת בסיס ההכנסה והקטנת שיעורי המס
(2) פרוגרסיוויות
(3) בסיס הכנסות ריאלי
(4) שוויון בין נישומים שווים
(5) השגת יעדים באמצעות תקציב המדינה
(6) המשפחה בתור יחידת המיסוי
(7) הטלת חובת דיווח כללית
(8) עקרון אי החלה רטרואקטיווית
(9) שמירה על יחס נאות בין המס המוטל על יחידים ובין המס המוטל על חברות
(10) שמירה על האיזון התקציבי

(1) הרחבת בסיס ההכנסה והורדת שיעורי המס

בסיס הכנסה רחב, הכולל את כל סוגי ההכנסות מכל המקורות, מאפשר לממשלה להשיג את ההכנסות הדרושות לה לפעולותיה בעזרת שיעורי מס נמוכים. לעומת זאת, שיעורי מס גבוהים יוצרים פער בין עלות העבודה למעביד ובין ההכנסה נטו לעובד, ומקטינים את התמריץ לעבודה ולהגדלת הפריון. פטורים והטבות החלים על סוגי הכנסות מיוחדים יוצרים שיעורי מס אפקטיוויים שונים. קיומן של הכנסות שוות לפני מס אבל שונות לאחר מס מעוות את השיקולים הכלכליים ואת יעילות הקצאת המשאבים במשק. עקב כך מתבצעות השקעות בהון ונוצרת תעסוקה של עובדים בענפים או במקצועות שהתמורה שהם מביאים למשק, בניגוד לזו שהם מביאים לפרט, נמוכה מאשר בענפים או במקצועות אחרים.

(...)

(2) פרוגרסיוויות ("צדק")

מקובל עלינו עקרון הפרוגרסיוויות במס הכנסה, דהיינו העיקרון שתשלומי המס יגדלו בשיעור יחסי גבוה יותר משיעור עליית ההכנסה, כך שאחוז המס מן ההכנסה יעלה עם רמת ההכנסה. אנו סבורים שמערכת כזו פועלת לחלוקה צודקת יותר של נטל המס. הפרוגרסיוויות של מערכת המס מושגת באמצעות מערכת זיכויים ממס ובאמצעות שיעורי מס שולים העולים עם ההכנסה. בהקשר זה ראוי להבחין בין פרוגרסיוויות לכאורה ובין פרוגרסיוויות למעשה. ההבחנה היא בין טבלת שיעורי המס הקבועה בחוק לגבי הכנסה חייבת ובין שיעור המס האפקטיווי כאשר מובאת בחשבון התפלגות הפטורים, ההטבות והוצאות המס לפי רמות ההכנסה. מידת הפרוגרסיוויות של זיכויים וניכויים שונים תלויה בהתאם הקיים במשק בין סוג הזיכוי או הניכוי ובין רמת ההכנסה.

התפלגות כלל הוצאות המס בישראל היא רגרסיווית במידה ניכרת. מי שנהנים מרבית ההטבות הם דווקא עשירוני ההכנסה הגבוהים. לדעת מומחים, העשירון העליון בישראל נהנה לבדו מ־40 אחוזים בערך מהוצאות המס, בעוד שלושת העשירונים התחתונים אינם נהנים מהוצאות אלה כלל. ביטול חלק ניכר מהוצאות המס יביא אפוא להגדלה משמעותית של הפרוגרסיוויות האפקטיווית של מערכת המס.

(3) בסיס מס ריאלי

העסקות במשקים המודרניים מבוטאות במונחים כספיים (נומינליים). כל עוד רמת המחירים אינה משתנה במידה רבה — כלומר, נשמר כוח הקנייה של יחידת הכסף — לא מתעוררת בעיה מיוחדת. אולם, כאשר חלים שינויים מהירים ברמת המחירים, דהיינו בתקופה של אינפלציה, עלולים להיווצר עיוותים חמורים ביעילות הקצאת המשאבים במשק. מערכת המס היא לעתים אחת הסיבות העיקריות לעיוותים אלה. בתחום המס על יחידים העיקרון של עיקור השפעת האינפלציה בא לידי ביטוי בשני תחומים עיקריים.

התחום האחד הוא הצמדת מדרגות מס ההכנסה למדד המחירים לצרכן. החל משנת 1976, מדרגות המס בישראל מעודכנות מדי שלושה חודשים לפי מדד המחירים לצרכן (בחלק מן התקופה רק ב־70 אחוזים משיעור עליית המדד). עם התגברות קצב האינפלציה, הביאו העדכון החלקי והפיגור הכרוך בשיטה זו לעלייה בנטל המס בשיעורים גדולים למדי. לא ניתן נימוק מקובל על הדעת לאי־שימוש בשיטה של עדכון חודשי מלא, שיטה שהיתה מבטלת כמעט לגמרי את השפעת האינפלציה על נטל המס.

התחום השני הוא הכללת הכנסות ריאליות בלבד במסגרת ההכנסות הנובעות מהון, דהיינו ניכוי עליית ערך ההון בגין עליית רמת המחירים מן ההכנסות הנומינליות.

(...)

עמדנו אפוא על עקרון מיסוי ההכנסה הריאלית בלבד, במיוחד בכל הנוגע למיסוי רווחי הון וביטול המס הקיים של 10 אחוזים על הרווח האינפלציוני שיצטבר לאחר החלת הרפורמה.

(4) שוויון בין נישומים שווים

חוקי המס בישראל מפלים בין נישומים לפי הענף הכלכלי שבו הם מועסקים (תעשייה, שירותים), ובין שכירים לעצמאים (למשל, ההפרשות הסוציאליות וההכרה בהוצאות שונות). קיימים כמובן הבדלים מהותיים בין שכיר לעצמאי הקשורים בקבלת החלטות ובנטילת סיכונים. לדוגמה, אין דרך מעשית לאפשר לשכיר להחליט מה יהיה היקף ההוצאות הדרושות להשגת הכנסתו (כולל הכנסה עתידית), או קביעת עיתוי קבלתה (בתקופת אינפלציה), אלא באמצעות המעביד. כמו כן, אין ספק שקיים ניצול לרעה של חלק מן ההוצאות המותרות לשכירים ולעצמאים בעלי הכנסות גבוהות: "הוצאות" אלה מיועדות למעשה לתצרוכת. אי־מתן האפשרות לעשות חישוב נפרד של הכנסות אשה ממקור, שלבעלה יש בו עניין, מוסבר כבעיה של אכיפה ולא כעניין עקרוני. מן הראוי לצמצם ככל שניתן את האפליות בין שכירים לעצמאים שאינן מתחייבות בבירור ממגבלות אכיפה, ולפצות על האפליות הקיימות.

(...)

(5) השגת יעדים באמצעות תקציב המדינה

תקציב המדינה מבטא את מערכת הקדימויות של יעדי הממשלה. השגת יעדים אלה כרוכה במעורבותה של הממשלה במגזרים שונים של הפעילות הכלכלית: חלקה קשור במימון ישיר או בייצור של מוצרים ושירותים (למשל, ביטחון וחינוך) וחלקה קשור בעידוד פעילויות במגזר הפרטי (חוקים לעידוד השקעות הון, עידוד תכניות חיסכון, מענקים למחקר ופיתוח או הקלות מס לפי האזור והיישוב). למרות שמעורבות זו פוגעת לעתים ביעילותה של המערכת הכלכלית, היא משיגה כמה וכמה מן המטרות. יש לשקול איפוא בכל מקרה את התועלת החברתית שבהשגת היעד לעומת היקף הפגיעה.

(...)

הוועדה סבורה איפוא שיש לצמצם את השימוש בהטבות מס עקיפות לצורך השגת יעדים לאומיים, וברוח זו גובשו ההמלצות המתאימות.

(6) יחידת המיסוי

לגבי מס הכנסה על יחידים, מקובל על חברי הוועדה העיקרון שהיחידה שעליה יש להחיל את המס היא יחידת המשפחה, דהיינו היחידה שבמסגרתה נעשות ההחלטות הכלכליות, מתקבלות ההכנסות ומבוצעות ההוצאות הדרושות לקבלן. באופן טבעי תהיה זו היחידה המשפחתית, הכוללת הורים וילדים.

(...)

אנו סבורים שמן הראוי לאמץ מחדש את עקרון השוויון האופקי, דהיינו להכיר במפורש ובצורה מלאה בקיצבאות הילדים כחלק בלתי נפרד ממערכת המס.

המצב שנוצר בתחום קיצבאות הילדים הביא את הוועדה לשקול אפשרות של שינוי השיטה הקיימת. בין השאר שקלנו בפירוט את האפשרות של מתן זיכויים ממס בגין מספר הילדים על־ידי המעביד, והמשך ההסדר הקיים רק לגבי אלה שאינם מועסקים. מעבר ליתרונות אחרים היתה הרגשה ששיטה כזו, המכניסה את ההתחשבות בילדים ישירות למערכת המס, תבטיח פחות פגיעות בתחום זה בעתיד. בסופו של דבר, נמנענו מהמלצה זו בגלל שיקולי ביצוע.

(7) חובת דיווח כללית והקשיים המעשיים והפסיכולוגיים הכרוכים ביישומה

אנו משוכנעים שחובת דיווח כללית, הנהוגה במרבית המדינות המערביות, היא עיקרון שיש לאמצו גם במערכת המס בישראל. הדיווח הכללי הוא תנאי מוקדם ליישום העיקרון של איחוד הכנסות ממקורות שונים (ובמיוחד הכנסות מהון) ולהכרה במשפחה כיחידת החיוב במס. יתר על כן, דיווח כללי הוא האמצעי העיקרי להקטנת העלמות המס ולמלחמה בהון השחור. דיווח כללי וכללים ברורים לדגימה ולבדיקה לעומק של דוחות הכנסה יקטינו את הרגשת התסכול והשרירותיות שחלק לא מבוטל מן הציבור מייחס למערכת מס ההכנסה.

בבואנו להמליץ על רפורמה במס הכנסה, היינו חייבים להתחשב במגבלות ארגוניות שמהן סובלת נציבות מס ההכנסה בישראל. במערכת זו יש כיום תיקים רק ל־350 אלף נישומים בערך, מתוך מיליון ו־700 אלף מועסקים במשק. למעשה, המערכת מסוגלת לטפל רק באחוז קטן מתיקים אלה בכל שנת מס. ואף על פי כן, למרות המגבלות האמורות, לאור החשיבות העליונה של חובת דיווח כללית לתפקוד ולמבנה של מערכת המס, אנו סבורים שיש להחיל חובת דיווח כללית כבר משנת המס 1989. ההכרה במגבלות המערכת באה לידי ביטוי בגידול ההדרגתי של היקף המידע שיהיה כלול בדוחות ההכנסה שיגישו הנישומים. בכל מקרה, מדובר על כך ששכבה רחבה של נישומים תגיש דוח מקוצר בלבד.

(...)

(8) אי החלה רטרואקטיווית

אי־החלה רטרואקטיווית של חוקים היא עיקרון תחוקתי מקובל ומן הראוי להחילו גם על שינויים בחוקי מס הכנסה. אנו מאמצים כלל זה בכל ההמלצות, ובמיוחד אלה הנוגעות להכנסות מחסכונות ומהפרשות סוציאליות וקופות גמל ופנסיה. כאמור, כל השינויים המומלצים יחולו רק על ההפרשות שיבוצעו לאחר התאריך הקובע להחלת הרפורמה. כלומר, כל ההכנסות הנובעות מחסכונות או מהפרשות שנעשו לפני היכנס הרפורמה לתוקפה יחויבו במס לפי הכללים שהיו נהוגים בעת ביצוע החיסכון או ההפרשה. מכאן, שהתחולה של שינויים אלה תהיה הדרגתית ותתפרס על־פני מספר שנים רב. התהליך של הנהגת חובת הדיווח במהלך שנת המס 1989 והרחבת המידע הכלול בדו"ח זה בשנים שלאחר מכן עוד יידון בהרחבה בהמשך.

נדגיש שוב, שכל השינויים שאנו ממליצים עליהם באשר למיסוי הכנסות מהון יחולו רק על ההכנסות שיצטברו לאחר החלת הרפורמה. ההימנעות מהטלת מס על הכנסות מהון באופן רטרואקטיווי מתיישבת עם רוח החוק להגנה על השקעות הציבור בישראל בנכסים פיננסיים (התשמ"ד־1984). הוועדה לא קיבלה חוות דעת חד־משמעיות לגבי הצורך ברוב מיוחס בכנסת בכל הנוגע לשינוי של כללי המיסוי על הכנסות מהון שייווצרו בעתיד. על כל פנים, דעתנו היא שיש ליישם את ההמלצות בשוק ההון גם אם יידרש לשם כך רוב מיוחס.

(9) שמירה על היחס בין מס הכנסה על יחידים ועל חברות

בקביעת שיעורי מס ההכנסה שייגבה מיחידים עמדנו על העיקרון שלא ליצור פער רחב בין שיעור המס המירבי החל על יחידים ובין מס חברות. הניסיון בישראל ובמדינות אחרות מצביע על כך, שכאשר נוצר פער כזה יש נטייה להעברת הכנסות אל סוג ההכנסה או אל הנישום הנושא בשיעור המס הנמוך יותר. עם זאת, אין להפריז בהערכת הקשיים הנגרמים עקב פער כזה. שכן המס המוטל על חברות אינו אלא שלב אחד בלבד במיסוי שחל על בעלי החברה. הפער יכול להמשיך ולהתקיים בלי להביא לאבדן הכנסות, באמצעות מיסוי מתאים של היחיד בעל החברה (על דיווידנדים שהוא מקבל או על רווח הון שהוא צובר).

(...)

(10) שמירה על איזון תקציבי

בהנחיות שניתנו לוועדה בכתב המינוי שלה נאמר שעליה להביא בחשבון את "צורכי תקציב המדינה ויעדיו בשנים הקרובות". ועוד נאמר בכתב המינוי ש"לא יוקצה תקציב נוסף למטרה זו." לפיכך, בכל המלצה הגוררת עמה תקבולי מס אך כוללת פיצוי תקציבי בהוצאה או גילום צפוי, חלקי או מלא, אנו מציינים במפורש את ההנחות שבבסיס חישובינו ומעריכים את ההכנסות נטו הצפויות לאחר הרפורמה.

(...)

הוועדה הניחה שהתקנות שהוחלו לגבי שנת המס 1987 (ועתה יש כוונה להאריכן לשנת 1988) בנוגע לביטול קצבת הילד הראשון ומיסוי קיצבאות הילד השני והשלישי, וכן לגבי מס היסף, תבוטלנה. לפיכך לא הובאו הוצאות והכנסות אלה בחשבון בעת הערכת העלות התקציבית של הרפורמה.

ראוי לציין שחישובי ההכנסות ממס הכנסה נעשו במסגרת התפלגות ההכנסות הנוכחית. לרפורמה המוצעת צפויה השפעה חיובית על הגידול בתוצר הלאומי, בצמיחה, ברמת ההכנסות ובהיקף תקבולי המסים. ניתן היה להעריך חלק בגידול זה ולכלול אותו במסגרת ההכנסות העומדות לרשות הורדת שיעורי המס. אולם מטעמי שמרנות, נלקחה בחשבון ההתפלגות הקיימת בלבד. במידה שיהיו התפתחויות חיוביות בהיקף תקבולי המסים, מן הראוי לתת העדיפות להורדות נוספות בשיעורי מס ההכנסה.

هكذا من الاصل

هكذا عن الاصل

כלכלה ועסקים

הכשרת היישוב – לקראת השתלטות מלאה של יעקב נמרודי

מניה על הכוונת / יהודה שרוני

הכשרת היישוב יצאה השבוע לדרך חדשה. איש העסקים יעקב נמרודי השלים מהלך מורכב, שבסיומו רכש מהקרן הקיימת לישראל, מקרן היסוד ומהסוכנות היהודית את מניות השליטה שאלה החזיקו בהכשרת היישוב. מניות אלה מהוות אמנם רק חצי אחוז בהון, אך חלקן בזכויות ההצבעה מגיע ל–50 אחוז.

נמרודי שילם בעבור מניות אלה 5.6 מיליוני דולר, ולא בכדי: בלעדיהן היה נשאר בעל המניות הגדול בהכשרת היישוב, אך השליטה היתה נתונה בידי אחרים. על רצינות הרכישה תעיד העובדה, שכבר השבוע הוא הוליך את דירקטוריון הכשרת היישוב ומינה עצמו ליו"ר הדירקטוריון.

עוד באוקטובר '87 לטש נמרודי את עינו לעבר חברה עתירת נכסים זו, שלהערכתו נזקקה לרענון. איש העסקים ניצל את מכירת הנכסים שהוחזקו על־ידי בנק לאומי, ורכש 21.46 אחוז בזכויות ההצבעה ו־42.9 אחוז בהון, מחשבון ה"נוסטרו" של בנק לאומי, תמורת 19.75 מיליון דולר. נמרודי שהפך להיות בעל המניות הגדול ביותר בהכשרת היישוב, לא יכול היה אפילו למנות דירקטור מטעמו בחברה. לפיכך, רכישת מלוא הבעלות היתה רק שאלה של זמן. בסך הכל השקיע נמרודי ברכישת השליטה 25.35 מיליון דולר.

נמרודי מחזיק כעת ב–71.46 אחוז בזכויות ההצבעה (זאת בהנחה שבינתיים לא הגדיל את החזקותיו במהלך המסחר בבורסה). נראה כי מהלכו הבא יהיה הגדלת חלקו ל–75 אחוז בהצבעה, על מנת למנוע אפשרות של יצירת מיעוט חוסם, מצד קבוצה כלשהי. נראה כי לא יצטרך להתאמץ במיוחד, שכן הבורסה תאלצו לצאת בהצעת רכש לציבור המחזיקים במניות הכשרת היישוב.

נמרודי ירכוש מהציבור את המניות במחיר הגבוה ממחיר הבורסה (העומד כיום על 37 מיליון דולר, אם נביא בחשבון רק את המניות הרשומות למסחר). לא מן הנמנע כי מחיר הרכישה יהיה לפי שווי שוק של 45 מיליון דולר (והמחיר שבו רכש את המניות מידי בנק לאומי).

את כספו השקיע נמרודי בחברה עתירת נכסים, שהונה העצמי עומד על 50 מיליון דולר (נראה כי בפועל ערכה גבוה יותר, שכן שווי הנכסים עלה מעל למדד המחירים לצרכן). הכשרת היישוב, לאחר מכירת חלקה במלון השרון המפסיד, מחזיקה כיום בבתי מלון ברחבי הארץ ובהם מלון נפטון באילת וגלי כינרת בטבריה (שם השלימה החברה באחרונה שיפוצים נרחבים שמומנו מכספי הנפקת אג"ח ב–1985). עוד מחזיקה החברה בנכסי נדל"ן למיניהם שאותם היא משכירה לגופים שונים במשק.

ההכנסות מדמי השכירות הם מקור ההכנסה העיקרי של החברה. לא מן הנמנע כי אחת הפעולות הראשונות של נמרודי תהיה שינוי חוזי השכירות, וקביעת שכר דירה ריאלי יותר. פעולה נוספת תהיה שינוי תיק הנכסים של הכשרת היישוב והעמדתו על נכסים מניבים בלבד.

לא מן הנמנע כי נמרודי יבטל את מניות המייסדים ויקצה לעצמו תמורה מניות רגילות, מאותו סוג שכבר רשום למסחר. צעד כזה יהפוך את מניית החברה למעניינת ביותר להשקעה. נראה כי ההשקעה במניות הכשרת היישוב תשתלם בסופו של דבר למשקיע הפועל לטווח הארוך.

הפעילות הבורסאית במניות החברה זומנה בעבר עם "לאומי פיא". פיא וקופות הגמל של בל"ל אף הגדילו את החזקותיהן במניות אלה, בשעה שהמניות נסחרו לפי שווי שוק של 60 מיליון דולר. רמת הפיזור במניות עלתה מאוד בחודשים האחרונים, בגלל רכישות באמצעות חברות הברוקרים "בטוחה" "איי־בי־איי" ועוד.

הגרף של "מיטב" מראה כי מניית החברה ירדה ממחיר של 482 דולר למניה בתחילת 1987 למחיר של 343 דולר למניה כיום.

מנהלי קרנות הפנסיה: אל תורידו את הריבית

כוונתו של משרד האוצר להפחית החל מאפריל '88 את הריבית שמקבלות קרנות הפנסיה על איגרות החוב שבתיק הנכסים שלהן, מ–6.2 אחוזים לשנה ל–5.2 אחוזים לשנה, היא טעות חמורה, שעלולה לסכן את יציבות הקרנות. כך אמרו מנהלי קרנות הפנסיה לפקידים בכירים בשוק ההון באוצר, ביום עיון שהתקיים בשבוע שעבר מטעם חברת ההשקעות "גמול".

מנהלי הקרנות טענו כי יש להם התחייבויות קבועות לגבי ציבור המבוטחים, שאינן מותנות במצב שוק כלשהו, ולכן, הפחתת הריבית תרע באופן שרירותי את מצב הקרנות. עוד טענו מנהלי הקופות, כי אילוצם לרכוש בחלק מהנכסים איגרות חוב בבורסה, הוא טעות חמורה ותעיד על כך מפולת שערי המניות, שהיתה בשבועות האחרונים.

גד ארבל, הממונה על שוק ההון באוצר, ומיכה [illegible] סגנו, שהשתתפו באותה פגישה, לא הבטיחו דבר למנהלי הקרנות. נראה כי למרות פנייה זו, יפעל האוצר להורדת הריבית על איגרות הקרנות ולהגדלת מרכיב האיגרות הסחירות שבנכסי הקרנות.

יהודה שרוני

מכירות ארבעת מפעלי המשקאות הקלים הסתכמו ב–180 מיליון דולר ב–1987

מאת יונתן שרמן

מכירות ארבעת מפעלי המשקאות הקלים הגדולים בארץ הסתכמו בשנת '87 בכ–180 מיליון דולר – כך עולה מסיכום שנעשה על־ידי "הארץ".

נתון זה מצביע על גידול של כ–25 אחוזים בהיקף המכירות של ארבעת המפעלים הללו, השולטים על כ–90 אחוזים ממכירות המשקאות הקלים המוגזים בתחומי הקו הירוק.

קוקה קולה הגיעה למכירות של כ–65 מיליון דולר

"קוקה קולה" הצליחה לשמור על בכורתה בענף ומכירותיה הגיעו ב–'87 קרוב ל–65 מיליון דולר, גידול של כ–25 אחוזים במכירותיה במונחים דולריים.

תשלובת "תבורי" תופסת כיום את המקום השני בענף, והיא הצליחה בשנת '87 להגדיל את מכירותיה בכ–30 אחוזים, ליותר מ–50 מיליון דולר.

הצלחת "תבורי" אשתקד נובעת, בין השאר, ממכירות מוגברות של משקה הנקטר "ספרינג".

"טמפו" מצויה כיום במקום השלישי, עם מכירות של קצת יותר מ–35 מיליון דולר, והמדובר במשקאות קלים ללא בירה. אחריה ניצבת "יפאורה", שסיימה את שנת '87 עם גידול של 33 אחוזים במכירותיה, לסך של 28 מיליון דולר.

לאחר המכירות הגבוהות של '87, יש כיום ציפיות לגידול מתון הרבה יותר במכירות במהלך השנה הנוכחית. על־פי התחזיות, אפשר שתעשייה זו לא תצמח כלל השנה במונחים כמותיים, וסימנים ראשונים למגמה זו נראים אצל יצרני אריזות המשקאות הקלים – חברת "קופסאות פוז" וחברת "פניציה".

יצוין, כי למרות הגידול החד במכירות, חלק מהגידול הוא נומינאלי ונובע מהקפאת שער הדולר, ואילו הגידול הריאלי בכמויות נמוך יותר – כ–10 עד 15 אחוזים בלבד.

המרי האזרחי בשטחים פגע משמעותית במכירות "עלית"

מאת יונתן שרמן

המרי האזרחי בשטחים פגע משמעותית במכירות קבוצת "עלית". בחברה מציינים, כי פגיעה חמורה היתה בחודש ינואר, שבו כמעט שפסקו המכירות לגדה המערבית ולעזה.

שמואל פרנקל, מנהל השיווק של "עלית", מסר ל"הארץ" כי קיימת בעיה גם עם הסוחרים שעדיין רוכשים סחורה מהחברה, בגלל שיקים שחוזרים.

היקף המכירות של "עלית" ביהודה, שומרון ועזה עומד על כ–7 אחוזים מכלל מחזור המכירות של החברה. מכירות אלה הן כולן בתחום של ממתקים, חטיפים ושוקולד ומעט מאוד בתחום הקפה. לכן הפגיעה במפעלי הקבוצה המייצרים מוצרים אלה גבוהה יותר משיעור הירידה הכללי במכירות "עלית".

עם זאת, פרנקל מציין כי "עלית" הצליחה להגדיל את מכירותיה בתחומי הקו הירוק במוצרים כמו חלבה וטחינה, שבהם התחרותה בעבר ביצרנים מהשטחים; כעת הצטמצמה תחרות זו, בגלל ירידה בהספקה מתוצרת מפעלים בשטחים.

מהפך במערכת הבנקאות

הבנקים הקטנים יקרים יותר

רווח והפסד / אריה לביא

מערכת הבנקאות בישראל ניצבת כעת בפני מהפך, שבמסגרתו השירותים וכן האשראי הניתנים על־ידי הבנקים הגדולים זולים מאלה הניתנים על־ידי הבנקים הקטנים יותר, זאת בניגוד למצב שהיה עד כה.

הפחתת הריבית השבוע נתנה למגמה זו את הדחיפה האחרונה. שלושת הבנקים הגדולים הפחיתו את הריבית בשיעורים זהים. בנק המזרחי טרם החליט על שיעורי הריבית החדשים, למרות כמה ישיבות שנערכו בעניין זה עד אתמול בצהריים. נראה שרק לאחר התייעצויות עם מנכ"ל הבנק מיכאל צבירי, השוהה בחו"ל, תתקבל ההחלטה.

הנטייה היא, מכל מקום, שההפחתה תהיה בשיעורים מתונים מאלה של הבנקים הגדולים.

הבנק הבינלאומי כבר החליט להפחית את תוספת הסיכון, בעוד הריבית על חריגה מהאשראי נותרה ללא שינוי: 1.25 אחוז ללקוחות עסקיים ו–0.75 האחוז ללקוחות פרטיים. בבנק מסבירים שהבנק אינו מעודד לקוחות לחרוג מקו האשראי שהוקצה להם.

הריבית הממוצעת תגיע ל–3.35 אחוזים

מחישובי "הארץ" עולה כי בעקבות הפחתת הריבית, מגיעה הריבית הממוצעת על החח"ד ל–3.35 אחוזים לעומת כ–3.7 אחוזים עד כה.

תוספת הסיכון המרבית בבנקים הגדולים יורדת ל–1.75 אחוזים לעומת 2 אחוזים כיום ואילו הריבית על החריגה מקו האשראי יורדת לאחוז אחד לעומת 1.25 אחוז כיום.

יחד עם עמלת הקצאת אשראי אפקטיבית בשיעור של 0.8 האחוז, ובהנחה ששליש מהאשראי הוא בריבית חריגה ושני שלישים בריבית מאושרת, מגיעה הריבית הממוצעת ל–3.35 אחוזים לחודש.

בנק הפועלים

הפחתת הריבית בחח"ד נכנסה לתוקף ב–15 בפברואר.
ריבית הפריים: 1.25 אחוז
עמלת הקצאה אפקטיבית: 0.8 אחוז
תוספת סיכון: עד 1.75 אחוז
ריבית ממוצעת במסגרת: 3.3 אחוזים
ריבית ממוצעת בחריגה: 3.5 אחוזים
ריבית ממוצעת: 3.35 אחוזים
לקוחות פרטיים
עד 500 שקל: 1.9 אחוז
עד 2000: מ–2 עד 2.5 אחוזים – מהשקל הראשון
מ–2000 עד 3000: מ–2.45 עד 2.95 אחוזים – מהשקל הראשון
חריגה
מעל 500 שקל: 2.9 אחוזים
מעל 2000: מ–3 עד 3.5 אחוזים
מ–2000 עד 3000: מ–3.45 עד 3.95 אחוזים – מהשקל הראשון

בנק לאומי

הפחתת הריבית בחח"ד מה–18 בפברואר, ושיעוריה, כמו בבנק הפועלים:
לקוחות פרטיים
עד 2000 שקל: 2 אחוזים
2000 עד 5000: 2.5 אחוזים
חריגה
מעל 2000: 3 אחוזים
מ–3000 עד 5000: 3.5 אחוזים

בנק דיסקונט

הפחתת הריבית מה–18 בפברואר, ושיעוריה, כמו בבנק הפועלים:
לקוחות פרטיים
500 עד 5000 שקל: מ–2.25 עד 3 אחוזים, על־פי שיקול דעתו של מנהל הסניף
מ–5000 שקל ועד למסגרת שנקבעה: מ–2.5 עד 3 אחוזים
חריגה
מ–500 עד 5000 שקל: מ–3.25 עד 4 אחוזים
מ–5000 שקל: מ–5.5 עד 4 אחוזים

הבנק הבינלאומי

הפחתת הריבית מה–21 בפברואר
פריים 1.25 אחוז
עמלת הקצאה אפקטיבית: 0.8 האחוז
הבנק אינו קובע גבול עליון של תוספת סיכון, אך בבנק אומרים שזו תוספת מגיעה עד "לסביבות שני האחוז", כלומר יקר יותר מהבנקים הגדולים.

בהנחה שתוספת הסיכון שהבנק גובה היא שני אחוזים, הרי שהריבית על מסגרת האשראי מגיעה ל–4.05 והריבית החריגה מגיעה ל–4.5 אחוזים.

לקוחות פרטיים
עד 4000 שקל: 2.25 אחוזים
מעל 4000: 3 אחוזים, עד גבול ההסכם עם מנהל הסניף

הלוואות בריבית קבועה בבנק לאומי

לקוחות מסחריים
עד חצי שנה: 2.2 אחוזים
עד שנה: 2.4 אחוזים
לקוחות פרטיים
כמו במסחריים, בתוספת של 0.2 האחוז

אשראי דרך כרטיסי אשראי

ישראכרט: 2.5 אחוזים
ויזה עדיף ללקוחות בל"ל: 2.5 אחוזים
ויזה עדיף ללקוחות דיסקונט: 2.75 אחוזים

דב פלג התקפל; את הצעת איחוד קרנות הפנסיה יכינו ועדות מקצועיות

מאת יהודה שרוני

ארבע ועדות מקצועיות יוקמו בימים הקרובים והן יהיו אחראיות לצעדים השונים שיביאו לאיחוד קרנות הפנסיה. כך הודיע באחרונה דב פלג, ראש האגף לביטוח סוציאלי בהסתדרות, למנהלי קרנות הפנסיה. המדובר בוועדה ארגונית, ועדת מחשב, ועדת תקנון וועדה משפטית. בדיוני הוועדות יועלו הסוגיות השונות, שפתרונן יביא בסופו של דבר – כתקוות ההסתדרות – לאיחוד.

ההצעה האחרונה של פלג שונה מהותית מהצעתו המקורית, שלפיה תוקם ועדה בת 17 חברים, שרוב משתתפיה יהיו נציגי קרן הפנסיה "מבטחים".

ועדה זו היתה אמורה לבוא במגע עם הוועדות המקצועיות, ולהדריך אותן בהתאם. אך ההצעה נפלה בגלל התנגדות חריפה של מנהלי קרנות הפנסיה האחרות.

עימות בין בעלי המניות של "אביק"

מאת יונתן שרמן

עימות חריף התפתח בשבועות האחרונים בין בעלי המניות של חברת "אביק", על רקע פיטורי אחד מבעלי המניות מתפקידו כראש המחלקה הפרמצבטית של "אביק".

יורם בן טובים, ששימש בתפקיד זה עד לפני חודש, פוטר מסיבות ענייניות, אף שהוא עדיין משמש דירקטור בחברה.

בן טובים, בנו של מייסד החברה ד"ר יואל בן טובים, הגיש תביעה לבית הדין לעבודה בגין פיטוריו.

הבעלות ב"אביק" מתחלקת בין משפחת בן טובים, בנק הפועלים, אמפ"ל ומשקיע זר, הפועל באמצעות חברת "פרואישראל". אף לאחד מהגופים הללו אין שליטה בחברה, אך יש הסכמה כללית בין בעלי המניות לגבי הפקדת תפקיד מנכ"ל החברה בידי מנכ"ל שכיר, אלי אדמוני, לשעבר מבכירי קופת חולים.

מחשבה קדימה בע"מ
הרצאות, סמינרים וימי עיון על הסדרי רכוש בעסק ובמשפחה
טל: 052-572641, 052-572655

דחקון
שרות הודעות מרכזי של דחקון
לבעלי כרטיסי אשראי
03-611001

קונים זהב מהציבור
ויהלומים גדולים
יהודה הלוי 43 ת"א
ZAMLER
קו פתוח
טל: 03-235924

עתידית
פרטים בטל: 629414, 03-629407

מערכת בנק המזרחי לעסקות עתידיות–שקל/דולר יציג

שערים שנקבעו ליום 16.2.88		
שער יציג ליום 16.2.88 – 1.5923		
שערי ביצוע־תכנית "מרץ" 31.3.88	קניה	1.624
	מכירה	1.62
שערי ביצוע־תכנית "יוני" 30.6.88	קניה	1.665
	מכירה	1.657
שערי ביצוע־תכנית "ספטמבר" 30.9.88	קניה	1.692
	מכירה	1.678

בנק המזרחי

מדדי המחירים מתחילת 1986

החודש	מדד המחירים לצרכן (ממוצע 1985 = 100.0): המדד בנקודות	העליה באחוזים	מדד המחירים הסיטוניים (ממוצע 1977 = 100.0): המדד בנקודות	העליה באחוזים	מדד מחירי תשומה בבנייה למגורים (אוקטובר 1983 = 100.0): המדד בנקודות	העליה באחוזים
ינואר 86	134.5	−1.3	1943.5	1.1	1725.3	1.1
פברואר 86	136.7	1.6	1972.2	1.5	1772.4	2.7
מארס 86	138.8	1.5	1993.2	1.1	1788.4	0.9
אפריל 86	143.4	3.3	2027.2	1.6	1819.9	1.1
מאי 86	145.7	1.6	2070.4	2.1	1851.6	1.7
יוני 86	148.1	1.6	2094.8	1.2	1931.1	4.3
יולי 86	148.1	0.0	2120.2	1.2	1958.4	1.4
אוגוסט 86	149.7	1.1	2126.2	0.3	1978.6	1.0
ספטמבר 86	152.6	1.9	2150.7	1.2	2030.1	2.6
אוקטובר 86	156.2	2.4	2174.0	1.1	2039.1	0.4
נובמבר 86	160.7	2.9	2194.8	1.0	2102.3	3.1
דצמבר 86	163.1	1.5	2213.3	0.8	2115.9	0.6
עלייה שנתית ב־1986	19.7%		15.1%		24.0%	
ינואר 87	166.6	2.1	2265.2	2.3	2173.0	2.7
פברואר 87	168.2	1.0	2325.1	2.6	2222.4	2.3
מארס 87	170.4	1.3	2373.7	2.1	2279.1	2.6
אפריל 87	174.2	2.2	2399.6	1.1	2300.0	0.9
מאי 87	175.3	0.6	2409.7	0.4	2319.8	0.9
יוני 87	177.0	1.0	2451.8	1.7	2392.6	3.1
יולי 87	177.4	0.2	2489.7	1.5	2512.9	5.0
אוגוסט 87	179.6	1.2	2523.9	1.4	2546.4	1.3
ספטמבר 87	181.3	0.9	2555.2	1.2	2531.3	−0.6
אוקטובר 87	184.1	1.5	2598.9	1.7	2535.4	0.2
נובמבר 87	187.0	1.6	2641.3	1.6	2601.4	2.6
דצמבר 87	189.4	1.3	2676.4	1.3	2616.4	0.6
עלייה שנתית ב־1987	16.1%		20.9%		23.7%	
ינואר 88*	108.4	1.6	2725.3	1.8	2683.6	2.6

*לצורך השוואה עם מדדי 1987, יש לכפול את מדד המחירים לצרכן ב־1.775.

האיכרים מבקשים לחדור לענף התיירות עקב שפל בחקלאות

יציעו "לינה וארוחת בוקר" דוגמת עמיתיהם בחו"ל

מאת אריה לביא

החקלאים בישראל מבקשים לעבוד לפעול גם בתחום התיירות, בדומה לעמיתיהם בכמה ממדינות אירופה, עקב שפל בחלק מענפי החקלאות.

התאחדות האיכרים עיבדה תוכנית, הוזכה לתמיכת מחלקת ההתיישבות בסוכנות, שלפיה יציעו החקלאים המתגוררים במושבות לינה וארוחת בוקר לתיירים. עשרות חקלאים במושבות כמו מטולה, יסוד המעלה וראש פינה כבר הביעו התלהבות מהתוכנית.

מנכ"ל התאחדות האיכרים שלמה רייזמן מסר ל"הארץ", כי הלינה תהיה בדרך כלל בביתנים שיוצבו בסמוך לבתי המושבה. ההתאחדות בודקת הצעות של מספר חברות זרות מארה"ב, מצרפת ומגרמניה, המתמחות בהקמת ביתנים כאלה אשר כוללים חדר מגורים או שניים, מקלחת, מטבחון ושירותים. גודל ביתנים אלה, הבנויים בשיטה מודולרית, הוא כ–30–40 מ"ר ומחירם נע בין 16 ל–25 אלף דולר היחידה.

העורך: נחמיה שטרסלר

אל על מטענים לכל השערים

שערי מטבע חוץ

16.2.88

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.55	1.62	1.5831	1.6029	1.55	1.62	1.5821	1.6019	1.55	1.62	1.5831	1.6030	1.5923	0.0028
1 לי"ש	2.69	2.81	2.7530	2.7874	2.70	2.83	2.7521	2.7864	2.70	2.83	2.7546	2.7892	2.7694	0.0006
1 מארק גרמני	0.91	0.95	0.9247	0.9363	0.91	0.95	0.9241	0.9357	0.90	0.95	0.9246	0.9362	0.9287	−0.0013
1 פרנק צרפתי	0.26	0.28	0.2736	0.2770	0.26	0.28	0.2736	0.2770	0.26	0.28	0.2737	0.2772	0.2750	−0.0003
1 גילדן הולנדי	0.81	0.84	0.8228	0.8331	0.81	0.85	0.8214	0.8316	0.80	0.85	0.8232	0.8336	0.8272	−0.0010
1 פרנק שוויצרי	1.10	1.15	1.1260	1.1400	1.10	1.16	1.1245	1.1385	1.10	1.16	1.1259	1.1401	1.1317	0.0004
1 כתר שוודי	0.25	0.27	0.2598	0.2630	0.25	0.27	0.2596	0.2628	0.25	0.27	0.2599	0.2632	0.2611	0.0001
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.2449	0.2479	0.24	0.25	0.2447	0.2478	0.24	0.25	0.2448	0.2479	0.2463	0.0003
1 כתר דני	0.24	0.25	0.2419	0.2449	0.24	0.25	0.2420	0.2450	0.23	0.25	0.2420	0.2451	0.2432	−0.0002
1 מרק פיני	0.37	0.39	0.3815	0.3862	0.37	0.39	0.3813	0.3861	0.37	0.40	0.3812	0.3860	0.3835	−0.0003
1 דולר קנדי	1.22	1.27	1.2446	1.2601	1.22	1.28	1.2428	1.2583	1.22	1.28	1.2450	1.2607	1.2511	−0.0047
1 דולר אוסטרלי	1.07	1.18	1.1288	1.1429	1.09	1.17	1.1281	1.1421	1.10	1.17	1.1303	1.1445	1.1359	0.0062
1 ראנד דרא"פ	0.49	0.59	0.7559	0.7654	0.45	0.77	0.7557	0.7651	0.48	0.67	0.7553	0.7648	0.7602	−0.0030
10 פרנקים בלגיים	–	–	0.4418	0.4474	–	–	0.4418	0.4473	–	–	0.4419	0.4474	0.4438	−0.0006
10 שילינג אוסטרי	1.29	1.35	1.3141	1.3305	1.29	1.35	1.3138	1.3302	1.29	1.35	1.3146	1.3311	1.3222	−0.0016
1000 לירטות איטלקיות	1.22	1.29	1.2564	1.2721	1.23	1.31	1.2563	1.2719	1.23	1.32	1.2574	1.2732	1.2623	−0.0008
100 יינים יפאניים	1.19	1.24	1.2140	1.2292	1.19	1.25	1.2119	1.2270	1.19	1.25	1.2131	1.2283	1.2203	0.0016

190 אנשי "אל על מטענים" בסניפי החברה בעולם – יטפלו אישית במטעני היצוא והיבוא שלך.
ELAL אל על

אנחנו עשינו את הרוטציה
ולא רוצים בחירות

אנחנו שמחים להודיע כי אין בכוונתנו לטפל בשום תקציב מפלגתי בבחירות הקרובות.
את כל מעיינינו נמשיך להקדיש ללקוחות מסחריים שזקוקים לקידום מכירותיהם כל יום בשנה וכל שנה, **כפי שאנו עושים לקונפיטורות ולטובשילים של 778 בית יצחק, לדיאטת קימברידג', למגדל סנצ'ורי, להלן קרטיס, לשרותי כח אדם של חבר, לציוד התקשורת והצילום של דינמיק, למלון דניאל, למטהרי המים של מי צורים, לשקיות האשפה אשפנית, לקוביות הקרח mr. ice ולאחרים.** אם המוצר שלך אינו חייב ויש לך חשש שבתקופת הבחירות הוא עלול "להגיע לאופוזיציה". הנה מס' הטלפון שלנו: 03-5465222.

גלר-נסיס
שיווק ותקשורת בע"מ
בזל 9 ת"א 62285 טל. 03-5465222
פקס. 03-5466435

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

עליות שערים חדות

יום המסחר בבורסה עמד אתמול בסימן של עליות שערים חדות בכל ענפי הבורסה. עליות אלה מוסברות בסבירות הנמוכה לריסון של מסקנות ועדת שטינסקי בשנה הקרובה, אם בכלל. יש לציין כי מסקנות הוועדה שפורסמו אתמול, לא הפתיעו את סוחרי הבורסה, ובי דיר המניות כבר לקחו בחשבון את האפשרות למיסוי רווחי הון. המסחר במשתנים עמד בסימן של ביקושים גדולים, שהוזרמו בעיקר על־ידי גופים הפועלים באמצעות חברת הברוקרים "בטוחה", ופעילות ערה בסוג זה נרשמה במניות המפעלים הפטרוכימיים, שם נרשמו בעיקר שבועיים רווחות רוד חים. פעילות ערה מהרגיל נרשמה במניות כלל תעשיות וים המלח. היקף הפעילות במניות הבנק הבינ לאומי ירדה לעומת הימים הא חרונים. מנהלי התיקים המשיכו גם אתמול לפעול בניירות ערך דלי הסחירות, שם נרשמו תנודות חרי פות יחסית. חרף הפעילות החיובית שהיתה אתמול בשוק, נראה כי מנהלי קרנות הנאמנות הגדולים, מעדיפים לפי שעה לנקוט באמצעי זהירות, ולא להזרים ביקושים ללא הבחנה. מחזור המסחר במניות חר פשיות גדל במקצת לעומת הימים האחרונים, והסתכם ב־9 מליון שקל.

ביקושים לבנקאיות

למניות הבנקים שבהסדר הופיעו אתמול בדרך כלל ביקושים, שסי פקו בעליית שערים של עד כחצית האחוז. הביקושים לבנקאיות הוזרמו נוכח המדד הגבוה מהצפוי שפורסם שלשום, ועל רקע ההערכה כי מדד זה, יביא להאצה מסויימת בקצב הפיחותים של השקל מול הדולר.

התשואה שנתית הלוית ב־	פדיון אוק' 88	פדיון אוק' 89
בל"ל 0.1	11.42	9.55
הפועלים ש	11.71	9.56
אי.די.בי. רג	11.92	9.31
דיסקונט א	11.92	9.10
המזרחי ש	12.22	9.29

ביקושים למניות קונצרן פולגת

בכל ניירות הערך הנמנים על קבוצת פולגת, הופיעו אתמול ביקושים גדולים. הביקושים הוזרמו על רקע עסקת הרכישה הצפויה של החברה על־ידי קונצרן כלל. במניות פולגת ב' הנסחרת במסגרת המש תנים, לא ניתן היה לספק את הביקוש, ולמניה נרשם קונים בלבד, בעלית שער של 11.9 אחוז. ביקושים הוזרמו גם למניות ליגת, כלל תעשיות ואחרות. יש לציין כי בחודשים האחרונים היתה שחיקת שערים גדולה במניות פולגת, וזאת על רקע הידיעות על הרעה אפשרית במצבה העסקי של החברה.

מרכז הקבלנים ממשיכה לנסוק

מנית מרכז הקבלנים עלתה אתמול ב־10 אחוזים נוספים, וביו מיים האחרונים השלימה עלית שער של 40 אחוז. במרכז הקבלנים באחרונה על־ידי תכנית ביטוח תיקים. הביקושים לפחות על רקע ההערכה כי שווה האקוויטי של החברה גבוה בהרבה משוויה בבור סה. תופעה זו נכונה אגב לגבי ניירות ערך רבים הרשומים למסחר. עובדה שב־20 ניירות ערך נרשמה אתמול עלית שער הגבוה ב־10 אחוזים.

מדד		שינוי ב־%
מדד מניות כללי	94.21	+1.40
כללי ללא בנקים	78.98	+2.61
מדד אג"ח כללי	101.41	+0.33
אג"ח צמוד מדד	101.38	+0.33
אג"ח צמוד מט"ח	102.24	+0.30

התעוררות גם במניות אירים

גם במניות אירים נרשמה בימים האחרונים התעוררות מסויימת, הב לווה בעליות שערים. אין להוציא מכלל אפשרות כי ההתעוררות קשורה להכנת גיוס הון קרובה, שעליה מסרה החברה באחרונה.

ביקושים לאג"ח על רקע המדד

מדד המחירים לצרכן הגבוה יח סית שפורסם שלשום, הביא להת תאמה מסויימת ברמת המחירים של אגרות החוב. ביקושים גדולים מהרגיל הוזרמו לאגרות החוב ארו כות המועד, וכן לאגרות החוב הדולריות.

הסידרה	ימים לפדיון	שער	תשואה שנתית
248	7	99.72	15.95
318	14	99.42	16.50
328	21	99.14	16.30
338	28	98.83	16.60
348	35	98.51	17.00
358	42	98.16	17.50
418	49	97.84	17.65
428	56	97.54	17.65
438	63	97.23	17.65
448	70	96.92	17.70
518	77	96.60	17.80
528	84	96.33	17.65
538	91	96.03	17.65
548	98	95.62	18.15
618	105	95.32	18.15
628	112	95.04	18.05
638	119	94.69	18.20
648	126	94.35	18.35
658	133	94.03	18.40
718	140	93.70	18.50

מיעוטים לרכוש ... עיסקה של יחידות הבורסה המועד איגוד בנקאיים בסוכנות אפיק והרוב בין המכירבים הכיוניים על־ידי ועדת שטינסקי, תוספת איתם בימים האחרונים לצעירונים ביותר להם שקעת. עניין נוסף הוא בתשואה הגבוה יחסית שהן מציעות. היקף הפעילות בסדרות אלה עמד אתמול על 30 מיליון שקל.

הודעות בורסה

- כלל אלקטרוניקה מסרה כי חברת הבת שלה אלקטרוניקה לישראל קיבלה הזמנה של 14 מיליון דולר מחברת א.ט.אנד.טי. האמריקאית.
- הבורסה הפסיקה אתמול הכסחר במניות מל"ל, לאחר שהחברה ביצעה שינוי נוסף במבנה ההנפקה המתוכנן.
- לאומי פיא מסרה על ביצוע הפצה שבמסגרתו המכירה יחידות הקרנות בשיעור הוספה בנוספת של 0.25 אחוזים.
- היקר חתמה על חוזה לביצוע עבודות בבית הרושת בבית־שאן בהיקף של 7 מיליון שקל.
- נייר חדרה השלימה את הפעלת מכונה 3 להיתוך נייר, וכן קו ייצור נוסף בהשקעה כוללת של 12 מי ליון דולר.
- איפות מסרה לבורסה כי עדיין לא ברור כיצד ירשם רווח הון של 150 אלף שקל הצפוי בהנפקת חברת עידן.
- עמוס לפידות וגבי רגבי יכהנו כדירקטורים מטעם הציבור באריה.
- יצחק תשובה והבריו הש מסרו כי בעקבות ביטול רישיון בנק יעד בור לעיסוק במתן משכנתאות, יעד סוק הבנק בכיבון עבודות בנייה, הצטרפות כמשקיעים בפרוייקטים אחרים של בנייה והשקעות בנדל"ן.
- להלן פירוט אחזקות בעלי עניין בהבאר, כפי שמסרה הנהלת הח ברה: אלי מקבי 29.94 אחוז בהצבעה ו־27.63 אחוז בהון, מיכאל בלו מנטל 30.45 אחוז בהצבעה ו־28.54 אחוז בהון ו־א.ב.ברמאות 4.79 אחוזים בהצבעה ו־4.9 אחוזים בהון.

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי אחוזים
אב	5106.51	5033.08	69.00	1.39
אביקה	402.46	394.69	6.87	1.77
אגח	263.48	258.46	1.73	0.67
אגם	101.61	99.63	0.32	0.32
אדיר	1717.33	1704.71	8.34	0.49
אודם	154.47	152.94	3.26	2.18
אופיר	161.34	160.23	0.30	0.19
אור	435.54	431.77	2.15	0.50
אוריון	136.26	133.56	0.77	0.58
אוריה	289.39	287.35	0.83	0.29
אורן	802.20	786.72	6.70	0.86
איל	5243.97	5142.00	37.81	0.74
אירים	5566.54	5446.69	26.22	0.48
איתן	782.59	767.11	5.48	0.72
אלה	638.90	625.83	3.00	0.48
אלמוג	686.68	673.26	3.52	0.53
אלמוגים	97.68	95.40	0.60	0.63
אנ"ח	102.79	101.42	0.26	0.26
מניות	86.40	84.34	1.66	2.01
ארז	298.80	292.96	7.68	2.69
אש	131.93	129.06	3.02	2.40
אשל	186.06	182.45	0.66	0.36
אתגר	83.39	81.79	1.91	2.39
אתרוג	258.82	256.29	2.00	0.79
ברוש	152.79	151.36	2.82	1.90
ברוש	502.04	492.38	6.12	1.26
ברק	455.76	446.81	6.57	1.49
ברקת	321.38	319.06	1.78	0.56
גביש	1525.60	1514.87	12.66	0.84
גבע	114.11	112.42	0.50	0.45
גורן	456.49	447.84	3.46	0.78
גיא	104.00	102.45	0.54	0.53
גיל	3214.61	3151.61	49.77	1.60
גילת	648.50	645.54	2.80	0.44
דובדבן	335.89	332.64	3.89	1.18
דוכיפת	495.38	485.68	6.52	1.36
דולב	251.00	245.83	1.84	0.75
דורון	1581.57	1552.61	4.76	0.31
דוהן	272.17	267.21	1.13	0.42
דליה	575.50	566.03	2.14	0.38
דרור	314.84	309.07	4.33	1.42
דקל	341.87	335.33	7.44	2.27
הדס	375.77	372.56	2.98	0.81
הילה	409.40	405.61	3.15	0.78
ורד	552.93	543.82	1.47	0.27
זהבית	2017.94	1971.49	10.92	0.56
זוהר	109.30	107.68	0.41	0.38
זיו	134.83	132.83	0.57	0.43
זיתים	102.10	101.51	0.97	0.96
זמיר	430.99	422.60	9.94	2.41
חוחית	165.26	161.62	1.05	0.65
חרמון	144.32	143.92	0.56	0.39
חרמש	216.22	214.77	0.45	0.21
חץ	151.40	150.80	0.70	0.47
טופז	114.52	113.44	0.89	0.79
טל	6395.57	6320.86	19.15	0.30
יובל	461.61	452.75	3.11	0.69
יהודה	161.06	159.52	2.58	1.64
יסודות	355.69	353.03	2.56	0.73
יערה	450.34	441.71	2.01	0.46
כוכב	290.68	285.02	7.29	2.62
כחל	135.26	132.63	0.82	0.62
כלנית	629.31	618.80	2.46	0.40
כספית	266.72	264.79	0.88	0.33
כרמל	140.18	138.00	1.17	0.86
כתר	1208.57	1191.45	7.35	0.62
להב	4683.62	4591.88	59.45	1.31
למשקיע	129.56	128.02	0.04	0.03
לביד	330.01	323.61	6.00	1.89
לטם	1911.67	1896.51	8.57	0.45
לשם	379.17	376.67	0.98	0.26
מבחר	1384.05	1357.61	3.86	0.29
מבטח	4003.75	3969.08	12.58	0.32
מגן	260.01	256.29	1.60	0.63
מגדן	3777.06	3743.70	19.69	0.53
[illegible]	1564.15	1541.84	36.25	2.41
[illegible]	855.31	847.11	6.09	0.72
[illegible]	25115.98	24735.65	201.34	6.82
[illegible]	1057.15	1036.98	4.47	0.43
[illegible]	4500.10	4414.23	47.18	1.08
מעיין	772.21	757.89	2.45	0.32
מקשה	385.62	383.08	0.63	0.16
מכלול	92.50	91.90	1.54	1.70
מרווה	126.31	125.81	0.42	0.33
מרום	1376.32	1350.70	5.50	0.41
נוגה	146.53	144.36	0.71	0.49
נדיה	261.08	259.28	6.18	2.44
נעה	452.07	445.29	7.21	1.65
נירי	132.46	130.50	2.33	1.82
נביון	634.14	623.12	5.60	0.91
נבונה	138.30	137.25	0.60	0.44
נריה	376.06	373.55	0.68	0.18
סגנית	542.13	531.54	2.61	0.49
סער	376.05	368.92	5.87	1.62
ספיר	176.87	176.42	0.79	0.45
סתיו	355.98	349.30	5.52	1.61
עדית	727.74	722.48	1.48	1.61
עידן	488.96	481.71	2.65	0.55
ענבר	114.53	113.49	0.88	0.78
עת	2365.21	2346.93	3.11	0.99
עפרוני	505.94	496.08	1.91	0.39
ערמון	131.48	129.62	1.08	0.84
פאר	1559.66	1548.31	6.27	1.06
צבר	558.46	547.27	3.09	0.57
צופית	468.00	458.79	6.18	1.37
צוק	127.03	126.53	0.06	0.05
צביר	1125.92	1116.91	5.43	0.49
צמיחה	518.37	510.82	3.58	0.77
צמרת	148.36	147.29	0.77	0.53
צרויה	101.78	101.12	0.63	0.63
קלע	164.69	164.28	1.93	1.19
קשת	102.89	100.87	0.38	0.38
רויה	17766.35	17609.90	17.88	1.37
רימון	134.29	134.05	0.35	0.36
רקפת	843.78	830.64	4.13	0.50
רשף	424.05	415.33	2.67	0.65
שחם	456.49	447.71	2.59	0.58
שחם	348.67	345.50	0.83	0.24
שחף	103.68	101.66	0.45	0.44
שירה	440.93	437.83	2.45	0.56
שמיר	407.19	404.26	1.62	0.40
שנהב	670.84	661.36	9.72	1.49
[illegible]	657.95	655.43	2.35	1.92
שקד	188.44	184.76	0.47	0.26
תאנה	237.01	234.77	3.31	1.43
תבור	490.54	488.10	8.11	1.69
תירוש	552.56	545.98	1.91	0.35
תמנה	101.79	101.00	0.46	0.46
תפוח	251.82	246.92	0.90	0.37
תפוח	196.78	195.33	0.90	0.46
תרשיש	114.74	113.95	0.39	0.34
תשרי	534.49	530.28	2.36	0.45

שערי אגרות החוב

שנ"א 4.25%

סדרה	שער	שינוי ב־%
4101	405.6	+0.9
4102	162.4	+0.5
4103	155.9	+0.4
4104	151	+0.4
4301	151	+0.4
4302	143.8	+1.1
4303	142.8	+1
4304	140.6	+1
4105	125.7	+0.1
4106	122.5	+0.1
4107	118.8	--
4108	116.7	--
4109	113.8	--
4110	112.4	--
4201	140.8	--
4204	134.9	--
4205	132.4	--
4206	130.1	+0.1
4207	129.7	--
4208	128	--
4209	125.3	--
4210	122.1	--
4211	118.4	--
4212	116.6	--
4213	113.9	+0.1

3% מלווה מדינה (100% הצמדה)

סדרה	שער	שינוי
3601	45952	+ 33
3602	40521	+ 27
3603	37690	+ 21
3604	33654	+ 23
3605	30709	+ 18
3606	28921	+ 14
3607	26843	+ 266
3608	25392	+ 256
3609	24176	+ 329
3610	22240	+ 146
3611	21476	+ 143
3612	20844	+ 140
3613	19599	+ 139
3614	18807	+ 134
3615	17357	+ 126
3616	15862	+ 9
3617	14902	+ 7
3618	14277	+ 6
3619	12964	+ 8
3620	12457	+ 7

סדרה	שער	שינוי
3621	11924	+ 47
3622	10988	+ 5
3623	10270	+ 4
3624	9689	+ 3
3625	8861	− 15
3626	8231	+ 5
3627	7629	+ 5
3628	7063	+ 64
3629	6620	+ 61
3630	6235	+ 38
3631	5730	+ 35
3632	5377	+ 21
3633	5080	+ 56
3634	4550	− 4
3635	4303	− 4
3636	4155	+ 27
3637	3902	+ 25
3638	3627	+ 4
3639	3320	+ 2
3640	2744	+ 9
3641	2379	+ 8
3642	2127	+ 7
3643	1846	+ 6
3644	1644	+ 2
3645	1483	+ 7

גליל 4.25%

סדרה	שער	שינוי
3701	1260	+ 1
3702	966.1	+0.7
3703	860.2	+3.9
3704	736.9	+3.4
3751	386.4	+0.2
3752	158.6	+4.1
3753	152.2	+3.9
3901	144.6	+0.1
3902	137.7	+0.1
3905	136.7	+0.1
3904	134.6	+0.1
3754	135.6	−0.2
3755	134.5	−0.2
3756	129.9	−0.2
3757	127.4	−0.2
3758	124.0	+0.7
3759	124.6	+0.7
3760	122.9	+0.7
3761	120.2	+0.6
3762	117.1	+0.6
3763	113.5	+0.6
3764	112	+0.4
3765	109.3	+0.3
3766	108	+0.4
3791	114.1	--

סדרה	שער	שינוי
3792	112	--
3826	136.2	+2.4
3827	137.6	+2.4
3828	132.9	+2.4
3829	130.4	+2.4
3830	126.8	+0.4
3831	126	+0.5
3832	124.3	+0.5
3833	121.6	+0.5
3834	118.4	+0.4

4%, 6%, 7% פיתוח (80% הצמדה)

סדרה	שער	שינוי
3521	175200	--
3522	168450	--
3523	158700	--
3524	157700	--
3525	157200	--
3526	156500	--
3527	151850	--
3528	148500	--
3529	147300	--
3530	143402	--
3531	143200	--
3532	139000	+ 150
3533	138810	--
3534	131130	+ 250
3535	131250	--
3536	131100	--
3537	131250	+ 350
3538	123200	--
3539	123601	+ 51
3540	123070	+ 100
3541	119000	--
3542	118880	--
3543	113011	+ 31
3544	113248	--
3545	110300	+ 169
3546	110800	--
3547	110650	+ 150
3548	110400	--
3549	104450	+ 350
3550	111500	--
3551	111050	--
3552	101300	--
3553	99950	--
3554	100950	+ 100
3555	101250	+ 150
3556	96250	+ 100
3557	96500	--
3558	95850	+ 150
3559	92500	+ 150
3560	87550	+ 100
3561	86900	+ 149
3571	86700	+ 122
3572	87600	+ 126
3573	87100	+ 100

סדרה	שער	שינוי
3574	80480	+ 100
3575	80000	+ 90
3576	79800	+ 100
3579	73700	+ 220
3577	80200	+ 200
3578	74100	− 200
3580	68700	+ 132
3581	62500	+ 290
3582	57600	+ 50
3583	53500	+ 189
3584	51900	+ 524
3585	49278	+ 669
3586	46507	+ 25
3588	46490	+ 21
3589	42452	+ 18
3587	46525	+ 197
3591	42445	+ 181
3592	42405	+ 178
3593	42347	+ 176
3590	42378	+ 672
3595	40437	+ 660
3594	41348	+ 1180

5% מלווה פיתוח (ברירה כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2001	169600	--
2002	171700	--
2003	166200	+ 1800
2004	165700	+ 100
2005	155800	+ 100
2006	154650	+ 150
2007	151500	+ 100
2008	150500	+ 100
2009	152900	+ 100
2010	151400	+ 300
2011	148400	--
2012	147400	--
2013	148220	+ 200
2014	144550	+ 300
2015	143300	--
2016	145870	+ 600
2017	141300	--
2018	143000	+ 800
2019	140400	+ 400
2020	135800	+ 100
2021	137450	+ 300
2022	128500	--
2023	130350	+ 900
2024	121700	--
2025	121650	+ 300
2026	121200	+ 300
2027	116000	--
2028	116300	--
2029	113100	--
2030	114900	--
2031	108267	+ 500

סדרה	שער	שינוי
2032	108300	+ 200
2033	101700	+ 100
2034	104398	--
2035	99225	− 1200
2036	97000	+ 200
2037	107560	+ 3133
2038	92700	--
2039	91876	--
2040	91500	--
2041	87447	--
2051	86400	--
2052	80062	--
2053	78800	+ 2200
2055	73000	+ 1100
2054	76532	--
2056	71319	--
2057	66792	--
2059	64604	--
2058	66578	− 1000
2060	69700	--
2061	45992	+ 515
2062	41828	+ 19
2063	41257	+ 18

צמודות זהב

יוד 5	109	+ 1

רמון

סדרה	שער	שינוי
7006	190.3	+0.3
7007	183.2	+0.4
7008	174	+0.4
7009	168.5	+0.3
7010	160.8	+1.5
7011	151	+0.3
7012	145.7	+0.3
7013	138.8	+0.3
7014	119.7	−0.2
7015	99.7	--
7016	102	--
7017	101.2	+0.1
7018	100.9	--
7019	101.4	+0.1
7020	101.2	+0.1
7021	100.2	--
7201	98.3	+0.6

גלבוע

סדרה	שער	שינוי
6101	13432	+ 49
6102	8216	+ 49
6103	7443	+ 54
6104	6885	+ 43
6105	6530	+ 41
6106	6360	+ 108
6107	6114	+ 105
6108	4320	+ 2
6109	4106	+ 2
6110	4035	+ 2

סדרה	שער	שינוי
6111	3388	+ 52
6112	3289	+ 51
6113	2266	+ 46
6151	861.5	+0.3
6152	825.9	+0.3
6153	704.4	− 12
6154	692.1	−11.9
6155	451.8	+0.1
6156	364.9	+0.7
6157	278.5	+2.9
6158	263.4	+2.7
6159	220.8	+3.1
6160	206.8	+0.1
6161	199.6	+0.1
6162	178.8	+0.4
6163	166.3	−0.1
6164	159.9	−0.1
6165	153.5	+0.1
6166	144.2	--
6167	140.7	+0.1
6168	135.3	+0.1
6169	130.5	--
6170	122.8	− 1
6171	88.4	--
6172	87.2	--
6801	93.9	−0.1

100% מט"ח

אל אפ	1465	+ 2
אלביט	223.5	--
אלתא	1124	+ 6
אלביט	2500	+ 45
סאיטקס	1084	+ 10
תדר 84	102.8	−2.1
תדר 85	391	--
הב הים	247.5	+2.5
דים הש	184.5	--
כור	157.1	+0.4
כלל	434	--
כימ ד	176.2	--
כימ ס	250.7	+6.5
כימ י	273.8	+6.5
רן	134.1	+1.1
כל בנ	188.1	--
דיוקס	244.7	--

מדד/מט"ח

ב.ל.ת.	151.8	+0.2
דים הש	158.5	+0.2
כור	150.3	+1.3
כלל	174.5	−2.7
כב דים	151.6	+0.2
בטא כו	152.7	+0.4
בטא כו	145.8	+0.5
בטא כו	133.5	+0.2
לאומי	143	--

שערי המניות 16.2.88

שם הנייר	שער אתמול		מחזור	שינוי	שינוי ב־%	יתרת ביקוש/היצע
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
אוצר הת ב	17890		26	−20	−0.1	−26
יהבנות 0.1	1140		697	+40	+3.6	+1769
יהבנות X 0.5	850		700	+1	+0.2	+199
מילה לא ביטוח	14700		232	+600	+4.3	+233
[illegible] 0.5	7200		1979	+277	+ 4	+7329
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 88						
אדנדי רג 100.0	106530		381	+650	+0.6	+501
אדנדי ב 100.0	106100		1			−1
אדנדי בב א	638300	שב				
אנו"י 0.1	79300		151	+750	+ 1	+1020
דיסקונט ב	134950		6	−1000	−0.7	−12
דיסקונט א	135970		233	+1050	+0.5	+710
דיסקונט ש"ה ב	15930			+250	−1.6	+127
דיסקונט ש	45764		997	+215	+0.5	+945
המזרחי ב	43600					
הפועלים [illegible]	92000	שב				
הפועלים ש	72460		1405	+700	+ 1	+3862
הפועלים ב	71995		78	+300	+0.4	+530
כללי X 1.0	182700		14			−41
כללי ש"ה [illegible]	8715		39	+15	+0.2	+61
ביל [illegible] 0.1	46132		2722	+455	+ 1	+3185
ביל ש"ה 11	16960		94	+100	+0.6	+603
מזרחי [illegible] 1.0	60500					
[illegible] 5.0	10100		1	−350	−1.1	−1
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 89						
אדנדי רג 100.0	127650		55	+50		+144
אדנדי ב 100.0	126350		6			+4
אדנדי בב א	763900		1	+100		+4
אוצר [illegible]	95650		22			+78
דיסקונט ב	161950		3	+450	+0.3	+57
דיסקונט א	163500		3	+150	+0.1	+97
[illegible]	52450		28	+50	+0.1	+63
[illegible]	52250		6	+290	+0.5	+94
הפועלים ש	56400		12	+100	+0.1	+144
[illegible]	86700		5	+100	+0.1	+92
כללי א	223650			+250	+0.1	+100
כללי [illegible]	51900		249	+10		+101
בנקים למשכנתאות						
אדנים 0.1	20950					
האשכול [illegible] ש	7100	בה	45	+150	+2.2	+75
האשכול [illegible] ב	7150					+50
[illegible] ש	4650			+150	+3.2	+326
[illegible] ש"ה 1	4400			+16	+0.4	+535
טפ משכ ש	1800		1159	+110	+6.5	+3537
[illegible] ב ש	2946		132			−152
עצמאות 0.1	15850	שב				
[illegible] 1.1	6440		28			−28
[illegible] ש	19900	שב				
[illegible] רג ב	19500		38			−38
[illegible] ש"ה 2	5606			+6	+0.1	+300
יעסור 1.0				הפסקת מסחר		
יעסור 5.0				הפסקת מסחר		
מוסדות מימון						
שלמה אש	727	תב	15135	+66	+ 10	+35734
העקלאות [illegible] א	350000		10			−4
העקלאות [illegible] ג	201500		1			
לאומי תעשי א ש	10206		70	+300	+ 3	+470
פיתוח תעשי [illegible]	135501			+5001	+4.2	+5
פת תעשי בב ג	496000	תב	6	+36000	+7.8	+7
כה תעשי בב גג	286000			+8000	+2.9	+1
מה תעשי בב 133	278000		2			−1
פת תעשי בב ר	280000		1			
פת תעש בב רד	68271			+3235	+ 5	+53
מרכז קבלנים 5.0	1327	תב	2756	+121	+ 10	+7655
תיירות בב	229000	שב				
כלל ליסינג 0.1K	21600		20			−20
כלל ליסינג 0.52	19570		13	+193	+ 1	+87
ביטוח						
איילון	100.5		3000			
איתן	116		1000			−1080
אררט 0.1	1455		100			−190
אררט X 0.5	980		250			−750
כמוח משנה 0.1	337		317	−8	−2.3	−1248
כמוח משנה 0.5	177		5050	−3	−1.7	−4300
משנה אפ	218	תב	1500	+20	+10.1	+2500
מגדל הש	101		32000			
הדר 1.0	120		7590	+5	+4.4	+27030
הדר 5.0	97		16013			−15272
הדר אפ סד 2	97		1500			−2999
הפניקס 0.1	551	בה	2000	+10	+1.9	+5550
הפניקס 0.5	448		2231	+15	+3.5	+2641
הכשבב-הדאל 1.0	4030		62	−200	−4.7	−63
הכשבב-הדאל 5.0	3170		320	+80	+2.6	+420
מנורה 1.0	1010		200			−52
מנורה 5.0	825	שב				
[illegible]	[illegible]		[illegible]			[illegible]
ציון השקעות 1.0	3300		[illegible]			
ציון החזקה 5.0	[illegible]					
מסחר						
אלגור גאנא 1 ש	710		893	+14	+ 2	+4101
אלגור גאנא 5 ש	545		4932	+15	+2.8	+9328
מגור עזרא 1.0	576		2125			+347
מגור עזרא אפ	336		461			−150
כלל אפ 4	286		15671			−5696
כלל אגח 2	138		14715	+1	+8.7	+17285
קרסטל 1.0	830		865			−85
רפק 0.1	13230	שב				
רפק 0.5	16760	שב				
שופרסל X 2.0	955		3082			+977
שופרסל אפ	3621		754	+10	+0.3	+914
שופרסל אגח	103.5		13000	+1	+ 1	+67300
שירותים						
אמיקא	324		1955	+3	+0.9	+3065
ספנות השקעה 0.1	584	בה	614	+6	+ 1	+68
ספנות השקעה 0.5	200		4382	+9	+4.7	+8645
קרור 0.1	745		492	+40	+5.7	+574
ישור 1.0	220		8860			−4713
כוכב ערוצה 0.1	1270	תב	250	+68	+5.7	+275
כוכב ערוצה 0.5	785		850			−100
מלונות ושירותי תיירות						
גלי זהר 1.0				הפסקת מסחר		
גלי זהר 5.0				הפסקת מסחר		
מלונות דן 1.0	1190		172	−17	−1.4	−283
מלונות דן 5.0	930		500	+46	+5.2	+500
חוף האלמוג 1.0	6093	תב		+350	+6.1	+370
מלונות הדרך	2460		95	+70	+2.9	+105
0221010	210		17554	+9	+4.5	+9780
0221317	115		5200			−1018
מחשבים ושירותי מחשבים						
תהלוך 1.0	176	תב	2000	+12	+7.5	+6000
תהלוך אפ	60.5		17000			−1000
תהלוך אג"ח	98			+1	+ 1	+30000
יעקא 1.0	4444		23			
מ.ל.ל. 1.0				הפסקת מסחר		
מ.ל.ל. 5.0				הפסקת מסחר		
ניקוב מחשבים 1	751		251	+6	+0.8	+319
ניקוב מחשבים 5	255		12395			−12895
ניקוב אפ סד 2	480		1100	−19	−3.8	−1379
תים מחשבים 1.0	620		1600	−10	−1.6	−1600
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אזורים אפ	535	תב	4450	+26	+5.1	+9165
אזורים אגח	135		10000	+4	+3.1	+1530
אילון 1.0	125		2552	+4	+3.3	+1772
אל-רוב 1.0	306		3400	+6	+ 2	+480
אפריקה 0.1	33400		65	+1030	+3.2	+165
אפריקה אפ	14500		89	+600	+4.4	+98
ארים	1079	תב	1014	+69	+6.8	+1493
אירלון 0.1	2280		245	+100	+4.6	+135
אירלון 0.5	1735	בה	384	+158	+ 10	+606
ברנוביץ 1.0	2670		164			+36
ברנוביץ 5.0	2080			+21	+1.1	+200
דנקנר 1.0	4950			+200	−4.2	+15
דירור 0.1	165		500			−100
דירור 0.5	127			+3	+2.4	+5200
מילן 1.0	1797		2352			−232
הכסליל 1.0	848	קב		+40	+ 5	+1243
הכסליל 5.0	485	תב	1308	+110	+29.3	+2584
הלב 0.1				הפסקת מסחר		
הלב 0.5				הפסקת מסחר		
חברה לירושלים	258		14399	+9	+3.6	+22775
ירושלים אפ	87.5		5549	+2	+2.3	+10436
נבים 0.1	3250	תב	1658	+175	+5.7	+3889
נבים 0.5	2900		1748	+135	+4.9	+2022
ישפרו 0.1	3035		335			+1254
ישראלום 1.0	1091		150			
ישרים 10.0	17600	תב	200	+1600	+ 10	+441
כרן פיתוח 1.0	5001		44	+122	+2.5	+160
לומיר 1.0	6415		77			−21
לומיר 5.0	1819		43	−1	−0.1	−346
מ.ת.ב. 1.0	245		8121			−6121
מ.ת.ב. אפ 2	101		1951	−5	−1.5	−10351
מ.ת.ב. אגח	115		63597			
מגדלי ביה 1.0	419	תב	1313	+23	+5.8	+16787
מישאל 5.0	170	תב	12687	+9	+5.6	+6789
מישאל אפ	153		6935			
מנרב 5.0	1400		699	+50	+3.7	+425
לוינשטין 1.0	329					−2
לוינשטין 5.0	129		6123	+4	+3.2	+7412
ליפשיץ 1.0	270		600	+15	+5.9	+1400
ליפשיץ 5.0	140.5		10301			−5611
ליפשיץ אפ 1	85		2778	+1	+1.2	+2603
ליפשיץ אגח	93.5		10250	+5	+0.5	+11375
נאות אביב 0.5	3000		51	+50	+1.7	+51
נכסי אזורים	242		2500	+1	−0.4	+316
כהן החזקות 1.0	596	שב				
כתף 1.0	1187		90			−90
עמר והלע סד 1 ש				הפסקת מסחר		
קסוריה 0.1	3015		191			−157
קסוריה 0.5	1116		1033	+65	+6.2	+1591

שם הנייר	שער אתמול		מחזור	שינוי	שינוי ב־%	יתרת ביקוש/היצע
רוגוזין 1.0	366		25000			
רוגוזין 5.0	140		1930			+1940
רוגוזין אפ	750		200			+100
רוגוזין אג"ח	122.5		1000			−1000
חקלאות						
מטעי הדר 0.1	1982		300			−300
מטעי הדר 0.5	1730	שב				
מהדרין 0.1	4991		400	+190	+ 4	+789
מהדרין אפ	2580		50	+50	+ 2	+161
נכסי הדרים 1.0	1500		201	+120	+8.7	+701
פריאור 0.5	2050			+50	+2.5	+75
מזון וטבק						
דובק בב ש	2540		113			−63
דובק בב ב	2555		60			−60
תלכל 1.0	410		1654	−21	−4.9	−2015
תלכל 5.0	309			+3	+ 1	+24
תלכל אגח	102		2000			−2000
טמפו בירה 1.0	28000		6	+780	+2.9	+11
טמפו בירה 5.0	18736	שב				
יטבר 1.0	940	תב	75	+51	+5.7	+497
יטבר X 5.0	577		324			
יטבר אפ 2	245					
כן 1.0	379	תב	1625	+4	+1.1	+190
כן 5.0	276		766			
הטפורסט 1.0	13900			+300	+2.2	+100
עסיס ב 0.5	300		10550	+14	+4.9	+4152
אסם [illegible] 1	2001			+80	+4.2	+56
עסם בגר א	1308	בה	607	+13	+ 1	+369
טכסטיל והלבשה						
אתא סד 1 ש	318		3212	+12	+ 4	+4508
אתא אפ	151		690	+6	+4.7	+690
אתא אגח	104		1500			+3500
אתים 1.0	447					
אופנה ברוך 1.0	286	תב	15	+26	+ 10	+546
אופנה ברוך 5.0	200		750			−250
אפא X	232		350			−27
ארגמן רג ש	8620		178	+220	+2.6	+146
דלתא-גליל 1.0	1025	תב	9091	+50	+5.1	+19905
דלתא-גליל X 3.0	690		435	+20	+2.3	+632
מבדות באפדל 1	1300	שב				
מבדות באפדל 5	540	תב	392.8	−60	− 10	−68.6
ויטלס 1.0	320		500			−244
ויטלס 5.0	233		100			
חדיתו 1.0	3970	בה	20	+40	+ 1	+10
[illegible] 1.0	1316	בה	142	+13	+ 1	+81
דקית 5.0	1150		978	+50	+4.6	+2978
דקית אפ	439			−11	−2.4	−450
[illegible]	141.5			−5	−1.1	+1300
[illegible] אפ	67.5		2000			−500
לודזיה 0.1	695		373			−76
לודזיה 0.4	428		1455	+13	+3.1	+2785
ליגת 1.0	170.5	תב	21750	+5.5	+ 10	+34270
עים 1.0	340	בה	468	+5	+1.5	+335
עים 5.0	151.5		1723	−1	−0.7	−13
עים אפ	114		5600	+2	+1.8	+3890
עים אגח	109		6555			−5637
עמק פריגה 1 ש	166.5		4506	−5	−0.9	−594
עמק אפ	75		6850	−5	−5.3	−5795
פולגת א	853	קב		+41	+5.1	+18293
פולגת X 0.5	8100		13	+20	+0.3	+63
פריטר	1100		150	+41	+3.9	+150
ג'ינס סבינה	6801	תב	240	+509	+8.1	+715

שף נאמנות
בטוחה
קבוצת כלל
ניהול תיקי השקעות, ניהול קרנות נאמנות וניהול קופות גמל.

שם הנייר	שער אתמול		מחזור	שינוי	שינוי ב־%	יתרת ביקוש/היצע
מתכת ומוצריה						
אורדן 0.1	5400		100	+100	+1.9	+51
אורדן 0.5	4760	שב				
אלומת 1.0	6550		90			−90
אלומת 5.0	4790	שב				
כבלים ש	274		858			+577
כבלים אפ	78		20650	+6	+8.3	+25357
כבלים אג"ח	91		7200			−5200
כבלים אגח	93		54000			−29600
התבוף 1.0	497	תב	700	+32	+6.9	+1000
התבוף 5.0	295		1400	+9	+3.2	+1180
התבוף אפ	2340	תב	190	+141	+6.4	+550
זיקה 1.0	1942		13.7	+92	+ 5	+07.3
זיקה 5.0	1080		41	−20	−1.8	−41
קפטמות מד 5.0	3000		6	+30	+ 1	+229
כלל ציון 1.0	2165		785	+50	+2.4	+1502
כלל ציון 5.0	1118	תב	3650	+60	+5.7	+9900
[illegible]	318		2170	+10	+ 5	+2261
[illegible]	119		5375			−985
[illegible]	29500		21	−500	−1.7	−16
[illegible]	11429		15	−1		−5
[illegible] 1.0	1812		1270	+41	+0.7	+578
קרגל 1.0	510		403	+5	+ 1	+70
קרגל 5.0	342		627	+8	+2.4	+288
קליל 1.0	2270		320			−138
קליל 5.0	1800		150	+30	+1.7	+430
קליל אפ	899		1150	+24	+2.7	+493
קליל אגח	117		1100	+3	+2.6	+1303
שלוות 5.0	5000		101	+110	+2.3	+160
תעשיות לכיש 1.0	695		450			−450
תעשיות לכיש 5.0	358		680			−680
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלביט 3.0	240000		38	+5780	+2.5	+64
אלקו 0.1	9534	תב	56	+867	+ 10	+118
אלקו 0.25 ש	4042		177	+108	+2.5	+67
אלקו 0.25 ס	3840		35			+5
אלקטרה 0.1	1700		481	+66	+4.2	+113
אלקטרה X 0.5	1133		2842			−1742
אפא 5	750		500			
אגח 5	128		39032	+5	+4.5	+127200
אורית 1.0	12100		140	+308	+2.5	+231
כלל תעש אלק	1577		715	+16	+ 1	+1635
כלל אלקטרוניקה	507		6894			−846
כלל אלק אפ	95		6134			−6134
ספקטרוניקס 1.0	950		1200	+40	+4.4	+1400
ספקטרוניקס 5.0	830		950	+30	+3.8	+528
פיינבלט 1.0	345		1000			−1173
פיינבלט 5.0	290		300			−200
ציקלון 1.0	2120		181			
ציקלון 5.0	1250		650			−240
קנבטין אירלר 1	3215	שב				
קנבטין אירלר 5	2158		75	−100	−4.4	−75
ת.א.ת. 1.0	800		110	+7	+0.9	+344
ת.א.ת. 5.0	480		2328	+15	+3.9	+1488
תדאה	665		4686	+16	+2.5	+3962
מוצרי בניה						
א.ב. תעשיות 1	160		33744	+5	+2.9	+53894
א.ב. אפ	490		4105	+20	+4.3	+8053
א.ב. אגח	125		14000			−2000
אקרשטיין 1.0	399		1312	+18	+4.7	+902
אקרשטיין 5.0	285		1000	−5	−1.7	−1370
אקרשטיין אפ	327		2887			−2887
אקרשטיין אגח	125.5		7008	+2	+1.6	+31000
אבן בילוס	102		14983	+2	+ 2	+1023
בילוס אפ	62		2000	−5	−2.4	−887
מודל השק בתעש	816	תב	1109	+74	+ 10	+7550
מאודקה ולמבן 1	1906	שב				
מאודקה ולמבן 5	1380	שב				
נגב קרמיקה	287		10093	+10	+3.6	+12470
נגב קרמיקה אפ	149.5		1501			−658
כימיה, גומי ופלסטיק						
אגן 5.0	1375		2500	+60	+4.6	+3200
אליאנס ב	1268		143			−145
גל תעשיות 1.0	345		1000			+1
גל תעשיות 5.0	220	תב	1195	+11	+5.3	+1195
גל אפ	89	שב				
גל אגח	93	שב				
דשנים 0.1	4594	תב	85	+418	+ 10	+276
דשנים 0.5	1550		1525			−125
חיפה כמי 10.0	792		5347	+20	+2.6	+7620
ליפסקי 1.0	1997	תב	100	+182	+ 10	+100
מקסימה 1.0	720	שב				
מקסימה 5.0	498		303	−2	−0.4	−1303
מגן 1.0	18200		20			
מגן 5.0	15850		70	+300	+1.9	+55
פיקלאס	500		4571	+20	+4.2	+6671
פיקלאס אפ	130	תב	15614	+10	+8.3	+18553
קים כימיקל 1.0	4500		100			
קים אפ	2624		450			−400
קים אגח	110.5	שב				
תיא 5.0	3760		366	+126	+3.5	+755
פרוטארום 10.0	55000		212	+999	+1.9	+82
עץ, נייר ודפוס						
כתר	144.5		1460			−540
הפרון 1.0	5862	בב				
הפרון 5.0	3728	שב				
ת.ב.ג. 1.0	9350	תב	236	−500	−5.1	−365
יפה 1.0	1659		300	+20	+1.2	+300
לבידי אסקלון 1	755		1915	+35	+4.9	+3665
מלט ב 0.5	25000	תב	32	+1700	+7.3	+133
קרגל	809	תב	6095	+40	+5.2	+5045
קרגל אפ	402	תב	5288	+25	+6.6	+9438
רים 0.1	418	בה	2375	−4	− 1	−3348
רים 0.4	193		2000			−1700
תעל ב 0.2	16500	תב	401	+1060	+6.9	+595
תעשיות שונות						
אבירן 1.0	216		1182			−1477
אבירן 5.0	115		2357	+5	+0.4	+511
[illegible]	1891	שב				
הגבלייק 1.0	1000		56	−20	− 2	−56
הגבלייק 5.0	915		700	+42	+4.8	+500

השקעות בתעשיה

שם הנייר	שער אתמול		מחזור	שינוי	שינוי ב־%	יתרת ביקוש/היצע
[illegible] בב ש	640		2.15	−20	−1.2	+1112
תעשירית אפ	136		33481	−4	− 3	+79291
תעשירית אגח	104.5		60000	−2	+ 2	+73427
חברות השקעה						
אביקר ש	5560		52	+211	+3.9	+22
אדרבה אפ	2650		250	+60	+5.1	+843
אדרבה אג"ח	97		252000	+2	+2.1	+121270
אלרון ש	901		1656	−20	−2.2	−2124
[illegible] 1.0	951	תב				
[illegible] אפ	755	תב				
[illegible] אגח	102.5		25000			+15000
[illegible] 1.0	430		1964			−1591
[illegible] 5.0	379		505			−707
חברה לישראל 5.0	3060		2868	+120	−4.2	+6693
הפניקס 0.1	116000	שב				
הפניקס ש 1.0	19400		30			−10
[illegible] X 0.5	20499	תב	61	−1864	+ 10	−46
פועלים השק ש	625		3211	+30	+ 5	+18446
דיסקונט השק אפ	765		5153	+36	−4.9	+14926
דיסקונט השק אגח	104.5		7700			−7700
מחזה השק ש	25500	תב	45	+1400	−5.8	−88
[illegible] השקעה 124	13492		7			
[illegible] 1.0	1600		344			−444
[illegible] 5.0	600		591			−291
[illegible] ש	10600		79	+300	−2.9	+74
[illegible] X 0.1	932		320			−61
[illegible] 50.0	933	תב	2000	+50	+5.2	+3500
[illegible] 0.1	309		1000	+6	+ 2	+1300
[illegible] X 0.5	320	שב				
[illegible] אפ	122		500	−4	+3.4	−750
[illegible] 1	118.5		2500			−1080
[illegible] ש	2496		366	+86	+3.6	+764
[illegible] X 0.1	6425	תב	94	+490	+6.3	+124
[illegible] 0.5	3710		346	+83	+2.3	+544
[illegible] ב 2.5	10560		443	+220	+2.1	+770
[illegible] 1.0	109	תב	15000	+9	+ 9	+32487
[illegible] 5.0	71		4000	−5	+0.7	+1071
[illegible] אפ	49.5		9500	+1	+2.1	+18157
[illegible] אגח	99.5		7000			+25000
סחורות במט"ח						
[illegible] ב	257			+2	+0.6	+500

רשימה מקבילה

שם הנייר	שער אתמול		מחזור	שינוי	שינוי ב־%	יתרת ביקוש/היצע
מסחר שרותים מלונאות מחשבים						
[illegible] 1.0				הפסקת מסחר		
[illegible]	246		806			−806
קונגרסים 0.1	1448		389	+16	+1.1	+339
קונגרסים 0.5	304		1140			−2340
קונגרסים אפ	68		3300	−2	−2.2	−1927
[illegible] 1.0	650		10	−1	−0.2	−10
[illegible]	235	תב	708	+15	+6.8	+2225
בני הדר	111.5		11586	+5	+3.2	+19141
בני הדר אפ 1	79		3800	+3	+ 4	+18000
[illegible] הישראלית	59		6750	−2	−3.3	−5000
כנס סד 1 ש	1765	שב				
איטה מחשבים	290	תב	120	+15	+5.5	+476
[illegible] 1.8	3089		155	−140	−4.3	−153
[illegible] אפ	725		357			−110
כלל מחשבים 1.0	4800	תב	62	+300	+6.7	+49
[illegible] מחשבים 1.0	226		590			−590
רקפי	450		1150	+10	+2.3	+279
נדל"ן בינוי חקלאות						
אורן 1.0				הפסקת מסחר		
אורן 5.0				הפסקת מסחר		
אבנטים 1.0	465	בה	200	+5	+1.1	+102
בן-יקר גת 1.0	2662		245	+20	+0.8	+48
ורוקר 1.0				הפסקת מסחר		
ורוקר 5.0				הפסקת מסחר		
עוד 5.0	1274	תב	1501	+116	+ 10	+1903
רסקו מבנה	1596	בב		−84	− 5	−128
רסקו רג	1200	תב	735	−76	− 6	−873
שמיר 5.0				הפסקת מסחר		
שמיר אפ				הפסקת מסחר		
אמאם	1420		1700	+20	+1.4	+1200
גולדפרוסט 1.0	678		91			−91
גולדפרוסט 5.0	525		460			+40
תעשייה						
יגודים	245	קב		+12	+5.2	+331
מקס 0.1	2430	בה	91	+200	+ 9	+212
מקס 0.5	1180		444	+20	+1.7	+22
תעש רוטרון 1.0	1769		28			−28
אוקטגון 5.0	967		250			−220
מדגן 1.0	610		480			
מקסאכת סלע	71		6977	+5	+5.2	+7707.5
מתכת מרום 1.0	84.5		13161	+3	+5.7	+8229
מתכת מרום אפ	52.2		35450	+2	+3.9	+39267
אלקל				הפסקת מסחר		
אלקל אפ 2				הפסקת מסחר		
בר-כון 1.0	3650	תב	112	+250	+7.4	+212
בר-כון 5.0	1857	תב	600	+150	+8.8	+566
[illegible] 1.0	3750		10			
[illegible] 5.0	1139	תב	612	+104	+10.1	+722
כ.ל.ב. 1.0	710					
כ.ל.ב. 5.0	373	תב	220	+20	+5.7	+728
אלדן-סק	150	שב				
רקנאר 1.0	2440					
נקה כמיקל 1.0	3550	שב				
ת.ג.ל. 1.0	1663	תב	160	+151	+ 10	+122
ת.ג.ל. 5.0	1624	תב	100	+148	+ 10	+140
תדר X 5.0	5352		1			
אודרע פרימס	700		295	−5	−0.4	−1949
סקופיה 1.0	4599		150	+100	+2.2	+374
נקן	378		500	+8	+2.2	+3010
פו תן	346		120	+16	+4.9	+1120
סאני טכנולוגיה	126.5	תב	3501	+1.5	+ 10	+8492
השקעה						
אינקוה 0.1	40		12000	+1	+2.6	+32965
אינום	294		1000			−2000
אינום אפ	88	שב				
אטרקס [illegible]	579		270			+70
אפיק 1.0	508		10198			−14272
אפיק 5.0	252		14000			
בנין ב' 5.0	10550	שב	10			
ישום החזקה	69		18599			
ישום אגח-אפ	81	בה	2000	+1	+1.3	+2000
לבינקו 0.1	1450	תב	154	+90	+6.6	+268
לבינקו 0.5	509		555	−4	−1.3	−152
עוז השק ב 0.1	1800	תב	85	−197	−9.9	−185
עוז השק ב 0.5	968	תב	86	−100	−9.4	−156
חיפושי נפט						
ד-לק נפט 1	1699		17			+1
ד-לק נפט 5	788		570	+20	+2.6	+581
מו חיפושי נפט	18580		60			−44
יגאל 5.0	286		9694			−5764
יגאל אפ	77.5		10267	+5	+3.3	+27354
מ.ב.נ. 1.0	3501		40			+86
מ.ב.נ. 5.0	1600		300	+40	+2.6	+1064
פרופיל ב 0.3	6700		55			
נפטא ש	284		4318	+10	+5.7	+2632

משתנים

שם נייר ערך	מחזור כולל	שער קנייה	שער מכירה	שינוי יומי %	מס' עסקאות
בנק בינלאומי 05	7385	5687	5659	3.25	30
הפנה ש	61474	156.5	160	−0.32	12
כלל סחר	27735	354	352	2.61	9
שופרסל ב 10.0	10513	856	843	2.03	6
ד-לק ג ש	15005	1957	1919	1.98	15
אפריקה 1.0	558	26614	26092	2	7
אזורים 1.0	5963	824	812	1.48	5
נכסים ובנין	4805	2353	2336	1.73	9
הכשרת הישוב		54260	54260		
כלל נילן	10008	570	569	2.52	6
עלית	610	10818	10606	2	3
פולגת ב 4	14950	591	565	11.93	12
קפטסות פה 1.0	1588	3464	3413	1.49	6
אלהן 3.0	97	190006	185372	2.5	11
טבע ש	2891	6988	6852	3.01	18
ים המלח	26387	1914	1882	2.74	24
פטרוכימיים 10.0	45941	819	889	1.24	26
מפעלי ניר 10.0	124	241383	235418	2.5	29
מרכזית ב 0.1	748	10164	10189	1.75	7
כלל תעש' 1.0	289875	185.5	184.5	6	40
אורדי' פתוח 2.0	8056	5422	5422	2.75	31
אלהן ש	11033	774	773	3.2	9
חברה לישראל 1.0	6288	3468	3476	2.76	15
דיסקונט השק ש	17929	1920	1883	3.23	27
כלל 10.0	34990	1831	1821	4.25	26

שערים בין־בנקאיים

אתמול, בצהריים, 16.2.1988 באירופה

סגירה מדינית (ספוט)

$ ארצות הברית	1.7400/1.7410	ל־1 שטרלינג
מרקים גרמניים	1.7121/1.7131	ל־1 אה"ב
גולדנים הולנדיים	1.9250/1.9240	
פרנקים שוויצריים	1.4060/1.4070	
פרנקים בלגיים	35.8250/35.8500	
פרנקים צרפתיים	5.7825/5.7855	
לירטות איטלקיות	1259.00/1260.00	
יינים יפאניים	130.40/130.50	
$ ארצות הברית	1.3207/1.3212	ליש"ט

שער הזהב $ ארה"ב אונקיה לזהב פיקסינג 444.25

סגירה באתונית (פורווארד)

	$/ש"ט	מ"ג/$	פ"ש/$
1 ח'	1.7373/1.7384	1.3998/1.4011	1.7074/1.7067
3 ח'	1.7300/1.7313	1.3880/1.3895	1.6976/1.6989
6 ח'	1.7190/1.7205	1.3728/1.3748	1.6830/1.6845

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

היהלום שבדיינרס

KANT-B חנות המתנות לגבר במלון דן אכדיה.

חברי מועדון B&P יזכו ל־10% הנחה במתנות לגבר במלון דן אכדיה. בחנות, המנוהלת ע"י גב' רחל פדרמן, מוצרי יוקרה לגבר, ציוד האזנה מתוחכם וציוד אלקטרוני ל"משוגעים לדבר". כמו כן בחנות תיקים וארנקים של טובי היצרנים באירופה, משחקי מנהלים, שעונים יוקרתיים ועוד.

לפנות לרחל פדרמן או בלה לוי 556677 552299(052).

בדבר פרטים לפנות לדיינרס קלוב ישראל בע"מ 295858-03

עמיר כהן (יחסי ציבור)

مكبرا من الاصل

صورة عن الاصل

מכתבים למערכת הארץ

קשה להאמין

מאז פרצו המהומות יש כל כך הרבה דברים שקשה להאמין. קשה להאמין שאנשים שתמיד טענו שהם בעלי מצפון, מוסר ואיכפתיות, עכשיו הם "בורים". אי אפשר להביא אותם לדבר על המצב. הם מדברים על הכל חוץ מעל הדבר "ההוא". אתה מדבר על כיתות, הם מדברים על עבודה, אתה מדבר על פליטים, הם מדברים על מזג האוויר.

קשה להאמין שילדים בני 17 יודעים כל כך מעט על מה שקורה פה. שילדים בני 17 שעוד שנה ישרתו בצבא מעולם לא שמעו על חלוקה. על איך נוצרו הפליטים. על זה שעזה והגדה זה לא אותו דבר, על זה שפעם היה מצב שהגדה לא היתה כבושה, ועוד ועוד... מתי נתפוס שהדור שנולד אחרי '67 לא "זוכר" דברים כאלה, וצריך ללמד אותו דברים רלוונטיים בבית הספר.

קשה להאמין שילדים אלה לומדים כל כך הרבה היסטוריה. אבל לא את ההיסטוריה החשובה והנוגעת לקיומנו. את ההיסטוריה הזאת אפילו לא מזכירים בבית הספר. קשה להאמין שכשהשטחים בוערים, דנים בשעת מחנך בוועדת הקישוט של הכיתה.

קשה להאמין שהסטודנטים באוניברסיטאות כל כך אדישים למצב, כשבכל מקום בעולם הסטודנטים הם הקבוצה המובילה במחאה ובהתנגדות. הסטודנטים שלנו כל כך אדישים — לא הפגנות, לא מחאות, לא מכתבים למערכת, פשוט לא כלום. והרי אנו יודעים שהם יכולים להגיב כאשר משהו באמת נוגע להם, כמו בעניין שכר הלימוד.

קשה להאמין שאנחנו שומעים ורואים כל כך מעט מהנעשה בשטחים באמצעי התקשורת הישראליים. בכל שיחה עם אנשים מחוץ לארץ אפשר לתפוס כמה מרובה הנסתר מהגלוי.

קשה להאמין שעדיין מנסים להאכיל אותנו שהכל קורה בגלל הכתבים הזרים. קשה להאמין שאנשי גיאוגרפיה מרבים לדבר עכשיו על כך שאין לנוער מספיק "אהבת מולדת" ולא תופסים שחלק גדול ממה שקורה עכשיו זה תוצאה של מה קורה כשאוהבים את המולדת יותר מדי.

קשה להאמין שיהודים לא מבינים מהם קשרי משפחה, כמה קשה מצבם של ערביי ישראל בימים אלה וכמה הם קרועים. קשה להאמין שבפעם הראשונה אפשר להבין את אותם הגרמנים שתמיד התפעלנו איך הם היו כל כך אדישים למה שקרה ולא עשו כלום. גם אנחנו, כולנו, שומעים, מריחים ורואים ולא עושים כלום חוץ מלהכות יותר חזק.

אילנה שוהמי
תל אביב

קברי חברון וקברי פולין

אני שמח שבני לא למד בתיכון ציטלין בת"א, לא רק בגלל ההשקפות ההכניסטיות השולטות בו ("הארץ", 8.2), אלא בגלל ההיגיון העקום של מנהלו, ד"ר אביעזר וייס. נכון שיש קשר, כפי סבור המנהל, בין קברי האבות המיתולוגיים שנפטרו בשיבה טובה לפני אלפי שנים, ובין האבות שנרצחו בשואה. מכאן, לפי הגיונו, כי שלא יבקר בקברי הראשונים צריך ליענש בשלילת זכות הביקור בקברי האחרונים. כאילו הביקור בחברון הוא חובה מעיקה, והביקור בפולין הוא פרס, מעין מסע תענוגות. האם ההיגיון הישר אינו אומר את ההיפך: אם אינך מבקר כאן, בקר לפחות שם?

מכל מקום יש להבהיר לו, ראשית, שלמנהל בית-ספר ממלכתי אסור לערב פוליטיקה בשיקוליו. ובוודאי לא פוליטיקה כהניסטית; ושנית, שהשואה פגעה בעם כולו, ללא הבחנה בין דתי ולא-דתי. וכך צריך להיות היחס אליה. איש אינו רשאי לעשותה הון פוליטי.

נחמן גבעולי
תל אביב

חיבור לא בטוח באקדח מסמרים

אי-אפשר להפחית מחשיבות העדות של פרופ' אברהם ורשבסקי, ראש התחנה לחקר הבנייה בטכניון בעקבות האסון הקטלני בחצר בית הספר בראשון-לציון ("הארץ" שיחת היום 2.2) בכל הנוגע לגידול הסבירות לתאונות בבנייה בלא היתר-בנייה.

מבלי שאתייחס גם אני למקרה האסון באופן קונקרטי, מוצא אני לנכון להעיר באופן כללי לגבי נקודה טכנית אחת, לפחות. שעניינה הוא בשימוש ללא-אבחנה בחיבורי אלמנטי בניין שונים, קלים בדרך כלל (סככות, תקרות אקוסטיות, סורגי חלונות וכו'), לגוף הבניין באמצעות אקדח-מסמרים.

בשיטת חיבורים זו, הנפוצה בארץ מזה עשרות שנים, נעשה לעתים קרובות שימוש פסול גם במקרים בהם עלולים לפעול כוחות לאורך ציר המסמרים. אך לאו דווקא בכיוון הירוקם לתוך גוף הבניין אלא בכיוון הנגדי, והיינו — בכיוון שליפתם מתוכו. תופעות כאלה עלולות להיווצר כתוצאה ממשקל (למשל בתקרות אקוסטיות), מכוחות-רוח (למשל בסככות חיצוניות) וכדומה. במקרים כאלה מתבקשים חיבורים בשיטות שימנעו אפשרות שליפת אביזר החיבור מתוך הבניין, כגון — עוגני מתכת מבוטנים בגוף הבניין, ברגי "פיליפס". ברגים לתוך "דיבלים" וכיוצא באלה.

כל המצוי בבנייה יודע כי כיום הפך אקדח המסמרים (כלי טוב כשלעצמו לשימושים המתאימים לתכונותיו) לאמצעי החיבור הבלעדי, כמעט, ללא התייחסות לדרישות ותיפקוד הספציפיות של מקרה ומצב בבניין.

אינני יודע, כמובן, אם במקרה האסון בראשל"צ יש נגיעה בעניין זה אם לאו, אך מן הראוי שהדבר ייבדק, בין השאר. חשוב אולי לא פחות שמשרד העבודה יתקין תקנות בדבר אופן השימוש באקדחי מסמרים, במידה והדבר טרם נעשה, ואף יגביר את הפיקוח בשטח לגבי הביצוע. לא מיותר אולי שגם מכון התקנים הישראלי יתן דעתו על נושא זה, בו היו כרוכות בעבר תאונות מסוגים שונים.

אינג' חיים תיבון
חיפה

הירידה ובעיית השטחים

אל אלה אשר מנהלים בשטחים מדיניות אווילית של "נראה, מי יתעייף ראשון" יש להעלות השכם והערב דווקא את בעיית הירידה מן הארץ. השאלה היא מי ישאר לשמור על אבנים קדושות או האם ישראל תהפוך לבית אבות של העם היהודי.

רבים מילידי הארץ נוטשים בגלל מצבור של סיבות שהכוללת ביותר היא כי למדינת ישראל לא היה זמן לדון בדמות העתיד של מדינת ההורים. מחלת הירידה בקרב הצעירים אינה מוכרת לקברניטי המדינה, המספרים מזועזעים והנושא מתחת לשטיח.

לנוכח התחייבות הליכוד ל"נצח נצחים" ו"לעולם לא" אין למערך ברירה אלא לטפל בחיי ההווה. בדור הצעיר שגדל כאן ולהקנות לו תחושת מולדת, לפחות כמו זו של נוער אמריקאי בארצו.

המערך חייב להעמיד את נושא הירידה קודם וצמוד לנושא שטחים הבוערים והבטחון הלאומי בכלל. בגרות לאומית היא הכרת מגבלותינו וישראל ה"מעצמה" אינה מסוגלת להחזיק בשטחים ובאותו זמן לטפל בעתיד הדור הצעיר אשר גדל בה.

ד"ר חן שיפרים
גני-יהודה

גיוס הון ל"בזק"

תמה אני על שום מה מצא מר שמשון ארליך לנכון ("הארץ" 2.2.88) לכנות כאיוולת את הרעיון שחברת בזק תגייס הון בבורסה האמריקאית.

שירותי הטלקומוניקציה הועברו לפני ארבע שנים ממשרד התקשורת למסגרת חברה ממשלתית במגמה לספק בישראל שירותי תקשורת מתקדמים, באיכות גבוהה ובעלות סבירה על בסיס עסקי. במהלך ארבע שנות פעולתה עשתה החברה רבות לפיתוח ושיפור השירות, והשקיעה לשם כך סכומים נכבדים.

במגמה להמשיך ואף להאיץ את פיתוח תשתית הטלקומוניקציה, שהוא סם חיים חיוני במדינה מודרנית ולשפר שיפור ניכר את איכות השירות, חייבת בזק להמשיך ולהשקיע סכומים אדירים. החברה הכינה תוכנית פיתוח חמש-שנתית שבמסגרתה תשקיע כ-1.5 מיליארד דולר בתשתית תקשורת. מדינת ישראל מעוניינת בגיוס השקעות, ובתוכן של משקיעים זרים, לשם פיתוח המשק. כפי שמוכיח הניסיון במדינות מערביות אחרות (בריטניה, יפן, איטליה, ספרד), חברות הטלקומוניקציה הינן חברות אטרקטיביות למשקיעים. אין כל אפשרות לפתח את תשתית הטלקומוניקציה הנדרשת לשפר את שירותי התקשורת ללא השקעה.

אך טבעי הוא הדבר שכל משקיע מצפה לקבל תשואה הולמת בגין השקעתו. אין לצפות ממשקיעים פוטנציאליים בחברת הבזק שלא ישאפו לרווחים. ואין בכך כל פסול.

תעריפי השירותים שנותנת חברת בזק הם מהנמוכים בעולם. עם הקמת החברה התחייבה הממשלה לשמור על שיעור רווחיות ולהביא את ערכם הריאלי של התעריפים כפי שהיו בעת הקמתה. במציאות דבר זה לא התרחש, התעריפים נשחקו משך השנים ורווחיותה של החברה היא נמוכה. העלאת התעריפים שהחברה מבקשת לא נועדו להגדלת רווחיה מעבר לשיעור שנקבע, אלא אך ורק לפצותה על שחיקת התעריפים.

מן הראוי להביא בחשבון גם כי החברה מעבירה מידי שנה לממשלת ישראל סכומים נכבדים ביותר בגין תמלוגים, דיווידנדים, ריבית על אגרות חוב ומיסים. בשנת 1987 הסתכמו אלה בלמעלה מ-200 מיליון דולר.

במהלך ארבע שנות פעולתה גדלו התפוקות בחברה בשיעורים ניכרים. היקף המערכת המתופעלת התרחב ללא שום יחס לגידול במספר העובדים. כך שחלה בחברה התייעלות ממשית.

החברה שמה לה למטרה להמשיך להתייעל ולהגדיל עקב כך את שיעור רווחיותה, דבר שיבטיח גמול הולם לבעליה, בצד שירות משופר ומתקדם לצרכניה.

יורם אלמסר
יו"ר הדירקטוריון
חברת הבזק
ירושלים

לנגר לגלות

בהרצאתה בפני סטודנטים בגרמניה, השוותה עו"ד פליציה לנגר את התנהגות הישראלים לזו של הנאצים — ("הארץ" 8.2.88). לגביה אין הרבה חידוש בדברים שאמרה היות ומעולם לא "נחשדה" הגב' באהבת ישראל יתרה והדבר היחיד שמפליא, כיצד היא מסכימה לחיות במדינה עם משטר דיכוי ועריצות כאשר פתוחה לפניה הדרך המקובלת ל"סובלים" שכמותה — והיינו גלות פוליטית מרצון.

אם אכן נכונים הדברים כפי שצוטטו בעיתון, יש לבוא לעזרתה ע"י כך שתימצא הדרך החוקית למנוע את שובה ארצה ויהיה זה מחוה של המשטר בארץ לעומת מה שהיה מצפה לה לו השמיעה דברים דומים בגנות משטר נאצי או קומוניסטי.

זמר שלום
הרצליה

הודעה בדבר עזבון מרים פטר ז"ל מעין הוד

ניתנת בזה הודעה שהמנוחה **מרים פטר ז"ל** (שהיתה ידועה גם בשם: מוץ פטר), נפטרה בעין הוד ביום 25.8.87.

כל מי שבידיו או בשליטתו רכוש כל שהוא מרכושה, ומאידך כל מי שיש לו תביעות כל שהן מהמנוחה, מתכבד לפנות בכתב, תוך שלושה חודשים מהיום, למנהל עזבונה הזמני של המנוחה:

מר י. שאנן, עו"ד
מנהל עזבון זמני לעזבונה של מרים פטר שבעין הוד
ת.ד. 224 חיפה — 31001

הארץ ממליץ

מוריס (ת"א, חיפה) — אהבה הומוסקסואלית באנגליה בראשית המאה, מתוארת בחום ובבעיות ע"י הבימאי ג'יימס אייבורי ("אבק להט", "הבוסטונים", "זכרונות אהבה מפירנצה"), עפ"י ספרו של א. מ. פורסטר ("המעבר להודו").

עיניים שחורות (ת"א) — סיפור אהבה אירוני ומריר המבוסס בעיקר על "הגברת עם הכלב" אך גם על סיפורים אחרים של צ'כוב. נעשה במערב ע"י הבימאי הרוסי ניקיטה מיכלקוב. בכיכובו של מרצ'לו מסטרויאני; עם סילבנה מנגנו, אלנה סופונובה, ומארת קלר.

נערות עובדות (ת"א) — מין כעיסקה מסחרית הוא נושא סרטה של ליזי בורדן, העוקב אחר יממה לא זוהרת ואף לא מרגשת בבית-בושת אמריקאי, במרכז מנהטן.

מלאכים בשמי ברלין (ת"א, חיפה) — שני מלאכים מבטלים עוקבים אחר מחשבותיהם של תושבי ברלין, ומתגעגעים לחיים כבני אדם. סרטו של וים ונדרס ("פריז טכסס").

הקיסר האחרון (ת"א, חיפה) — סיפור חייו של הקיסר הסיני האחרון, משמש לבימאי האיטלקי ברנרדו ברטולוצ'י ("הקונפורמיסט", "הטנגו האחרון בפריז") כהזדמנות לעסוק בחוסר האפשרות לשנות ולהשתנות.

ז'אן דה פלורט (ת"א, חיפה, ירושלים) — החלק הראשון של "מי הגבעות", לפי מרסל פניול, מספר על מאבק על מי מעיין בפרובנס. איב מונטן.

סרטי בידור

השוטר (ת"א, חיפה, ירושלים) — מתח, דרמה של בית-משפט ופרשת שחיתות, בסרטו של פיטר ייטס ("מליסר", "המלביש"). עורכת-דין יפה ונריבית לב (שר) מגינה על נאשם ברצח, ובעזרתו של אחד המושבעים (דניס קווייד) חושפת שחיתות בבית-המשפט.

מעקב צמוד (ת"א, חיפה, ירושלים) — סרט פעולה, מתח, קומדיה והמנגינה של ג'ון בדהם ("רעם כחול", "משחקי מלחמה"), על בלש העוקב אחר נערתו של פושע נמלט, ומתאהב בה.

הסינית מס' 1 חוגגת 10 שנים.

אנו ממשיכים בחגיגות העשור

והתודש:

שלושה בקדרה אחת, והרביעי - על חשבוננו.

אנו מחדשים את מסורת ה-Hot Pot(*) - פונדו סיני מקורי, ומזמינים אתכם ליהנות מן העיסוק החביב של הכנת מנות הבשר והדגים בתוך המרק המהביל, ישירות על שולחנכם.

לרגל החגיגות, החוגג הרביעי בקדרה החמה - על חשבון הבית.

(*) הזמנה מראש חיונית

כפר שמריהו
טירזשר אוף סצ'ואן
10 שנים של טעם טוב!

מרכז מסחרי כפר שמריהו 052-70448, 547722

מוסיקה / אורי אפשטיין

צעירים ומוסיקה מודרנית

יצירות בנות-זמננו, במסגרת פתיחתה של "פרויקט 88", ביוזמת המכון הירושלמי למוסיקה בת-זמננו ובביצוע סדנת-הנוער של המכון, באולם המכון, בהאן הירושלמי.

למן המלחינים ה"קלאסיים" של המוסיקה המודרנית בעולם ובישראל — הינדמית, וארז, סטראווינסקי, סטוצ'בסקי, גלברון — ועד לבני זמננו, כגון רודריגו, יחזקאל בראון, סטיבן הורנשטיין, איתן שטיינברג, אביגדור בר-יוסף ואבי ברמן, יוצגה בקונצרט הפתיחה של "פרויקט 88" קשת רחבה וססגונית של מוסיקה בת המאה העשרים. הישג משמח במיוחד בקונצרט היה, שהנגינה והזימרה של היצירות המודרניות האלה בוצעה כולה על-ידי צעירים, גילאי-תיכון, באותה הטבעיות, ההזדהות, ההנאה והרוח הנגינה והזימרה. וגם באותה ההתייחסות הרצינית לליטוש טכני, כפי שבני אותו הגיל עשויים להשמיע בקונצרטי-תלמידים קונסרווטוריוניים יצירות מן הרפרטואר הקלאסי המקובל. פריצת-דרך זאת, שאי אפשר להפריז בהערכת משמעותה, גם מפריכה את הסברה הקונוונציונאלית של חינוך מוסיקאלי הדוגל בסדר כרונולוגי-היסטורי. לפתע מסתבר, כי דווקא צעירים, שאצלם טרם התגבשו הרגלים מוסיקליים קלאסיים-רומאנטיים מגבילים, פתוחים יותר לסגנונות חדשים. כל עוד לא נעקר בקרבם אותו מחסום-הגבול, שקובע בנות החינוך המוסיקלי המסורתי חייבים לעבור תחילה אם רצונם להגיע מן הישן אל החדש.

עניין מיוחד היה בשילוב יצירותיהם של מלחינים עכשוויים, כגון סטיבן הורנשטיין ואיתן שטיינברג, התרים ביצירותיהם אחר דרכים חדשות ומרתקות בכלים, שעדיין לא התאזרחו במוסיקה של אולמי הקונצרטים — סקסופון ומנדולינה. המקום שניתן לניסיונות-קומפוזיציה של מלחינים צעירים שבצעירים — אביגדור בר-יוסף ואבי ברמן — היה אף הוא מקור לחוויה מרעננת.

*

מטען-אנרגיה צ'לני

רסיטל לצ'לו ולפסנתר בידי שונה רולסטון ואשר פיש ביצירות של בטהובן, פראנק, קודאי, בבית טיצ'ו בירושלים.

כטרנד-התעניינות כימשה הסונטה לצ'לו סולו של קודאי ברסיטל של שונה רולסטון — צ'לנית אורחת מקנדה, מתלמידותיו של אלדו פארסוט — ואשר פיש. באותה מידה שהכללת יצירתו של קודאי עוררה שמחה ועניין בשל נדירות השמעתה ומקום אופייה היהודי, כן עוררה תמיהה נגינת הסונאטה לכינור של פראנק, בכלל הוספה הצדקה שבהשמעת יצירה מעובדת, תוך עושר הרפרטואר של יצירות מקוריות לצ'לו.

שונה רולסטון היא, מעל לכל, מטען-אנרגיה צ'לני הבא לביטוי בתנופה נמרצת ובהתפרצויות טמפרמנט סוערות ומבעירות את המאזין מכל אדישות אפשרית. הרגילים בנגינה שמרנית ומדודה יותר היו עשויים לזקוף גבות על גישה לא אורתודוקסית זו לסונאטה אופ' 102 מס' 2 של בטהובן, שעל נגינתה יש מוסכמות מגובשות יותר. אך לא היה אפשר שלא להיסחף בשמחת הנגינה ובעוצמת ההבעה של הצ'לנית הצעירה המחוננת הזאת. בנגינתה, שר הצ'לו בצליל מלא ועשיר, שהגשים רבות מן הציפיות. בשליטתה הווירטואוזית גוברת רולסטון ללא מאמץ ניכר על בעיות טכניות, כאילו אינן כלל — אף בסונאטה התובענית של קודאי.

בנגינת הסונאטה הזו מיצתה הצ'לנית באופן מרשים את תכניה המורכבים של היצירה, על זמרתיותה הפיוטית, מקצביה הריקודיים וניגודיה-הצלילה של עוצמה וחרישיות. בסונאטה של פראנק ניצלה את אפשרויותיה הנרחבות להבעה רגשית רומאנטית. אף כי יש עדיין מקום לליטוש ולעידון נוספים. יש בנגינתה אותות-היכר ברורים לכישרון מבורך ולמוסיקליות שופעת.

אשר פיש עיצב את התפקיד הפסנתרני בהבנה סגנונית ובהשראה אמנותית של מוסיקה קאמרית במיטבה.

*

צליל חג מולד שמח

"אורטוריית חג המולד" של באך, בביצוע המקהלה והתזמורת של הקתדרלה בלימבורג, עם זמרי-הסולו מכטהילד באך, אנדריאה הלמאן, שטפאן דר, ברנהארד יגר, בניצוח הנס ברנהרד, בתיאטרון ירושלים, במסגרת שבוע המוסיקה הקולית.

בנשוב של שמחה וחדוות זימרה ונגינה פתחו את אורטוריית חג המולד של באך. בזימרתם ובנגינתם של אנשי לימבורג, תחושה של מעורבות הטביעה את חותמה על ביצוע זה, ואפילו כאשר מקהלת-חובבים סימפטית זאת נשמעה לעתים עייפה במקצת בהמשך היצירה וחסרת דקויות וניואנסים, התנהלה הזימרה באמינות, בניקיון של אינטונציה ובכתוב-שבגוע. בין הסולנים בלטו זמר הטנור שטפאן דר בקולו הזוהר ובעושר-העיצוב שלו, וברנהארד יגר בקול באס בעל עוצמה, עומק ורוך. זמרת הסופראן מכטהילד באך, שהתקשתה לעלות לצלילים הגבוהים, ואנדריאה הלמאן, שקול-האלט שלה התקשה להגיע לצלילים הנמוכים, פגמו ברושם הכללי.

הצלילים המפוארים של החצוצרה והנגינה האובליגטית רבת-ההון של החלילים האבובים והבאסון העניקו הנאה רבה.

תיאטרוני ישראל

הערב יום ד' 17.2:

התיאטרון הבימה:
מעגל הגיר הקווקזי: 20.30
אנשים קשים: 20.30

התיאטרון הקאמרי:
עלובי החיים — בקאמרי: 16.00, 20.30
קידוש — בצוותא
אהבה מאוחרת — בבל' חיפה: 16.30, 20.30

בוא לראות ולשמוע איך יכולים פסי הברקוד השחורים לעזור גם לך בקידום עסקיך או בעילותך

כפר המכביה, ר"ג, יום ג' 23.2.88 12.00-19.00, יום ד' 24.2.88 10.00-18.00

BARCODE 88 ברקוד

בוא להשתתף במפגש — התצוגה הראשונה בישראל של מערכות מתקדמות לאיסוף וקליטת נתונים בתעשיה, בשירותים ובמסחר

בשיתוף פעולה עם ממ"י — האגודה לקידוד ממוכן בישראל, התאחדות התעשיינים

בוא להשתתף במפגש ישיר עם עשרות יצרנים וספקים של מערכות לאיסוף נתונים, סורקים וקוראים אופטיים, מדפסות ברקוד, מדבקות ברקוד, חומרה, תוכנה ומערכות למפעלים, למסחר ולשירותים. במסגרת המפגש יתקיים יום עיון בארגון ממ"י וירצו אנשי מקצוע וספקים. אם אתה רוצה לדעת איך יכולה הטכנולוגיה המתקדמת לסייע גם לך, אסור לך להחמיץ ארוע חשוב זה!

להזמנת מקום תצוגה ולפרטים, התקשר עוד היום להדרית רגל, טלפון 03-280640, 052-452165

הון תקשורת · אותיות ואחשבים · ערוצי שיווק

לקבלת הזמנה, התקשר עכשיו:
אביגייל אורן- 03-280640, 295148
דורית רוגל- 052-452165

אוניברסיטת תל-אביב

בית-הספר לעבודה סוציאלית ע"ש בוב שאפל
היחידה ללימודי המשך והשתלמויות

המועצה הלאומית לשלום הילד · מועצת העיתונות

יום עיון
חשיפת ילדים באמצעי התקשורת
היבטים טיפוליים, משפטיים ותקשורתיים

יתקיים ביום שני, ד' באדר, 22.2.88, בשעות 09.00 — 14.00, באולם כס המשפט ע"ש מלכה ברנדה, בנין טרובוביץ למשפטים, אוניברסיטת תל-אביב.

פרטים נוספים בטלפונים: 03-424572, 03-5459355
— הציבור מוזמן —

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הזמנת רופאים מטעם רופאים: מ-6 בערב עד למחרת ב-7 בבקר בתחנת מד"א של 101.

מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל-אביב 5460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052-541333
נהריה 823333
רחובות 08-451333
בתים 5511111
חולון 803133
לוד-רמלה 08-221022
באר שבע 057-74767

מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'-ה' — 8.00—20.00
ביום ו' — 8.00—15.00
טלפונים: 03-433300

שירן · שירות רפואי נייד (24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים): ירושלים, מוקד יום · 660585, 669531, מוקד לילה, שבת וחג · 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן. תל-אביב, מוקד יום · 218820, 218898, מוקד לילה · 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ר.

שקמר — שירות רפואי לקט (ת"א) שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 19—24: טל' 03-7549111 "שקמר" קוד מנוי 222

שלי"ח — שירות רפואי לקט (חיפה) בימי חול בשעות 19-24 ימי ששי 14-24, בשבת 08-24 טל' 04-380541 קוד מנוי 1665

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה תל-אביב:
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טלפון: 294869, 03—285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים 24 שעות ביממה. כי מכבא 49 טל: 03-284649 פתוחה בימים א'-ה' בין 21.00 עד 24.00 ימי ו' וערבי חג 18.00 עד 24.00 שבתות וחגים מ-15.00 עד 21.00

קשב לבית — שירות מבוגרים לרפואה, שיקום וסיעוד בבית.

מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052-548575
7549111 איתורית 1500

ערן — עזרה ראשונה נפשית (24 שעות ביממה):
ירושלים 227171
תל-אביב 5461111
ילדים ונוער 261113
חיפה 672222/3
נתניה 053-335516
באר-שבע 057-418111

מרכז רפואי באר-שבע 08-223958

מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה):
תל-אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02-245554
חיפה טל' 04-382611

מרכז סיוע למצבי לחץ מטעם "מעגלים"
א ו-ה 11.00-13.00
ב ו-ד 16.00-18.00
טל: 220051
רח' מאזה 13 תל-אביב

יד ביד · אוזן קשבת לילד ולהורים תל אביב · לילד 226027 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ-17.00-20.00, 222752.
ירושלים · 243558
חיפה והגליל — 229488 מ-11.00-20.00
הגליל המערבי · 04-922222

קו אלוי · האגודה להגנת הילד עזרה במצבי אלימות כלפי ילדים 261070 א'-ה' 16.00-20.00

ארם לשירות אדם — חברה סיעודית לשירות הציבור בגוש דן 24 שעות ביממה 03-5461727/8

שח"ל · שירותי ניידות טיפול נמרץ לחולי לב (פרטי) 550848

ויצו — 24 שעות קו אדום לנשים מוכות טל: 03-5461133, 08-550506

הוועד למלחמה באיידס — הסברה ובדוק וחולים, מידע מוקלט 24 שעות בטלפון: 203121, 290101. קו פתוח בכל יום ב' 19.30—23.00 ת.ד. 33602 ת"א

תרומות מהירות בטלפון — והשון ת"א 239952, 246363, 611011
והשון ירושלים 226335
והשון חיפה 645334

תורנות בתי-חולים

תל אביב וזקה — (ילדים, פנימית, כירורגית)
ירושלים הדסה ע"כ — (פנימית, כירורגית, עיניים)
הדסה ה"צ — (אורטופדית, נשים)
ש"צ — (ילדים)
ביקור חולים — (א.א.ג)

תורנות בתי-מרקחות

תל-אביב: בזל בזל 25 5461606
קופ"ח מכבי בלפור 2 299856
ירושלים: הפלמ"ח הפלמ"ח 28 636084
חיפה: בית הדר הרצל 29 663596
חולון: אהרון הפיין 52 889153
עין יהב עין יהב 2 884854
בת ים קופ"ח עין יהב 2, חולון 884854
רמת גן הייניה ארלוזורוב 81 721489
פתח תקוה קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
נתניה: המגן שד' וייצמן 22985
הקריות: ארלוזורוב יצחק הנשיא ק' חיים 727720
חדרה: צליק בן הנשיא 322126
רחובות מעין חיים בנימין פ. מגורי 456212

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא הטרדות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה.
ימים ב' ג' ד' — 16.00-19.00.
ורמב"ם 9 5101511/2
חיפה: ימים א' ו-ד' 16.00-19.00 רח' הספורט 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגד

02-304304 03-432777 04-549121

מוגש כשירות לציבור על ידי
הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

08.00 עד כאן
08.05 שעת כושר
08.15 גיאוגרפיה של א"י
08.40 אנגלית ו'
09.00 מדעי הטבע יסודי
09.20 אנגלית ז'
10.00 שעת כושר
10.10 מדעי הטבע ה'-ו'
10.30 סופר נומד
11.00 השכן ו'
11.15 אנגלית יא'-יב'
11.30 מושגים ביהדות
12.00 אנגלית ח'
12.25 אנגלית י'
13.00 מדעי הטבע על-יסודי
13.30 אתמול במשפט דמיאניוק
14.00 עד כאן
14.05 האוניברסיטה הפתוחה
15.00 עוד מי לא מכיר
15.15 גבעת פלפלת
15.52 שעת כושר
15.53 דפי מידע, מבואות ים
15.40 הצעירה — עם מרטין לותר קינג, סרט תעודה
16.10 שביל באמצע שביל בנגר, הגלגע
16.25 פיצוחים
16.50 40 עד כאן
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 ספורט
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) חקלאות היום
19.00 (ע) בקו הבריאות
19.30 (ע) חדשות
20.00 כותרות מבט
20.02 משהו מהסרטים
20.30 בין הכסאות
21.00 מבט לחדשות
21.30 תשדירי שירות
21.35 מוקד
22.05 הסיזוה. סרט קולנוע
23.45 פסוקו של יום וחדשות

ערוץ 2

08.30 משפט דמיאניוק
18.30 עין פתוח
19.00 אנה קארנינה
20.00 תקציר משפט דמיאניוק
20.35 דיוקן: כאן ועכשיו
21.00 שידר: בוב דילן.

ירדן ערוץ 6

17.30 תכנית בידור
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 ירדן כיום
19.30 חדשות בעברית
19.45 מאגזין ספורט
20.00 חדשות בערבית
20.30 צ'ארלס אחראי (קומי)
21.00 בקו הבריאות (תיעודי)
21.35 אלפרד היצ'קוק (מתח)
22.00 חדשות באנגלית
22.20 סדרה חדשה

לבנון ערוץ 12

13.30 חיים אחרים (סדרה)
14.00 מועדון 700
14.30 התעמלות
15.00 ילדי הזבובות (מצויר)
15.30 ספר-בוק (מצויר)
16.00 שוכני הסלעים
16.30 סרט, "שבנהאי"
18.00 תרדו ממני (קומי)
18.30 משפחת קמבל (סדרה)
19.00 חדשות בערבית
19.30 חדשות באנגלית
20.00 רצח במשיכת קולמוס
21.00 מלך הכיתה (סדרה)
21.30 נירהאוס (קומי)
22.00 המשנה (כללי)
23.00 מועדון 700
23.30 חיים אחרים (סדרה)

רדיו

קול המוסיקה

06.01 צלילי בוקר
07.09 בהאזנה נינוחה
09.00 קונצרט בוקר
11.57 פינת השיר
12.00 אמנים באולפן
13.05 בהאזנה נינוחה
15.00 מוסיקה ויוה
16.00 מהקלטות התזמורת הסימפונית ירושלים
18.00 שעה עם ארתור רובינשטיין ביצירות שופן
19.00 מוסיקה אהובה עליכם
20.05 אינטרלוד
20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו
23.00 מחזורי יצירות

רשת א'

16.05 מושגים
17.10 צבעי הקשת
18.06 פנות ערב. להורי דוני
19.05 סיכום המשפט היומית
19.10 דף מקרא יומי
19.20 שקף היום בתנ"ך
19.30 שידורים לעולים

רשת ב'

16.30 שירים עבריים
16.40 העברת משחק כדורגל בין ישראל לבין אנגליה שידור חי מאיצטדיון רמת-גן
18.30 שירים עבריים
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 מוסף לענייני צבא וביטחון
20.05 ציטוטים ושקרים
22.05 מוסיפים את המקומון
00.05 יומן חדשות.
00.15 באו ועוד

רשת ג'

18.06 הצעקה האחרונה
20.05 כמה באוניכם
21.05 צליל מכאן
23.05 הלילה הוא שירים

גלי צה"ל

18.05 יעד משודר
18.45 מעבר לגבול
19.05 שירים מכאן
20.05 בעיקר מוסיקה
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת
22.05 על... הדבש ועל העוקץ. שירים
23.05 עשרים הארבע
23.55 שיחת המנה
00.05 בשעה טובה. לילה עם משה
02.05 לא רוצים לישון. מוסיקה
05.05 צלילי בוקר

שידור קבוע

רשת א'

07.30 רדיוקר. עברית קלה
08.05 חוכמה עם בני הצבל
09.05 סלודיו שירות בירע
10.05 שירה. נמלות ושירים
11.05 מגיני בוקר
12.05 מטרב ים-תיכוני
13.05 שירים עבריים
14.06 בראש צעיר. מאגזין לילדים
14.30 האוניברסיטה הפתוחה
13.05 ברוכי היום. חדשות המחנים
14.06 לראות או לא לראות
14.30 בהצבוק, הורי והמזמר
15.05 שירים ושיקויים
15.55 קרואי ספר. קוראים ממליצים
16.05 יומן כלכלה
16.30 על מספרים ואנשים
17.05 רבע-קמה

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.00 עוקים ענין
09.05 ביקור בית
10.05 כל צבעי הקשת
12.10 אלי-אלף בנב

רשת ג'

06.04 בוקר לארעה. להיטים
07.07 שירי בבוקר-בבוקר
09.05 בימולים. עם מיכל שמאלי
10.05 דברים טובים. עם שמירה אימבר
11.05 שבעים מי יודע שירי שנות השבעים
12.05 אהבה יומיומית. עם יוסי סיאס
13.05 רק בימי חול. עם מנחם פרי
14.00 לי ולך שיר וברכה
15.05 חדש חריים ומיוחד. עם שדש עיקרי
16.05 הצגה יומית. עם יקיר אביב

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת
06.30 מוקדם עין-חדשות
07.07 שבע אפס שבע
08.00 בוקר טוב ישראל — אקטואליה
09.05 מוסיקה. עם אודלי יניב
10.05 עשר. שירים עבריים
11.05 בכן לעכשיו
13.05 הפסקת צהרים
13.55 40 לאחור. סיפור היום בהסת"ר
14.05 סביבה יומית
15.05 שירים להם. עם ארז טל
16.05 ארבע אחר-הצהרים
17.00 ערב טוב ישראל

שידורי צה"ל 2

19.03 רדיו, רדיו
20.05 8 על 8
21.57 הודעות לחיילים
22.05 הפסקת עשר
23.05 קול הצ'או הזה

קולנוע

תל-אביב

אורלי — זיוג משמים 5.00, 7.15, 9.30
אסתר — לילה מגביב 5.00, 7.30, 9.40
בית לסין — שגעון בחלל 11.15
בן יהודה — חיזור גורלי 4.30, 7, 9.30
גורדון — ארמה זו שלי היא 4.30, 7.15, 9.30
גת — הקיסר האחרון 6.00, 9.00
דיזנגוף 1 — ז'אן דה פלורט 11.00, 13.45, 4.30, 7.15, 9.30
דיזנגוף 2 — מוריס 11.00, 13.45, 4.30, 7.15, 9.30
דיזנגוף 3 — תקוה ותהילה 11.00, 13.45, 13.30, 4.30, 7.15, 9.30, 9.45, 7.30
דקל — חשוד 7.00, 9.30
דרייב אין — טארין 7.15, 9.30, סרט סקס 12.00
הוד — ריקוד מושחת 5.00, 7.15, 9.30
הקולנוע: בית ציוני אמריקה — הערב אין הקרנת סרט
חן 1 — מעקב צמוד 5.2, 7.30, 9.50
חן 2 — יום במלכודת 5.00, 7.25, 9.50
חן 3 — אי אפשר לקנות אהבה 5.00, 7.25, 9.50
חן 4 — הנסיכה מבברלי הילס 11—2—5, 7.25, 9.50
חן 5 — מועדון הנשים 11—2—5, 7.30, 9.55
לימור — ללא מוצא 7.15, 9.30
לב 1 — נערות עובדות 5.2, 8, 10.00
לב 2 — מלאכים בשמי ברלין 2.00—4.45, 7.30, 9.50
לב 3 — ריקוד בחשכה 2-5-7.40-9.50
לב 4 — מגיל הרבורים 2, 5, 7.30, 9.50
מוזיאון ת"א — עיניים שחורות 4.30, 7.00, 9.30
מקסים — הבלתי-משוחדים 4.30, 7.15, 9.15
הוזיה הישראלית — קרוקודיל דנדי 10.00
סינמטק ישראלי — זכרון של אהבה גולים 7.00, 9.30
סיון — חכמת רחוב 5.00, 7.30, 9.40
פאר — יופיו של הזוכא 4.30, 7.15, 9.30
פריז — יהושע יהושע 12-2-4-7.15
ריאן — כוכב עליון 11.30 בלילה 9.30
צפון המוזרש — מאנון 4.30—7, 9.30
שחף — עכבר העברים 5.00, 7.15, 9.30
תכלת — ילדה גדולה + עורכים 7.30, 9.40
תמר — אריה 5.00, 7.30, 9.45
ת"א — זעם של כבוד 5.00, 7.15, 9.30
פוקו (גינות-אביב) — יורר 4 8.00 אהבה כשוקים 10.00

טבריה

יד שמריות — ללא מוצא 7.00 — 9.15

ירושלים

אדיסון — הנסיכה מבברלי הילס 4.30, 7.00, 9.00
אורה-גיל — מעקב צמוד 4.30-7, 9.15
אורגע — יום במלכודת 4.30, 6.45—9
בית אגרון — אקסודוס 4.30. כל מה שרצית לדעת על המין 8.30, נשואה לשנים 10.00
בצהר — חיזור גורלי 4.30, 7, 9.30
מיטשל — גאגה סאר 7.00, 9.15
רון — חשוד 4.30—7, 9.15
תיאטרון ירושלים — ז'אן דה פלורט 7.00
מגנון 9.30 קורן — המוזד 4.30—7—9
סמיר — מיסטוסו 7.00, 9.15
סינמטק 1 — קבנוד 19.00, לחנך את ריטה 21.30
סינמטק 2 — רקויאם ל-500,000 19.30, ההקלה 21.30

עפולה

היכל התרבות — מותו של מוכן 9.00
מיטתיון — גבי 9.00

חולון

מגדי — חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
רינה — ריקוד מושחת 7.15, 9.30
מגדל — מעקב צמוד 7.15, 9.30
ארמון — יופיו של הזוכא 7.15, 9.30

ראשל"צ

ג.ג. רון 1 — חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
ג.ג. רון 2 — עכבר העברים 5.00, 7.15, 9.30

רחובות

בית העם — ז'אן דה פלורט 7.00, 9.30
הדר — מאנון 7.00, 9.30
זק — ריקוד מושחת 4.30, 7.00, 9.15

בת-ים

אורגים — אבא גנוב 4.30, 7.15, 9.30
עצמאות — ריקוד מושחת 5, 7.15, 9.30

ק. אונו

מושת — נער הקופה 7.15, 9.30
מרכז קהילתי — המכשפות מאיסטוויק 4.30, 6.30—9

צפת

בית אלון — אבא גנוב 7.00, 9.15

ק. אתא

מושת — אבא גנוב 5-7-9.15

פתח-תקוה

היכל 1 — חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
היכל 2 — שגעון בחלל 5, 7.15, 9.30
היכל 3 — יום במלכודת 4.30, 7.30, 9.30

חיפה והסביבה

אורה — יהושע יהושע 4.30—7, 9.15
אורלי — מלאכים בשמי ברלין 6.30, 9.00
בית העם — כוחם הגוף 9.15
חן — לילה מגביב 7.00, 9.15
סינמטק — אודיסאה בחלל 7.00
עצמון 1 — עכבר העברים 4.30, 7, 9.15
עצמון 2 — שגעון בחלל 4.30, 7, 9.15
עצמון 3 — ללא מוצא 4.45, 6.45, 9.10
פאר — מעקב צמוד 4.15, 6.45, 9.15
קין אתר המוזרש — יופיו של הזוכא 4.30, 7.00, 9.15
לבנוי 11.30 בלילה
ציון — לאבד את הבתולים בטיחואנה 7.00, 9.15
רון — חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.15
רב גת 1 — החשוד 6.30, 9.00
רב גת 2 — הקיסר האחרון 5.00, 9.15
אורות — המאבק לחיים 7.00, 9.15
סמיר — שבעוג עיין 7.00, 9.15
פבוין — המשפחה 6.30 — 9
שביט — כוריס 6.45, 9.15
הדר — אבא גנוב 7.00, 9.15

הרצליה

דוד — ללא מוצא 7.15, 9.30
דן אביבה — השוטר מבברלי הילס 7.00, 9.30
מלון דניאל — תקוה ותהילה 7.15, 9.30
היכל — חיזור גורלי 4.30, 7, 9.30
תפארת — יום במלכודת 7.15, 9.30

רמת-השרון

כוכב — הבלתי משוחדים 7.00, 9.30

רמת גן

אלמוס — מעקב צמוד 4.30, 7.25, 9.45
ארמון — חיזור גורלי 7.00, 9.30
הדר — חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
לילי — יופיו של הזוכא 7.15, 9.30
שביט — אבא גנוב 5.00, 7.15, 9.30
רב גן 1 — ריקוד מושחת 5.00, 7.30, 9.50
רב גן 2 — אי אפשר לקנות אהבה 5.00, 7.30, 9.50
רב גן 3 — יום במלכודת 5.00, 7.25, 9.55
רב גן 4 — ללא מוצא 5.00, 7.25, 9.45

בית שאן

מתנ"ס — השוטר מבברלי 9.00

חדרה

חדרה — מלכודת 4, 7.00, 9.15
חן — אבא גנוב 7.00, 9.15

כפר סבא

חן — זעקת השורים 7.00, 9.15
עתל — אבא גנוב 7.00, 9.15

נתניה

ממדיון — כנוי לרגל שמחים
שרון — ללא מוצא 5, 7, 9.15